C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Kilworth_Garry_Douglas-Kralove_moreplavci_01-Strecha_cest.PDB

PDB Name: Kilworth Garry-KM1-Strecha cest
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 8.10.2007
Modification Date: 8.10.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Garry Kilworth se narodil v Yorku v roce 1941. Od té doby scestoval prakticky celý svět. Spisovatelskou dráhu začal na poli science fiction, jíž se věnuje dodnes, ale mezitím ho zlákalo psaní fantasy a příběhů o nadpřirozenu. Zejména ho uchvacuje folklór, mýty a legendy kultur kvetoucích mimo břehy jeho rodné země, v jejichž bohatých pověstech hledá univerzálnost. Králové mořeplavci se zrodili z jeho lásky k polynéským mýtům a legendám, které pro sebe objevil, když cestoval se svou ženou Annette po Tichomoří.

KRÁLOVÉ MOŘEPLAVCI
SVAZEK 1
Střecha cest
GARRY KILWORTH

NÁVRAT®
THE ROOF OF VOYAGING
Book 1 of The Navigátor Kings
© Copyright by Garry Kilworth - 1996
© Cover art by Mark Harrison / via Thomas Schlůck Agency - 2002
© Translation by Petr Kotrle - 2001
© for the Czech edition by Radomír Suchánek - 2002
ISBN 80-7174-462-X

Lise a Billovi Feddenovým

~ Oceánie ~

~ Poznámka autora ~

Tato kniha je fantasy vycházející z mýtů a pověstí polynéských národů, nikoliv pokus o věrné zachycení úžasných migračních plaveb těchto národů. Tím se zabývali a budou znovu zabývat jiní a udělají to mnohem přesněji, než bych to dokázal já. Příběhy zachycené na těchto stránkách do jisté míry pozměňují známou geografii světa, avšak zachovávají, alespoň v to doufám, vnitřní logiku vyprávění; omlouvám se Novému Zélandu, který si vyměnil místo s Británií (Nový Zéland a Maorové zapomenuti nejsou a objevují se ve druhé knize Králů mořeplavců). Bohové tichomořské oblasti jsou početní a rozmanití, někteří jsou společní pro mnoho skupin ostrovů, jiní jsou charakterističtí pro jedno souostroví nebo dokonce pro jediný ostrov. Jejich přesné úlohy jsou nejasné a matoucí, takže se zatím žádnému autorovi nepodařilo jednoznačně je roztřídit, i když kniha Jana Knapperta je v tomto ohledu nejlepší. Tam, kde to bylo možné, jsem použil univerzální polynéská božstva, ale vzácně jsem sáhl pro boha z konkrétního ostrova nebo skupiny ostrovů, pokud to příběh vyžadoval. Jelikož způsob přepisu jmen polynéských bohů a polynéských označení pro funkce, jako je "kněz", se souostroví od souostroví liší, musel jsem se rozhodnout, který budu používat, například maorského Tangarou jako boha moře a havajské slovo kahuna pro kněze. Zkrátka, v zájmu homogenity, jsem nakládal se jmény bohů a s jazykem volně.
Za fakta, na nichž příběh stojí, vděčím následujícím autorům a pracím: Peter Bellwood - Polynésané (The Polynesians, Thames and Hudson), Peter Crawford - Větrní nomádi (Nomads of the Wind, BBC Books), Richard Feinberg - Polynéské mořeplavectví a navigace (Polynesian Seafaring and Navigation, The Kent State University Press), P. Jourdain - Staré tahitské kánoe (Societé des Oceanistes Paris Dossier), Jan Knappert - Tichomořská mytologie (Pacific Mythology, HarperCollins), inspirativní Polynéské mořeplavectví od Edwarda Dodda (Polynesian Seafaring, Nautical Publishing Company Limited), Alexander Russel - Aristokraté jižních moří (Aristocrats of the South Seas, Robert Hale), skvělé Mýty a legendy Polynésanů od Johannese C. Andersena (Myths and Legends of the Polynesians, Harrap) a konečně dva články publikované před mnoha a mnoha lety, které podnítily mou představivost a příběh pro mne začaly, ještě než mi vyšel první román, Tichomořské ostrovy (The Isles of the Pacific) od Kennetha P. Emoryho a Vítr, vlna, hvězda a pták od Davida Lewise (Wind, Wave, Star and Bird, National Geographic, 146. roč., č. 6, prosinec 1974). Děkuji P. Jourdainovi za vzývání Taneho. Vzhledem k anonymní formě materiálů, ve kterých jsem je našel, nejsem schopen uvést zdroje jednoho nebo dvou mýtů. Omlouvám se a děkuji autorům, jejichž případný kontakt uvítám.
Velké díky výtvarnici Wendy Leigh-Jamesové za mapu Oceánie vyzdobenou polynéskými symboly a motivy.

~ Panteon bohů ~

Amai-te-rangi: bůh žijící na obloze, jenž loví smrtelníky žijící na zemi; vytahuje je v koších nahoru, kde je pojídá
Apu Hau: bůh bouří, bůh prudké húlavy
Apu Matangi: bůh bouří, bůh skučícího deště
Ara Tiotio: bůh vzdušných vírů a tornád
Aremata-rorua a Aremata-popoa: "Dlouhá vlna" a "Krátká vlna", dva mořští démoni, kteří přinášejí zkázu mořeplavcům
Atua: duch předka uctívaný jako bůh

Dakuwanga: Žraloci bůh, který požírá ztracené duše
Dengei: Hadí bůh, soudce v zemi Mrtvých
Hau Maringi: bůh oparu a mlhy
Hine-nui-te-po: bohyně noci, tmy a smrti. Hine je ve skutečnosti univerzální bohyně s mnoha funkcemi. Je zpodobňována se dvěma hlavami, dnem a nocí. Jednou z jejích funkcí je být patronkou umění a řemesel. Zamilovala se do Tuny, rybího člověka, z jehož hlavy vyrostl první kokos
Hine-te-ngaru-moana: Paní oceánských vln. Hine v rybí podobě
Hine-tu-whenua: laskavá bohyně větru, která pohání lodě k cíli
Hua-hega: matka atuy s povahou šprýmaře, Mauiho
Hine-keha, Hine-uri: Měsíční bohyně, manželka Maramy, Měsíčního boha, jejíž podoby jsou Hine-keha (jasný měsíc) a Hine-uri (temný měsíc)
Io: nejvyšší bytost, "Stařec", nejstarší bůh, který žije na obloze nad oblohou, v nejvyšším z 12 horních světů
Kuku Lau: bohyně vzdušných přeludů
Lingadua: jednoruký bůh bubnů
Magantu: velký bílý žralok, obrovská ryba schopná spolknout celou kánoi pahi
Maomao: Velký bůh větru, otec mnoha bohů bouří, včetně "Skučícího deště" a "Prudké húlavy"
Marama: bůh Měsíce, manžel Hine-keha, Hine-uri
Marikoriko: první žena a božská praměti, manželka Tikiho. Stvořila ji bohyně vzdušných přeludů z poledních horkých vln
Matuku: polobůh, vypouštěč draků, syn Tawhakiho
Maui: slavný oceánský hrdina-šprýmař a polobůh. Maui se narodil Taranze, která dítě zavinula do svých vlasů a pak je dala mořským vílám. Maui má na svědomí mnoho věcí včetně stvoření nesčetných ostrovů Oceánie, kokosu a délky dne, který byl kdysi příliš krátký, dokud Maui nezbil Raa holí a nedonutil ho, aby po obloze putoval pomaleji
Milu: vládce podsvětí
Moko: Ještěrčí bůh
Nangananga: bohyně trestu, která čeká u vstupu do země Mrtvých na staré mládence
Nganga: bůh plískanice
Oro: bůh války, velitel válečnických houfů ve světě duchů
Papa: Matka země, manželka Rangiho, první žena
Ra: Tama Nui-te-ra, Sluneční bůh
Rangi: bůh horní oblohy. Původně byl spojený se svou manželkou Papou, bohyní země, avšak jejich děti je oddělily, především Tane, bůh lesů, jehož stromy tlačí manželský pár od sebe a dělají místo mezi hnědou zemí a modrou oblohou, aby živí tvorové mohli chodit a létat
Rongo: bůh zemědělství, ovoce a pěstovaných plodin. Spolu s Tanem a Tuem představují tvůrčí spojení, Trojici, stejnou základem, ale s jasně rozdělenými atributy. Jsou odpovědní za stvoření Člověka k obrazu Taneho z kousků země obstarané Rongem a vytvarované Tuem Stavitelem, jehož sliny byly použity jako malta. Když na něho dýchli, Člověk ožil
Rongo-ma-tane: bůh batátů, hlavní potravy Oceánců
Rongo-mai: bůh komet a velryb
Ruau-moko: nenarozený bůh zemětřesení, uvězněný v lůně Papy
Samulajo: bůh smrti v bitvě
Tane: syn Rangiho, boha oblohy, sám bůh řemeslníků a stavitelů lodí. Je rovněž bohem světla (obzvlášť pro podvodní plavce, protože pro potápěče je světlo tam, kde je život), bůh umělecké krásy, bůh lesa a pán skřítků a vil. Jako Stvořitel v jedné ze svých méně významných podob je bohem naděje
Tangaroa: bůh oceánu, který dýchá jen dvakrát za 24 hodin, čímž vytváří příliv a odliv
Tawhaki: bůh hromu a blesku. Tawhaki tvoří Uiru (blesk) ze svého podpaží. Tawhaki je také bohem dobrého zdraví, řemeslnickým bohem obzvlášť zběhlým ve stavění domů a pletení ozdobných rohoží
Te Tuna: "Dlouhý úhoř", rybí bůh a bůh zeleniny. Tuna žil v přílivovém jezírku nedaleko pláže a jednoho dne Hine sestoupila k jezírku, aby se vykoupala. Tuna se s ní při tom pomiloval a nějaký čas spolu žili na

dně oceánu
Tiki: božský praotec všech Oceánců, který dovedl flotilu se svými lidmi k prvním ostrovům Oceánie
Ua: bůh deště, jehož početní synové a dcery, jako například "Dlouhé deště" a "Krátké deště", jsou odpovědni za poskytování vody zemi
Uira: blesk (viz Tawhiki)
Ulupoka: méně významný bůh zla, v bitvě mezi bohy připravený o hlavu, která se nyní kutálí po plážích a hledá oběti
Whatu: bůh krupobití

PRVNÍ ČÁST

~ Pluj nalevo od zapadajícího slunce ~

1.

Obří Hlava se kutálela po pláži, poháněná silným, studeným mořským větrem.
Vítr hnal Hlavu pod větvemi fradžipánií. Listy šelestily, bílé kvítky se snášely k zemi. Kaloni poletovali houstnoucím šerem jako nějací prehistoričtí ptáci. Palmové myši, jež vycítily přítomnost zla, přestaly šplhat a ztuhly. Rychle dýchaly a malýma, ustrašenýma očima civěly na podivné stopy, jež zůstaly v korálovém písku.
Tvář Hlavy, dvakrát větší než hlava smrtelníka, měla velice cílevědomý výraz. Hlava ucítila, že k jejím břehům dorazili mořeplavci. S pachy mořského dna, vydávanými schnoucími řasami, mušlemi a korýši na obnaženém útesu, s těžkou, nepříjemně sytou vůní durmanů a občas až neuvěřitelným puchem tlejícího bahna v mangrovové bažině, se mísil odér třísloveho potu, mastné kůže a vlasů, zkaženého dechu.
Vyčerpaní mořeplavci, potenciální oběti, usnuli v zemi Hlavy. Jeden z těchto přivandrovalců měl smrt na krajíčku, byl velice zralý.
Ženoucí se Hlava bičovala korálový písek důtkami svých dlouhých černých vlasů.
Krabi jí v panice prchali z cesty.
Pohrdavě ohrnuté rty Hlavy odhalily dvě řady úhledných, rovných zubů. Zakalené oči doutnaly touhou po krvi a masu. Dva velké, rozšířené otvory chřípí připomínaly jeskyně.
Hlava patřila bohu Ulupokovi. Přišel o ni ve slavné bitvě s bohem oblohy Rangim. Teď se potulovala po píscích jistých ostrovů, roznášela neštěstí a nemoci, pátrala po lidech na pokraji smrti, které by mohla ve spánku kousnout a pojistit tak jejich odchod. Ulupokovo kousnutí, jedno, jestli na krku nebo na chodidlech, bylo smrtelné.
Na pláž nad čáru přílivu byla vytažena dvoutrupá kánoe. Její Tiki, na břehu bezmocný, upřeně hleděl na oblohu nad vzdáleným obzorem. Pandánová plachta byla napnuta mezi dva nedaleké kaštany, aby uschla. Na přídi lodi, s peřím poprášeným pylem orchidejí, seděl štěkavý holub, pták, který vydává podobné zvuky jako pes. Boky lodi byly zbarveny do šeda prachem z uschlých lišejníků, jak byla loď tažena přes útesy na pláž.
Nedaleko této lodi nalezla kutálející se Ulupokova hlava Kupeho a jeho šest druhů, jak spí v narychlo zbudované chýši pod obřími kapradinami. Za dobu, co spali, upředl obrovský pavouk přes vchod do chýše pavučinu, jejíž vlákna byla tak silná, že se do nich chytil malý pták.
Hlava vtrhla do tábora a skočila do chýše, přičemž protrhla pavučinu a vysvobodila její oběť. Pták odlétl, ale svým trylkem probudil umírajícího muže. Mořeplavec otevřel oči zrovna ve chvíli, kdy Ulupoka těžce dopadl na jeho hruď. Hlava kousla umírajícího hluboko do krku a spolkla mu hrtan, aby nemohl křičet. Jediný zvuk, který vydal, se podobal polknutí rosničky.
Stačilo to, aby to probudilo nejmladšího člena výpravy, sedmiletého chlapce, jenž se jmenoval Kieto.
"Kdo je tam?" vykřikl vyděšeně chlapec.

Ulupokova hlava nechtěla, aby ji spatřil smrtelník, a tak vyskočila z chýše ven do rychle padající noci. Jakmile se od Oceánců vzdálila, vyrazila ze sebe zvuk, jako když papouška spaluje požár; odporný smích. Zvuk se rozlehl celým lesem a dušemi proběhlo mrazivé zachvění. Ulupoka se odkutálel do vod oceánu, aby se po útesech dostal na jiný ostrov, kde by mohl najít další umírající lidi.
Duch kousnutého muže opustil tělo a vydal se na dalekou pouť do země Milua, vládce mrtvých. Nebožtík se zdráhal. Věděl sice, že umírá na mrtvici a v důsledku vyčerpání, ale ve spánku usilovně přemýšlel o smyslu života. Jak spal, postupně našel odpověď. Připadalo mu to jako hořká ironie, že by měl poznat smysl života těsně před okamžikem své smrti.
"Těsně před tím, než mě Ulupoka kousl, jsem pochopil, jaký to má všechno smysl," postěžoval si Miluovi, jenž na něho čekal na konci nachové cesty. "A než jsem umřel, nestačil jsem to nikomu říct."
Milu se usmál. "Tak je to pokaždé," řekl.

Poté, co chlapcův výkřik Kupeho a jeho druhy probudil, našli mrtvého námořníka. Ve světle pochodní zapálených od uhlíků jejich malého ohniště spatřili, že si v strašlivé horečce nehty na rukou sám rozdrásal hrdlo. Těsně předtím, než zahlédli zemi, se napil mořské vody, a tak usoudili, že ho to připravilo o zdravý rozum. Vynesli ho z chýše z palmových listů a položili potetované mrtvé tělo na mech pod stromem nokonoko.
"Zítra ho pohřbíme," řekl Kupe. "Teď odpočívejte, moji odvážní rybáři."
"Měl jsem ošklivý sen," postěžoval si malý Kieto. "Zdálo se mi, že do chýše vtrhla nějaká nestvůra. Obrovská hlava bez těla. Oči měla jako uhlíky a její jazyk byl obří stonožka. Vlasy měla dlouhé a husté - jako černé řasy. Vycenila na mě zuby - byl to děsivý škleb, jako když se usměje mrtvola."
"Nestvůra?" zvolal jeden z ostatních mořeplavců a viditelně se zachvěl. "Poslouchejte toho chlapce..."
Kupe věděl, že jeho lidé na ostrově nezůstanou a nedopřejí si tolik potřebný odpočinek, pokud uvěří, že tady řádí nějaká nestvůra. Bylo nutné, aby přinejmenším doplnili zásobu kokosů s mlékem, aby měli co pít. I kdyby chlapec měl pravdu - a mladí lidé byli k takovým věcem často citlivější než staří - opustit ihned ostrov by znamenalo zahrávání se smrtí.
"Byl to sen," řekl Kietovi a ostatním, "nic víc. A vzhledem k tomu, že s sebou nemáme kahunu, který by nám jej vyložil, nemůžeme vědět, zda je to dobré či špatné znamení. Proto navrhuji, abychom se na to přes noc vyspali a promluvili si o tom ráno. Ve světle Raových laskavých paprsků jsou všechny sny jasnější."
Rybáři začali reptat, ale i oni byli velice unavení. Postupně klesli zpátky na rohože a usnuli přerušovaným spánkem. Kupe rozestavěl kolem chýše pochodně, aby jeho muži byli uvnitř kruhu. Bohové, duchové předků a démoni, kteří obývali známý svět spolu s lidmi, poněvadž žádný jiný nebyl, ti všichni se ohni vyhýbali.
Když se Kupe do chýše vrátil, chlapec byl ještě vzhůru.
"Jsme v bezpečí?" zeptal se rozechvělý Kieto.
"Ano, jsme v bezpečí," odvětil Kupe.
Chlapec, takto nezvratně ujištěný velitelem výpravy, slavným mořeplavcem Kupem, okamžitě usnul.

Byla to zvláštní výprava, úplně živelná, výprava, jíž bylo souzeno uchvátit představivost všech lidí a stát se mezi Oceánci legendou, ještě než skončí. Kupe byl na rybolovu u břehů svého rodného ostrova Raiatea, když mu obrovská chobotnice svými chapadly sebrala návnadu z háčků. Rozzuřený Kupe přeskočil z malé rybářské kánoe do lodi stavěné pro plavbu po oceánu, která zrovna projížděla opodál. Natočil plachtu ve tvaru krabího klepete a začal chobotnici pronásledovat. V tu chvíli ho muži, kteří již ve velké kánoi byli, povzbuzovali.
Sledování vlnek způsobovaných obrovskou chobotnicí je odvedlo tak daleko od Raiatey, až si někteří muži začali dělat obavy, že svou domovinu již nikdy nespatří.
"Kde jste nechali mořeplaveckého ducha?" zvolal Kupe. "Kdo ví, jaké nové ostrovy objevíme pod střechou cest? Ta chobotnice je určitě nějaký mořský démon, jehož poslal některý z bohů, aby nás zavedl někam, kde to ještě neznáme, neboť se nikdy úplně nepotopí a nezmizí. Co když nám Velký mořský bůh Tangaroa chce ukázat nějakou novou zemi, kterou jsme nikdy neviděli, ani jsme o ní

neslyšeli? Až tu obří chobotnici dopadnu a zabiju, potom se vrátíme na Raiateu, dřív ne."
Jelikož to byli obyčejní rybáři a Kupe byl urozeného původu, nehádali se, přestože jeden nebo dva by ho byli zabili, kdyby si mysleli, že jim to projde. Jenže Kupe si stále nechával za pasem své lei-o-mano, dýku z kauilového dřeva vykládaného žraločími zuby. Kupe byl velice slavný bojovník a šance zastihnout ho nepřipraveného byla prakticky nulová. Konečně, jeho mana byla skoro stejně silná jako mana krále, a tak rybáři den za dnem, noc za nocí dělali, co jim bylo řečeno, bez konce pluli dál do neznámých končin Velkého oceánu, jemuž vládl bůh Tangaroa.
Kupe si věřil, neboť oceánští navigátoři nemusejí vědět, kam plují, ale vždycky vědí, kde byli. Zapamatoval si cestu po střeše nebes a mořem s mnoha ostrovy až sem, kde byli nyní. Jeho námořníci by udělali totéž. Dokonce i chlapec, kdyby jako jediný přežil, by našel cestu zpátky domů. Byla to jejich přirozenost, jejich instinkt, že si během plavby ukládali svou trasu do mapy, kterou nosili v paměti. Co víc, po návratu domů dokázali své putování tak přesně popsat lidem, kteří se cesty nezúčastnili, že bylo možné plavbu zopakovat i bez nich.
Kupe věděl, kde je, podle tvaru vln, podle drah hvězd, podle Dlouhého žraloka za úsvitu, který se jako vyrážka z bílých hvězd táhl přes celou střechu cest, podle podmořských sopek, mořských ptáků, dmutí a proudění, podle míjených ostrovů, pasátů a tisíce dalších věcí, které pro něho a ostatní muže byly jako ukazatele. Dokázal se podle nich na Raiateu vrátit poslepu, když větry nesoucí aromatické směsi ostrovů a moře foukaly správným směrem.
Dokázal cestu domů poznat po čichu.
Zároveň si o své plavbě vedl záznam v podobě uzlíků na kusu provázku. Podle velikosti, typu a rozestupů mezi uzlíky si mohl vybavit jistá pozorování a poznačit vzdálenosti mezi ostrovy. Mnoho oceánských mořeplavců tuto pomůcku používalo a po jejich smrti přecházela do vlastnictví určeného dědice.
Dnes večer obří chobotnice vplula do podmořského příkopu přinejmenším tři míle hlubokého a Kupe ji ztratil. Byl si však jist, že nejsou na konci své cesty, od něhož očekával souboj s mořským tvorem. Chobotnice ho vedla do vod, kde byla doma a kde bude při souboji ve výhodě.
Kupe se mnohokrát zeptal sám sebe - proč? Proč toho tvora z rozmaru sleduje? Již mnohokrát mu někdo uzmul návnadu - krabi, sépie, humři, hvězdice. Proč si vzal do hlavy, že bude pronásledovat právě tohoto tvora?
Zcela nepochybně to bylo dílo bohů. Tak či tak, na konci této cesty ho čekal osud. Buď to bude jeho smrt, nebo dostane vzácný dar. Neměl ani ponětí, jakou podobu nebo formu ten dar bude mít. Co když ho bohové vedli k rajskému ostrovu?
Jediné další vysvětlení, které přicházelo v úvahu, bylo to, že ho Maui, slavný starý šprýmař, vedl na marnou cestu nikam. Bylo to samozřejmě možné, jenže když se drobný, ale silný Maui rozhodl, že si s někým pohraje, dotyčnému nezbývalo než na to přistoupit nebo se nechat zničit. Kupe věděl, že je lepší o této možnosti neuvažovat a doufat, že bude mít štěstí.
Když přišlo ráno a střecha cest s hvězdnými ostrovy zmizela z oblohy, Kupe se prudce vztyčil.
Jako vždycky se probudil první. Pochodně dohořely až k zemi, byly zuhelnatělé a vychladlé. Na rozděláni ohně třením použil dřevo ze stromu kaikomako. Z kokosových vláken udělal hnízdečko, do něhož nachytal doutnající piliny, a pak jím na provázku točil kolem hlavy, dokud z něho nevyskočily plameny. Zanedlouho už si nad žárem ohně, na nějž přiložil naplavené dřevo posbírané na břehu, opékal jamy a banány.
Papoušci, holubi a další ptáci již po sobě pokřikovali. Fregatky, vzdušní bandité, kroužily nad oceánem a čekaly na příležitost, aby mohly okrást úspěšnější opeřené rybáře nebo sebe navzájem. Hejna maličkých rybek, jako tisíce stříbrných štěpinek, plula do oblouku po hladině laguny. Přišlo nové, nádherné ráno, vystlané nadýchanými obláčky ležícími na modré matraci.
"Vstávejte, vstávejte!" vykřikl a vypustil vůni jídla k spícím mužům, aby je omámil. "Pojďte se najíst, moji stateční mořeplavci, musíme vyrazit. Velká chobotnice se vlní v hlubinách za lagunou. Temné vody bublají. Musíme vyplout, až vyjde k hladině."
Muži s reptáním vstali a začali si z vrásčitých tváří vytírat jemný, bílý písek. Někteří se hned šli napít k jezírku, jiní jen seděli, mrzutě zírali na modrou, klidnou hladinu laguny a s námahou potlačovali touhu

zarybařit si v jejích štědrých vodách.
Malý Kieto pomohl Kupemu s vařením, chtěl být něčím prospěšný. Jeho těžký sen byl ve slunečním jasu zapomenut, když noční hrůzy odešly spolu s Hine, bohyní tmy a smrti.
"Pojedeme už brzy domů?" optal se Kieto Kupeho. "Uvidím tatínka?"
Kupe byl tak nedočkavý, až vyrazí za obrovskou chobotnicí, že jednu věc neudělal, a teď toho litoval; měl chlapce hodit do moře, než odpluli od Raiatey, aby Kieto mohl doplavat k útesu nebo na břeh a nemusel teď být s nimi na nebezpečné cestě do neznáma. Ale chobotnice vyklidila pole tak rychle, že neměl čas na takové věci myslet.
"Brzy," odpověděl chlapci. "Cítím to v kostech. Cesta už brzy skončí."
Listy na stromech zašelestily a Kieto k nim zvedl hlavu.
"Nemáme tady žádné předky," poznamenal tiše. "Zdejší duchové jsou pro nás cizí, Kupe. Hrají si ve stromech a keřích stejně jako naši, ale nemůžeme je začít uctívat, když je neznáme."
Kupe přikývl. "Máš pravdu, Kieto, ale na této cestě nás doprovázejí silní bohové. Mocný Tangaroa nedopustí, aby se nám něco stalo."
"Ty jsi Tangaroův oblíbenec, že?" řekl Kieto. Tvář mu přitom zářila obdivem.
Kupe se usmál a pohladil chlapce po vlasech. "Možná že ano. Ale raději bych měl za přítele Mauiho než nějakého jiného hrdinu dávných časů, neboť ten si umí s těmi, které nemá rád, zlomyslně pohrát. Ale teď se pojďme rychle najíst, chobotnice se vlní."

Do plachty z hrubé pandánové tkaniny se opíral vítr a lehká, dvoutrupá kánoe ujížděla zčeřenými vlnami. Mořeplavci byli na plošině mezi trupy, postavené ze dřeva stromů te itai, svázaného ručně spletenými vlákny z kokosových skořápek. Na této plošině stála chýše z palmových listů, která poskytovala stín. V trupech se prakticky neustále činil vylévač, neboť místy, kde bylo dřevo sešito a utěsněno chlebovníkovou mízou, do kánoí neustále zatékalo.
"Směr Apa toa," zvolal Kupe. "Udržujte dmutí oceánu po pravoboku."
Apa toa bylo jméno větru, nikoli místa, neboť i když neměli žádné přístroje nebo mapy, podle nichž by mohli plout, na přídi byla vyřezána větrná růžice. Tetovací symboly dvaceti tří hlavních a vedlejších větrů s šipkami směřujícími k jejich zdrojům byly vyryty hluboko do dřeva a vytvářely obrazec kruhového květu s mnoha okvětními lístky. Větrná růžice byla estetická i praktická; byla to umělecká ozdoba, která měla svou funkci.
Před nimi, pod mořskou hladinou, plaval ohromný, tmavý stín, který představoval chobotnici. Tvor měl malátné pohyby, ale pomalý nebyl. Kupe musel uplatnit veškeré dovednosti, aby mu stačil. Po, muž u kormidla, zápasil s kormidelním veslem, aby plavidlo udržel ve správném kursu.
Kupe jako navigátor soustavně pátral po hladině, po obzoru a dokonce i v oblacích po něčem, co by si mohl uložit do paměti. Světle zelený nádech spodní strany mraku jedním směrem znamenal ostrov nebo dokonce atol, kde se vody laguny odrážely na obloze. Fregatky prozrazovaly, že nablízku je země. Sluchem pátral po zvuku útesů a sledoval, jak zbarvení vody prochází mnoha odstíny.
Dvoutrupá kánoe, na níž se Kupe plavil, patřila rybáři Poovi, a také Tiki, který stál na palubě, byl jeho. Vyřezávaná dřevěná soška byla očima a ušima posádky. Jelikož tohoto Tikiho vyřezal Po, mluvil s ním, uvnitř hlavy, a Kupemu vadilo, že celou loď neovládá přímo. Po však dělal maximum pro to, aby Kupemu za všech okolností vyhověl, neboť věděl, že až tato plavba skončí, bude za svou účast na výpravě odměněn.
Z chýše na palubě se ozval ptačí křik a Kieto zašel dovnitř, aby jejich nejnovějšího zajatce nakrmil. Byl to papoušek kula z ostrovů, které právě opustili. Kupe by si byl nejraději odvezl párek na chov, poněvadž pták měl na prsou červené peří. Byli by z nich boháči, neboť červené peří se na Raiateji a Borabořе používalo jako platidlo. Jenže chobotnice vyrazila právě ve chvíli, kdy ulovili prvního kulu, a tak si všichni museli pospíšit na palubu, vyplout na moře a bohatství tam zanechat.
Když znovu přišla noc, Kupe mohl pozorovat kaveingu, dráhu hvězd, které jedna za druhou vycházely nad temný obzor. Znal jejich jména i jména pomaleji se otáčejících hvězd fanakenga neboli zenitových hvězd, které ukazovaly směr k určitým ostrovům.
Když musel jít spát, vystřídal ho na hlídce a u kormidla Po. Držel se na dohled pableskujících,

fosforeskujících vln, které způsobovala prchající chobotnice.

Po mnoha týdnech plavby moře rychle ztmavlo a před nimi vyrostly mohutné vlny. Plavidlo s nimi svedlo statečný boj. Muži museli spíš používat těžká vesla, než aby se svěřili plachtě. Nakonec připluli k vysokým útesům ostrova, který byl tak velký, že se nedal zrakem obsáhnout. Táhl se na obě strany od kánoe a mizel někde hluboko v mlhách.
Sledovali chobotnici podél břehů tohoto ostrova až k nejodlehlejšímu konci, kde bylo pobřeží divoké a nezkrocené. Vítr byl studený, moře bylo chladné, obloha šedivá. Prudký, syčivý déšť spolu s bodavou vodní tříští okrádal námořníky o energii, naplňoval je chmurami. Vlny byly jako hory, korunované ženoucími se bílými hřebeny, které se dotýkaly vířící šedi nahoře, až to vypadalo, že obloha a moře jsou jedno.
Moře a bičující lijáky opracovaly pobřežní skály do groteskních tvarů a vysokých jehel. Vítr vyhloubil ve skalních stěnách štěrbiny, které byly dost hluboké, aby se do nich vešel člověk. Některé vrcholy se nad malým plavidlem tyčily jako obrovská kopí. Obrovské balvany se objevovaly nenadále, jako by byly teprve před několika okamžiky vyvrženy ze zálivů. Bylo to temné, hrozivé místo, kde se dávná tajemství úpěním dožadovala vypuštění ze sta tisíc děr; místo, kde bylo v bezedných jeskyních uvězněno tajemné ticho.
"Obrovské zvíře nás dovedlo k obrovské zemi," pronesl užasle Kupe. "Tady se utkáme."
A chobotnice, jako by ho slyšela, se vynořila na hladinu, zpěnila ji, otočila se a neslýchanou rychlostí vyrazila proti lodi. Mohutná chapadla pumpovala vodu za ní, hnala ji pěnou, jako by to byla kánoe poháněná stovkou mužů. Velké oči byly rozšířené nenávistí. Zobákem sekala do mořské hladiny, jako by předjímala, jak bude drtit kosti svého zarytého soka.
Po vykřikl a prudce zabral kormidelním veslem, zatímco veslaři se opřeli do vln obyčejnými vesly. Hrdina Kupe se postavil na příď plavidla a očekával útok se svým lei-o-ma-nem v silné pravé ruce.
Poovi se s pomocí malého kurážného Kieta podařilo kánoi v posledním okamžiku otočit, a chobotnice se prohnala těsně za zádí. Jediné chapadlo se mihlo nad palubou plavidla a chňaplo po nepříteli. Kupeho tetované tělo, chycené přísavkami tohoto strašlivého údu, bylo staženo přes bok.
"Je pryč!" vykřikl Po na ostatní námořníky, kteří hlasitě zanaříkali a začali veslovat od místa střetu.
"Neopouštějte ho!" vykřikl Kieto.
V zoufalé snaze uniknout obřímu tvorovi však pro chlapce neměli sluchu. Zděšení jim nedovolovalo přijmout představu, že by Kupe mohl zvítězit. Jediné, co chtěli, bylo dostat se od chobotnice co nejdál, ze strachu, že by se tvor mohl chtít mstít také plavidlu.
Kupe a chobotnice zmizeli pod obrovskou vlnou, odraženou zpátky vysokými útesy pevniny.
"Zastavte," vykřikl chlapec. "Vždyť se v tom šedém moři utopí..."
Ale námořníci, jimž se po tvářích a vytřeštěnýma očima jako stíny míhaly noční děsy, nehodlali přestat pádlovat. Kieto se vrhl k plachtě, pověsil se za provaz a povytáhl pandánovou plachtu do plné síly větru. Plavidlo se náhle naklonilo na stranu a shodilo jednoho z veslařů do moře. Muž přes palubu se naštěstí zachytil vlečných udic, a tak se mu podařilo zůstat s plavidlem.
Jeden námořník se rozběhl na chlapce s pádlovou palicí v ruce.
"Ty malý blbečku!" rozkřikl se muž. "Nenuť mě, abych tě zabil."
Kieto stál na místě a nechal by se zabít, kdyby Po nevykřikl: "Podívejte!"
Všechny oči se obrátily směrem, kterým ukazoval, a spatřily prudkými pohyby zčeřenou, zpěněnou vodní hladinu. Chapadla mávala vzduchem, bičovala vlny, přiváděla oceán do varu. Když vodní tříšť kolem plavidla se sykotem opadla a přestala jim bránit ve výhledu, uviděli, jak Kupe obkročmo sedí na hlavě chobotnice, nohama ovíjí obrovský zobák, aby se nemohl otevřít, a rukou opakovaně bodá do baňatého těla. Jednou, dvakrát, třikrát... potom se dýka z tvrdého dřeva zlomila a čepel se žraločími zuby zůstala zabořena hluboko v těle chobotnice.
"To je konec," zaúpěl Po. "Teď ho stáhne dolů, rozdrtí ho a pochutná si na jeho hnijícím mase."
Ještě než to dořekl, tvor se začal rychle potápět, Kupe do chobotnice kousl, zaryl zuby mezi její oči. Zakousl se hluboko, hledal zranitelné místo tvorova mozku. Oba soupeři zmizeli v hlubinách a zanechali po sobě jenom bublinkovou stopu.

Tentokrát námořníci jen mlčky čekali, nesnažili se uprchnout. Síla je opustila a vůlí byli pevně připoutáni k muži, jenž klesal k domovu Tangaroy. Mlha, postupující přes hranu nedalekých útesů, se jako nějaká hustá tekutina přelévala do rozbouřených vod oceánu. Vyplňovala průrvy a jeskyně ve vysokých skalních stěnách studeným dýmem a valila se nad chladnější mořskou hladinu.
Najednou hrdinný Kupe vyplaval, jako kokosový ořech uvolněný z podmořských řas, který se lehce pohupuje na vlnách.
Kieto zajásal: "Támhle je! Támhle je! Kupe zvítězil!"
Po zahalekal a ostatní se k němu přidali. Bylo v tom víc úlevy než radosti, avšak Kupe jim to neměl za zlé, když ho vytáhli na palubu. To, co udělal, byl sobecký akt pomsty. A byť to před nimi neřekl, sám si přiznal, že v té věci neměl na výběr. Nějaký vnitřní duch ho donutil, aby podnikl tuto cestu a svedl tento boj. Teď bylo po všem. Mohli se vrátit na Raiateu s tím, že našli obrovský ostrov, možná víc než ostrov, daleko od jejich vod.
"Nazvu toto místo 'země Mlh'," řekl svým námořníkům. "Pokud by se vás někdy někdo zeptal, jak se k ní dostat, musíte mu říct, aby v tuto roční dobu plul maličko nalevo od zapadajícího slunce. To ho dovede k zemi Mlh stejně spolehlivě, jako chobotnice dovedla nás."

2.

"Až doplujeme k některému menšímu ostrovu, vyrobíme novou plachtu," řekl Kupe posádce a ukázal na krabí klepeto. "Vetkáme do ní obraz chobotnice - symbol mého triumfu nad tím tvorem. Ale ještě předtím, než se vydáme na zpáteční cestu, chci alespoň trochu probádat tyto břehy."
Vědomí, že se ocitli v novém oceánu, v nových mořích, probouzelo v Oceáncích nejistotu a trochu také strach. Tento tajemný, vysoký svět byl daleko od jejich domova. Připadal jim méně civilizovaný, méně pochopitelný. Vanuly zde zvláštní větry z neobvyklých stran. Počasí vládli nepředvídatelní bohové, jejichž nálada byla někdy divoká, jindy mrzutá, ale zřídkakdy veselá. Proudy a přílivové víry se chovaly nevypočitatelně a zbrkle, měnily se podle libosti, jako by se řídily příkazy nějakého šíleného boha. Raiatejci za každým zákrutem očekávali nějaké strašlivé stvůry, jež kolébavým krokem vylezou z jeskyní nebo se vynoří z hlubin, shazujíce ze sebe mořské řasy. Cítili naprostou odlišnost této oblasti v duši, věděli, že je to místo, které se nepodobá žádnému oceánskému ostrovu. Tato část země měla odpadnout a zřítit se do propasti nicoty, jenomže nějakým způsobem se pravého světa nespočtu oceánských ostrovů udržela.
Několik dní plachtili okolními vodami, jednou nebo dvakrát přistáli, ale opatrně. V noci hořela na vrcholcích útesů a na některých menších ostrovech rozptýlených opodál od hlavní pevniny světla ohňů. Místy bylo ohňů tolik, že Kupe vycítil, že toto členité pobřeží je hustě osídleno, má mnoho obyvatel. Při otevřeném střetu s takovou přesilou by on a jeho muži neměli žádnou šanci.
"Zajímalo by mě, k jakým temným bohům se tady modlí," obrátil se polohlasně k své posádce. "Je to místo pro démony jako stvořené."
Nočním vzduchem k Oceáncům doléhalo dunění bubnů a vítr k nim přinášel kvílení ďábelských hlasů. Zdálo se, že obloha nad hlavním ostrovem je neustále šedivá a Raovu tvář zakrývá husté mračno. Často pršelo a voda stékala z útesů vlastními cestičkami do neklidného oceánu. Byla to zádumčivá země, která působila dojmem, jako by si v srdci pěstovala zášť k neznámým špatnostem spáchaným na jejích útesech a pilířích. Divoká příroda s barbarským duchem. Kupe si byl jist, že její bojovníci budou stejně draví, stejně krutí jako krajina, v níž žili.
A pak, když už se konečně posádka chystala vyrazit k domovu, je Kupe požádal, aby ještě počkali. Ukázal na stěnu jednoho útesu.
"Podívejte támhle!" řekl. "Bílá postava."
Muži, kteří sledovali směr jeho paže, zahlédli na kolmé žule stvoření, které postupovalo od jedné štěrbiny ke druhé.
"Vypadá to spíš jako démon," vykřikl Po.
Pokud to byl démon, měl podobu bosého muže s bílou kůží, oblečeného do rozedraného, mořskou vodou zmáčeného oděvu, s plátěným pytlem přes rameno. Jak lezl, vybíral z hnízd na útesu ptáky

buřňáky. Nejdřív jim zakroutil krkem a pak je pečlivě uložil do pytle. Působil silným, mrštným dojmem, když po strmé, šedé skalní stěně, ve výšce nějakých padesáti mužů, přeskakoval od štěrbiny ke štěrbině. Stávalo se, že visel jenom za jednu ruku, nohama klátil ve vzduchu, a druhou rukou šmátral v hnízdech po buřňácích. Ptáci kolem něho občas kroužili a křičeli mu do uší, rozběsněni, že zabíjí a krade jejich druhy. Vypadal jako šedobílý duch napadaný menšími šedobílými duchy.
Kupe usoudil, že muž musí mít velkou sílu, když dokáže svou váhu tak často držet jedinou rukou.
"Podívejte, jak se té skály drží," zabručel. "A jak je obratný."
Postava působila sebevědomým dojmem, jako by jí nevadilo, že na ni ptáci útočí, jako by se vůbec neobávala zřícení do oceánu. Kdyby spadl, moře by ho jistě celého pohltilo, Tangaroa by ho pozřel.
Přímo před nimi se na skalní stěnu sápaly vlny, předhánějící se ve snaze muže z jeho bidýlka strhnout. Kieta ze všeho nejvíc fascinovaly mužovy dlouhé, rozevláté vlasy. Démon to určitě nebyl, ale co třeba hrdina z minulých časů?
Po znenadání vykřikl: "Pohleďte - támhle nahoře na útesu!"
Všichni zvedli oči výš a spatřili další postavu, tentokrát s černými vlasy vlajícími ve větru. I její tvář měla bělostnou barvu, jakou kromě dětí, které se narodily jako albíni, dosud nespatřili. Tato nová postava byla drobná, méně svalnatá -paže měla tenké, ramena úzká. Kupe usuzoval, že je to buď dítě, nebo mladík v roztrhané dlouhé haleně.
Když vítr přitiskl halenu k tělu, čímž zdůraznil tvary pod ní, Kupe došel k závěru, že se jedná o ženu; měla velká ňadra, úzký pás a široké boky.
Tato osoba se zkřivenou tváří něco zakřičela na muže sbírajícího buřňáky. Její gesta prozrazovala úzkost, hněv nebo nějaké jiné silné pohnutí. Vypadalo to, jako by se rukama sápala po vzduchu. Její tělo se kroutilo, jako kdyby zápasila s nějakým neviditelným útočníkem. Chvílemi otevírala ústa a křičela slova, jež byla Raiatejcům nesrozumitelná. Prudký vítr ji šlehal a skučivě jí odpovídal.
Na okamžik zmizela a pak se objevila s velkým kamenem v rukou. Úmyslně kámen na muže shodila. Narážel, poskakoval od převisu k převisu, strhával další kameny. Muži se podařilo zhoupnutím na jedné ruce uniknout z dráhy padajících kamenů, ale zůstal po tomto akrobatickém výkonu na okamžik viset v nebezpečné poloze.
"Já myslím, že je to manželská bitka," zažertoval jeden z námořníků. "Třeba se poslední dobou vyhýbal jejímu loži, ale trochu se toulal po lůžkách jiných."
Muži se tomu zasmáli. Byli rádi, že mají alespoň nějakou úlevu od napětí.
Žena znovu začala muži spílat a drásala se přitom na prsou. Chrlila na osamělého lezce ošklivá slova. Bylo vidět, že je velice rozrušená, skoro jako by muž z hnízda vybíral její děti, a ne mořské ptáky. Každou chvíli prudce zvedla ruce a začala vřískat na temná, šedivá mračna, jako by žádala pomoc od bohů.
"To není manželská hádka," řekl Kupe. "Myslím si, že ho chce opravdu zabít."
A skutečně, jako by chtěla dokázat, že Kupe má pravdu, žena znovu zmizela a vrátila se s balvanem, jenž byl větší než ten, který hodila dolů na muže předtím. Tento kámen byl tak těžký, že jí dělalo viditelné potíže jej zvednout. Zmítána poryvy větru na vrcholku útesu, svrhla mohutný balvan přes okraj a silně se přitom předklonila.
Kámen se rychle řítil vzduchem. Vybírače hnízd úplně minul, zato s cáknutím dopadl jen půl délky muže od přídí Oceánců.
"Pozor!" vykřikl Po. "Ta mrcha nás málem potopila!"
"Podívejte, padá!" zařval Kieto.
Vítr a tíha kamene způsobily, že žena se převážila a následovala kámen, který svrhla dolů na mužovu hlavu. Nevydala ani hlásku, pouze se v pádu otočila a roztáhla paže a nohy do tvaru hvězdy. Lezec po ní hmátl, když padala kolem něho, aby ji zachytil a zachránil, ale její tíha odtrhla od skalní stěny i jeho. Společně se zřítili až do vod oceánu, nedaleko od plavidla. Trvalo by jen krátce, než by je studené vody stáhly dolů, kde by je vlny rozbily o skálu.
"Vytáhněte je," řekl Kupe.
Raiatejci dopádlovali s kánoí ke dvěma postavám zápasícím ve vlnách. Jako prvního vytáhli na palubu muže. Po mu dal ránu pádlem, aby ho zklidnil. Potom vytáhli přes palubu také ženu. Po dlouhém pádu

byla jen částečně při vědomí, a tak ji hodili do chýše z palmových listů.
"A teď kupředu," rozkázal Kupe. "Kormidlo napravo od slunce."

Když muž přišel k sobě, byli již v klidnějších vodách. Kupe mu svázal ruce i nohy, aby nedělal potíže. Ženu rovněž spoutali provazem, aby jí tak zabránili vrhnout se do oceánu, o což se již jednou pokusila. Prozatím zůstávala zamlklá, mrzutá a zasmušilá, jen se přes vody, jimiž pluli, s prázdným výrazem dívala na nějakou neviditelnou věc ve střední vzdálenosti.
Muž se probudil na boku, vykašlal na palubu mořskou vodu a pak se pokusil zvednout hlavu, aby se mohl podívat na své věznitele. Teď, když ho slunce osušilo, zjistili, že jeho vlasy jsou husté a rudé, ne tmavé, jak se původně domnívali. Také tvář měl porostlou hrubými, načervenalými chlupy, takže mu byly vidět jenom oči a nos. Rovněž na bledých, pihovatých pažích měl chlupy.
"Je chlupatější než kanec," prohlásil Po.
"Is e Dia mo bhuachaill," zařval muž Poovi přímo do tváře.
Po od něho hbitě odskočil, tvář napjatou.
"Je to pravda, je to démon," vykřikl Po. "Musíme ho rozsekat na malé kousky a hodit do vody, než znovu spustí. Kdoví jaké čáry by mohl tou divnou řečí způsobit."
"Já myslím, že má Raovu hlavu," řekl malý Kieto. "Podívejte se na ty rudé vlasy kolem bílé tváře..."
Muž začal znovu ze svých rtů chrlit slova toho zlověstného jazyka, namířená jakoby na Poa, kterého měl před očima. Po se horečně rozhlédl po zbrani, popadl palici wahaika a chystal se rozbít muži hlavu, ale Kupe mu ruku zadržel.
"Ne! Ten člověk je můj zajatec."
"Vždyť to ani není člověk," zakvílel Po. "Je to netvor z temnot."
"Tak proč se potom neosvobodil?" argumentoval Kupe. "Jestli je to tak mocný démon, proč se nechal svázat jako slepice? Ne, je to člověk, sice velmi zvláštní, ale ručím ti za to, že člověk. Podívej se, jaké má na té bílé kůži zhmožděniny - to je obyčejné tělo."
"Cha ghabh mi tuille," zavříškl muž.
Po se zachvěl, když si vybavil zemi, kde mlha padala jako závoj z vysokých kamenných stěn a rozlézala se po studené hladině moře, jako by v sobě skrývala nějakého netvora.
Kupe to před ostatními mořeplavci nepřiznal, ale stvoření, která chytil, ho fascinovala. Žena působila docela divoce, jako nějaký tvor zrozený z bouře, a ani muž nebyl v žádném ohledu civilizovaný nebo kultivovaný. Kupe již k muži získal jistou úctu, neboť, i když neměl žádné tetování na tváři, stejně jako Kupe, na těle jich měl několik. Kupe je nechápal - dokonce čím déle si je prohlížel, tím víc z nich byl zmatený, dostával z jejich složitého proplétání závrať a dělalo se mu špatně - ale určitě se jednalo o nějaké zdobení těla.
Na mužově kůži byla, na rozdíl od tetování na Kupeho těle, vyobrazena podivná zvířata. Obvykle chladnokrevný mořeplavec se zachvěl strachem, když se na tyto kresby podíval. Nepodobaly se žádným zvířatům, která kdy viděl, a on se nechtěl ptát, jak se jmenují, aby to náhodou nebyla zvířata z nějakého zatraceného místa, z nějaké tabu země v Jiném světě, jejichž jména by mohla proměnit mysl obyčejného člověka v prach.
V klidné chvíli, kdy muž nesváděl šílený zápas s pouty, nevříškal na Poa a ani se nesnažil vyděšeného námořníka kousnout do nohy, když procházel kolem, si Kupe k nezdravě bledému stvoření přisedl a zkusil z něj dostat nějaké informace.
Kupe ukázal na sebe a řekl: "Kupe."
Muž na něho upřel bledě modré oči a netýkavě zavrtěl rudou hřívou.
Kupe gesto a jméno několikrát zopakoval. Potom ukázal na zajatce.
"Kdo jsi ty?" zeptal se.
Muž zamrkal těma zvláštníma očima, jež měly barvu oblohy nad obzorem po dešti.
Konečně muž řekl: "Pikt."
Kupe ukázal na ženu, která ho za to zpražila pohledem.
"Kdo je ona?"
Muž se na ženu upjatě, trpce pousmál a pak Kupemu odpověděl: "Is i so a 'Scot bhean."

Kupe zavrtěl hlavou, aby naznačil, že tolika slovům spojeným dohromady nerozumí.
"Skot," zopakoval muž. "Skot bhean"
Žena po něm plivla a odvrátila hlavu.
Zdálo se tedy, že se jmenují Pikt a Skot a chovají k sobě strašlivou nenávist. Přinejmenším žena nenáviděla muže. Kupe si nebyl tak jist, že také Pikt nenávidí Skot, neboť občas, když se Pikt na ženu podíval, se v jeho očích mihl náznak touhy; skoro to vypadalo, jako by ho její zášť velice mrzela. Mezi těmito stvořeními bylo nějaké tajemství, jemuž se nedalo přijít na kloub, dokud je Kupe a posádka nenaučí mluvit řádně, tak jak by opravdoví lidé mluvit měli. Svěřil jejich výuku malému Kietovi, poněvadž se zdálo, že chlapcova společnost je oběma příjemnější než přítomnost kteréhokoli z mužů.
"Naučíš je mluvit?" otázal se Kupe Kieta. "Byl bych rád, kdybys s tím pomohl."
Kieto, jenž se bál dvou bílých démonů, které z moře vytáhli, nejdříve zaváhal, ale nakonec řekl: "Můžu to zkusit, princi Kupe."
"Dobře." Kupe se na chlapce usmál a rozcuchal mu vlasy. "Myslím, že jednou z tebe určitě bude velice slavný hrdina, Kieto."
"Jako ty?" zeptal se potěšený chlapec. "Takový jako ty?"
"Možná ještě slavnější," zasmál se Kupe. "Já jsem novou zemi pouze objevil - myslím, že ty si ji podmaníš."

Kupe se chtěl vrátit na ostrov, kde chytili papouška kula, jenže na zpáteční cestě je bouře zahnala z kursu a Kupe pochopil, že bohové si nepřejí, aby zbohatl.
"Bohatství člověka stejně jenom zkazí," řekl Poovi. "Začne být podezíravý vůči ostatním, a tak začne být zlý a protivný. Nesouhlasíš?"
"Ano," odvětil s povzdechem Po, "ale myslím, že by se mi líbilo být zkažený."
Kupe se usmál a zavrtěl hlavou.
"To si jenom myslíš."
"Vím, že by se mi to líbilo," nechtěl si to nechat vyvrátit Po.
Zpočátku si mrazivý chlad větru a odpařování mořské vody z kůže zajatců vybíraly svou daň na síle nováčků. Podobné podmínky formovaly fyzickou a duševní přirozenost Oceánců po staletí. Vodní tříšť od přídí skrápěla každou část kánoe a usychání mokré kůže v chladném větru bylo bráno jako součást námořnického života. Kupeho mořeplavci si pomáhali vrstvou ochranného tuku a houževnatostí.
Zajatci však nebyli zvyklí na stav, kdy byli neustále mokří. Nešťastně seděli na palubě kánoí, třásli se a zahřívali se rukama dokonce i za horkých dní, dokud se jejich těla trochu nepřizpůsobila a oni se s tím dokázali vyrovnat. Oba byli otužilí, zvyklí na chladné, vlhké podnebí, přestože obvykle trávili mnoho času v chýších z kamenů a drnů. Nebyli to lidé, kteří by za takových okolností zemřeli, byť mnoha jiným by se to stát mohlo. Měli tak urputnou zlost jeden na druhého a na život jako takový, že nemohli dopustit, aby je zabilo nějaké mokro a chlad. Kdyby jeden vzal palici a zasadil tomu druhému smrtelnou ránu do hlavy, to ano, ale počasí v žádném případě.
Kieto začal muže učit, aby mluvil jako pořádný člověk, ne jako démon nebo duch.
Jak ubíhaly týdny, času bylo dost a rozptýlení poskrovnu, muž se učil rychle. Žena se odmítala učit. Pokaždé, když se Kieto pokusil získat její pozornost, zlostně se na něho zamračila. Tak se stalo, že si nejdřív pohovořili s mužem a jeho verzi vyprávění přijali jako pravdivou.
Nejmenoval se Pikt - Piktové byli jeho lidé, jemu říkali Seumas. Podle toho, co jim Pikt řekl, žena pocházela z jiného národa, který se nazýval Skotové, a ona se jmenovala Dorcha. Seumas zabil Gealacha, Doršina manžela, v čestném souboji o vlastnictví zbraně zvané "meč". Jakmile to udělal, trpce svého činu litoval a pokusil se očistit od viny tím, že meč zahodil do moře.
"Cenu lidského života nevyváží meč," svěřil se Kietovi. "Tisíckrát jsem si přál, aby Gealach znovu ožil."
"Co je to meč?" zeptal se Kieto.
"Dlouhý nůž," odvětil Seumas.
Kieto moc dobře věděl, co je to nůž: lei-o-mano, štěpina přiostřeného obsidiánu nebo úlomek lastury s dřevěnou rukojetí.
"Jak jsi ho zabil?" zeptal se Kieto, který rád poslouchal o zápasech muže proti muži.

Bledé, pohaslé oči si chlapce chvíli prohlížely, než odpověděl: "Bili jsme se na kopci za úsvitu, když se svět probouzel. Byl to dlouhý boj, protože, i když byl Gealach malé postavy, byl podsaditý a silný. Dvakrát mi málem zlomil vaz, když mi nasadil medvědí chvat. Potřetí jsem mu sedmkrát vrazil čepel do krku. Krev vytryskla jako potok z horského úbočí a potřísnila vřes, posledním chrčivým výkřikem mě proklel... a nejspíš proto jsem dnes zde, kvůli Gealachovu prokletí."
Kupe, který poslouchal, promluvil: "Jestli je to tak, proč je tady ta žena? Také je prokletá?"
Seumas uznal, že to je záhada. Pohlédl na ženu, jako obvykle trucující v chýši na palubě.
"Třeba mu byla někdy nevěrná. Nebo byla možná jalová a nemohla mu dát děti. Nebo byla chladná v posteli a držela stehna těsně u sebe, když do něho vjela vášeň. Kdo ví? Jestli jsem tady proto, že mě proklel, pak také ona musela udělat něco, čím se znelíbila někomu, kdo umíral, protože takové kletby berou bohové vážně."
"Pokud chce žena odejít k jinému muži, musí o tom rozhodnout kněží. Pokud žena nemůže mít děti, porodí je jiná místo ní a daruje jí je. Když žena nechce, aby do ní muž vnikl, je to její právo a muž musí buď vyhledat uspokojení jinde, nebo si najít chladný potok, aby se touhy zbavil."
Seumas se na Kupeho zahleděl a ve tváři se mu usadil chmurný výraz.
"Vaši lidé musejí být hodně jiní než moji. My máme právo ženu zabít, když jde do postele k jinému. Neplodná žena podle nás musela někdy v minulosti zhřešit a popudit proti sobě bohy, takže je prokletá, a proto je to její vina, že nejsou děti. Když se manželovi zachce ženy, musí se mu dát, nebo si ji vezme násilím."
"Máš pravdu," řekl Kupe a zavrtěl smutně hlavou, Jsme z různých světů."
Té noci loď minula "ostrov s pachem duchů". Do srdcí mužů se vkradl strach, když proplouvali z vnější strany útesu a bloudili očima po vybělených kostech mrtvých, které tvořily pláže ostrova s pachem mrtvých, jako by to byl rozlámaný korál. Po požádal Tikiho, aby je co nejrychleji odvedl pryč, než pachu nešťastných, mrtvých duší podlehnou a budou proti své vůli donuceni na ostrově přistát.
"Co je to za smrad?" zeptal se Seumas, ale nikdo mu neodpověděl, protože všichni se báli, že by mohli vzbudit hněv ztroskotaných duchů ostrova. A za čas se pod hvězdnou oblohou přesunuli do příjemnějších vod.
Další den ráno, na klidném moři, Kieto Pikta natřel rostlinným olejem. Piktova bledá pokožka na slunci nehezky zrudla, přestože trávil hodně času ve stínu lodní chýše. Olej měl pomoci jeho jemnou kůži ochránit.
Také žena začínala maličko tmavnout, přestože si dávala mnohem víc než muž záležet, aby se před sluncem chránila.
Když ho Kieto masíroval, Seumas se zastavil pohledem na dřevěné soše na palubě a zeptal se ho: "Kdo je ten šeredný netvor, kterému Po projevuje takovou lásku?"
Kývl hlavou směrem k hrubě opracované sošce připevněné k přední části paluby.
"To je Tiki," zašeptal chlapec. "Nesmíš říkat, že je šeredný, nebo nás zavede do falešných vod, kde se ztratíme ve tmě a všichni se utopíme."
"Vážně?" zeptal se Seumas. "Ale co je to zač, ten Tiki?"
"Tiki byl náš první předek, který nás vyvedl ze tmy na světlo. Zůstává stále s námi, v našich dřevěných soškách."
Seumas se na sošku zahleděl. "Pak to musel být šeredný parchant..."
"Parchant?"
Seumas zaváhal a potom sarkasticky odpověděl: "To je, když se někdo narodí z nemanželského lože - jestli byl Tiki první, jeho rodiče nemohli být manželé, ne? Takže byl takříkajíc parchantský sirotek - se vší úctou."
Dorcha se v chýši pohnula. Dva muži byli na zádi a chytali ryby, aby měli čerstvou potravu. Na palubě již ležela malá želva. Žena sledovala rybáře při práci, ale nyní se otočila a podívala se na Seumase.
"Znám ještě jednoho parchanta," řekla zlověstně jazykem Oceánců.
"Tím asi myslíš mě, že?" ozval se Seumas. "Já myslel, že neumíš mluvit jejich řečí."
"Stačilo mi poslouchat, když učili tebe," ušklíbla se. "Myslíš si, jak nejsi chytrý? Já jsem to uměla, když ty sis ještě lámal ten svůj nemotorný jazyk."

Pak se obrátila ke Kietovi, jako by tam Seumas nebyl.
"Chlapče," řekla a v očích, které byly jako temný kámen, se jí zablesklo, "kdo je ten Tiki? Je to Adam vašeho lidu?"
Kietovi ta lítá žena naháněla hrůzu. V rozedraných šatech, s vlnitými, nelesklými, tmavými vlasy, divoce nakupenými na hlavě, mu připadala jako čarodějnice. Tvář pod tou změtí vlasů byla docela hezká, byť trochu ostře řezaná a často umouněná. Uhlem z ohně si malovala kruhy kolem očí, takže pak vypadaly jako hluboké jámy, v nichž se třpytily dva černé drahokamy.
Stejně jako Pikt, než ho donutili, aby se vykoupal, byla silně cítit tělesnými pachy, rašelinou své domoviny a několika neidentifikovatelnými vůněmi k tomu. Z mezer v koženém obalu vykukovaly špinavé, páchnoucí prsty na nohou, ovázané koženými řemínky. Bránila se veškerým pokusům o to, aby se umyla, škrábala a drápala každého, kdo se jí dotkl, jako by ji čistota měla nějakým způsobem oslabit. Jelikož měla pod nehty hodně špíny, nebylo divu, že muži měli obavy, aby do ran, které jim způsobila, nedostali otravu.
"Adam?" zeptal se znepokojeně Kieto. "Co je to Adam?"
"Adam a Eva," řekla žena. "Jste snad taky pohané, stejně jako ten parchant?"
Seumas se zasmál. "Vlezlo jí do hlavy to nové náboženství," poznamenal. "Klaní se muži, kterého pověsili za ruce a za nohy - přibili ho na strom."
"Co to má být?" zeptal se Kupe, který se mezitím musel věnovat plachtě. "Muž pověšený na strom? Pak určitě uctívají ten strom, ne toho muže. Toho muže zřejmě obětovali stromu, ne?"
"Já se na to dívám taky tak," prohlásil Seumas. "To nové náboženství přišlo z míst na jih od naší země, Albannu, ze země Anglů a Jurů. Prý to začalo na jednom ostrově -jmenuje se Lindisfarne - a mají s tím něco společného lidé, kteří si říkají mniši a kněží. Já bych celou tu bandu nejraději pověsil."
Dorcha po Seumasovi střelila pohledem plným ošklivosti a odvrátila se, jako by jí nestálo za tu námahu, aby se s ním hádala.
"A jakou máš představu ty?" zeptal se Kupe. "O bozích?"
"Já? Možná bych se pomodlil k slunci, že ráno vychází, nebo k měsíci, že mi dopřává dobrý lov - možná k mechem obrostlé skále, kde jsem měl první děvče, nebo k posvátnému stromu, z něhož jsem si uřízl svůj první oštěp - nemodlil bych se však k ukřižovanému chlapovi pověšenému na strom. Ať na něm maso shnije a krkavci oberou jeho kosti, mých slov se jeho duch nedočká."
"Neznabohu," zavrčela podrážděná Dorcha. "Pohanský zabijáku a parchante - doufám, že ty jednou shniješ na stromě."
"Já že jsem neznaboh?" utrhl se na ni Seumas. "Neprosím snad Sovího boha, aby nade mnou v noci bděl a varoval mne před nepřáteli? Nežádám Zaječího boha anebo Jeleního boha o rychlost, když běžím? Nekřičím na Orlího boha, když narazím na kořist? Jak bych mohl být neznaboh? Modlím se k více bohům, než máš prstů na rukou a na nohách. Rozhodně k více než jednomu.
A jestli opravdu jednou budu viset na stromě, nechci, aby se ke mně modlili, tak jako se modlí k té tvé kreatuře."
"S tím si nemusíš dělat starosti, nebudou - jenom si plivnou na mrtvolu."
"Výborně. Nenech se připravit o to, abys byla první."
Prudce se k němu otočila a v očích se jí zablesklo. "Já chci být ten, kdo tě tam pověsí!"

Kupe kormidloval kánoi ve směru větru Maoae farara toe-rau, který byl na větrné růžici první zprava v horní skupině okvětních lístků. Na hladině moře byla tenká vrstvička světle šedé ambry, která v poledním slunci vydávala příjemnou vůni. Kupe vysvětloval, že vlny mají v této části oceánu špičky a moře má tmavou, šedozelenou barvu, což znamená, že jsou v blízkosti ostrova známého jako Lastura.
"Blížíme se k Raiateji, našemu rodnému ostrovu. Už brzo budeme mezi svými."
Seumas přikývl. Nic to pro něho neznamenalo. Teď, když počáteční šok ze zajetí a zájem o jeho věznitele trochu opadly, zmocnil se ho silný stesk po domově. Chtěl být v horách a údolích Albannu, cítit voňavý vřes, lovit jeleny, cítit na kůži studený vítr a pod nohama rosu. Okolní oceán mu připadal nekonečný, určitě byl nekonečný, a život před ním věčný.
V Albannu zůstala žena, kterou miloval, s pružným, bledým tělem a temperamentem jako divoká kočka.

Seumas s ní měl být spojen kmenovým sňatkem, jenže zabil Skota a tím svatbu oddálil. Dvě spirálová tetování na krku symbolizovala, že je zasnouben a ostatní ženy si na něho nemohou myslet. Po mu řekl, že na Raiateji muži nosí květ fradžipánie za levým uchem, když jsou obdobně zasnoubeni, avšak i Seumas pochopil, že se květ dá v naléhavém případě předělat za mládenecké ucho. On teď měl zásnubní tetování, a přitom nebyl ženatý. Žádná žena ho nebude brát vážně.
Mrzutě se rozhlížel po vodní pustině a uvažoval, zda svou domovinu ještě někdy spatří. Kupe ho odvezl, jak se sám vyjádřil, aby seznámil Oceánce se zvyklostmi Albannachů. Skutečně si Kupe myslel, že Seumas je zrádce, který zaprodá svůj lid? Také to Seumas slavnému mořeplavci řekl.
"Zatím ne," připustil Kupe, "ale až budeme tvou pomoc potřebovat, budeš jedním z nás."
"Nikdy nebudu jedním z vás," odpověděl divoce Seumas. "Nejdřív jsem Pikt a nakonec Albannach, a mezi tím není pro žádné další závazky místo."
"To říkáš teď," usmál se provokativně Kupe. "A stejně, určité množství informací o vašich lidech - užitečných faktů - můžeme získat už tím, že budeme tebe a tu ženu pozorovat."
Seumas mrzutě přikývl. "Jestli uvažujete o tom, že byste zkusili Albann dobýt, pusťte to okamžitě z hlavy. Věřte mi, tamní kmeny mají mnoho lítých, krutých bojovníků, kteří budou raději zabíjet cizáky, ale s oblibou se vraždí a okrádají i mezi sebou. Skotové a moji lidé, Piktové. Klany, které se nenávidí, se spojí, aby se utkaly se společným nepřítelem. Anglové a Jutové ze země nad námi za toto poznání draze zaplatili. Také oni jsou pro vás více než rovnocenným soupeřem, protože jsou ve válečnictví ještě dál. Mají zbraně, o jakých se vám ani nesnilo."
"Dobudeme Albann i zemi Anglů - jak jí říkáte?"
"Oni jí říkají Englaland. Myjí říkáme Cú- Tir."
"Co to znamená?"
Seumas se usmál. "Země Psů."
Kupe přikývl. "Dobudeme tu zem - i tvoji."
Seumas se rozesmál. "Je jich příliš mnoho - a na ostrově nedaleko Englalandu jsou ještě Irové."
"I je porazíme," prohlásil Kupe s pozoruhodnou, byť rozčilující sebedůvěrou.
Ze stínu chýše, kde pila kokosové mléko a jedla banány a plody chlebovníku, promluvila Dorcha.
"Pikt má pravdu - naše kmeny nikdy neporazíte, ani ty, které žijí nad námi, v Englalandu."
"A pročpak?"
"Železo," řekla bez dalšího.
Použila gaelské slovo, poněvadž oceánský protějšek neznala.
Seumas pochopil, jak to myslí, a byl nucen ocenit její inteligenci. Sám si do této chvíle neuvědomil, že na lodi, v lodi ani na oceánských mořeplavcích, kteří tvořili její posádku, žádné železo není. Jejich zbraně byly vyrobeny ze dřeva, zubů, lastur a kostí. Kánoi držely pohromadě dřevěné čepy a vázací provazy. Nenosili měděné amulety, bronzové náhrdelníky ani zlaté náušnice. Dorcha pochopila, a teď si toho všiml i Seumas, že Oceánci kov neznají. Nikdy se s ním nesetkali.
"Ta žena má pravdu," uznal. "Bez železných zbraní nemůžete válčit s Albannachy a s anglickými kmeny. Pokosili by vás jako srpy divokou pšenici."
"To železo je nějaký lepší materiál?" zeptal se Kupe.
"Je tvrdší a pevnější než nejtvrdší kámen nebo pazourek a dá se nabrousit tak jemně, že můžeš prasečí chlup rozříznout po délce na dva kusy."
"To zní nebezpečně."
"Člověk s takovou zbraní je desetkrát silnější."
"Výborně," usmál se Kupe. "Je dobře, že o tom železe alespoň víme, než s ním půjdeme válčit."
Seumas protáhl obličej. Pochopil, že Kupe svým úlisným jazykem Dorchu a jeho napálil. Bylo to přesně tak, jak mu to slavný mořeplavec krátce předtím řekl - Oceánci se mnoho věcí dozvědí pouze z toho, že se budou se svými zajatci normálně bavit, aniž by s nimi Pikt a Skotka plně spolupracovali.
"Možná," pokračoval Kupe, "byste nám mohli ukázat, jak toto železo získat, než se vydáme do země Mlh, jak jsem vaši zemi nazval."
Seumas zalétl pohledem k Dorše a pak Kupemu odpověděl: "Neudělám to a nemůžu to udělat - železo se nedá vyrobit z ničeho, potřebujete mít rudu."

"A ty myslíš, že tu rudu nemáme?"
"Určitě ne, jinak byste ji našli a začali ji využívat, tak jako my. A stejně, je to tak, jak říkám, neukázali bychom vám, jak ji využít, ani kdybychom mohli. Mluvíte o přepadení naší země, našich lidí. Jak můžete čekat, že vám v takovém podniku budeme pomáhat?"
"Zatím nikam neplujeme. A já se toho možná ani nedožiju. Ale jednou, až nastane správný čas, až bohové rozhodnou, že se musíme vypravit do země Mlh a dobýt ji, pak poplujeme. Ale to je budoucnost. Tou dobou budeš mít děti od jedné nebo více našich žen a Dorcha bude mít za manžela jednoho z našich mužů..."
"Velice odvážného," zabručel Po, který seděl opodál a něco šil. Kupe dělal, že jeho poznámku neslyšel, zato Dorcha námořníka probodla černě namalovanýma očima, až sebou cukl, jak se zastyděl - a jak jím projel nemalý strach z nekalých čar.
"...a oba budete Raiatejci."
"Stejně vám to nepomůže porazit muže, kteří mají železo," řekla Kupemu Dorcha. "Ani když padneme a začneme vám líbat nohy."
"Existují rozličné možnosti," odpověděl Kupe a připravil svou nenucenou sebedůvěrou oba Albannachy o argumenty. "Je možné uzavřít spojenectví, koupit přátele. Ten čas přijde."
Kupe se náhle otočil a začichal ve větru.
"Cítím zemi," řekl. "Vlny nás ženou blíž k nějakému ostrovu. Podívejte."
Ukázal na oblak v dálce, jehož spodní strana měla světle zelený nádech.
"Tohle je odraz laguny," vysvětlil dvěma Albannachům. "Atol nebo ostrov. Brzy již budeme v raiatejských vodách. Tiki nás dovedl domů."
"Bůh mu za to žehnej," zamumlala Dorcha, ale ani Seumas nepoznal, jestli to myslela sarkasticky nebo ne.

3.

Jakmile Seumas přivykl zajetí, stavu, z něhož by měl ještě před několika týdny hrůzu, dokázal se zaměřit na to, aby své věznitele začal pozorně sledovat.
Zasloužili si obdiv v mnoha směrech. Působili civilizovaným dojmem a zdálo se, že mají vyšší životní úroveň než jeho lidé. Byla mezi nimi harmonie, jíž si Seumas, který pocházel z klanu, kde byla neshoda hlavní hybnou silou a největším stimulem činů, nejdřív vůbec nevšiml.
Piktové žili v jeskyních a chatrčích, zatímco Kieto mu popisoval domy postavené z tvrdého dřeva, s bohatě zdobenými dveřními sloupky a podpěrami, dobrými doškovými střechami, které nepropustí déšť, a s pevnými stěnami. Uvnitř domů byl pořádek a velmi čisto. Žádné zpola ohryzané kosti poházené v místech na spaní, jako tomu bylo v piktských obydlích, ani podlahy posypané popelem z tuctu předchozích ohňů.
K jídlu měli Raiatejci rozmanité druhy ovoce a zeleniny. I kánoe měla na palubě kořeny tara, jamy, kokosy, pandánové plody, sušené banány, bataty a chlebovníkové plody. V oddělených tykvích uchovávali chlebovníkovou kaši, tvrdé poi a pitnou vodu. Maso na palubě nebylo, ale Kieto mu řekl, že na ostrově mají prasata, psy a něco, čemu říkali slepice, podle popisu nějakého ochočeného nelétavého ptáka.
Většina masa, jež ostrované jedli, však pocházela z mořských ryb - tuctu druhů útesových ryb, mečounů, žraloků, barakud a želv.
Stovky různých druhů měkkýšů se sbíraly z korálů, spolu s kraby, humry, sépiemi a olihněmi.
Zdálo se, že Raiatejci si jedí jako králové.
Podnebí na Raiateji a téměř sousední Boraboře bylo vlídnější než podnebí Albannu. Většinou bylo horko a slunečno, s četnými dešti v určitých obdobích roku.
Přesto se našly věci, které se Seumasovi na jeho věznitelích nelíbily.
Připadali mu nezřízeně domýšliví - a to byl podle něho těžký hřích. Pikt se svými úspěchy a hrdinskými skutky nechlubil. Po se dokázal hodiny chvástat, jak ulovil kouzelným kamenem žraloka. Vybírači ho se smíchem vyzývali, aby s nimi zkusil držet krok při rytmickém nabírání vody rozpůlenými kokosovými skořápkami, a potom se mu smáli znovu, když musel přestat, neboť měl pocit, že mu to vyškubne paži z

kloubu. Dokonce i Kupe, povznesený mořeplavecký princ, Seumase hrdě informoval o svých válečnických úspěších. Prohlásil, že v boji muže proti muži nebyl nikdy poražen, a vylíčil, jak pronásledoval a zabil velkou chobotnici, která ho přivedla k Albannu.
Jsou až moc zahledění sami do sebe, pomyslel si. Mají o svých dovednostech a vlohách příliš vysoké mínění.
Na druhé straně, jejich fyzické vzezření a způsoby byly na Pikta příliš zženštilé. Přestože byli podsaditi, měli příliš hezké, příliš čisté tváře. Seumas se nedokázal ubránit pocitu, že v mužnosti má nad nimi převahu, avšak zdůvodnit to nedokázal. Jistě, jejich mořeplavecké umění bylo nepřekonatelné a jejich navigační schopnosti hraničily s magií. Měli úžasnou individuální sílu. Přesto nebyli mužní v tom smyslu, jak jej chápali Piktové. Jejich pohyby byly příliš plynulé a chůze příliš lehká, hned se usmívali a byli měkcí na dotek.
Pikt a samozřejmě také Angl či Skot se držel uvnitř, neodhaloval své schopnosti na potkání. Pikt měl chrabrost, aniž se musel předvádět. Pikt skrýval svou houževnatost, vytrvalost a temperament pod nevrlým či netečným zevnějškem. Pikt se přehnaně neusmíval, s jídlem si nedělal starosti a příliš mu nezáleželo na tom, kde se vykadil. Pikt byl přísný a tvrdý, nejdřív dal muži ránu a potom, když byl neškodný a vzbuzoval soucit, nabídl mrzákovi pohostinství. Pikt byl skála, která těžce kráčí po zemi, nikomu neuhýbá a smete kyjem ty, kteří by se jí chtěli do cesty postavit.
Pikt byl podle Seumasova názoru víc muž.
A konečně se mu hnusilo to, jak se chovali k Dorše. Většina se jí bála a ostatní, Kupe obzvlášť, s ní zacházeli, jako by byla nějaká dáma. Jako by v ní nikdo necítil a neviděl ženskost. Nikdo nejevil nejmenší zájem vyspat se s ní. Seumas z jejího pachu šílel sexuální touhou. Nedokázal pochopit, jak jeho věznitelé mohou dokázat držet se stranou takové ženy. Když jí jednou vítr zvedl volnou halenu, pod kterou neměla nic, až nad pás, Seumas měl co dělat, aby se vzrušením nezalkl.
Kdyby Dorcha byla jeho zajatec, už dávno by si ji byl vzal (i když téměř určitě proti její vůli). Vdova po muži, jehož zabil, mu připadala nesmírně žádoucí. Seumas byl rád, že má volné kalhoty, neboť často skrývaly penis ztvrdlý tak, až to bylo bolestivé. Často zahlédl její bílá stehna, když spala v chýši na palubě či za větrného odpoledne, nebo tvar jejích ňader, prozrazený mokrou halenou, která se jí přilepila na kůži, a tak ho touha po ní pronásledovala každou chvíli, kdy byl vzhůru. Někdy měl pocit, že přijde o rozum, protože věděl, že ji nemůže mít.

Po smrti manžela nosila Dorcha v hlavě jen jedinou myšlenku - zabít vraha svého manžela. Touha po pomstě jí nedopřávala chvíli pokoje. Zoufale chtěla vidět, jak se země barví Piktovou krví. Představovala si, jak ji prosí o milost a ona se mu směje, připomíná mu, jak málo měl soucitu s jejím manželem, a pak, dokud mu její smích ještě zní v uších, mu vytlouká mozek z hlavy. Byly to divoké myšlenky, divoké představy, pomohly jí však přežít žal a uvědomění si bědné situace, v níž se ocitla.
Byla pravda, že svého manžela milovala a že po Piktově smrti toužila z citových důvodů, ale musela manželovu smrt pomstít také proto, aby ji skotská společnost znovu přijala. Ostatní ženy z klanu by s ní nepromluvily, dokud by neodčinila křivdu, nevrátila své rodině čest, nedokázala Piktům, že Skotové jsou lidé, s nimiž se musí počítat. Do té doby by byla psanec, živila by se kořínky stromů, žebrala by o zbytky u cizích lidí a možná by prodávala své tělo cestovatelům a poutníkům.
Kdyby v rodině byl muž, otec nebo bratr, který by mohl tento čin vykonat za ni, ustoupila by a spokojila se s rolí diváka. Jenže klan byl zmasakrován minulý rok v boji s klanem ze sousedního údolí a mnoho mužů již bylo mrtvých. Ale vražda byla vraždou a skvrnou na cti klanu.
Když ji zajali Raiatejci, cosi špatného v ní odumřelo. Stále chtěla Pikta zabít, ale vedle touhy po odplatě se v ní rozmáhala lhostejnost. Svět Albannu jí teď připadal vzdálený, jako by to byl jiný život, a také pochopila, že Oceánci jí nijak neublíží. Nepochybovala o tom, že ve válce nebo v jiných situacích, kdy to bylo nutné, dovedou být krutí, zdálo se však, že nepociťují touhu po neustálých výbojích jako její lidé. Nebyli agresivní pro nic za nic, nenosili v sobě pohrdání a byla jim vlastní laskavost, v níž cítila sílu dobra. Cítila v těchto vodách přítomnost cizích bohů, úplně jiných, než byli ti, které znala v Albannu nebo z toho nového náboženství, jež do její vlasti pronikalo. Jelikož byla na takové věci citlivější než její albannašský krajan, rychle se přeladila na nadpřirozeno svého nového prostředí a uvěřila tomu, když ji Kieto

seznamoval s dušemi předků, duchy dávných hrdinů a pověstmi o božských stvořitelích moře, země a oblohy.
Zde, pod touto zcela jasnou oblohou, byly hvězdy jasnější a bylo jich víc. V poslední době, když přestala trucovat, jí Kieto ukázal hlavní souhvězdí: Ptačí tělo, Severní křídlo, Bambus, Malá tvář s malýma očima, Teslice, Nosící hůl, Dvojitý muž, Bílá eska, Síť, Cesta tří a Kleště. Její lidé pro tyto skupiny hvězd neměli žádná jména, ale mnich z Lindisfarne, který její vesnicí procházel, ten, který přinesl zprávu o novém náboženství, jí říkal jiná jména, jako Sirius, Aries, Alfa a Beta Kentaura, Jižní kříž a Býk. Bylo to všechno tak úžasné, tak čarovné, že se rozplakala, když si uvědomila, co všechno by mohla vědět, kdyby jí to někdo řekl.
Necítila téměř žádný stesk po domově, po rašelinovém ohništi, jež opustila, po vlhké, páchnoucí díře, kde plesnivěly její houně a čekalo manželovo prázdné sedátko, aby jí připomnělo její vdovské postavení. Podle toho, co slyšela, plula na ostrov na slunci, který se jmenoval Raiatea. Ráj. Znělo to lépe než místo, z něhož pocházela a které se poté, co ztratila manžela, klidně mohlo jmenovat "Skoro Peklo". Tam, kam plula, byl dostatek jídla, byl tam horký, bílý písek a klidné vlny na plážích chráněných něčím, čemu říkali korálový útes. Ženy tam měly téměř stejné postavení jako muži, barvy byly zářivé a dny dlouhé, teplé, s mírným větrem hladícím kůži, ovoce se dalo trhat ze stromů po celý rok a jediné, co zavdávalo důvod k obavám, byly tropické bouře.
Jejím uším to znělo jako ráj.
Pokud se týkalo Pikta, bylo jí ho teď trochu líto, třebaže byl tento pocit silně rozředěn přetrvávající nenávistí. Vypadal nešťastně a ztraceně, když seděl na přední části paluby kánoe a nechával si vodní tříští zkrápět rozedranou kazajku a kalhoty se skvrnami od soli. Čas od času se otočil a podíval se na ni. Viděla chtíč v jeho očích a cítila k němu opovržení. Měla za to, že ji chce nikoli proto, že toužil po ní jako takové, ale proto, že byla ženou jeho oběti. Chtěl úplné vítězství, získat všechno, proto po ní tak toužil. Pochybovala však, že by tomu sám rozuměl.
Uvědomila si také, že na rozdíl od ní se Piktovi po domově stýská. Jenže Pikt tam také měl víc než ona. Jednak byl muž a jeho postavení v životě bylo mnohem vyšší. Mohl si dělat, co chtěl; ztlouct manželku, když byl rozmrzelý, kopnout do psa, jít na lov, zabít muže pro meč nebo pro jiný majetek. Mohl odejít z chýše, kdykoli se mu zachtělo, a ženu nechat doma, aby mu vyprala špinavé oblečení, uvařila jídlo, rozestlala postel a trpělivě čekala s roztaženýma nohama, až se do ní zaboří. On tam byl pánem a ona téměř otrokem. A to všechno se změnilo, když byli odvezeni do tohoto jiného světa tmavších lidí se světlejšími dušemi.

Kieto se již přestal bát ženy se zvláštním pachem a kůží jako rybí břicho. Kupe mu dal za úkol, aby ženu a muže naučil legendy a příběhy opravdových lidí, pověsti o hrdinech dávného světa, jejichž sláva přesáhla život, jako byl Maui, o slavných předcích, jako byl Tiki, a o velkých bozích, jako byl Tangaroa. Kieto začal pověstí o tom, jak vznikl kokos.

Bohyně Hine, o jejíž chuti na muže se všeobecně vědělo, se zamilovala do obřího Úhořího muže Te Tuny. Žila s ním na mořském dně mezi vlnícími se vějíři rostlin, které ze dna vyrůstaly. Nakonec ji však Te Tuna začal nudit, přestože byl obdařen značnou velikostí v partiích vášně, a Hine si našla výmluvu, aby ho mohla opustit.
"Potřebuji nové šaty," prohlásila. "Navštívím kmen Nekaneků, kteří jsou vynikající tkalci."
"Jak si přeješ, má drahá," pravil Te Tuna, netuše, že chce odejít navždy, "ale brzy se na mořské dno vrať."
S tím Hine odešla, nikoli však za novými šaty, poněvadž sama byla velice zručná pradlena, ale hledat nového muže, který by ji uspokojil. Nejdříve navštívila atol kmene Raruvai-i-o, Hluboko pronikajících mužů, jejichž sexuální mistrovství bylo po celé Oceánii známo. Dorazila tam vpodvečer, když obloha měla krvavě rudou barvu, v čase, kdy si muži hledají družky na noc. Nahá vyšla na korálový břeh. Zeptali se jí, kdo je, a ona se jim představila. Řekla, že přišla jako žena hledající nový velký nástroj touhy, který uspokojí její potřeby.
Hine je úžasně krásná bohyně, její přítomnost na ostrově však tamní muže naplnila hrůzou.

"Nesmíš tady zůstat, Hine," křičeli vyděšeně. "Víme, že nestvůrný Uhoří muž je lítý bojovník. Přijde sem se svými přáteli a všechny nás pobije. Musíš se po novém milenci porozhlédnout jinde, protože my jsme ze strachu svěšení jako palmový list v dešti."
Plna pohrdání ke kmeni Hluboko pronikajících, Hine pokračovala ve své pouti, až dorazila k ostrovům, kde žil kmen Peka, lidé Milujícího objetí, vyhlášení svým dlouhotrvajícím objetím a sexuální výdrží.
"Vezme si mě některý z vás do postele?" zvolala zoufalá Hine, "nebo jste stejně ustrašení pidižvíci jako kmen Raruvai-i-o?"
"Nech se svou touhou nést dál," křičeli muži kmene Peka, schovaní v keřích, "jinak se na nás Te Tuna vrhne jako tuponosý žralok a způsobí nám nevýslovné hoře."
Hine vztekle opustila Peky a vyhledala muže kmene Věčně vztyčených, jejichž pevné klacky byly vyhlášené v celém vodním světě. Jakmile však vyslechli žádost Hine, rozprchli se a zalezli do vlhkých jeskyní, kde poprvé v životě změkli a stali se pro ženy nepoužitelnými.
Soptící nespokojeností, Hine pokračovala v cestě a konečně dorazila ke břehům ostrova, kde žil se svou matkou polobůh Maui.
Mauiho matka toužila po vnoučatech a věděla, že Hine je plodná bohyně, proto, když zaslechla její smutné volání, vybídla syna, aby šel ven a pozval bohyni k sobě domů. Maui udělal, co mu matka uložila, okamžitě se do Hine zamiloval a vzal si ji do postele již tu noc. Hininy vzdechy byly slyšet přes půl oceánu a všichni ostatní muži vylezli z úkrytů, neboť věděli, že konečně našla milence, který dokáže uspokojit její sexuální touhy.
Potíž byla v tom, že mužům se ulevilo až příliš, začali si Te Tunu dobírat a řekli mu, že je paroháč. Obrovský Uhoří muž, jehož penis byl všeobecně považován za největší na světě, si z jejich posměšků zpočátku nic nedělal, protože se nerad vydával daleko ze svého hnízda. Stačilo mu špinit Hinino jméno, vyhlašovat o ní, že je bezectná žena. Každému řekl, že jako milenka nestojí za nic, že ho stejně nikdy neuspokojila, a tak je rád, že se jí zbavil.
Ale oni se mu posmívali dál, vykřikovali, že to, co má pod sukní on, je nicotnost ve srovnání s tím, co nosí Maui. Na konec mu došla trpělivost a pohrozil, že Mauiho ostrov na vštíví, aby mu dal na pamětnou.
"Uvidíme, kdo má největšího," zvolal. "Můj je tak velký že živly šílí, když ho vidí."
Te Tuna pak spustil zpěv karakia, který mu měl pomoc Mauiho zničit, neboť nyní již jeho hněv nemohlo upokojit nic menšího než úplná zkáza malého poloboha.
Muži z kmenů zpěv vyslechli a pak se rozešli šířit pověs o Úhořím muži do všech stran. Zastavili se také na Mauiho ostrově a zpravili ho o tom, že Te Tuna se s ním utká v boji na život a na smrt a že by se měl na souboj připravit.
"Pchá, nebudu se bát nějakého úhoře," prohlásil Maui "Jak je vlastně velký?"
"Velký?" vykřikli radostně muži, "je obrovský."
"Je stejně pevný a mohutný jako támhle ta kamenná hora?" ukázal Maui na vysokou skalní jehlu.
Muži se báli, že by Maui mohl ze souboje vycouvat, a tak odvětili: "Spíš jako strom s měkkým dřevem."
"A jak vypadá?" otázal se Maui. "Je rovný?"
"Spíš jako pokroucená stromová kapradina."
"Cha!" ušklíbl se Maui. "Pak ať si dá pozor, poněvadž až ukážu, co mám pod sukní z tapy, počasí se zblázní."
Nějaký čas se však nedělo nic, neboť Te Tuna se pilně věnoval zpěvům. Jak jeho síla rostla, obloha čím dál víc tmavla, blýskalo se a hřmělo. Oceánské vlny narostly a doráželi na břehy Mauiho ostrova. Ostatní lidé z jeho kmene začal dostávat strach.
"Co když Te Tunovi nebude stačit, že zabije Mauiho? šeptali si mezi sebou, "ale bude chtít úplně zničit celý náš národ?"
Reptali, že by muži neměli krást manželky jiným, a to ani tehdy, když za nimi samy přijdou.
Jednoho strašlivého dne, kdy celá obloha zčernala úzkostí, Úhoří muž konečně dorazil ke břehům Mauiho ostrova a vyzval ho, aby se s ním přišel utkat. Te Tuna si s sebou přivedl čtyři velice nebezpečné přátele: Pup-vae-nou čili Pahorek s terčem, Porporo-tu-a-huagu čili Mohutná varlata, To-ke-a-kuru čili Naběhlý klitoris a také Maga-vai-i-e-riru čili Smyčku, jež uškrtí mužský úd.
Te Tuna se postavil na útes Mauiho ostrova, tam si sundal sukni z tapy a tak odhalil svého gigantického

úhoře. Oceán se zachvěl, když to spatřil, a vytvořil vlnu tsunami, která se hnala k Mauiho ostrovu a hrozila, že jej zaplaví.
"Cha!" zvolal triumfálně Maui. "Věděl jsem, že jsem větší!"
Rozmáchlým gestem si strhl sukni a ukázal nejmocnější zbraň malého muže. Byla dvakrát větší nežli Te Tunova. Obloha zalapala po dechu a spolkla vítr, země se zachvěla a scvrkla, a obří vlna se okamžitě obrátila, rozběhla se zpět a odnesla Te Tunovy přátele.
Úhoří muž zůstal vydán Mauimu na milost.
Aby bylo jasno, Maui není pomstychtivý polobůh, je to jen mladý, drzý bůžek. Když zvítězí, je velkomyslný. Vždy překypuje sebevědomím, ale má pro to dobrý důvod, neboť má v malíčku tisíc triků.
Jakmile se oba znovu oblékli, uvítal Te Tunu a požádal ho, aby na ostrově přespal.
"To, že jsme spolu bojovali a že jsi prohrál, ještě neznamená, že bych k tobě neměl být pohostinný," řekl Maui.
Úhoří muž sice pozvání přijal, ale musel pak několik bezesných hodin poslouchat přes tenké stěny, jak Hine sténá v křečích extáze. Maui se s Hine miloval celou noc. Bylo to víc, než dokázal Te Tuna snést.
"Musíme se utkat znovu," obořil se na Mauiho. "Tentokrát to musí být čestnější boj."
"Co navrhuješ?" zeptal se prohnaný bůh.
"Musíme jeden po druhém vstoupit do těla toho druhého a zkusit se přemoci."
Maui souhlasil a nabídl, že Te Tuna může vejít jako první.
Úhoří muž začal zpěvem své karakie.

Obrovský úhoř plave mořem,
silou mu rovného nezná zem,
odvahou a kuráží nepředčí ho nikdo.
Muréna hrozná v korálu má hnízdo,
číhá na oběť.

S těmito slovy zmizel v Mauim a pokusil se zničit ho zevnitř. Hledal srdce, aby je stiskl tak mocně, že praskne. Jenže lstivý Maui srdce neustále přemisťoval, měnil je jednou s játry, jednou s ledvinami a pak se slinivkou. Všechny se Te Tunovi vysmekly, jak byly kluzké. Nakonec Te Tunův čas vypršel a musel ven.

Teď do boje kvapí ostrý brach,
neví, co je hrůza, nezná strach.
Nestojí o sokovy slavné chvíle,
ví jistě, že on dosáhne cíle:
za každou cenu zvítězit!

S těmito slovy Maui pronikl do těla Te Tuny, jenž ihned začal srdcem pohybovat, aby je Maui nemohl chytit a rozdrtit. Ale Maui se tím neobtěžoval, poněvadž prohnaný polobůh spolkl stonek kapradiny mohio, díky čemuž se nafoukl na čtyřnásobek obvyklé velikosti. Maui rychle rostl, až nakonec mocného Úhořího muže roztrhl. Te Tuna vybuchl jako ucpaná sopka, kousky jeho těla se rozlétly do všech stran. Pouze hlava, kterou mu Maui urval z ramenou, zůstala neporušená.
Maui hlavu vyhodil na hromadu mezi odpadky, ale jeho matka ji odtamtud vzala a řekla Mauimu, aby ji zakopal vedle domu. Maui to udělal, zahrabal ji pod oknem, a pak na celou věc zapomněl.
Když skončilo každoroční období dešťů, všiml si, že tam, kde Te Tunovu hlavu zahrabal, vyráží ze země výhonek.
"To neznám," zabručel. "Co je to za rostlinu?"
Z výhonku vyrostl proutek a potom vysoký strom, nahoře zakončený vějířovitými listy. V místě, odkud listy vyrůstaly, se objevily jakési oválné útvary v barvě mořské zeleně. Mauiho matka jim začala říkat kokosy.
Když si Maui poprvé jeden utrhl, zjistil, že šťáva je velice sladká. Později našel ve skořápce dužninu.

Maui zasadil další kokosové palmy. Otrhal z palem listy a udělal si z nich střechu na svůj dům. Kmeny využil jako rohové kůly. Zanedlouho to začali dělat také ostatní, využívat všechny části kokosových palem. Obrovský Úhoří muž se tak stal jednou z nejužitečnějších rostlin v celé Oceánii. Maui zpíval:

Takto své nepřátele ctíme:
Neházíme je na hromadu odpadků,
ani je nevrháme do vod oceánu.
Necháváme je znovu uzrát
v podobě užitečnější lidem.

Já, lstivý polobůh Maui,
spolkl jsem list a soka se zbavil.
Hlupák Te Tuna zničit mě chtěl,
jenže chytrost a mazanost je víc
než vztek, síla a vychloubání.

To byl tanec, Te Tuno, nabubřelý úhoři!

Když vyprávění skončilo, Seumas povytáhl obočí a podíval se na Dorchu. Ta si však jeho spikleneckého snažení nevšímala, a tak s jistou prudérností řekl Kietovi: "Myslím, že se nehodí, abys takové příběhy vyprávěl před ženou."
"A pročpak?" obrátila se k němu Dorcha. "Myslíš, že ženy o takových věcech nemluví?"
"Myslím, že by neměly," odvětil upjatě.
"Jsi ubožák, Seumasi," odfrkla pohrdavě.
Nechápal, jak to myslí, ale byl z toho nešťastný.
V tu chvíli plavci na palubě oceánské kánoe začali křičet a skákat nahoru a dolů. Seumas zvedl hlavu, aby se podíval co je toho příčinou, a spatřil v dálce bílou čáru příboje. Ještě dál se rozkládaly klidné vody světle zelené laguny a ze středu tohoto poklidného jezera vyrůstal zelený, bujnou vegetací pokrytý ostrov s rozeklanými vrcholky a útesy zahalenými mlhou.
Skály měly úplně jiné tvary než v Seumasově domovině, kde balvany a horské hřebeny ohladil čas. Zdejší přírodní architektura vyrůstala štíhle a hrozivě z hlubokých puklin v úbočí hory a některé skály byly zkroucené do šeredných tvarů, jako by se sápaly po letících oblacích. Seumas byl náchylný věřit, že mezi těmito ohyzdnými, mžením zahalenými vrcholky žijí bohové.

Na pláži, kde plachtu s černou chobotnicí zpozorovali byli smějící se, mávající lidé s květinami ve vlasech, kolem krku a dokonce i kolem kotníků a zápěstí.
"Raiatea!" zakřičel Po Seumasovi do ucha. "Můj domov."
Seumas přikývl. "Tvůj domov - ale můj ne."

Posádka poděkovala Poovu Tikimu, že je dovedl domů. Kupe ale věnoval hlavní poctu Tangaroovi, bohovi oceánu. Tangaroa měl z Kupeho radost. To on poslal chobotnici, aby mořeplaveckého prince dovedla ke břehům země Mlh. S náležitým uspokojením přijal oběť v podobě želv a žraloků, které Kupe na jeho počest uvařil a snědl. Bůh moře té noci spal zeleným, klidným spánkem, s vědomím, že se jeho záměr zdařil.

DRUHÁ ČÁST

~ Nejsvětější a nejobávanější ~

1.

To místo je Tapu-tapu atea, "Nejsvětější a nejobávanější", ve stínu prastaré hory. Ve vlhkém období se zdá, jako by se zde shromažďovaly nízké, tmavé mraky kolem vysokých, starými lišejníky a věkovitými mechy potažených skalních stěn, zbarvených tmavší zelení v místech, kde do svého vlhkého šatu vstřebaly studené stíny. Tyto mraky, s lesem v zádech a zahalenou skalní stěnou před sebou, místo prakticky uzavírají, vytvářejí z něj jakousi čepicí přikrytou holinu, kterou ostrovní tvorové kvůli její izolovanosti a skouposti na sluneční svit odmítají.
Uprostřed Tapu-tapu atey stojí mohutný Obřadní kámen, který ve čtyřech rozích kdysi podpíraly mrtvoly čtyř mužů, obětovaných strážců kamene, kteří se již proměnili v prach, a místo nich tam stojí jejich duchové. Dřív, v ctnostných časech, sem byli jako bozi přiváděni nejmilovanější mladíci kmene, za dunění bubnů a zpěvu posvátných fangu, a kněz jim pádlovou palicí rozbil lebku. Jejich dobrota se rozdělila mezi živé, přešla do plodné země a do hloubi kamene. Takový konec si zasloužili pouze ti nejkrásnější, nejobdivovanější.
V "Nejsvětějším a nejobávanějším" je znát, že na obrovském kameni neustále lpí pach smrti. Neroste na něm žádný mech ani lišejník, a chlad, který čiší z jeho nitra, ochlazuje vzduch na holině.
Zde, na tomto místě, kde mladí lidé vstupovali do dospělosti - zapovězeném, když se nekonal žádný obřad a kněži nebyli přítomni - se zvěd Manopa setkal s princem Tangiiou, aby mu sdělil, co zjistil.
Ra právě vycházel z nočního moře na území nebeského boha Rangiho, zdolával "Dlouhého žraloka za úsvitu", pás hvězd, který se jako prudká, zářivě bílá vyrážka táhne přes celou střechu cest.
Manopa se rozhlédl po šelestících listech; byli tam neviditelní duchové. Byl pouze jeden svět, o nějž se živí a mrtví dělili. Duchové mrtvých museli žít ve stejné krajině jako lidé z masa a kostí. Každý se snažil, aby neprávem nevstoupil na území toho druhého. Někdy se však střetu nedalo zabránit a duchové jakožto ti citlivější se hněvali.
Z větve chlebovníku nad Manopovou hlavou visel proutěný žralok a všem oznamoval, že plody těchto větví patří bohům. Kněží tyto plody rozmačkávali a pak je ukládali do kamenných sklepení. V čase hladomoru bylo možno takto uložené potravě požehnat a rozdělit ji mezi lidi. Král měl silnou manu, mohl se jí najíst kdykoli.
Jak vítr měnil směr, žralok, který visel na jediném provázku, se otáčel hned na jednu, hned na druhou stranu. Manopa upřel pohled na otáčející se dutou rybu a zachvěl se. Tiché údolí bylo shromaždištěm sau jeho předků. Na krvavém místě jistě pobývali zlovolní démoni i temní bohové. Manopa pravou rukou sevřel kouzelnou palici z velrybí kosti a doufal, že by s její pomocí dokázal odehnat každého zlého ducha, jenž by chtěl do jeho těla proniknout.
Naproti tomu Tangiiovi dělali větší starosti živí. Lidé jeho bratra Tutapua byli všude, a přestože by ho bratr sotva nechal úkladně zavraždit, dokud byl otec naživu, mohl se najít přehnaně horlivý bojovník, který by byl ochoten vzít zákon do svých rukou v naději, že mu to budoucí král vynahradí.
"Jaké máš zprávy?" zeptal se Tangiia. "Pokračuje bratr v pletichách proti mně?"
"Jen co tvůj otec zemře, Tutapu tě chce zabít a sníst tvé upečené srdce," odpověděl Manopa. "Nerozdělí se s tebou o ostrov a nedá ti ani nic z toho, co považuje za své právoplatné dědictví - Boraboru ani žádný z menších ostrovů, jimž tvůj otec vládne."
Tangiia si povzdechl. "Docela rád bych přijal kousek toho, o čem si starší bratr myslí, že je všechno jeho, ale zdá se, že bohové si nepřejí, abych na rodném ostrově zůstal. Pokud se chci vyhnout krveprolití, musím se připravit též na to, že Raiateu nadobro opustím. Půjdete ty a tvoji muži se mnou, Manopo?"
Manopa roztáhl širokou tvář do úsměvu. "Když tady zůstanu, tvůj bratr sní místo tebe mě." Pak znovu zvážněl, když se nedaleko v lese zatřepetal tmavý stín. Možná to byl netopýr vracející se do jeskyně, možná duch nějakého předka hledající živou duši, kterou by mohl pozřít. "Musíme si postavit nějakou

kánoi, princi Tangiio - přinejmenším tři velké pahi - aby se na ně vešlo dvě stě lidí. Vezmu si na starost, aby je potají postavili na druhé straně Raiatey. Tvůj bratr prozatím přebývá na Borabořе, neboť nemůže vystát tvou blízkost. Musíme doufat, že tam zůstane, dokud nebudeme pryč."
Mladý a pohledný Tangiia, teprve osmnáctiletý, pokýval hlavou.
"Bojí se, že ho ve spánku přijdu zabít. Dokonce si kolem postele nechal postavit dřevěnou podlahu, která vydává švitořivé zvuky, když po ní někdo chodí. Prý když na desky někdo šlápne, ptačí zvuk ho varuje, že v místnosti někdo je. Určitě zůstane na Borabořе, dokud nebude mít pocit, že je připraven, aby na mne se svými bojovníky zaútočil. Pokud jde o tvůj úkol, musíme získat další lidi pro plavbu do neznáma," řekl Manopovi. "Kupe by s námi nejel?"
Manopa zavrtěl hlavou. "Princ Kupe se o politiku nestará. Je samotářský dobrodruh. Vydává se na výpravy z náhlého popudu, bez přemýšlení, bez řádných příprav. Nudilo by ho to, všechny ty intriky, stavba lodí, obstarávání zásob, výběr zkušenějších a méně zkušených námořníků. Je pravděpodobnější, že ho získáš na svou stranu, když mu řekneš, aby naskočil do kánoe a jel - ale k masovému stěhování se nepřidá. Nesnáší davy."
"Máš pravdu, nepřemýšlel jsem. Co ten jeho mladý chráněnec Kieto? Je mu už skoro čtrnáct. Účastnil se plavby, která k nám přivezla ty cizí lidi."
"Seumase a Dorchu? Ano, ale na té plavbě byl Kieto ještě dítě - nebylo mu víc než nějakých sedm osm let."
"Přesto se od Kupeho mnohému naučil a prakticky se od něho od té doby neodloučil."
Manopa přikývl. "To je pravda - a když už je řeč o tom skřetovi, proč nevzít i jeho? Touží tento ostrov opustit."
"Seumas chce odjet domů do té země Mlh, kterou objevil Kupe, ne na jiný ostrov, ale máš pravdu, má neposednou duši a mohl by se nám hodit, kdybychom náhodou narazili na jeho lidi." Mladý princ na okamžik zaváhal a pak řekl: "Chci s sebou vzít Nau Ariki."
Do Manopovy duše jako by se zařízlo něco studeného, jako neviditelná lastura. Děsil se, že od mladého prince a svého přítele tato slova uslyší. Jako by nestačilo, že mladík byl nepokojný a ctižádostivý, muselo se mu zachtít právě té ženy, která si měla vzít jeho staršího bratra.
"Nau Ariki se má stát Tutapuovou manželkou. Udělal bys hloupost, kdybys ji unesl. Hněv -"
"A kdyby jela z vlastní vůle?" přerušil ho poněkud podrážděně Tangiia. "O tom jsi nepřemýšlel?"
"Je zaslíbena tvému bratrovi," řekl Manopa. "I když se může zdát, že je to kruté. Podívej, jíme ze stejného koše, ty a já - děláme to už od dětství - nelhal bych ti, Tangiio. Tu dívku musí dostat tvůj bratr. Nepoděkovala by ti, kdybys ji odvezl s sebou. Byli byste nešťastní oba."
Tangiia byl mladý a svéhlavý, byl do Nau Ariki hluboce zamilován a pro dobrou radu neměl naprosto žádné pochopení. Mluvil o mladé dívce skoro jako v horečce, s ohněm v očích.
"Ty to nechápeš? Musím ji s sebou mít, je součástí celého plánu. Bez ní tady raději zůstanu a počkám, až mi bratrova palice vyrazí mozek z hlavy."
Manopa mohl říct cokoli, ale Tangiiovo rozhodnutí ve věci Nau Ariki by tím stejně nezměnil. Mladíka sedmnáctiletá dívka dočista pobláznila. Byla to výjimečná krasavice, to musel Manopa připustit. A nejen to, měla také osobnost, jakých je pomalu. Byla nadána veselou povahou a otevřeností, které každého muže okamžitě zaujaly, jakmile na něho promluvila. Tato upřímnost, někdy až bezbranná, často zastírala, že Nau Ariki je také velice chytrá. Na tom, že se do ní Tangiia zamiloval, nebylo nic zvláštního; milovala ji půlka mužů na ostrově.
"Musím -" začal Tangiia, ale pak oba muži zaslechli jediné zachřestění a oba se prudce otočili k deštnému pralesu.
Manopa zbledl a sevřel palici z velrybí kosti.
"Myslíš, že je to Nesouměřitelná?" zašeptal. Myslel tím některou z lesních vil, které se na slunečním a měsíčním světle často halily a maskovaly jako ptáci, aby smrtelníky zmátly.
Zvuk se ozval znovu, a tentokrát to nezaměnitelně byly mořské lastury, chřestící jedna o druhou. Nebyly to víly, ale nějaký člověk, který pár stojící u velkého kamene špehoval.
Manopa se pohnul jako první a Tangiia ho v těsném závěsu následoval. Rozběhli se přímo k hustým křovinám. Z křoví jako jelen vyrazil překvapený, vyděšený tvor a dal se na útěk kužely světla

pronikajícího listovím. Kořist byla tak hbitá, že by ji muži nedostihli, kdyby nezakopla o žebrový kořen a se zachřestěním lastur vpletených do dlouhých kadeří se nerozplácla o zem.
Oba muži, jeden mohutný, s hrudí jako kmen stromu, druhý silný, s širokými rameny, ji doběhli a zastavili se nad mimořádně vysokým Raiatejcem s hezkou tváří.
"Nic jsem neslyšela!" vykřikla Kluk-holka a zvedla ruce nad hlavu, aby se chránila před ranami. "Vůbec nic jsem neslyšela."
Kluk-holka se stočila jako pijavice, snažila se vypadat co nejmenší a nejubožejší. Manopova palice již byla na sestupu, když ho Tangiia chytil za ruku.
"Ne," řekl princ.
"Ale on nás slyšel," sykl Manopa. "Zradí nás. Přece bys nevěřil takové stvůře."
"Nikomu to neřeknu," vzlykala Kluk-holka. "Prosím, neubližuj mi, Manopo. Budu mlčet jako posvátný kámen."
"Vstaň, Kluk-holko," poručil Tangiia.
Kluk-holka se pomalu zvedla. Stála tu v kuželu jasného světla a byla přinejmenším o hlavu větší než Tangiia, jenž nebyl žádný skrček. Její tělo bylo mimořádně štíhlé a pružné, ne však tak vyhublé, aby bylo vidět vystupující kosti. Vlasy měla ozdobené desítkami mořských mušlí, darů moře - právě ony vydaly zvuk, který ji prozradil. Ve vlasech, na zápěstích a na kotnících jí visely květiny a barevné třásně z tapy. Její sukně z lýka byla pestřeji zbarvená než sukně mužů, kteří stáli proti ní, a aby zdůraznila svou krásu, namalovala si oči.
"Prosím, neubližujte mi," řekla, již klidnější. "Chci se přidat k vám - odjet s vámi."
Kluk-holka již od raného mládí dával přednost ženskému před mužským. Jakmile okolí zjistilo, že je to trvalý rys jeho osobnosti, začalo ho v tom podporovat a Kluk-holka se stal jí pro všechny, kromě mužů, jako byl Manopa, kteří se v skrytu duše báli jejích zvláštních schopností. Čas od času se našel muž, který chtěl žít jako žena, a Oceánci na takovém chování obecně neshledávali nic špatného. Kluk-holky měly v klanech dokonce zvláštní společenskou funkci. Někteří bojovníci netoužili po tom, aby se vydávali za ženy, ale raději spali s muži než se ženami. Kluk-holky si takové bojovníky braly k sobě a poskytovaly jim útěchu.
"Potřebujeme lidi, kteří nám mohou být užiteční" prohlásil Manopa s jistým pohrdáním. "Ne nějaké pomatené kreatury."
Kluk-holka se k podsaditému, drsně upřímnému bojovníkovi prudce otočila. "Já jsem tak užitečná, že by se ti zatočila hlava, kdybys věděl jak, ty ubožáku," vykřikla. "Umím zpívat písně, jaké jsi nikdy neslyšel - dovedu dělat takovou hudbu, že si budeš myslet, že ti v žilách hučí moře -" Kluk-holka byla skutečně velice nadaná "- ale co víc, dovedu lidi obloudit." Upírala oči přímo na tělnatého bojovníka.
Manopa se zachvěl. Byl toho svědkem. Stačilo jen, aby se Kluk-holka podívala muži do očí, pošeptala mu něco do ucha, a muž začal štěkat jako pes, uvěřil, že je pes, jedl zbytky od ohně, štěkal na kolemjdoucí, a když se chtěl vyčurat, šel ke stromu a zvedl nohu. Kluk-holka to provedla jednomu muži, který ji urazil. Ženu, jež ji hanila, donutila chovat se několik hodin jako mladý kohoutek. Když pak Kluk-holka kouzlo odvolala, muž, který byl psem, ani žena, jež byla kohoutem, nemohli pochopit, proč se jim lidé smějí. Neměli na dobu, již strávili jako zvíře nebo pták, vůbec žádné vzpomínky.
Manopa toto kouzlo pocházející od nějakého zlomyslného boha považoval za nebezpečné a netoužil je zažít.
"Opovaž se na mě dívat!" vykřikl Manopa a odvrátil hlavu. "Jestli ze mě uděláš psa, rozervu ti hrdlo, ať si princ Tangiia říká, co chce."
Kluk-holka se zahihňala a zachřestila lasturami.
Tangiia zvážněl. "Uvědomuješ si, do jaké situace ses dostala, Kluk-holko? Pokud se bratr o mých plánech dozví, je po mně. Bylo by pro nás bezpečnější, kdybychom tě hned zabili."
"Bezpečnější ano, ale moudřejší ne," odpověděla Kluk-holka. "Chcete postavit několik pahi, aniž se o tom Tutapu dozví, jenomže když vypluje ve své kánoi na moře, může zaslechnout bušení, sekání a tesání. Mohla bych mu něco pošeptat do ucha, přesvědčit ho, aby si on ani jeho spolukošovníci takových zvuků nevšímali. K Tutapuovi se nedostane nikdo, kdo neprojde jeho tělesnými strážci nebo knežími - bojí se, že ho někdo zabije, a tak se před ostatními lidmi izoluje."

Tangiia ke Kluk-holce pochybovačně vzhlédl. "Dokážeš to? Dokážeš oklamat celou radu? Nezdá se mi, že se to dá udělat."
"Když se mi podaří všechny je shromáždit, dokážu to."
Manopa, který s jistým zájmem naslouchal, teď přistoupil ke Kluk-holce a zeptal se: "Jak se dostaneš k Tutapuovi ty?" Snažil se nevnímat vůni oleje, v němž své tělo koupala. "Jak pronikneš mezi jeho spolukošovníky?"
Kluk-holka nasadila jeden z úsměvů, jež Manopu obvykle dohánějí k zuřivosti.
"Líbím se mu," prohlásila. "Bere si mě do postele."
Manopa zamručel a zavrtěl hlavou směrem k Tangiiovi. "Ta stvůra nás zradí," varoval. "Postelovými řečmi."
Dříve než Tangiia stačil odpovědět, Kluk-holka vyštěkla: "Sám jsi stvůra, vepři! Kdybych mohla Tutapua v tuto chvíli zabít, udělala bych to. Nenávidím ho, zvrhlíka. Když se mnou skončí a začne na sebe mít zlost, je na mě hnusný, štípá mě, působí mi bolest a dělá mi modřiny. Je to opovrženíhodný muž. Ale nemám dost síly, abych ho zabila, a musím k němu chodit nahá. Dokonce mi prohlížejí ústa, než mne k němu pustí do chýše, aby se přesvědčili, že nemám pod jazykem schovanou jehlu, kterou bych mohla použít jako zbraň. Ráda bych vám ho zabila."
"Proč nemůžeš použít to svoje kouzlo?" zeptal se Manopa bručivě.
"Takovou sílu nemám," přiznala Kluk-holka. "Nedokážu někoho přinutit, aby se zabil nebo se vystavil smrtelnému nebezpečí. Kdybych mohla, nechala bych ho se zpěvem dotancovat až na hranu útesů, aby se dole rozbil o skály."
"Nechtěl bych, abys to udělala," přerušil ji Tangiia. "Je mi úplně jedno, jak o mně bratr smýšlí, nemám ale v úmyslu ho zabít. Ukaž mi ty modřiny, kde ti bratr ublížil, Kluk-holko!"
Kluk-holka spustila sukni ke kotníkům a ukázala stehna. Hladkou, jemnou kůži pokrývaly ošklivé podlitiny. Dokonce i Manopa sebou škubl.
"Někdy používá ostrý kus bambusu," řekla Kluk-holka, "na místech, která ti ukázat nemůžu."
"Já ti věřím," povzdechl si Tangiia.
Přestože se říkalo, že by byl dobrým králem národa, provázela Tutapua pověst, že k jednotlivcům se chová krutě. Bylo to něco v jeho povaze, zlomyslnost, která čas od času vyvěrala na povrch. Pokud měl Tutapu náladu, dovedl být také mimořádně šlechetný a laskavý. Když spolu vyrůstali, Tutapu byl dobrý starší bratr. Učil Tangiiu lovit a používat válečné zbraně. Také svému sourozenci zpíval mnoho písní, trpělivě Tangiiu učil slovům. Teprve když dospěli, do Tutapuova srdce pronikla zhoubná nákaza.
"Co ode mne chcete?" otázala se Kluk-holka. Zakryla si genitálie, ale nejdřív zalétla lišáckým pohledem k Manopovi, aby se ujistila, že si ji prohlíží.
"Jestliže dokážeš oklamat bratrovy spolukošovníky, pak chci, abys to udělala. Jelikož ti jde o stejnou věc jako nám, můžeš také získat jednoho z těch jiných lidí, Seumase. Když se ti to podaří, bude to pro mne důkaz tvé oddanosti a ceny, neboť jestli bratr zjistí, že jsi mi jakkoli pomáhala, napíchne si tvé ledviny a opeče si je nad dřevěným uhlím."
"A když ne on, tak já," zavrčel Manopa.
"Ó, jak jsi silný," uchichtla se Kluk-holka, "velký vepři."

O nějakých sedm dní později započala na odlehlé pláži Raiatey stavba lodi. Většina těžké práce se odbývala jedním nástrojem - teslicí. Raiatejské teslice byly převážně čedičové, ale některé pro lehčí práce byly vyrobeny z lastur spojených s násadou. Používaly se také kamenné sekery, vrtáky ze žralocích zubů a kostěné jehly. Ke zhotovení velkých nůžek a dlát byly využity kosti z lidských horních končetin, jako rašple potom posloužil koral a jako pískový papír kůže z rejnoka. Tyto nástroje byly nejdříve položeny do otevřené Tangaroovy svatyně vybudované nedaleko staveniště, aby je velký mořský bůh, stvořitel, prostoupil svou božskou přítomností. Kněz vyvolal zpěvem fangu boha Taneho.

Jdi a zvedni teslici
z výklenku posvátného místa.
Podrž ji, aby byla očarovaná,

až ji vynesou ven,
udělej světlo, aby od ní létaly jiskry,
až se s ní bude pracovat.

Teslice se probouzí!
Pusť ji malý kousek k moři,
obdaruj ji, nech ji bojovat a útočit.
Ať se sekera vrhne do tříště
a zahájí svůj tanec.
Probuď se pro Taneho,
velkého boha řemeslníků!

Kromě mimořádné zručnosti stavitelé lodí potřebovali také hlubokou nábožnost, která jim měla v jejich díle pomoci.
Vlastní práce začala pokácením vybraných stromů. Dřevo z ati na kýl a trupové plaňky. Dřevo hutu na stěžně. Mara z chlebovníku na vesla.
Pro stavbu každé pahi zbudovali zvláštní chýši, aby práce na ohlazování kýlu, boků a dalších částí mohly probíhat vedle příprav lan a plachet, přičemž lana byla zhotovována splétáním týlových vláken z kokosových skořápek a plachty z usušených pandánových listů, které se rozřezaly na pásky a propletly se jako rohože.
Jakmile jednotlivé části získaly patřičný tvar a hladkost, natřeli je ochranným nátěrem z červené hlíny a dřevěného uhlí. Potom je složili dohromady, spojili čepy, slepili uniovou šťávou a převázali pletenými provazy.
Do přídě každého plavidla zasadili kousek staré posvátné kánoe, aby novou kánoi představili Tangaroovi a méně významným oceánským bohům.
"Nemám nic, co by tvá stébla mohlo udržet pohromadě, slavný Tane," zpívali si loďaři při práci, "než spletený provaz z kokosu, aby proplula vlnami dlouhými i krátkými, k obzoru blízkému i vzdálenému, nic než tvůj spletený provaz, slavný Tane. Dej, ať vydrží! Dej, ať vydrží!"
Další obřady loď čekaly, až bude hotová, při jejím spuštění a vysvěcení, až bude stát ve vodě a pít z vln. Po dokončení budou na palubě každého plavidla stát dva stěžně a několik bambusových chýší. Počítalo se, že uvezou šedesát až sedmdesát pasažérů, dvacet členů posádky, zásoby na měsíc plavby a nezbytnou výbavu pro započetí nového života.

Io, Stařec, Otec bohů, toto dění pod sebou se zájmem sledoval. Slyšel, jak se Papa, bohyně země, a Rangi, bůh nebes, o nadcházejících událostech baví. Mezi některými bohy se již rozhořel spor. Ne zrovna mezi Papou a jejím manželem Rangim, ale mezi jinými, jichž se dotýkala práva a křivdy související s Tutapuovou hrozbou, že svého nevlastního bratra zabije. Byli to Tangaroa, Maomao, Hine a Hau Maringi. Každá třenice na zemi se vždycky odrazila také mezi bohy. Pravdou bylo, že bohové milovali rozptýlení a smrtelníci pro ně byli neustálým zdrojem zábavy. Nutilo je to postavit se na něčí stranu. Io v takových časech viděl jako svůj úkol udržovat jistou rovnováhu a spravedlivost.

Seumas, ležící ve stínu dveří své chýše, uviděl, že k němu přichází Kluk-holka. Uvažoval, jestli má zůstat tam, kde je, nebo sejít k laguně. Z Kluk-holky měl vždy nepříjemný pocit. Měl chuť popadnout ji za ramena, zatřást s ní a říct jí, aby si utřela obličej, vyčesala lastury z vlasů a začala chodit jako muž.
Kluk-holka byla do Seumase odjakživa zamilovaná a nesnažila se to před ním skrývat. Dokonce ho občas sledovala nahoru na útesy, kam chodil vybírat vajíčka. Fregatky mu přitom kroužily kolem hlavy stejně, jako to dělávali buřňáci na útesech jeho rodného Albannu.
Když Kluk-holka došla k chýši, podívala se dolů na tetovaného, do bronzova opáleného muže a zamilovaně pohlédla do jeho modravých očí.
"Máš překrásné tetování," prohlásila a zvedla ruku, aby mohla jedno sledovat elegantním prstem, "všechny ty spirály a kroužky."

"Co chceš?" zavrčel Seumas nedůtklivě a ruku jí srazil. "Nemám náladu na prázdné řeči."
Kluk-holka si dřepla a začala si hrát s lemem sukně z lýkové látky. Seumas, jehož vlněné oblečení v tropické vlhkosti již dávno zetlelo, byl zahalen podobným oděvem z papírovníku.
"Potřebuju s tebou mluvit o něčem důležitém," řekla.
"Jestli to zase bude o vílách, zapomeň na to - nezajímají me.
Když Kluk-holka za Seumasem přišla naposledy, tak mu vyprávěla, že má v pralese v proutěné kleci chycenou vílu a ukáže mu ji, když tam s ní půjde. Seumas se oprávněně domníval, že je to lest, kterou ho Kluk-holka chce vylákat na osamělé místo v naději, že bude moci na "jiného člověka" použít své čáry a kouzla, nikoli bezvýznamné, aby si z něho udělala milence, byť jen nakrátko.
Pokušení spatřit jednu z Nesouměřitelných bylo pro Seumase silné, ne však natolik, aby se nechal ošálit a s důvěrou Kluk-holčino pozvání přijal.
"Tentokrát nejde o žádné moje hry, ale o Tangiiu." Ztišila hlas. "Chystá se navždy opustit ostrov, v doprovodu svých lidí. Jeho bratr spřádá plány, že ho zabije, jakmile jejich otec zemře. Tangiia s bratrem nechce bojovat - raději by se vypravil hledat Daleký ráj."
Seumas o těchto věcech mlhavou představu měl. Slyšel, jak si o nich šeptali sběrači lastur, když za odlivu pročesávali mělčiny v laguně a pátrali po jedlých měkkýších.
"Co to má se mnou společného?" zeptal se. "Nechci se nechat zatáhnout do politiky - je to víc, než jakou má můj život cenu."
"Mohl bys odjet s námi. Já jedu. A také Po, Kieto a mnoho dalších. Možná by ses dostal blíž k domovu."
Seumas se rychle podíval Kluk-holce do hnědých očí.
"Vy plujete do země Mlh?"
Kluk-holka pokrčila rameny. "Možná tím směrem."
"To je moc neurčité," zamručel Seumas.
Seumas se zahleděl k chýši, kde žila Dorcha se svými dvěma manželi, dvojčaty, která od sebe nedokázalo nic odloučit, dokonce ani manželství. Jeden z manželů, Ti-ti, připravoval nějakou rybu v zemní pícce. V umuové jámě byly kameny, kolem nichž hořelo dřevo a rozpalovalo kameny do vysokého žáru. Ryby se zabalily do mokrých pandánových listů a položily se na kameny, aby se upekly. Každé rybě předtím rozřízli břicho, vyndali vnitřnosti a místo nich dali horké kameny, aby se maso dobře propeklo. Ti-ti si náhle uvědomil, že je pozorován, zvedl hlavu a zamračil se na Seumase.
"Moc se na mě nedívej, chlape, nebo ti jeden z těch rozpálených pečících kamenů nacpu do chřtánu," zabručel si pod vousy Seumas.
Kluk-holka se uchichtla. Věděla, stejně jako všichni ostatní, že Doršini manželé Seumase nenávidí a že tento cit je oboustranný. Každý věděl, že Seumasovi se Dorcha líbí a že ho Dorcha nenávidí tolik, že si neodpustí předvádět se před ním, aby viděl, o co přichází, čímž své žárlivé manžely dohání k zuřivosti a Seumasovi hýbe žlučí tak, že má co dělat, aby se zoufalstvím neudávil.
Když oba Albannachové připluli na Raiateu, Seumase krása místních žen ohromila. A co víc - brzy zjistil, že je díky své zvláštnosti mezi těmito krásnými ženami velice žádaný. První dva či tři roky k němu chodily do chýše jedna po druhé a on se sexem přesytil tak, jak by to v jeho rodné zemi bylo nepředstavitelné. Tam mohl muž mluvit o štěstí, když měl jednu ženu, která zůstala jakžtakž hezká několik let, než si zimnice, dým z ohně a porody ve špatných podmínkách vybraly na jejím vzhledu svou daň.
Tady našel neuvěřitelně ztepilé, okouzlující krásky, jimž dělalo nefalšovanou radost spát s mužem, a vše nasvědčovalo tomu, že to pro ně bylo stejně příjemné jako pro něho.
Jenže když se jich v jeho posteli vystřídalo několik desítek, kouzlo se začalo vytrácet. Byly úchvatné, vzrušující, ale žádnou z nich nemiloval. Poprvé v životě si uvědomil, že aby člověk mohl pohlavní akt maximálně prožít, musí dojít kromě tělesného spojení také k duševnímu. Předtím měl hlavu plnou představ, ale když se teď představy změnily v realitu, poznal, že pokud se člověk chce vznést do výšin absolutní extáze, musí k člověku, s nímž se miluje, cítit lásku.
Proto když Dorcha začala žít se svými manžely, dvěma bratry, kteří ji obskakováli jako kvočny, našel si ženu. Marie, jak jí říkal, protože se mu nelíbila většina jmen, jež si Oceánci dávali a na nichž si neustále lámal jazyk, byla milá, spokojená žena, o šest let mladší než on. Nebyla nejkrásnější, kterou si mohl

vybrat, ale dostatečně se podobala dívce, již zanechal v Albannu, aby ho zaujala. Svým způsobem ji měl velice rád a žili spolu vcelku spokojeně, dokud v bolestech nezemřela, když do některého orgánu v oblasti žaludku dostala sněť, která jí otrávila krev.
Dorcha za ním tenkrát přišla, poprvé bez nenávisti, a vyjádřila mu svou soustrast.
Ale hořkost v ní zapustila tak hluboké kořeny, že si neodpustila poznámku na rozloučenou, když ho nechávala u hrobu samotného: "Teď víš, jaké to je."
Kluk-holka si všimla, jak pozorně mrzutý Seumas Doršinu chýši sleduje, a řekla: "Přesvědčím ji, aby odjela s námi."
Prudce otočil hlavu a podíval se Kluk-holce do očí. Pak se obrátil zpátky k Titimu.
"A ty dva tady můžeme nechat," dodala.
Seumas neřekl nic. Znovu se zahleděl na Kluk-holku, potom beze slova vstal a pomalu odešel k laguně, kolem nádherného domu Tangiiova a Tutapuova otce, s vyřezávanými dveřními sloupky a totemy.
V domě ležel nemocný starý muž a umíral. Seumas věděl, že jakmile král zemře, což mohla být otázka několika týdnů, na ostrovech se rozpoutá občanská válka. Mohl se pokusit zůstat nad věcí a chaosu se nezúčastnit, ale nebylo pravděpodobné, že mu to bude umožněno. Jedna nebo druhá strana ho nakonec o loajalitu požádá a on si mezi nimi bude muset vybrat.
Pravda, kdyby Tangiia opustil Raiateu a našel si nový domov, bezprostřední krizi by to odvrátilo, ale Seumas neměl důvěru k paranoidnímu Tutapuovi, který hledal spiknutí pod každým listem v lese a hleděl si jenom svých zálib. Na světě byli dobří vládci a despotové, a Seumas nepochyboval, ke kterým se Tutapu zařadí, až převezme moc.
Jakmile došel na bílé korálové písky, jež v poledním slunci pálily do chodidel, vstoupil do mělkých vod laguny. Chvíli ho doprovázel jeho pes Dirk, ale když poznal, že pán je zabraný do úvah a nevšímá si ho, opustil ho a vrátil se spát do stínu.
Seumas se pomalu přebrodil k okraji útesu. Držel se cestiček po hladkém korálu, vinoucích se mezi pestrobarevnými korály v podobě jeleních parohů a vějířů, které měly ostré hrany a hroty.
Ve vodách laguny se dalo najít velmi mnoho krás, počínaje stovkami křiklavých, elegantních korálových ryb a sasanek s krajkovými šátky místo ploutví, po kraby poustevníky v ukradených příbytcích - křehkých hřebenatkách, nařasených ostrankách, blyštivých zavinutcích - kteří se mu cupitavě klidili z cesty.
Ale vody laguny měly také zlověstnou tvář - tlusté murény vystrkující úzké hlavy z děr, chobotnice tančící jako nějací vypasení pavouci a barakudy uvězněné za útesem, když nastal odliv. Byli tam odranci, šerední jako ztělesnění ohavného hříchu, jejichž hřbetní ploutve byly smrtelně jedovaté, a pokud na ně člověk šlápl, do druhého dne bylo po něm. Byli tam rejnoci s ocasem jako bič a obrovské, chapadlovité medúzy, jemné a zrůdné jako svatební závoj nevěsty obra lidožrouta.
Laguna a útes však kypěly životem a barvami a Seumas se na to nemohl vynadívat. Líp se mu přemýšlelo, když se mohl procházet tímto rájem groteskních ryb a barevných korálu fantastických tvarů. Došel k okraji útesu, kde se vlny zvedaly vysoko nad jeho hlavu, zužovaly se a na okamžik se stávaly průsvitně zelenými, než s duněním dopadly na korálovou bariéru a kouzelně se rozplynuly v klidných vodách laguny, přestože k místu, kde stál, jim chyběla jen jedna délka člověka.
Tam dál, v hlubokém oceánu, již byly nestvůry. Žraloci schopní spolknout najednou celou loď, obrovské olihně, které dokázaly rozdrtit kánoi na kaši, hejna smrtelně žahajících průhledných zvonů, početnějších než vosy, kosatky a mořští hadi, jedovatější než všichni žijící na souši. Jeden druh žlutohnědých medúz vážil tolik jako třicet mužů dohromady a mohl svá vlákna roztáhnout do šířky ostrova.
Skutečně se chtěl vypravit někam, kde mohl narazit na takovou společnost?
"Tak co?" překřičel něčí hlas dunění příboje. "Jedeš?"
Seumas se otočil a zjistil, že vysoká, štíhlá Kluk-holka za ním došla až ke zpěněným strouhám, kde rád postával a dumal. Vypadala nejistě. Na rozdíl od většiny Raiatejců Kluk-holka nebyla ve vodě doma, měla raději pevnou půdu pod nohama.
"Přemýšlím," zařval na ni.
Kluk-holka si nešťastně našla vyčnívající vrcholek mozkového korálu, pozemského symbolu samotného Tangaroy, stoupla si na něj a čekala, až se Seumas rozmyslí. Nakonec se k ní otočil a usmál se.

"Proč ne? Bude to velké dobrodružství, ne? Mám snad co ztratit?"
Usmála se na něho a zatleskala. "Báječně - ještě dneska o tom řeknu Tangiiovi."
"Kdy se počítá s - odjezdem?"
"Až budou pahi připravené a bude správné počasí - potřebujeme něco na odvedení pozornosti - bouři nebo něco na ten způsob."
"Cože? My odplujeme v bouři?"
"Možná," usmála se a zahrozila na něho prstem. "Uvidíme. Tak statný a kurážný muž jako ty by se takovými věcmi neměl trápit. Styď se. Bojíš se smrti?"
"Nebojím se umírání. Bojím se, jaká to bude nuda, být mrtvý," přiznal. "Bojím se, že nepůjde dělat nic jiného než ležet v hrobě a civět do nekonečné budoucnosti. Nesnáším nudu. Jsou to pro mě muka, když nemůžu nic dělat nebo když dělám něco, při čem se čas vleče a já se nemůžu dočkat, až to skončí. Znáš to, některé cesty jsou takové. A smrt je určitě taky taková."
"Styď se," řekla znovu, tentokrát se smíchem.
Potom se Kluk-holka začala brodit zpátky k pláži. Tvářila se přitom, jako by procházela močůvkou.
Seumas se znovu otočil k širému oceánu, na nějž měl zanedlouho opět vyplout. Mezitím se tam objevily malé klepetovité plachty - rybáři v kánoích. Moře pro ně bylo domovem stejně jako ostrov; na obou trávili asi stejné množství času. Daleká plavba v sobě přesto měla něco, co rozdmýchávalo představivost každého, dokonce i suchozemce, lezce po skalách, sběrače vajíček a škrtiče ptáků, jako byl Seumas, jenž byl na strmé skále vždycky mnohem klidnější než na vodě.
V první chvíli si připadal jako hrdina a jeho duch se nadmul. Potom si vzpomněl, co mu bylo slíbeno a s čím souhlasil, a jeho nafouklá duše se uvnitř těla znovu scvrkla.
"Ano," řekl si gaelsky při pomyšlení na chystaný únos Dorchy, "měl bych se stydět."

Po rozhovoru se Seumasem se Kluk-holka odebrala na místo, kde na pláži rybařil Kieto. Kluk-holka a Kieto byli přátelé, k jejichž sblížení přispěl oboustranný zájem o skřeta, Seumase. Když Seumas a Dorcha přibyli na ostrov, jenom málo Oceánců se s nimi bavilo nebo je alespoň zdravilo. Většina měla strach z divochů s bílou kůží, kteří občas mluvili jazykem démonů, a ostatní si říkali, že bude jistější nevystavovat se nebezpečí nákazy.
Kieto naopak po společné plavbě přes širý oceán našel k Seumasovi a Dorše zvláštní cit a Kluk-holka byla posedlá mužovou neobvyklou krásou. Občas se tito dva Raiatejci scházeli, aby si o obou pohovořili, byť bylo zřejmé, že Kluk-holčin zájem se upíná spíš k Seumasovi než k Dorše.
Kluk-holka si sedla do písku a dívala se, jak mladý Kieto točí sítí. "Přesvědčila jsem Seumase, aby odplul s námi," řekla.
Kieto rybaření vzdal a přišel si sednout vedle ní.
"To je dobře," prohlásil chlapec. "Je rád?"
Kluk-holka pokrčila rameny. "Rád ani ne, ale myslím, že bude, až vyplujeme na oceán."
Kieto přikývl. Sledoval, jak zubaté vlny hučí a narážejí na útes. Oceán byl jako divoké zvíře, korálovým útesem držené v kleci. Obrovská tlama mu neustále pěnila; rozevíral čelisti dokořán, jak se snažil ostrov spolknout; dorážel, skřípal zuby, kousal do útesu, snažil se prorazit. Oceán se svým ostrým světlem a širokou, nedůtklivou oblohou byl zvíře, které se nikdy nenechá ochočit. Člověk se mu vozil na hřbetě a doufal, že to přežije.
"Ano - tady jenom lelkuje, to není život pro něho. Seumas je stvořen pro dobrodružství. Je jako naši hrdinové, čeká na příležitost, aby se mohl ukázat. Myslím, že na oceáně se probudí, jako by procitl z dlouhého spánku, a začne žít tak, jak žít měl."
Kluk-holka přikývla. "Vzpomínám si ještě, jaký byl, když k nám připlul - pořád se vztekal, na každého, úplně na všechno. Bylo vidět, jakou má v sobě krutost. Dovede být krutý. V těch modrých očích bylo vidět, že je tvrdý jako pazourek. Nenáviděl nás tenkrát všechny a mě dvojnásob." Kluk-holka se zasmála. "Nenáviděl mé krásné ozdoby, mé štíhlé ruce, mou hezkou tvář. Jednou se na mě rozkřikl: 'Co je pod tím, chlap?' A já jsem mu řekla: 'Kousek - pro tebe dost.' Byl hrozně zmatený. Nevěděl, jak se má ke mně chovat - ani k ostatním. Ale měl v sobě oheň, který jako by od té doby vyhasl.
Jeho zatrpklost a představa o tom, co by měl muž dávat najevo, jak by se měl chovat - jak by měl jednat

- se změnila. Zjemněl. Teď z toho ohně zůstalo jen několik žhnoucích uhlíků. Potřebují oceánské větry, aby se rozhořely. Seumas znovu ožije."
Kieto přikývl. "Ano, starý Seumas měl mnoho předností - ale strach dát najevo soucit nebo laskavost mezi ně nepatřil. Nechceme, aby se vrátil Seumas bez citu."
Kluk-holka přikývla a usmála se na Kieta. "Nedělej si starosti, nikdy mu nedovolíme, aby se z něho stal takový tupec, jako byl kdysi - rozdmýcháme v něm odvážného dobrodruha a nasměrujeme ho na rovnější cestu. Pak už nebude potřebovat tu drsnost, na níž si tak zakládal, když k nám přišel."
"Seumas není typ, který se dá ovládat," upozornil Kieto. "Jestli se o to pokusíš, vzepře se."
"Nemyslím, že bychom ho měli ovládat, jenom ho lehce nasměrovat k tomu, co dělá muže statečným a čestným - jak najde cestu, dál po ní půjde sám," odvětila Kluk-holka.
"Myslím, že nebudeme muset dělat naprosto nic, jakmile nasedneme na hřbet oceánu," prohlásil Kieto. "Myslím, že Tangaroův svět z něho udělá to, čím se může stát."
Kluk-holka přikývla. "Snad máš pravdu."

2.

"Král se kdysi zcela sám vydal na cesty," vysvětloval Kieto Dorše, "když byl mladý. Nebyl o mnoho starší, než jsem teď já, když opustil ostrov. Když odplouval, měl dva bratry, kteří byli starší než on, a tak usoudil, že má jen malou naději, aby se po otcově smrti stal králem. Říkal si, že nemá co ztratit."
"Ale musel se vrátit," namítla Dorcha, "když tady teď je."
"Byl na cestách dvacet let. Když se vrátil, jeho otec i oba starší bratři byli mrtví. Oba mladí mužové se zabili v boji, a tak království zůstalo bez vládce. Když vystoupil na břeh, bojovaly tu mezi sebou dvě skupiny, z nichž každá prohlašovala za budoucího krále jednoho ze svého středu. Přednesl svůj nárok prvním lidem, které potkal, dokázal, že je právoplatným dědicem a požádal o království."
Dorcha seděla hned u vchodu do své chýše a pletla rohože z uschlých travin a pruhů kůry. Byla v tom skoro stejně zručná jako raiatejské ženy a k jejich ozdobným vzorům přidala několik vlastních uměleckých motivů. Dychtila po poznání, a tak jí Kieto často chodil vyprávět o dějinách svého lidu.
"Copak se za těch dvacet let nezměnil?" zeptala se. "Oni ho hned poznali?"
"Útrapy, které zažil, si na jeho zjevu samozřejmě vyžádaly jistou oběť. Raiateu opustil jako krásný mladý muž, bez jediné vady na těle. Od té doby ho spálilo slunce, pokousal žralok, trpěl hladem a žízní. To vše se na jeho vzhledu značně podepsalo, stejně jako věk, jenž mu zaoblil tělo a okradl ho o mládí."
"Už vím," vykřikla Dorcha, "poznali ho podle tetování!"
"Ne, když opustil ostrov, byl ještě příliš mladý na to, aby měl nějaká tetování."
"Hm, pak se ale vzdávám," zabručela Dorcha. "Budeš mi muset říct, jak dokázal, kým je."
Kieto se usmál. "Co na nás tolik obdivujete?"
Dorcha přestala plést a pohlédla na mladíka.
"Vaši paměť, samozřejmě," řekla. "To je něco, co jsme my v Albannu v průběhu staletí ztratili, ale vy jste si to udrželi. A to, jak se umíte dívat kolem sebe. Slyšela jsem, že si dovedeš vybavit každou část cesty na můj bývalý ostrov, Kieto. Mně to připadalo stejné - vlny, moře, hvězdy... všechno. Jak paměť králi pomohla?"
"Dokázal bez jediné chybičky odříkat svůj rodokmen až k nejstaršímu předkovi."
"A to bylo přijato jako důkaz jeho totožnosti?"
"Jistě," řekl Kieto. "Kdokoli jiný by odříkal odlišný rodokmen."
"Jistě." Usmála se, ale věděla, že Kieto si ironie v jejím hlase nevšiml.
Pak Kieto promluvil mnohem tišeji: "Tak ty s námi nepojedeš, s Tangiiou, až bude opouštět ostrov?"
Dorcha zavrtěla hlavou. "Ne, Kieto. Našla jsem tady domov a zůstanu tady, ať vládne kdokoliv. Netušila jsem, že existuje spokojenost, jakou jsem našla tady. Může se stát, že všichni zahynete ve vlnách - nebo ještě dřív, pokud Tutapu odhalí, k čemu se chystáte. Vypadá to, že všichni vědí, že odplouváte, kromě něho - nechápu proč."
"Kluk-holka ho očarovala," zašeptal Kieto.
"Ale stejně stačí, aby se jeden člověk nepohodl s Tangiiou nebo s někým z vás a zradil."

"K Tutapuovi se nedostane nikdo kromě jeho spolukošovníků a těm Kluk-holka zalepila uši."
Dorcha při pletení zavrtěla hlavou. "Je to velice nebezpečná hra. Budete mít štěstí, jestli vám to vyjde."
Najednou do dveří padl stín. Kieto i Dorcha překvapeně zvedli hlavy k postavě, která v nich stála. Potom Kieto poznal, kdo to je, a s úlevou si vydechl. Dorcha však zavrčela: "Zmiz - tebe nikdo nezval."
Seumas ale zůstal na místě. "Viděl jsem ty tvoje dvě květinky, jak ti šly nasbírat měkkýše. Švitořili při tom jako malé holky. A já si s tebou potřebuju promluvit."
"Jenže já s tebou mluvit nechci," řekla, obrátila rohož, kterou pletla, a začala zkoumat její rubovou stranu. "Přestaň mi zaclánět."
"Dorcho, pro milost bohů," prosil "je to už skoro osm let, co jsem ti v čestném boji zabil manžela - copak mi to nikdy neodpustíš?"
"Nikdy," řekla a v očích se jí zableskla nenávist.
"Byl to čestný boj," zopakoval unaveně a podíval se na Kieta, jako by doufal, že se od něho dočká podpory. "Kdyby zabil on mě, už bys dávno zapomněla, že se někdy něco takového stalo. Nezneužil jsem žádnou výhodu, nepodváděl jsem. Bylo to přesně podle pravidel boje muže proti muži."
"Ale mě to připravilo o manžela," řekla Dorcha. "Nemůžeš čekat, že ti to někdy odpustím."
Seumas si dřepl, stále ještě ve dveřích, a zadíval se na rohože pokrývající podlahu pod jeho nohama. "Co mám dělat?" zeptal se velice tiše. "Jak to mám udělat, abys mi odpustila? Udělám cokoli."
"Odejdi," řekla.
"Odcházím," odvětil, "s Tangiiovou flotilou, až vypluje. Chci, abys jela s námi. Tady pro tebe může být nebezpečno, až se Tutapu stane králem. Není nejpevnější, a ty jsi tady cizinec."
"Zůstanu," řekla, zabraná do své práce.
Seumas tam velice dlouho seděl bez hnutí. Kieto se na něho díval, ale nechtěl se nechat zatáhnout do tohoto dlouhotrvajícího sváru mezi dvěma lidmi, které měl oba rád.
Nakonec promluvil Seumas. "Kluk-holka mi nabídla, že tě přesvědčí, abys odjela..."
Dorcha - tmavá a krásná ve svých sedmadvaceti letech - prudce zvedla hlavu.
"Cože? Proč mi to říkáš? Určitě jsi ji požádal, aby to pro tebe udělala."
Přikývl. "Nedokážu to. Už tak jsem ti dost ublížil. Myslel jsem, že bych udělal cokoli, abych tě dostal, jenomže nemůžu. Stydím, se, že jsem Kluk-holčinu nabídku vůbec přijal. Chci, abys jela, ale chci, abys jela z vlastní vůle, bez Kluk--holčiných čar. Bylo by to hanebné..."
"Bylo by to nejenom hanebné," řekla tiše, chraptíc vztekem, "ale byla by to rovněž poslední zkaženost, kterou bys mi provedl. Seumasi, musíš pochopit, že to tak pro nás bude nejlepší, pro oba - ty odjedeš, já zůstanu, a až ti sejdu z očí, sejdu ti také z mysli a budeme na sebe moci nadobro zapomenout." Na okamžik se odmlčela a pak dodala: "Slibuju, že až odjedeš, budu o tobě znovu smýšlet v dobrém - odpustím ti, že jsi mi zabil muže."
"To je od tebe velice šlechetné," řekl sklesle. "Jsi ochotna mi odpustit, pokud já budu ochoten ztratit všechno, o co jsem kdy v životě stál."
Dívala se na něho a konečně pro něho ve svém srdci našla trochu soucitu.
"Já nejsem tvoje všechno, Seumasi, věř mi. Kdybych ti podlehla, za týden by ses mě nabažil. Je to pro nás oba velká příležitost. Můžeme začít žít nanovo, řádně, aniž bychom se jeden druhému připomínali. Myslím, že budu moci znovu začít lehce dýchat."
Seumas zasténal a postavil se. Bez jediného dalšího slova odešel. Dorcha se dál dívala na místo, kde se krčil. Nakonec sebou trhla.
"Bude to tak nejlepší," řekla polohlasně a vrátila se ke své práci.
"Víš to jistě?" zeptal se Kieto.
Dorcha ho hravě pleskla přes nohu. "Ještě ty začínej, mladíku!"
Náhle se ve dveřích chýše znovu zatmělo, ale tentokrát v nich stál Rian, Doršin druhý manžel. V pravé ruce měl koš čerstvých lastur. Odložil jej a vzal do ruky palici patu, která stála opřena o sloupek dveří.
"Co to děláš, Riane?" řekla ostře Dorcha.
Rian se na ni zle podíval. "Viděl jsem ho, jak odcházel - on tady byl - pošpinil můj domov."
"Takže ty s ním teď jdeš bojovat?" utrhla se na manžela. "A jsi připraven zemřít?"
"Nezemřu. Já zabiju jeho"

Rian byl z obou manželských dvojčat ten lépe stavěný - měl široká ramena a mohutnou hruď. Paže a ramena měl samý sval. Vyznamenal se v boji, když Raiatejci válčili s obyvateli ostrovů Huahine. Na tetovaném hrudníku měl hrozivě vypadající jizvu po noži lei-o-mano; žraločí zuby zanechaly hodně znatelnou stopu ve tvaru blesku od levé prsní bradavky až k pupku.
"Když jdeš někoho zabít, musíš být připraven i zemřít. Seumas také zabil muže v osobním souboji. S mým manželem bojoval o kus železa a zabil ho. Ty jsi ho v bojové náladě neviděl. Řekla bych, že se ti přinejmenším vyrovná."
Rian zaváhal, ale namítl: "Tvůj první manžel byl muž jako on - ze stejné země. Mně Seumas nepřipadá nijak silný -"
"Jestli si myslíš, že souboje se vyhrávají silou," ozval se mladý Kieto, "musíš se ještě hodně učit."
Rian při poznámce z úst mladíka, který ještě ani nebyl tetován, vytřeštil oči.
"Takový mrňous? Nechtěl bys mě naučit, jak se chytají ryby?" obořil se na něho.
"Ty sám víš, že je to pravda, na co se tě Kieto snaží upozornit," řekla Dorcha, "ale jsi zaslepený pýchou a vztekem. Seumas je zručný bojovník. Pravda je taková, že jsem ho do chýše nepozvala, ale přišel sem v dobrém úmyslu, ne proto, aby tě urazil. Prosím, polož tu palici zpátky."
Rian ještě chvíli stál s bojovně vysunutou bradou, pak náhle poklesl v ramenou a vrátil palici k dveřnímu sloupku.
"Jestli sem přijde ještě jednou, rozmlátím mu hlavu o korál," prohlásil Rian. "Nezapomeň mu to vyřídit, chlapče, až ho zase uvidíš."
Kieto věděl, kdy je moudré zůstat zticha.

Tutapuův kahuna, kněz Ragnu, vykonával obřad pití kawy. Nápoj s omamnými účinky se míchal v dřevěné míse uprostřed Tutapuovy poradní chýše. Před časem ženy a děti rozžvýkaly oloupané kořeny pepřovníku na kaši, kterou do mísy vyplivly. Potom byla rozředěna a dána i s mísou stranou, aby proběhlo kvašení. Nyní byl nápoj připraven k požití, zbýval jen kahunův zpěv fangu, aby dostal plnou sílu.
Princ seděl se zkříženýma nohama na rohoži, zabrán do úvah. Kolem byli shromážděni jeho spolukošovníci - muži, kteří jedli ze stejného koše jako on, a tudíž jeho nejbližší druhové, malá skupina podobná mnoha jiným takovým skupinkám začleněným do širší organizace kmene. I obyčejný rybář měl své spolukošovníky, kteří mu v těžkých časech pomáhali.
"Ragnu," promluvil Tutapu "jak je otci dnes?"
Kahuna pozvedl hlavu od monotónního zpěvu, poposedl a vykouzlil mezerami v zubech úsměv.
"Dobře, můj princi."
Tutapu věděl, že zpráva znamená opak, aby byl chráněn před naslouchajícími duchy. Mohl si být jist, že otec rychle chřadne.
"Dobrá, dobrá," zamumlal.
Jeho otec umíral, ale zdálo se, že na životě lpí stejně pevně jako přílipka na skále. Tutapu měl otce svým způsobem rád, jenže jeho situace se komplikovala, a dokud král nezemřel, nemohl s bratrem Tangiiou nic udělat. Úcta vyžadovala, aby počkal do královy smrti a pak vyzval Tangiiu na souboj na život a na smrt. Tutapu věřil, že jeho bojové umění, podpořené Ragnuovou magií, mu určitě zajistí, že nad mladším bratrem zvítězí.
A kdyby nezvítězil, tak co, byl by mrtvý a měl kolem sebe své předky. Jedna věc však byla jistá; ostrovy Borabora a Raiatea mohly mít pouze jediného krále a Tutapu tím králem chtěl být. I kdyby mu Tangiia odpřisáhl věrnost, ponechat bratra naživu bylo příliš velké riziko. Jednoho dne by se Tangiia určitě nechal ovládnout svými ambicemi a žárlivosti a vyvolal by vzpouru. Bylo lepší vyřešit to všechno jednou provždy, až otec zemře.
Bylo to obzvlášť těžké, poněvadž Tutapu k bratrovi necítil nenávist, dokonce ho kdysi velmi miloval. Spolu vyrostli, hráli si pod palmami, chytali ryby, dělili se o první zkušenosti.
Tutapu bude vždy s láskou vzpomínat, jak spolu vyšplhali na horu a ztratili se v bludišti svažitých údolí. Tangiia to byl, kdo je zachránil, veden nezlomným přesvědčením, že nezemřou, že je někdo najde. Tutapua to samozřejmě vybičovalo, aby s ještě větším úsilím hledal stezku ven, což se mu nakonec

podařilo, takže pátrači je našli právě ve chvíli, kdy bludiště údolí opouštěli.
První pohár kawy vložil Ragnu do rukou Tutapuovi.
"Napij se, můj princi," řekl kněz.
Tutapu pokynul Ragnuovi, aby si k němu přisedl.
"Řekni mi, co jsi dnes viděl - v marae," přikázal knězi tichým hlasem.
Kahuna Ragnu byl také jasnovidec, který měl oči v budoucnosti. Tyto oči však neviděly tak jasně, jak by si Tutapu býval přál. Jejich pohled byl mlhavý a nejasný, neboť prostředníkem byl Hau Maringi, bůh mlhy. Přesto byl Ragnu schopen budoucí vývoj událostí naznačit. Toho dne byl v Nejsvětějším a nejobávanějším požádat Hau Maringiho, aby mu ukázal budoucnost.
Tutapu byl oblíbencem Hau Maringiho. Bylo to způsobeno hlavně tím, že Hau Maringi nenáviděl Tangiiu, protože mladík ho kdysi na rybářské výpravě urazil, když zaklel, protože mlha padla právě ve chvíli, kdy mladý princ objevil hejno ryb. Tangiia hejno ztratil a nadávkami si na mlze vylil zlost za to, že přišel o úlovek. Hau Maringi Tangiiovi tuto urážku nikdy neodpustil.
Nicméně Hau Maringi i tak požadoval lidskou oběť za to, že Ragnuovi ukáže, co by se mohlo stát.
Teď, když se ho Tutapu zeptal, Ragnu s odpovědí váhal. Nepřinášel dobré zprávy a poslové na špatné zprávy čas od času doplráceli.
"No tak," zavrčel Tutapu na svého kahunu, s očima podlitýma krví. "Řekni mi to."
Ragnu se zadíval na zdobení princova těla. Tetování na prsou připomínalo víry, horní část hrudníku zdobil složitý, hřebenovitý vzor, ramena obtáčely vlnovky, po délce hrudní kosti se táhl hřbet ryby, jejíž ostny po obou stranách dodržovaly rozložení žeber. Díval se na tyto obrazce a na okamžik cítil, jak se v nich utápí. Vnímal, že se dívá do víru pánova těla, a točila se mu hlava. Přinutil se odpovědět.
"Viděl jsem dva ostrovy uvržené do zmatku," pravil tiše kněz. "Viděl jsem lidi, kteří v mlze vypadali jako přízraky, vyhublé a hladové. Nebylo to zřetelné, ale zdálo se mi, že ve vzduchu je cítit rozklad, pach smrti a nemoci."
Tutapu rozladěně usrkl opojné kawy.
"Co to znamená?" zeptal se.
"Hau Maringi nám ukazuje budoucnost, jaká nastane, pokud tvůj bratr zůstane naživu," odpověděl rychle Ragnu.
"Víš to jistě?"
"Nikdo to nemůže vědět jistě, můj princi," pravil Ragnu úlisně. "Jsem si téměř jist. Jak jinak by to mohlo být? Pokud Tangiia zemře a ostrovům budeš vládnout ty, může nastat jedině harmonie."
Tutapu o tom chvíli přemýšlel a nakonec k Ragnuově úlevě přikývl. "Řekl bych, že to, co jsi viděl, je zmatek rozděleného království."
"Určitě," dodal Ragnu.
Tutapu přikývl a mávnutím kněze propustil.
"Tanec!" přikázal.
Rozezněly se lasturové rohy a bubny spustily rychlý rytmus, který rozproudil krev v žilách každému, kdo je slyšel. Ruce bubeníků kmitaly tak rychle, že je ani vidět nebylo, když se svému umění věnovaly, a zvuk, který vydávaly, se nesl nočním vzduchem. Přestalo být slyšet cvrčky a rosničky, kakofonie jejich hlasů byla přehlušena.
Brzy nato začaly před princem kroužit dívky. Reakci, kterou to vyvolávalo v jeho genitáliích, kawa brzy utlumí, jenom co začne působit. Když byl pod vlivem kawy, dokázala v něm něco probudit pouze Kluk-holka a ta dnes večer na Boraboře nebyla.
Kluk-holka se omluvila a požádala, aby se mohla zúčastnit jiné slavnosti na Raiateji, obřadu na usmíření mořských démonů Aremata-roruy a Aremata-popuy, "Dlouhé vlny" a "Krátké vlny", kteří svou obrovskou silou často připravovali mořeplavce a rybáře o život. Tutapu k její nepřítomnosti neochotně svolil, ale teď svého rozhodnutí začínal litovat.
Tanec, hodování a popíjení pokračovaly ještě několik hodin. K jídlu bylo podsvinče, pes, který byl od narození krmen pouze ovocem a zeleninou, a proto měl voňavé, šťavnaté maso, korálové ryby pečené v peci, nejrůznější rožnění ptáci, tara, jamy, bataty, plody chlebovníku a banány. Princ si potrpěl na okázalé hostiny, přestože on sám jejich požitky ochutnával vybíravým jazykem.

Dopadlo to tak, že princovi druhové se opili namol, avšak samotný princ zůstal chladně střízlivý, poněvadž vražedné myšlenky mu zchlazovaly mozek a nedovolovaly účinkům kawy plně se projevit. Když se z něho v průběhu večera vydral hluboký vzdech, jeden z jeho přátel, Nanato, se ho zeptal, proč je tak smutný.
"Bratr..." zamumlal Tutapu.
Nanato byl velmi opilý, ale zároveň hořel touhou potěšit prince, který mu dovoloval jíst z královského koše. Nanato byl za získaná privilegia vděčný a neopatrně dopustil, aby mu vděčnost ovládla jazyk.
"Bratra přenechej mně," řekl Nanato a položil princi ruku na stehno.
Ještě než ta slova dořekl, pochopil, že dělá hloupost, jenže nápoj mu otupil rozum a jeho emoce se valily jako rychlý příliv. Slib byl dán ukvapeně, ale teď již Nanatovi nezbývalo než celou věc dovést do konce. Zmocnila se ho beznaděj, když zjistil, že princ se jeho prohlášení - jakkoli bylo neurčité - nadšeně chytil.
Tutapu upřel na přítele přísný pohled. "Nechci slyšet, jak to myslíš," řekl. "Když neznám tvé záměry, jsem bez viny. Bohové mne nemohou potrestat za něco, o čem nevím. Kdyby ses ale rozhodl, že mi nějakým způsobem uděláš radost, mám v pokladnici padesát červených per, jež budou tvoje."
Odměna to byla skutečně velkorysá. Padesát červených per by z Nanata udělalo boháče. Za deset si mohl koupit vepře, za dvacet kánoi a za třicet krásnou ženu.
"Teď odejdu," řekl svému princi, neohrabaně se postavil a začal vrávorat ke dveřím.
Jakmile vyšel ven, udeřil ho do tváře příjemný, chladivý vzduch a pomohl mu trochu vystřízlivět. To, co se chystal udělat, v jeho srdci probouzelo jistou hrůzu, ale o jiné východisko se sám připravil. Pokud by během noci Tangiiu nezavraždil, Tutapu by ho nechal zabít. Nanato nechtěl zemřít, ještě ne, a určitě ne kvůli několika hloupým, v opojení proneseným slovům.
Teď, když úkol musel splnit, se pořádně zamyslel.
Bylo důležité zvolit správnou zbraň. Palice byla až příliš hlučná a nejistá. Nůž byl lepší než palice, ale pokud by Nanato Tangiiu nezastihl v hlubokém spánku, mohlo by dojít k boji. Nanato si nebyl jist, jestli by Tangiiu přemohl, kdyby došlo na boj zblízka. Oštěp byl zase příliš nepraktický. Usoudil, že nejlepší by bylo, kdyby si princ Tangiia vůbec nevšiml, co se děje, a to znamenalo vymyslet úskok.
Nakonec Nanato dospěl k závěru, že nejbezpečnější způsob, jak prince zabít, bude použít jed. Otráví hrot kostěného háčku návnady na barakudy připevněné na dřevěnou tyč a potmě prince bodne do nohy. Princ si bude myslet, že ho bodl nějaký hmyz, poškrábe se a znovu usne. Ve spánku mu zhoustne krev a do rána zemře na zástavu srdce.
Byl to dobrý plán - na opilce.
Návnada byla nalezena, hrot otráven. Potom Nanato nasedl do kánoe a vyrazil přes moře dělící Boraboru od Raiatey.

Amai-te rangi, bůh, jenž žil na obloze, se rozzuřil, když se od jednoho z boraborských lesních duchů dozvěděl, že se někdo chystá zabít prince rybářským háčkem.
"To je moje výsada," zabručel bůh. "Já jsem rybář, který loví lidi! Tenhle Nanato mi krade postup, kterým připravuji smrtelníky o život."
Amai-te-rangi se značnou oblibou spouštěl z oblohy sítě a udice a chytal jimi lidi, které si potom vytáhl domů, kde je upekl a snědl. Malí a poměrně bezvýznamní bohové, k nimž Amai-te-rangi patřil, si své způsoby lovu lidí žárlivě střežili, neboť to bylo jediné, čím se odlišovali od svých vrstevníků. Skutečnost, že nějaký člověk chtěl jiného člověka zabít s pomocí rybářského háčku, Amai-te-rangiho urážela.
Ale vzhledem k tomu, že byla noc a on muže v kánoi neviděl, nemohl s tím sám téměř nic dělat. Kdyby spustil svoje udice, mohl by muže náhodou chytit, ale bylo to nejisté. Amai-te-rangi se proto obrátil na Velkého boha větru Maomaa. Vysvětlil mu, co ho tak rozlítilo, a požádal bratra o pomoc.
"Chápu tvůj hněv a rád bych ti pomohl," řekl Maomao, "ale kdybych teď foukl, mohl bych vyvolat hurikán, který by zničil víc než jediného muže v kánoi. Bylo by lepší, kdybys požádal velkého boha deště Uu, aby muže v kánoi cestou utopil."
Ua nebyl žádosti Amai-te-rangiho příliš nakloněn, neboť krátce předtím vyvolal potopu pro jiného méně významného boha v jiné části Oceánie.
"Potřebuji si trochu odpočinout," řekl Ua. "Zkus jít za někým jiným."

Nakonec to byl Ara Tiotio, bůh větrné smršti, kdo svolil, že uraženému bohu-rybáři pomůže. S hlasitým jekotem se přihnal tmou a odfoukl vyděšeného Nanata zpátky k Borabořе, vyhodil nešťastného muže na pláž, zbytky ztroskotané kánoe vysál k noční obloze a později je rozházel v odlehlé části oceánu.
Cti bylo učiněno zadost. Amai-te-rangi poděkoval Ara Tiotiovi a odešel hledat místo, kde by si odpočinul.

Nanato se další den ráno probudil na pláži a odpotácel se zpátky do své chýše. Tam ho našli ostatní Tutapuovi spolukošovníci a odtáhli ho před prince. Prince pochopitelně zajímalo, jestli pro něho Nanato teď, když noc skončila, nemá nějaké důležité sdělení.
"Já... jsem ztroskotal," přiznal Nanato. "Neměl jsem čas tvého bratra zabít."
Tutapu povytáhl obočí. "Zabít mi bratra? Teď, když náš otec ještě žije? Chtěl jsi spáchat ohavný zločin. To se nestydíš, nemáš výčitky? Měl bych tě z ostrovů vyhnat!"
"Vždyť jsi věděl, že jedu Tangiiu zavraždit," zvolal bezradný Nanato. "Dohodli jsme se -"
"Na ničem jsem se nedohodl," řekl chladně Tutapu. "Musím tě nějak potrestat."
Tutapu se nechtěl připravit o tak potenciálně ochotného úkladného vraha, jako byl Nanato, a proto se chystal vynést nad ním poměrně mírný trest, když vtom se k němu naklonil Ragnu a začal mu šeptat do ucha.
"Potřebujeme nějakého dobrého muže," řekl kněz, "abychom Hau Maringimu zaplatili za výjevy z budoucnosti."
"Ovšem, ovšem," pokýval hlavou Tutapu, lehce zklamaný tímto obratem. "Hau Maringimu je třeba zaplatit."
"Musím prověřit, jestli je Nanato vhodný."
"Udělej to," odvětil Tutapu.
Tento rozhovor k Nanatovým uším nedolehl. Ragnu jej odvedl do tiché kamenné místnosti v chrámu.
"Tak," začal Ragnu, když vyděšený Nanato usedl na podlahu. "Mám několik otázek."
Nanato sledoval, jak si velekněz sedl do dřepu naproti němu a začal žvýkat nějaký kořínek.
Ragnu si uspořádal myšlenky, načež se zeptal. "Udělal jsi v životě něco špatného?"
Nanatova vyplašená mysl v rychlosti prohledala jeho minulost. Mohl s čistým svědomím popřít, že by se nějaké vážné špatnosti dopustil. Kdyby byl zavraždil prince Tangiiu, samozřejmě by už nemohl odpovědět záporně. Ale díky bohu větrných smrští k činu nedošlo.
"Opravdu špatného nic. Ano - maličko jsem podváděl, když jsem prodával maso a ovoce - ale to přece dělá každý, ne?" hájil se.
"Ovšem," řekl chápavě Ragnu. "Nikdo od tebe neočekává, že budeš úplně čistý. To bys byl bůh. Ještě něco?"
Přešťastný, že Ragnu má takový soucit, Nanato zapátral v paměti po dalších drobných přečinech.
"Jednou jsem ukradl kánoi - ale vrátil jsem ji."
"Kdy jsi ji vrátil?"
"O půl roku později. Myslel jsem, že majitel zemře, protože byl nemocný, ale uzdravil se."
"To by mohlo být v pořádku. Prostě sis kánoi vypůjčil, když ji nemohl používat. Vlastně ses staral o to, aby kánoe měla péči, jinak by se mohlo stát, že by zahálela a zetlela by."
"Ano - ano, to je ono."
Ragnu přikývl a vypadalo to, že se znovu zasnil. Nanato chtěl slyšet, že má jít, opustit chrám a vrátit se do své chýše. Otázka vyhnanství neustále visela ve vzduchu. V jistém směru bylo vyhnanství ještě horší než smrt, neboť člověk mohl skončit na ostrovu plném duchů uprostřed prázdnoty. Nevěděl, co se odehrálo mezi knězem a příštím králem, vytušil však, že jeho osud je v Ragnuových ruku. Samozřejmě pochopil, že je podrobován zkoušce. Teď, když zodpověděl všechny otázky ke knězově zjevné spokojenosti, chtěl slyšet, že může odejít.
"Řekni mi, udělal jsi - udělal jsi někdy v životě něco dobrého!" zeptal se Ragnu. "Myslím něco neobyčejného. Nezapomeň, že jsi v mém chrámu. Bohové mi řeknou, jestli lžeš. Tady si posloužíš pouze pravdou."
Nanato opět prohledal paměť a s radostí knězi sdělil pravdivou odpověď.

"Jednou jsem zachránil ženu před žralokem. Stála ve vodě, když jí žralok ukousl nohu, a byl by ji určitě sežral celou, kdybych nevyskočil z kánoe a neztloukl ho pádlem. Žila potom ještě tři měsíce. Bohužel, dostala do pahýlu otravu a zemřela."
"Přesto jsi vykonal odvážný čin - byla to tatáž kánoe, o níž jsme mluvili? Ta vypůjčená?"
"Myslím, že ano," odvětil horlivě Nanato. "Určitě to byla ona."
"Hmm, takže díky tomu, že sis vypůjčil kánoi, jedna žena získala tři měsíce života - a místo toho, aby ji žralok odtáhl do moře, byla pohřbena v rodinném hrobě, je to tak?"
"To je pravda. To je pravda."
Ragnu zamyšleně pokýval hlavou a po chvíli prohlásil: "Myslím, že jsi v podstatě dobrý člověk, Nanato, a tudíž se hodíš jako lidská oběť pro boha oparu a mlhy, Hau Maringiho. Chceš ještě něco říct?"
Nanato, který až do tohoto okamžiku věřil, že se hájí, aby nebyl vyhnán, si příliš pozdě uvědomil pravý důvod svého výslechu.
"Jsem nečistý!" vykřikl zoufale. "Prosím - nejsem dost dobrý."
"Když dovolíš, to posoudím já," pronesl potichu Ragnu a vstal.
"Princ mě miluje" vzlykl Nanato.
"Jinak bychom tě nemohli obětovat."
Vyděšeného Nanata přivázali za ruce a nohy k dlouhé tyči a odnesli ho na Ragnuovo marae.
Ragnu a jeho kněží spustili posvátný zpěv fangu a kahuna postupně prokličkoval k vyvýšenému místu, na němž ležel nešťastný Nanato.
Ve chvíli, kdy Ragnu pozvedl obsidiánovou dýku, Nanato promluvil.
"Jsem věrný poddaný," řekl zoufale. "Vždycky jsem prince Tutapua miloval."
"Tak je to správné," zašeptal Ragnu, "neboť jsi obětován za svou dobrotu, ne proto, že jsi špatný."
S dýkou stále zvednutou, Ragnu zalétl pohledem ke stromům, které rozhýbal závan větru.
"Dakuwanga je tu," řekl velekněz. "Cítím to. Plave vzduchem a čeká, až tvá sau opustí tělo, aby ji mohl spolknout a zesílit."
"Žraločí bůh?" vykřikl Nanato. "Prosím, počkej, dokud neodejde - chci do Miluovy země..."
Ragnu měl pro tuto žádost pochopení a počkal, až listy na stromech znehybní. Pak prudkým pohybem probodl rituální zbraní Nanatovu hruď. Obsidiánová dýka prorazila hrudní koš a probodla oběti srdce. Vytrysklá krev potřísnila kněze i oběť. Vykřikli radostí, neboť dobrota a soucit opět zvítězily nad zlem.
Rituálně zabitý Nanato zůstal ležet na plošině ahu ozdobené lebkami a vyřezávanými dřevěnými deskami, na stejném místě, kde o dva dny dřív leželo prase.
Tutapua utrpěná ztráta mrzela.
Hau Maringi měl z obdrženého daru radost.

3.

Ti, kteří měli Nau Ariki rádi, jí říkali "Kula", podle ptáka, kterého přivezl Kupe ze zvláštního ostrova. Byla dcerou arikiho, vysokého náčelníka, a jeho ženy Papite, zajaté při válečném nájezdu na ostrov Maupiti. Pták kula měl na prsou červené peří, které se používalo jako platidlo, a Oceánci jej tudíž považovali za velice vzácného. Nau Ariki byla považována za to nejvzácnější, co vysoký náčelník z úrodné sopečné oblasti Raiatey měl, odtud její přezdívka.
Kula nebyla výjimečná tím, že byla zdravá a krásná žena, protože mezi ženami žijícími na svazích bylo mnoho krásných dívek. Vzduch byl na úbočí hory chladnější, pralesní vegetace lépe chránila kůži a voda byla čistší a průzračnější. Pravý důvod její výjimečnosti spočíval v její inteligenci a velmi silném smyslu pro povinnost. Bylo jí teprve sedmnáct, přesto před sebou jasně viděla svou životní cestu, jíž byl sňatek s Tutapuem, jakmile se stane králem.
Kula se koupala v lesním jezírku spolu se svými družkami a spolukošovnicemi, dívkami z vesnice. Smály se a navzájem se potápěly pod vodopád, do vody stejně zelené, jako byly listy křovin. Aby odehnaly ostatní, bičovaly hladinu svými dlouhými černými vlasy a přitom prudce otáčely hlavou. Právě když to Kula dělala, všimla si v nedalekých křovinách nějakého pohybu.
Zastavila se a zvolala: "Kdo je tam?"

Odpověď nedostala, a jedna z mladších dívek vykřikla: "Duch!"
Všemi ženami proběhl záchvěv úzkosti. Potom se za keřem vztyčil muž a ukázal se.
"Princ Tangiia?" zvolala sedmnáctiletá Kula. "Co tady děláš, pozoruješ dívky při koupání?"
V jejím hlasu bylo lehké pokárání. Bylo zakázáno pozorovat koupající se, bez rozdílu pohlaví. Dívky, které stály v mělké vodě, se k muži otočily zády. Ty, které byly na březích jezírka, si zahalily spodní polovinu těla sukněmi z tapy.
Když se nedočkala odpovědi na svou otázku, Kula řekla: "Přišel sis některou namluvit?" Rozhlédla se po ostatních dívkách. "Která je ta šťastná, po níž zatoužil pohledný a statečný princ Tangiia? Zvedněte ruce, které chcete za muže prince s tváří a tělem mladého boha!"
Několik chichotajících se dívek zvedlo ruku, ale některé s ostýchavým smíchem vymrštily do vzduchu obě. Tangiia, jemuž takový posměch nebyl po chuti, se zamračil, vytáhl květ fradžipánie, jejž měl za uchem, a hodil jej na zem. Kula si uvědomila, že zašla příliš daleko.
"Promiň, ale musíš počítat s nějakým tím dobíráním, když se sejde tolik dívek. Chtěl jsi s některou mluvit?"
"Chtěl - chtěl jsem mluvit s tebou," řekl mladík.
"Se mnoul" podivila se Kula, opět s posměchem v hlase. Nedokázala odolat pokušení, aby rozpačitého mladíka poškádlila. "K tomu potřebuješ svolení mého dědečka."
Dělala si z něho legraci, neboť její dědeček byl, stejně jako několik dalších uctívaných starců, tabu pro každého, kdo nepatřil do rodiny. Přiblížit si k němu a mluvit s ním mohli pouze přímí příbuzní a jeho rady představovaly tržní komoditu, kterou mohla rodina prodat jiným. Tangiia by potřeboval prostředníka, aby mohl dědečka požádat o jakékoli svolení, a poněvadž nejdostupnější osobou ke zprostředkování byla samotná Kula, stavěla ho před paradox.
"Opravdu?" zeptal se zmateně. "Jak..."
Kula se rozesmála a obrátila oči v sloup. "Tangiio, někdy ti to myslí pomalu."
"Jsem bojovník," odvětil škrobeně, "ne kněz."
"Bojovník nebo kněz," řekla Kula. "Šlapeš po stromku, který jsem včera zasadila."
Tangiia neohrabaně přešlápl. Byl si zcela vědom, že zašlapal stromeček, který teprve vyklíčil ze semene. Princezna Nau Ariki byla oddanou vyznavačkou Ronga, boha zemědělství, ovoce a pěstovaných plodin. Věnovala mnoho času pěstování rostlin, které později dají úrodu. Dědeček jí říkal "zahradnice".
"Omlouvám se," řekl viditelně frustrovaný Tangiia. "Přišel jsem si s tebou promluvit o svatbě."
Zamračila se. "O svatbě s tvým bratrem? Copak teď potřebuje vyslance? Myslela jsem, že všechno je dohodnuto."
"Přišel jsem tě požádat, aby sis vzala mě," pravil Tangiia přiškrceně.
"Tebe?" divila se Kula. Přemýšlela, jestli je to žert. Oplácel jí za to, co dělala předtím jemu? Ale když se mu podívala do tváře, poznala mu na očích, že to myslí vážně.
Kula cítila, jak jí zacloumala zlost. Bez jediného dalšího slova vyšla z jezírka, sebrala ze země sukni a ovinula si ji kolem pasu. Poté odešla do pralesa, následována Tangiiou. Když se ocitli z doslechu ostatních dívek, hněvivě se na něho obořila.
"Jak se opovažuješ ptát se mě na takovou věc před mými družkami? Víš, že jsem zaslíbená."
"Já jsem se na nic neptal," odvětil nedůtklivě. "Jednoduše jsem ti řekl, o čem jsem si s tebou přišel promluvit."
Stáli na palouku, kde klenbou vegetace pronikaly kužely slunečního světla a ozařovaly mechy a traviny, jimiž byla pralesní půda porostlá. Zkusil k ní natáhnut ruku, aby se jí dotkl, ale couvla. Povzdechl si a uškubl list z nedalekého keře, čímž polekal varana, který pod ním odpočíval.
"Ty mě nemiluješ," prohlásil.
Kulu jeho poznámka trochu zmátla. "To není otázka lásky. Tady jde o povinnost. Je všeobecně známo, že váš otec leží na smrtelné posteli a Tutapu je přichystán stát se králem. Jako král bude potřebovat manželku. Vybral si za manželku mne. Moji rodiče jsou na to velice hrdí. Smrt starého krále, který vládl moudře a nestranně, vždycky na nějaký čas naruší život ostrova, jako je ten náš. Je velmi důležité, aby se situace rychle uklidnila - jako jeho manželka mohu Tutapuovi pomoci, aby se prosadil, aby byl uznán jako náhrada svého otce."

Než tuto řeč dokončila, maličko se uklidnila a začala dýchat volněji. Napětí na mýtině bylo velké, nejenom kvůli němu, ale také kvůli ní. Měla emoce, které nechtěla nikomu přiznat, Tangiiovi ze všech nejméně, a s jistým úsilím snad ani sama sobě. Řekli jí, že až se provdá za Tutapua, na všechny ostatní muže zapomene, a ona tomu věřila. Situace jí předepíše, co má cítit, a ona si zvykne na postavení královny dvou ostrovů a začne se v něm cítit dobře.
"V tom případě jsem ztracen," řekl tiše Tangiia a zoufale svěsil hlavu. "Pak mi nezbývá než udělat, co musím."
Kulu napadlo, že tím myslí sebevraždu, a vzala ho na chvíli za ruku.
"To ne," řekla, "nesmíš si ublížit."
Bylo tradicí, že se mladí muži vrhali z útesů, když si chtěli vzít život. Kula najednou v duchu spatřila Tangiiovo rozbité, rozlámané tělo, jak leží na skalách a přes ně se převalují vlny. Zděsila se té představy.
"Najdeš si jinou manželku, lepší, než jsem já."
"Nikdy," odvětil Tangiia. Oči mu planuly. "Nikdy se nedokážu zamilovat do jiné ženy. Jak tě něco takového může napadnout?"
"Muži to tak dělávají," řekla smutně a nechala Tangiiovu ruku klesnout. "Někteří zapomínají velice snadno."
"Já k nim nepatřím." Rozhlédl se kolem sebe, po deštném pralese. "A vůbec, nemluvím o tom, že se zabiju. Mluvím o tom, že odsud navždy odjedu. Nebude mě mrzet, až tyto ostrovy nechám za zády."
Kula přikývla. "Povídá se, že chceš odjet. Před tvým bratrem to drží v tajnosti - aby zabránili válce mezi vámi. Myslím, že je to od tebe velice moudré a šlechetné. Když o království bojují dva bratři, nemůže z toho vzejít nic dobrého."
"A tobě je jedno, že tady nebudu," řekl zatrpkle.
Chtěla mu říct, že jí to vůbec není jedno, že pro něho bude plakat, že bude v srdci navždy mít vyhrazeno místo pro vzpomínku na něho, ale neměla odvahu.
Místo toho odvětila: "Bude mi líto, že bratr mého manžela opouští ostrovy, na nichž se narodil."
"Tak!" zvolal, otočil se na patě a hrdým krokem vyrazil po svahu dolů ke svému domovu nedaleko pobřeží.
Kula se s hlubokým povzdechem vrátila k jezírku, kde se s ní tiše přivítaly její družky, které v její nepřítomnosti ztichly. Zelená světlina s jiskřivým vodopádem a klidnou tůní jí již nepřipadala tak krásná. Vodní rostliny a traviny lemující koupaliště přestaly být zdrojem radosti. Mokré skály ztratily lesk, potůčky, jimiž voda odtékala, ztratily třpyt, marně hledala záblesky sladkovodních ryb, které si mezi nimi hrály a oždibovaly jim prsty na nohou. Bylo to, jako by připlul bouřkový mrak a na všechno padl jeho pochmurný stín. Kula připisovala vinu za tuto změnu atmosféry Tangiiovi a snažila se na něho rozzlobit. Ale jediné, co cítila, bylo zoufalství.
Její přítelkyně poznaly, že Kulu něco trápí, ale nenaléhaly na ni, aby se jim svěřila. Každá o tom měla svou představu. Když se Kula do vody nevrátila, začaly vylézat a sušit se. Když pak byly všechny připravené, odešly s ní stezkami do vesnice usazené na úbočí vulkánu.
Kula zamířila k chýši, kde žil její dědeček. Našla ho, jak sedí venku. Vzala dřevěnou misku a začala ho prsty krmit banánovou kaší. Jelikož stařec byl tapu, nesměl se dotýkat jídla a musel být krmen jinými. Poznal na ní, že je rozrušená a nešťastná, a zeptal se jí proč.
"Dědečku," řekla Kula, "proč je život tak složitý?"
Chvíli se na ni díval a potom promluvil: "Chceš říct, proč máš ráda jednoho muže, ale musíš se vdát za jiného?"
Zvedla hlavu a zahleděla se do jeho slzících, ale moudrých starých očí. "Ano," přiznala.
Dědeček se na ni usmál a láskyplně se otřel nosem o její nos.
"Věř tomu, že bohové nedopustí, abys udělala špatnou věc," řekl. "Jestli si máš vzít muže, kterého máš ráda, tak se bohové postarají, aby k tomu došlo, a pokud ne - pak tě nedostane. Co se má stát, se stane."
Dědeček byl mezi jejím lidem vyhlášený vypravěč, a tak, aby se zbavila smutku, ho požádala, aby jí vyprávěl nějaký příběh o lásce.
"Vyprávěj mi o lásce, k níž nemělo dojít," řekla, "a proto skončila tragicky."

Domnívala se, že příběh, který by odrážel situaci, v které se ocitla, by jí mohl pomoci lépe pochopit vlastní možnosti. V jejím mladém, citlivém věku ponoření se do smutku jiného, dokonce ještě nešťastnějšího milujícího člověka, než byla ona, pomáhalo zapomenout na vlastní trápení. Byl to projev slabosti.
Dědeček jí vyhověl, a tak zatímco jeho bezzubá ústa krmila studenou kaší, mezi polknutími vyprávěl. "Vzpomínáš si na pověst o Loně, měsíční bohyni, která se zamilovala do smrtelníka, krásného mladého muže, který se jmenoval Ai Kanaka a jeho tetování přivádělo v úžas každého, kdo ho potkal? Nechával si právě na stehno udělat poslední tetování, když vyšel měsíc a Lona ho spatřila. Okamžitě se do něho zamilovala a rozhodla se, že ho musí mít po svém boku, přestože je smrtelník. Potíž však byla v tom, že od ní byl tak daleko, že na něho ze svého měsíčního království nedosáhla, a jelikož byl rybář, nespal na kopci, nýbrž v palmové chýši blízko své kánoe, vytažené každé noci na břeh.
Lona získala ke spolupráci lesní víly a požádala je, aby Ai Kanaku odlákaly. Nahrnuly se kolem jeho chýše, když seděl venku a pekl si rybu. Zahlédl je ve světle odumírajících plamenů svého ohně, jak se na něho dívají z lesních stínů svýma velkýma, krásnýma očima. Zjevně byl předmětem jejich zájmu. Pohrál si s ohněm, rozhrábl jej klackem, přitom však stále koutkem oka sledoval Nesouměřitelné. Když nezmizely, zvědavostí zlákaný, bojící se Ai Kanaka na ně konečně promluvil a zeptal se jich, co po něm chtějí. Víly mu řekly, že jestli vyleze na vysokou horu a zůstane tam do svítání, bude bohatě odměněn.
Ai Kanaka se víl bál, ale zároveň chtěl zjistit, jaký poklad může získat, proto na prastarou horu vylezl a usnul mezi kořeny vysokého stromu.
Jelikož se k ní tím přiblížil, Lona nemusela letět daleko. Ještě té noci na svých křídlech slétla ze střechy cest a spícího jej odnesla do měsíčního Bílého království. Vládla pak s Ai Kanakou po boku a nějaký čas byli šťastni, ale Ai Kanaka krátce po svém příjezdu zemřel, poněvadž byl pozemšťan."
V Kuliných tmavě hnědých očích se leskly slzy smutku. "To je hrozně smutné," řekla. "Kdybych si k srdci přivinula milence a on zemřel, chtěla bych také zemřít."
"Lona také chtěla," odvětil dědeček, "ale měla povinnost - svou čistotou ozařovat zemi a oceán."
"Jistě," přikývla Kula. "Měla povinnost."

V malém koutku Raiatey přípravy na exodus pokračovaly rychlým tempem.
Tři kánoe pahi byly před dokončením, dostávaly poslední nátěr rostlinným a žraločím olejem, aby do sešitých trupů nepronikla voda. Byla to nádherná plavidla, obzvlášť nyní, když byla téměř vystrojena a plachty z protkaných listů byly na svých místech, po dvou na každé lodi. Plachty ve tvaru krabích klepet, podle nichž se jim říkalo, byly zasvěceny bohu větru Maomaovi, jenž jim s potěšením požehnal. Pahi byla zkonstruována tak, aby ujížděla před větrem, ale zároveň měla vzhledem k své velikosti mimořádné manévrovací schopnosti.
Vlastní pahi byly dvoutrupé kánoe s mezilehlou palubou, dvěma stěžni - na přídi a na zádi - a dvěma chýšemi, které stály na palubě vedle sebe. Byly dlouhé jako čtrnáct mužů od hlavy po špičky prstů, ležících na písku. Dokázaly vyvinout stejnou rychlost jako muž, který jde rychlým krokem nebo běží po udusané pláži.
Většina plavců, kteří měli tyto lodě řídit, ještě na žádné dlouhé plavbě nebyla. Mnozí se v menších člunech plavili na nedaleké ostrovy, dokonce až na Tahiti, přičemž ke změně směru používali metodu odsouvání; uchopili stěžeň s připevněnou třepotající se plachtou a přesunuli jej na palubě na jiné místo. To se s velkými plachtami používanými na pahi dělat nedalo, a proto byly vystrojené úplně jinak a také změna kursu u nich probíhala docela jinak; pod dohledem palubního důstojníka, který na námořníky obsluhující lanoví a plachty křičel povely.
Tato plavba přes širý oceán byla navíc cestou do neznáma. Lidé se neznámého odjakživa báli a Raiatejci se v tomto ohledu od jiných národů nelišili. Mnohým se hruď svírala hrůzou. Představovali si nejrůznější neštěstí, která by je mohla postihnout. V noci se jim o nich zdálo.
Zcela určitě narazí na oceánské nestvůry. Budou se potýkat s bouřemi, vichřicemi, proudy, které je odchýlí od kursu, obřími vlnami, proměnlivými moři, neobvyklými přílivy, vzdutími, smrštěmi a víry, hladem, žízní a tisícem dalších nepředvídatelných katastrof. Občas se v obrovské vodní říši ztratí a nebudou vědět, kterým směrem se dát, přestože starý král byl vynikající mořeplavec, který si své

postavení zasloužil a vše, co uměl, svým dvěma synům předal. Není důležité, že Tangiia takovou plavbu nikdy neabsolvoval, říkali si plavci; klíčová byla paměť, a tu měli Oceánci znamenitou.
V odvaze je podporovala víra v prince Tangiiu, jenž se stane jejich novým králem, jakmile odplují od těchto břehů. Tangiia, jemuž budou pomáhat další, nižší navigátoři - slepý stařec Kaho, jemuž jako oči sloužil jeho syn Po'oi, pozorovatelé hvězd, ti, kteří znají směry te lapy, pásů podmořského světla, ti, kteří jsou citliví na dmutí zvedající příď lodě, pozorovatelé ptáků, ti, kteří mají dobrý sluch a dovedou z dálky zaslechnout útesy, ti, kteří mají dobrý čich a dovedou z dálky ucítit zemi. Všichni ti a ostatní budou svému králi pomáhat s hledáním cesty přes oceán k Dalekému ráji, kde by Tangiia svým lidem mohl v míru vládnout.
Pojmout úmysl opustit domovinu přesto vyžadovalo nesmírnou odvahu. Úplně všechno, co kdy měli, vše, co kdy znali, vložili do těchto ostrovů. Opustit je znamenalo zemřít a doufat ve znovuzrození. A pouze doufat, neboť jisté nebylo nic.
Druhá možnost byla zůstat a čelit občanské válce, v níž bratr zavraždí bratra a zem nasákne hořkostí a touhou po pomstě, která bude vyprchávat několik generací.
Zatímco na pahi probíhaly dokončovací práce, započala nakládka zásob. Klece s krysami, psy, slepicemi a vepři. Voda ve vydlabaných tykvích. Chlebovníková kaše, pandánové plody, zelené banány, jamy, tara, bataty, sušené ryby akule, marantová mouka, sušené pelamidy a tuňáci, cukrová třtina, tvrdé poi, a co bylo ze všeho nejdůležitější, kokosové ořechy ve všech stadiích zralosti, od kokosů s tvrdou dužninou přes kokosy s měkkou dužninou po kokosy k pití.
Vzali také semena a kořínky, aby je mohli zasadit, až dorazí na nový ostrov, kdyby tam snad nebyly papírovníky či (Rongo chraň) kokosové palmy, které by poskytly svá vlákna na provazy a lana, kmeny na chýše a mosty, listy na střechy a koše a skořápky na nádoby. Bez kokosových palem by byli zoufale chudí a možná by dokonce zahynuli.
Zásoby, které naložili, měly plavcům vystačit přinejmenším na měsíc, při zkrácených přídělech až na dvojnásobnou dobu.
Pak nastalo slavnostní spuštění na vodu.
Lodní stavitelé považovali za ostudné, že se na ostrovech v nedávné době neodehrála válka, po níž by zůstala nepřátelská těla, která by se při spouštění dala položit mezi klády, aby plavidlo mělo zajištěno posvátné vkročení do oceánu.
"To za dědečka pokládali při spouštění pod kýl živé zajatce," postěžoval si jeden z řemeslnických mistrů, "jenže dnes se lidé starají jenom o lodní architekturu - náboženská stránka věcí jim nic neříká."
Nebyla to tak docela pravda, neboť při stavbě pahi se činnosti loďařů řídily jasně danými obřady a samotní řemeslníci byli členy zvláštní kasty a pracovali pod vedením velekněze.
Manopa staveniště prakticky neopouštěl. Pro loďaře, kteří byli nejraději, když mohli pracovat podle sebe, byl jeho dozor nervózní a rozčilující. Nepoužívali žádné přístroje ani nákresy; lodě pro ně byly místní architektura, podobně jako obydlí. Úkolem některých z nich bylo měřit odhadem, a na jejich oči bylo spolehnutí, že délky, tvary a velikosti budou takové, jaké mají být.
Manopa do toho neustále zasahoval připomínkami, že některý oblouk je trochu nepřesný nebo některá deska o chlup delší. Vždycky se mýlil, poněvadž řemeslníkovo oko bylo v pořádku, zato Manopovo vnímání délky, šířky a výšky jednotlivých částí plavidla bylo notně vychýlené. Přesto se stále dál snažil prosazovat svůj úsudek, nepodložený zručností ani zkušenostmi, čímž stavbu zpomaloval. Zašlo to tak daleko, že si řemeslníci Tangiiovi postěžovali a Tangiia si vzal Manopu stranou.
"Podívej, já vím, že se snažíš být co nejužitečnější, Manopo, ale musíš je nechat, aby svou práci dělali po svém."
"Kdo si na mě stěžoval?" zeptal se Manopa a zlostně se rozhlédl po loďařích kolem.
"To ti neřeknu - není to důležité. Jsi bojovník, kapitán, schopný v boji. Potřebuji, abys tady byl, pro případ, že by místo bylo prozrazeno a bylo by je třeba bránit, ale do práce zasahovat nesmíš."
Manopa se urazil. "Už jsem lodě stavěl. Nejsem v tom o nic horší než kdokoli jiný -"
"Malé loďky, jako je váa či pu hoe, s vahadlem, ale velkou pahi ne. Nemáš dost zkušeností, abys takové věci mohl posoudit, Manopo, a já tě jako přítele žádám, abys tyto lidi nechal na pokoji. Potřebujeme kánoe dokončit brzy."

Manopa svěsil hlavu. Nedokázal se ubránit pocitu, že selhal. Stejně jako mnoho mužů, měl v sobě touhu být dobrý ve všem. Potřeboval být otcovskou postavou, za níž všichni lidé všech profesí chodí pro radu. Bylo pro něho těžké si přiznat, že jsou jiní, kteří něco umějí lépe.
"Náš problém je v tom, že všichni do jednoho, každý muž a každý chlapec, umíme postavit malou kánoi. Všichni máme svou sadu nástrojů - teslice, nebozezy, vrtáky a rašple. Dědečkové nám je dávají v časném věku a my je opatrujeme jako poklad, než je předáme svým vnukům. Proto si každý muž myslí, že umí postavit pahi.
Ale to není pravda, příteli. Pahi vyžaduje zvláštní nadání. Musí být úplně přesná. Představ si sílu, kterou je pro takovou plavbu třeba - trvanlivost, která si musí poradit s nestvůrnými, mocnými vlnami a také mnoha dny neustálého pohybu desek, provazů a trupů, s bouřemi a jinými rozmary počasí. Pahi nemusí pouze uvézt téměř stovku lidí, musí odolat tlakům a napětí mocného oceánu, den za dnem, několik měsíců."
"Ale malá kánoe..."
"Malá kánoe je každých několik hodin vytažena na mělčinu. Stahovací provazy se dají přitáhnout, když je to nutné, opravy se dají udělat včas. Malá kánoe si musí poradit jenom s lagunami a pobřežními vodami. Malá kánoe a pahi se nedají srovnávat. Aby člověk postavil pahi, musí mít blízko k bohům, musí být ryzí řemeslník, skrz naskrz, bez příměsi bojovníka nebo rybáře, která by ho při výpočtech mohla ovlivnit. Rozumíš - to neznamená, že nejsi tak dobrý muž, Manopo. Ani já bych se jim nepokoušel říkat, jak to mají dělat."
"Vážně ne?"
"Osmnáctiletý mladík? Proč bych měl zrovna já vědět něco, co se lidé učí déle než život?"
Manopa po této poznámce svraštil čelo. "Jak se to mohou učit déle než život? Mají přece jen jeden."
"Mají tyto znalosti v kostech, v krvi, zděděné po předcích. Mají přirozenou zručnost, kterou bychom my dva nezískali ani za tisíc let. Ale postav je vedle nás do boje a dívej se, kdo pobije nejvíc nepřátel."
Manopova mohutná hruď se nadmula. "Jasně - pak by se vidělo, kdo to umí!"
Manopa se pak ujal dohledu nad nakládáním zbraní a jiných předmětů na palubu tří pahi.
Do jedné části dvojchýše na každé palubě uložili palice patu, kotiate a wahaika zhotovené z velrybích kostí a z kamenů, oštěpy s ozubenými obsidiánovými hroty, harpuny, břidlicové a hadcové návnady, háčky na chytání ryb, teslice, nože z kamene, ze dřeva a z rybích kostí, a nakonec praky.
Loďaři se domnívali, že ukládání zbraní je práce, k níž se Manopa hodí mnohem víc.

Bylo již pozdě večer a v králově příbytku vládlo příšeří. Místnost osvětloval jen malý oheň. Královo vyhublé, slabé tělo leželo na loži z listí. Oči měl otevřené a upíral je do stropu z růžového dřeva. Bedra měl zahalena obřadním suknem skrývajícím scvrklé pozůstatky toho, co kdysi bylo mužem.
Ve své době byl král obr, jehož pevnou postavu zdobily mohutné svaly. V těch dnech bylo jeho olejem potřené, tetované tělo objektem závisti mnoha jeho poddaných mužského pohlaví a touhy mnoha ostrovanek. O rukou, které tak obratně zacházely v boji s palicí a nožem, bylo známo, že dokážou rozdrtit vápenec na prach. Jeho síla byla pověstná, nohy hbité a v navigačních schopnostech se mu mohl vyrovnat pouze slavný Kupe.
Potetovaná kůže nyní byla vrásčitá a šedá, svaly ochablé, líce propadlé a vyzáblé. Kosti mu vystupovaly po celém těle. Kolem očí měl tmavé kruhy. Řídké, šedivé vlasy rozprostřené kolem hlavy jako vějíř mu dávaly vzezření vystrašeného zvířete. A on vystrašený skutečně byl - blížící se smrtí - a chabě zatínal zkroucené prsty do hlíny kolem lože.
Téměř již uvěřil, že je nesmrtelný. Jako mnozí před ním a mnozí, kteří přijdou po něm, si začal plést absolutní moc nad smrtelníky s božskou mocí. Připadalo mu absurdní, že muž, jehož celá existence, jehož úlomky nehtů, vlasy, voda, v níž se myl, a samotné výkaly byly považovány za posvátné a musely být obřadně pohřbívány na svatém místě, by se měl ubírat stejnou cestou jako obyčejní lidé a jednou zemřít.
"Já určitě budu žít věčně," říkal si jako starý, avšak zdravý, v dobré kondici udržovaný muž.
Měl tři královny, ale všechny již byly po smrti. Teď o něho dnem a nocí pečovala sestra, která byla stejně stará jako on. Omývala ho, krmila ho, podávala mu léčivé byliny a lektvary, které tam nechával králův osobní kahuna.

Tangiiovi bylo nepříjemné vidět otce takto bezmocného, muže, jenž měl vždy tak silnou manu, jenž byl pro obyčejné lidi natolik tabu, že byl tabu i jeho stín. Dotýkat se krále nebo stát v jeho stínu mohli pouze členové rodiny, velekněží a královské osoby. Každá potrava, která prošla starcovými rty, se okamžitě stávala tabu. Král měl vlastní stromy, mezi nimi druh banánovníku, který měl plody pouze jednou za život. Některých kánoí se směl dotýkat pouze král a jeho knězi. Některým jeskyním, vodopádům a kamenům se museli naprosto všichni kromě krále vyhýbat. Na to, že tyto předměty a místa jsou tabu, upozorňovali ostatní žraloci z proutí a listů.
"Otče?" promluvil Tangiia, poklekl vedle starce a vzal ho za ruku.
Oči se natočily, aby se král mohl podívat synovi do tváře.
"Bylo by bývalo lepší zemřít v boji," pravil král hlasem, jenž se podobal šelestění suchých listů.
"Jenže kdo by tě dokázal zabít?" zeptal se Tangiia. "Tebe by nikdo neporazil."
"Pravda, pravda," uznal starý muž a po tváři mu přelétl náznak úsměvu. "Byl jsem pro všechny příliš obratný - nikdo se mě nedokázal dotknout."
Povzdechl si a v hrdle mu zachraptěly hleny. Sestra mu přinesla mísu, do níž vyplivl rudozelenou tekutinu.
Tangiia odvrátil zrak.
"Není to příjemný pohled," poznamenal král, "pozorovat umírajícího starce."
"Bojíš se, otče?"
Starý muž znovu obrátil prázdné oči k synovi.
"Ano - jenže nikomu jinému než tobě bych to nepřiznal. Tvůj bratr by se mi vysmál - Velký král se bojí toho, co nakonec potká každého - to by ho pobavilo. Má tvrdší duši než ty. Ale není krutý, pouze mu chybí soucit. Bude z něho dobrý král."
"Ze mne také, otče - přestože nemám srdce žraloka."
Král se pokusil posadit se, zavrtět hlavou, ale padl zpátky na lůžko.
"Rozčiluješ ho," řekla jeho sestra.
"Musím mu něco říct," odvětil Tangiia. "Nech nás o samotě, prosím."
Poněkud zaváhala, ale Tangiia se na ni zlobně podíval. "Běž!"
Za několik okamžiků dům opustila. Cestou vzala prázdnou tykev na vodu.
"Oba ostrovy musejí mít pouze jednoho krále," zaskřehotal stařec. "Musíš sloužit svému nevlastnímu bratrovi. Jinak dojde ke krveprolití - království se rozdělí. Údolími se ponese nářek truchlících, z kopců křik umírajících. Mořem proběhne rudý příliv."
"Jako syn svého otce a jeho třetí ženy bych sloužil synovi svého otce a jeho druhé ženy, ale on by mne nechal zabít, kdybych se o to pokusil. Je vůči mně příliš podezíravý. Ví, že někteří mne mají raději než jeho. Budu králem, otče, ale v nové zemi. Chci najít Daleký ráj."
Starý muž se na svého druhého syna podíval a oči mu ožily světlem starých vzpomínek.
"Odjíždíš? Na dalekou plavbu?"
"Ano, otče. Přišel - přišel jsem se rozloučit, neboť musím odplout dřív, než..."
"Odcházel bych ochotněji k Hine-nui-te-po, bohyni tmy a smrti, nad níž ani slavný Maui nedokázal zvítězit, kdybych věděl, že mému království nehrozí svár."
"Věř, že to tak bude, otče, a až se setkáš s protřelým, neohroženým Mauim, buď tak hodný a požádej ho, aby mne při plavbě přes oceán opatroval."
Maui nyní pobýval v zemi Mrtvých. Byl prvním člověkem na zemi, který se snažil projít přes Hine-nui-te-po, aniž by o tom věděla, když spala. Jenomže ji probudil ptačí zpěv a ona v sobě Mauiho odhalila.
"Udělám, o co mne žádáš, synu," řekl král. "Muž, který je sám na dlouhé cestě..."
"Nejedu sám, otče, beru s sebou tři pahi plné lidí."
Stařec opět svraštil obočí.
"Nenahněvá to tvého bratra Tutapua?"
"Nemohu nést odpovědnost za bratrovy emoce, otče. Musím udělat to, co považuji za správné. A nemohu se na takovou cestu vydat sám - nejsem jako ty, nemám tvou soběstačnost - potřebuji kolem sebe lidi. Sám bych určitě zešílel. V každém případě, co je král, který má sice ostrov, ale nemá lidi? Ztracený snílek, muž z proutí a listí. Bratr bude mít dva ostrovy, a jestli mu to nebude stačit, věřím, že se

bohové rozhněvají na něho, za jeho nenasytnost."
Starý král znovu vzdychl. Dech rozechvěl jeho rty jako suchý vítr korunu chlebovníku.
"Opět se vydávám na osamělou cestu - cestu, na kterou musíme všichni sami, dokonce i ty."
"Ano, otče."
Král se převalil na bok. Bylo vidět, jak je to pro něho bolestivé. Zvedl ruku a dotkl se synovy hlavy, přejel jedním prstem po mladíkově tetování. Potom znovu padl zpět a zůstal ležet na zádech.
"Jsi hezký chlapec," prohlásil tiše stařec. "Vypadáš jako já, když jsem byl mladý."
"Tak hezký nejsem, otče."
Starý muž pokýval hlavou. "A co skřeti, co bude s nimi, až odjedeš?"
Král myslel Seumase a Dorchu, často přirovnávané k tapuům, horským skřetům, ne snad kvůli velikosti, ale kvůli jejich bělostné pleti. Když Kupe své zajatce před několika lety přivezl, starý král zvažoval, že je obětuje bohům, neboť velekněz ho přesvědčil, že takoví tvorové nejsou lidé, a proto musí být zničeni. Pouze to, že Seumas měl tetování, zachránilo jeho i Dorchu před rituální popravou, poněvadž král dospěl k závěru, že Seumas je smrtelník jako všichni ostatní, když musel své mužství dokázat strpěním nebezpečné a bolestivé operace, jakou je tetování na kůži.
"Jeden odjíždí se mnou, druhý zůstává - žena chce zůstat zde."
Král docela nepatrně přikývl. "Má Seumas stále oči v týlu?"
Byla to narážka na to, jak Seumas vesloval na loďce, již si kdysi postavil, zády ke směru, jímž se plavidlo pohybovalo. Tento způsob obyvatele Raiatey rozrušil tak, že Seumas loďku raději zničil, neboť se obával, že ho někdo obviní, že je démon s nadpřirozenými schopnostmi.
"Již ne, otče."
"To je dobře. Ten skřet by se vám mohl hodit, kdybyste potkali démony. Mluví totiž jejich jazykem, sám jsem ten hrubý zvuk slyšel. Baví se taky se svým psem - přísahám, že ti dva si rozumějí. Krmit psa masem a dát mu jméno! Nikdy jsem si nebyl tak docela jistý, jestli jsem udělal dobře, když jsem toho skřeta nechal žít. Vzpomínám si, že kdysi udělal živou stvůru z mrtvé prasečí kůže, které udělal nohy z bambusových hůlek. Byla to zlá, kvílející věc."
Stařec se při té vzpomínce ještě teď zachvěl. Pak pokračoval.
"Když začal prsty tančit po jedné noze toho tvora a foukat do dutého konce, mrtvé prase začalo křičet, že chce život zpátky. Říkám ti, král nekrál, přepadl mě strach z démonů..."
"Vzpomínám si na to," řekl Tangiia, "jak oživil to prase. Byl jsem tenkrát chlapec. Vyděsilo mě to, to monstrum, které udělal z kůže a větviček."
Král zakašlal a odplivl si do dřevěné mísy. "Spálili jsme to - prase bez očí, uší a tlamy, které umělo ječet jako mučený papoušek - a málem jsme tenkrát upálili i toho skřeta. Slíbil, že už žádné takové zvrácené zvíře neoživí, a tak jsem ho nechal žít. Teď odjede s tebou, na tvou plavbu. Ale co ten druhý?"
"Ta žena má dva manžely."
Král zachroptěl, když si zkusil představit, jaké by to bylo, milovat se s horskou skřeticí. Mysl mu zaplavily vodopády valící se z úbočí a hustá vegetace, mechem obrostlá půda, stromy s žebrovými kořeny, vypínající se vysoko ke střeše cest, a tmavé jeskyně plné netopýrů. Docela záviděl dvojčatům Titimu a Rianovi, že mohli poznat, jaké to je mezi nohama ženy, jejíž kůže je tak bílá. Na druhé straně byla pravda, že dovedla vyvádět jako rozvášněný kohout. Vyvážila by vůbec zajímavost takového zážitku jeho děsivost?
V hrudi mu znovu zarachotil kašel a stařec opět spočinul očima na mladším synovi.
"Takže se musíme rozloučit?"
"Ano, otče. Odjíždím zítra za svítání."
V královych očích se objevila vlhkost, kterou se pokusil otřít slabou rukou.
"Můžu jet s tebou?" zeptal se, skoro jako malé dítě. "Otče, vždyť víš..."
V tom okamžiku se král prudce posadil, jako by ho někdo kopl do zad, a rozhlédl se po chýši.
"Sestro?" vykřikl se strachem v hlase. Sestra přicupitala zpátky do chýše, a když spatřila královu tvář, sama vykřikla.
"On umírá!" řekla.
Tangiia uchopil vetché tělo a pokusil se je znovu přitlačit na lůžko z listí, ale otcovy kosti jako by se

zablokovaly. Nedalo se s ním pohnout. Král obrátil oči v sloup, vypustil ze škubajících se úst syčivý zvuk a pak se převrátil na bok.
Králova sestra přitiskla starci prst na rty, chvíli jej tam podržela a pak jej odtáhla.
"Už je u Hine-nui-te-po," zašeptala a pak znenadání začala kvílet nářkem pozůstalých.
Tangiia pohotově vymrštil ruku a udusil zvuk, který jí vycházel z úst, svou dlaní.
"Ne!" pravil. "Nikdo nesmí vědět, že král je mrtev - ne dřív, než opustím ostrov."
"Ty odjíždíš?" zeptala se žena.
Princ letmo přikývl. "Bratr proti mně zakročí, pokud zůstanu."
Králova sestra chvíli mlčela a pak řekla: "Budeme předstírat, že spí. Musíš odjet co nejrychleji - kéž jsou bohové při tobě."
Tangiia opustil otcovo tělo a kvapně se odebral do příbytku Kikamany, jasnozřivé panny. Rychleji vyložil, co se stalo, a zeptal se jí, co říkají znamení. Kikamana vyhlédla dveřmi k tmavnoucí obloze.
"Blíží se Maomao," prohlásila, "v největším plášti z peří, který má - možná tu bude ještě před zítřejším svítáním."
Tangiia se zadíval na oblohu, nic neobvyklého však nepozoroval. Jenže Kikamana se v takových věcech málokdy mýlila. Její vidění neměla konkurenci, ani Kluk-holka nebyla lepší. Blížil se hurikán. Pro zamaskování odjezdu to mohlo být požehnání. Pokud by se jim podařilo ujet před větrem, Tutapu by nemohl včas zahájit pronásledování, ani kdyby chtěl.
"Začneme, jakmile se setmí," upozornil Tangiia.
Potom se vypravil za jedním z kněžských noviců, který měl na starosti stavbu lodí. Neběžel, protože by to bylo nápadné, ale šel pomalu a cestou zdravil přátele a sousedy.
Manopa byl stále na staveništi. Poznal Tangiiovi na tváři, že se něco stalo.
"Co se děje?" zeptal se. "Tutapu?"
"Ne, můj otec, král..."
Princ jim řekl, co se stalo, a seznámil je s plánem, že chce opustit ostrov ještě tu noc.
Obrátil se ke knězi. "Kromě Tikiů, kteří jsou již na lodích, s sebou budeme potřebovat boha, aby nám pomohl v obtížích. Mnohé sochy na Nejsvětějším a nejobávanějším jsou z tvrdého dřeva a jsou příliš těžké, než aby se daly naložit na palubu. Až se setmí, vezmi několik mužů, ukradněte figurínu Tangaroy, Velkého boha moře, a odneste ji na palubu mé kánoe."
"Ukrást boha?" vykřikl kněz, lehce otřesený. "Co když mě prokleje?"
"Tangaroa neprokleje Tangiiova kněze," prohlásil princ s přesvědčivou jistotou. "Běž!"
Kněz na nic dalšího nečekal. Svolal si muže a vyrazil s nimi k Tapu-tapu atei, kde z půdy deštného pralesa vyrůstaly sochy bohů, jako by vyrašily z půdy a mechu nejsvětějšího místa.
"Manopo, ty začneš shromažďovat lidi, ale dělej to potají. Začni s Kluk-holkou. Vyřiď jí, že ji tu ihned potřebuju."
"Už jdu," odpověděl jeho pobočník, příliš oddaný, než aby vyslovil nahlas své pochybnosti o úkolu, k němuž bylo Kluk-holky třeba.
Tangiia se zadíval na střechu cest. Ra dal mrakům šarlatovou barvu vzácných per a na obloze se objevovaly další známky blížícího se večera. O chvilku později si všiml, že k němu po píscích tančí Kluk-holka. "A teď pro Kulu," řekl tiše princ.

Tangiiovi lidé se blížili k obrovskému Obřadnímu kameni na Nejsvětějším a nejobávanějším s velkým strachem. Cítili to, co bylo v kameni živé, duchy lidí, kteří patřili k prachu z mrtvých těl pod čtyřmi rohy kamene. Věděli, že čtyři strážci, nyní rovněž uctívaní předci, kteří čas od času vyžadovali lidskou oběť, nebudou souhlasit s odnesením Tangaroovy sochy ze stínu staré hory.
Světlina neslyšně pulsovala. Její kamenné srdce naplňovalo noc děsivým, těžkým tichem.
Dokonce i kněz, ještě nezkušený, cítil, jak se mu srdce svírá hrůzou.
Kolem obrovského kamene, jenž se jako nějaký prastrom zvedal ke střeše cest, stálo množství dřevěných soch, zčásti zasypaných v zemi. Vyrážely z mechu jako zkažené stoličky v ústech starce, obrostlé lišejníky a často se hemžící hmyzem. Oči soch ale nebyly slepé, byly obdařeny božským zrakem, a muži, kteří přišli jednu ukrást, cítili, jak se do nich ze tmy posvátné, hrůzu nahánějící úžlabiny tyto oči

zavrtávají.
"Našlapujte tiše, tiše," upozornil kněz. Rozhlížel se kolem, ale v té tmě neviděl nic víc než nejasné siluety. Nejbližší socha, v níž kněz podle výšky a postavení tušil bohyni tmy a smrti, měla kolem sebe pás z lidských lebek. Jelikož kněz byl mladý, teprve novic, neznal mýtinu tak dobře jako starší kahunové a dělalo mu potíže zorientovat se. Nervozita z toho, čeho se dopouštěl, mu také nepomáhala.
Svítil měsíc, avšak Tapu-tapu atea byla pod skalním převisem, pod klenbou lián a věkovitých stromů. Doslova tmu kolem sebe cítili. Bylo to jako být zabalen do měkké, vlhké přikrývky. Muži často šlapali na kosti předků zasazené do země nebo zakopávali o figuríny z větviček a listí; pochybnostmi a obavami se jim točila hlava.
Zatímco kněz se snažil modlit k mocnějším předkům, jeho čtyři společníci tápali hustou tmou a snažili se hmatem najít sochu Tangaroy, Velkého boha moří. Kněz cítil houbovitost mechu pod nohama a zpola čekal, že se lesní půda zničehonic rozestoupí a stáhne ho dolů za znesvěcení tohoto místa, patřícího hrdinům, mrtvým duchům a bohům.
Jeden z mužů položil ruce na sochu a přejel jimi otesané figuríně po hlavě. Chtěl, aby to byla ta pravá, nemohl se dočkat, až bude z Nejsvětějšího a nejobávanějšího pryč.
"Tady je," zašeptal rychle. "Tato vypadá jako Tangaroa - to musí být modla, kterou princ Tangiia myslel -"
Vzápětí ale přidušeně vykřikl, jako pták chycený do oka, a v křeči se svezl k zemi. Zmítal sebou mezi listím a větvičkami a srdce svých druhů naplňoval hrůzou. Jeden z ostatních mužů podlehl strachu a vzal nohy na ramena. Bylo slyšet jeho zajíkavý dech a dusot nohou po lesní půdě.
Druhý muž měl dost duchapřítomnosti, aby na nešťastného druha stíženého záchvatem padl a strčil mu mezi zuby klacík, aby si neukousl nebo nespolkl jazyk a neudusil se.
"Vstoupili do něho zlí duchové," pravil tiše kněz. "Určitě měl nečisté ruce. Vezměte tu sochu některý..."
"Já ne," vyhrkl muž. "Možná mám taky nečisté ruce."
Kněz dobře věděl, že času není nazbyt, proto se sám protlačil skupinkou a tak dlouho tápal po zemi, až sochu našel.
"Pomoz mi," utrhl se na nejbližšího muže a začal dřevěným totemem viklat.
Po krátkém zaváhání mu někdo přišel na pomoc. Horečně do sochy tlačili hned na jednu, hned na druhou stranu, aby ji uvolnili z hlíny.
Zdálo se, že buď narostly kořeny samotnému totemu, nebo se zachytil do spleti stromových kořenů táhnoucích se lesní půdou. Přestože se viklal jako mléčný zub, nedal se ze země vytáhnout. Dva muži natrhali z okolních stromů liány, dřevěnou modlu jimi omotali a potmě se do ní zapřáhli, zatímco třetí zasunul pod nepoddajného boha ulomenou větev a použil ji jako páku. Nakonec se jim podařilo totem z jámy vytáhnout. Světlinou se rozlil puch z uhnilého konce, který byl v zemi. Z otvoru se vyřinul hmyz a rozběhl se mužům po rukou. Okamžitě modlu pustili a rychle ze sebe začali hmyz smetat.
Pak zvedli sochu na ramena a rychlým krokem se s ní vydali pralesem pryč. Toho, který dostal záchvat, si další muž přehodil přes záda, takže i on byl z děsivého místa odnesen. Jak to s ním házelo, něco nesrozumitelně drmolil. Muž, jenž utekl, na ně nervózně čekal na kraji lesa. Huhlavě se omluvil, že se nechal přemoci strachem, a pak pomohl nést postiženého.
Modlu rychle odnesli na loď, na níž měl plout samotný Tangiia, a položili ji do jedné z chýší na palubě, aby ji měli připravenou ke vztyčení, jakmile plavba začne. Mladý kněz, nyní již docela spokojený sám se sebou, otočil sochu na záda, neboť věděl, že je neuctivé nechat ji ležet na palubě obličejem dolů. V kuželu měsíčního světla konečně spatřil mechem obrostlou tvář totemu a zděšeně uskočil.
Socha, kterou ze světliny odnesli, nakonec nepatřila Tangaroovi, ale nějakému nevýznamnému bohovi, jehož mladý kněz ani nepoznal, jak byl během věků sešlý a rozežraný. Byl to zřejmě nějaký velký bůh v méně významné podobě, s jehož zvláštními schopnostmi nebyl novic obeznámen.
Na návrat do Tapu-tapu atey nebyl čas a kněz byl stejně otřesen tak, že by druhé výpravy nebyl schopen. Bylo lepší později snést hněv prince Tangiiy než zopakovat to, co bylo beztak již dost hrůzným zážitkem. Tohoto boha budeme cestou určitě potřebovat, řekl si, aby si našel výmluvu, proč jinak by tady teď byl?
Rychle totem zakryl palmovými listy a vyšel z chýše na čerstvý vzduch.

Princova kánoe již byla spuštěna na vodu a pohupovala se na hladině laguny. Zatímco muži, ženy a děti houfně nastupovali, vítr vytrvale sílil. Zbývající dvě kánoe byly po kládách taženy přes písek k vodě. Ti, kteří je spouštěli, chtěli odplout od ostrovů, ještě než dorazí hurikán.
Každý, kdo měl ruce a nohy, pomáhal se spouštěním nebo se alespoň staral o zvířectvo - psy, prasata a ptáky. Exodus probíhal v atmosféře tichého spěchu.
Lidé při práci zhluboka dýchali, aby si naposledy vychutnali vůni květů a pachy vegetace, bez nichž se teď budou muset dlouhou dobu obejít. Byla to vůně jejich domoviny, kterou budou muset opustit.
Mnohým se již nyní začínalo stýskat. Hleděli do tmy, představovali si vulkanické hory ve vnitrozemí a věděli, že příští pevnina, již snad spatří, bude postrádat známé kontury. Že se budou muset znovu učit nazpaměť, jak vypadá jejich okolí, kudy vedou nové stezky, co jsou zač nové stromy. Staří přátelé - tůň na pralesní světlině, vodopád, mohutný kapok u skalní římsy - to všechno zůstane daleko za nimi.
Co bylo důležitější, budou muset vypracovat nové mapy pobřežních vod svého nového domova. U Raiatey a Borabory věděli, kde hledat skrývající se olihně, hejna ryb, garnáty, měkkýše, kraby, znali vody v celém bezprostředním okolí. Na příštím ostrově budou nějaký čas ztraceni, takže budou rybařit v prázdných vodách, líčit na kořist, která tam nebude, vrhat oštěpy po odlescích světla.
Proto pro ně byla poslední vůně Raiatey důležitá; byl to okamžik, který si uloží hluboko do paměti, aby se k němu mohli později vrátit.
Tu vítr prudce zesílil a začal po pláži kutálet kokosovou slupku, jako by to byla Ulupokova hlava.

4.

Zrádce zapálil oheň vysoko na svazích raiatejské hory. Zář jeho plamenů byla vidět na Boraboře a další muž se při spatření světla právě na této převislé skále rozběhl boraborským pralesem k obydlí prince Tutapua. Byl tak rozrušený, že proběhl mezi zaskočenými strážemi a vtrhl do místnosti, kde princ spal.
Ložnici vyplnil křik ptáků a Tutapu okamžitě vyskočil na nohy, v jedné ruce palici a ve druhé nůž. Zuřivost mu do tváře vyryla hluboké vrásky.
"Ha! Úkladný vrah!"
Zaútočil palicí, zasáhl posla do ramene a srazil ho na podlahu. Pádu předcházelo křupnutí kosti. Muž zařval bolestí. Tutapu se chystal zasadit smrtící ránu, avšak muž stačil vykřiknout: "Princi - já jsem posel, z hory."
Tutapuova ruka se náhle zarazila. V šeru, jež v místnosti vládlo, se na muže pozorně podíval. Zvenčí přiběhli dva strážní a s pozvednutými oštěpy, připravenými na rozkaz zabít, se postavili nad posla. Tutapu si rukou promnul ospalý obličej.
"Cože? Jak sem můžeš v takovou dobu takhle vtrhnout? Zbláznil ses? Zasloužíš si zemřít."
"Signální oheň - na Raiateji - tvůj otec je mrtev!" vykřikl nešťastník.
V místnosti zavládlo ticho. Tutapu na okamžik ztuhl, než zprávu vstřebal, pak rychle došel ke dveřím, při každém kroku provázen štěbetáním ptáků.
"Bojovníci!" zařval. "Vstávejte, tak vstávejte! Zatrubte na poplach! Připravte válečné kánoe. Král je mrtev."
Vzápětí se nočním vzduchem rozlehlo troubení na lasturu. Velký buben z dutého kmene, až doposud trpělivě schraňující ticho a prach, nyní vypustil své hluboké zvuky. Bojovníci vyskočili z lůžek a rozběhli se k plážím. Samotný princ si již nasazoval válečnou čelenku z peří a vybíral si nejoblíbenější zbraně - velký oštěp, jehož hlavice byla zhotovena z obsidiánu, a zploštělou palici se zašpičatělým okrajem, která dokázala člověku jedinou ranou uříznout temeno hlavy.
Tutapu byl znamenitý bojovník, jenž v boji zabil mnoho nepřátel, a teď se chystal zabít svého bratra.
Nyní již zněly rovněž menší bubny na přídích válečných kánoí, kde stály dřevěné sochy Ora, boha války. Dnes v noci měl Oro válečnou tvář a oštěp držel hněvivě pozvednutý. Na této výpravě svého divokého a krutého otce doprovázely Orovy tři dcery, méně významné bohyně Sekyrooká, Hlavožravá a Uprchlá před stovkou kamenů. Dvě dcery stály na bocích a třetí se dívala dozadu, zcela opačným směrem než její otec.
Dcery měly bojovníky ochránit před nenadálými útoky z boku nebo zezadu, zatímco Oro byl spolu s

krvežíznivými, zkázu rozsévajícími bojovníky v první linii boje.
Flotila pěti válečných kánoí odrazila od břehu a za dunění bubnů zamířila k Raiateji.

Na Raiateu se slabý zvuk vzdálených válečných bubnů donesl přes oceán. Muži a ženy zkameněli; děti začaly plakat. Každý v hrudi zápasil s panikou. Tangiia byl schopný mladý princ, z něhož by byl dobrý král, jenže nikdo z jeho lidí nevěřil, že by mohl být rovnocenným soupeřem svému bratrovi, který již byl prověřen válkou a vědělo se o něm, že je divoký, ale vynikající bojovník.
Z lidí, kteří na pláži spouštěli kánoe na vodu, se znenadání ozval klidný hlas.
Byla to Kikamana, jasnozřivá panna.
"Nebojte se oštěpů prince Tutapua, lidé prince Tangiiy - bohové jsou dnes v noci na naší straně. Obrátila jsem se na jednu bohyni, která slíbila pomoci."
Tato zpráva měla okamžitý uklidňující účinek. Úchvatná postava Kikamany oblečené do hávu z bílých per, s rukama prosebně vztaženýma do noci, s vlasy vlnícími se ve větru jako černá voda, dokázala vlít lidem do srdce novou víru. Znovu se pustili do stěhování mohutných plavidel do laguny.
Tangiia sám pomáhal se spouštěním plavidel na vodu, když se z okraje pralesa vynořila Kluk-holka. Zlehka vedla za ruku mladou ženu. Když se přiblížila, Tangiia s úlevou poznal, že tou ženou je skutečně jeho milovaná Kula. Princezna měla skelný pohled a Kluk-holka Tangiiovi pohybem ruky naznačila, že na dívku nesmí promluvit. Proto se Tangiia, stejně jako mnoho jeho přívrženců, jen díval, jak Kluk-holka vede hypnotizovanou dívku skupinami lidí spouštějících lodě až na kánoi. Nebyla to pahi, jíž bude velet samotný Tangiia. Princ moudře usoudil, že nebude ani nutné, aby se s Kulou setkal dřív, než si zvykne na představu, že byla proti své vůli unesena.
Seumase, jenž byl svědkem té scény, začalo mrzet, že nevyužil Kluk-holčinu nabídku, aby udělala totéž s Dorchou.
"Takže ty svou ženu máš," prohodil k Tangiiovi. Snažil se zamaskovat závist v hlase, ale vůbec se mu to nepodařilo.
Tangiia přikývl a povzdechl si. "Ano, mám ji - ale udržím si ji?"
Seumas si uvědomil, že princ má pravdu. Kdyby dostal Dorchu na palubu lstí, stejně by se mu nepodvolila, až by kouzlo pominulo. Nebyl by na tom o nic lépe než za několik uplynulých let na Raiateji. Bylo nejspíš lepší udělat jasnou čáru a na Keltku zapomenout, vypudit ji z hlavy.
Seumas šel znovu pomáhat se spouštěním.
Konečně byly všechny tři kánoe na vodě.

"Tam, tam!" vztekal se Tutapu a ukazoval oštěpem. "Jste snad slepí? Nevidíte, kde leží Raiatea?"
Plavci, kteří loď ovládali, byli zoufalí. Ostrov Raiatea byl před nimi, jako temný, skrčený obr vyčnívající z ještě černějšího moře, a princ přesto ukazoval jinam, k prázdnému obzoru.
"Otočte loď, otočte loď," ječel Tutapu. "Jste snad všichni zrádci? Chcete, aby se králem stal můj bratr, co? Tak se dívejte, jak zacházím se zrádci!"
S těmito slovy Tutapu udeřil nejbližšího muže svou pádlovou palicí a rozrazil mu lebku. Plavec přepadl půlkou těla přes bok kánoe. Bezvládné ruce táhl vodou za sebou. Tutapu do těla divoce kopl a poslal je přes palubu, kde se určitě stane vítanou potravou barakud a žraloků, kteří se v těchto vodách vyskytovali stále.
Když ostatní spatřili, co se stalo, ihned změnili kurs a zamířili směrem, kterým ukazoval princ. Pokud Tutapu chtěl, aby pluli na širé moře, poplují tam, země nezemě.
Ragnu, jenž velel druhé válečné kánoi, na prince Tutapua přes vodu zakřičel, zeptal se ho, kam pluje.
"Zabít bratra," zařval Tutapu. "Ty jsi také proti mně, veleknězi?"
Ragnu, který byl jako všichni kněží neuznaným nevlastním bratrem jak Tutapua, tak Tangiiy, usoudil, že Tutapu něco zahlédl, například flotilu prchající z Raiatey. Velekněz nařídil, aby se ostatní válečné kánoe vydaly za Tutapuovou, která díky tomu, jak do svých mužů neustále hučel, předjela ostatní lodě flotily přinejmenším o sedmnáct lodních délek. Ragnu napínal zrak, aby spatřil známky uprchlíků, které zahlédl princ, a mohl jejich lodě napadnout mezi prvními. Těšil se, jak připraví o život svou nevlastní sestru Kikamanu, jasnozřivou pannu, jejíž schopnosti v něm probouzely žárlivost a vztek.

Vítr zesiloval vlny, opíral se do jejich vrcholků a vyháněl je do výšky. Ze směru Arue Roa na větrné růžici se přihnal jeden z Maomaových synů, Skučící déšť. Déšť promočil rohožové plachty a zpomalil flotilu do té míry, že veslaři dostali rozkaz, aby zrychlili tempo.
Ragnu vzhlédl k temné obloze, po níž se honila vysoká mračna, a poznal, že přichází samotný Maomao.
"Velký vítr," zašeptal.
Pak se začal modlit k Hau Maringimu, bohu oparu a mlhy, jejich spojenci v boji s Tangiiou.

Hau Maringi vyslyšel Ragnua a zahalil flotilu prince Tangiiy, spolkl kánoe, takže se ocitly v jeho chřtánu, v místě věčné šedi, kam ani Tane nedokázal žádnou silou proniknout.
Lidé prince Tangiiy začali v těle Hau Maringiho propadat panice, pobíhat po palubách sem a tam, snažit se zvednout plachty podle citu, přesvědčovat se, že se jim podaří dostat se přes Žrouta lodí, korálový útes, spíš podle zvuku než podle zraku. Hau Maringi se zhustil tak, že i zvuky téměř zanikaly, a rozbíjení vln o útes mělo zvláštní ozvěny, které posluchače mátly a ještě umocňovaly jejich úzkost.
Ale Hau Maringi nebyl pro většinu ostatních bohů rovnocenným soupeřem. Na scénu dorazil jeden z Maomaových synů, předzvěst příchodu samotného Velkého boha větru, a odvál Hau Maringiho do prázdného kouta Oceánie, kde zůstal ležet na oceánu bez lodí a studeně soptil.

Jakmile vítr odvál mlhu daleko na moře, velké pahi s veškerým zvířectvem, posádkami a pasažéry na palubě zamířily k útesu. Byla to barvitá, hlučná scéna, jíž byli z pláže svědky ti, kteří se rozhodli zůstat. Spěšný, avšak odvážný odjezd byl v plném proudu. Na lodě čekal širý oceán s neznámými hrozbami a nezměrnými pustými dálavami.
Jako poslední odrážela od břehu laguny Tangiiova loď, nyní nesoucí jméno Letící oblak. Seumas se nalodil mezi posledními, doprovázen svým psem Dirkem. Pes Seumase nejdřív pozorně sledoval, aby se ujistil, že je skutečně správné být na tomto plovoucím ostrově, a potom si našel místečko, kde se mohl uložit. Seumas se chvíli díval ke břehu a potom se rozhodl.
"Podrž mně Dirka, chlapče," zavolal na Kieta, seskočil z plošiny do vody a rozběhl se přes lasturami posetou pláž k Doršině chýši.
Dorcha stála pod palmou a dívala se, jak flotila odplouvá. Rian a Ti-ti tam stáli s ní. Seumas ji uviděl a zamířil k ní. Rian udělal několik kroků vpřed, v ruce těžkou palici s Orovou válečnou tváří. Z čela palice trčely vyleštěné velrybí zuby a z horní části držadla vyřezané silné bodce. Rian chtěl vidět jeden z těchto ostrých výstupků zaražený do Seumasova spánku.
"Hine-nui-te-po mi tě poslala," prohlásil triumfálně Rian. "Teď půjdeš do jejího lože."
"Ne, Riane!" vykřikla Dorcha.
Bojovník se k ní otočil. "Ty mlč, ženo - to si musíme vyřešit my. Chtěla jsi, aby zemřel, tak já ti to přání teď splním. Později mi poděkuješ."
Obrátil se zase zpátky k Seumasovi a začal mávat palicí, s úmyslem zasáhnout Seumasovu hlavu. Pikt se shýbal a kolébal, uměl pracovat s nohama stejně dobře jako kterýkoliv raiatejský bojovník. Rian tedy začal útočit na tělo, v naději, že se mu podaří úder, kterým by protivníkovi znemožnil hbitý pohyb, aby k němu pak mohl přistoupit a rozdrtit mu lebku.
Seumas prohnul tělo a palice prosvištěla kolem jeho bránice. Pikt konečně vytáhl z opasku nůž s čepelí zhotovenou z úlomku velké lastury a střenkou z tvrdého dřeva. Čepel byla nabroušená do jemného ostří.
Když Rian znovu zaútočil a mocným rozmachem palicí odkryl své tělo, Seumas nožem hodil.
Rian zachroptěl. Lasturová čepel se mu zabodla do břicha a zůstala tam viset jako ryba, která zatnula zuby do břišního tuku a nechce se pustit. Když sklonil hlavu, aby si zranění prohlédl, Seumas proti svému sokovi vymrštil nohu. Rian, zasažený Piktovou patou do krku, padl na záda a zůstal ležet na zemi, vydávaje kloktavý zvuk. Palice mu vypadla.
"Seumasi," zakřičel Tangiia z lodi. "Odrážíme - teď."
Piktovi hučela krev v uších. Popadl palici, stoupl si nad zraněného Riana a chystal se zasadit mu smrtelný úder do hlavy. Palice vylétla nahoru.
"Seumasi - ne!" zakřičela Dorcha.
Seumas se zarazil. Již jednou této ženě zabil muže a ona ho za to nenáviděla. Nyní se chystal zopakovat

to, co byl v jejích očích strašlivý zločin. Rianovo zranění břicha způsobené nožem smrtelné nebylo, lasturová čepel byla až příliš lehká na to, aby hod takovým nožem měl kýžený účinek. Nepronikla hluboko. Seumas nechal palici padnout na zem. Ti-ti se s výkřikem vrhl vpřed, padl na kolena a začal svému dvojčeti chovat hlavu v náruči.
Seumas se ohlédl k laguně a zjistil, že Letící oblak je již na půli cesty k vnitřnímu útesu.
"Dorcho?" promluvil prosebným hlasem, "Pojď se mnou - prosím tě."
Zdálo se, že Dorcha se chystá pohnout směrem k němu, ale bylo to jen nepatrné gesto, pak se její ústa stáhla do přísného výrazu.
"Ne - a ty odsud vypadni, zmiz. Budu šťastná, když tě už nikdy neuvidím."
"Dorcho?"
Z kánoe, která mířila k mezeře v útesu a nabírala rychlost, se ozval další výkřik.
"Běž!" zavřískla a v černých očích se jí zalesklo.
Seumas si zhluboka povzdechl, otočil se a rozběhl se přes písek k vodě. Skočil do laguny a rychlými tempy začal plavat za lodí. Viděl Kieta, jak má co dělat, aby udržel znepokojeného Dirka, který stál na zádi plošinové paluby a štěkal na celou lagunu.
Hodili přes palubu provaz, který zůstal za lodí. Když se ke konci tohoto lana dostal a chytil se ho, loď zrovna proplouvala mezerou v útesu. Přetáhli ho přes kus korálu, který ho krutě poškrábal, a nakonec ho vytáhli na palubu. Jeho pes Dirk k němu přišel a olízal mu obličej a ramena. Radostně přitom vrtěl ocasem, potěšený, že se nenaplnily jeho obavy a nebyl opuštěn.
Seumas jen ležel na palubě a lapal po dechu.
"Kieto, najdi nějaké byliny a dej mu je na ty škrábance, ať nezačnou hnisat," řekl Tangiia. Potom se obrátil k Seumasovi: "Málem jsme tě tady nechali - a to všechno kvůli nějaké skřetici."
Seumas se zvedl na loktech. "Já jsem taky skřet," připomněl.
"To jsi, a ještě k tomu pominutý," přisadil si Kieto. "Teď drž, než zastavím krvácení..."
Seumas poslechl, s pohledem upřeným k pláži. Začínalo svítat. Ra vrtěl svou ohnivou hlavou, zaháněl ospalost, než vstane z postele. V prvních několika paprscích, jež pronikly ranním vzduchem, Seumas spatřil Dorchu stojící na píscích. Stála tam bez nejmenšího pohybu, ozářená paprskem světla, který prořízl dešťová mračna. Její divoká krása mu udělala díru do srdce. Díval se za ní, dokud se z ní nestala malá, zahalená postavička, jako nějaká temná víla. Pak zahlédl, jak zvedla bledou ruku a jednou zamávala.
Zamával také, důstojně, a napadlo ho, zda mu jeho hříchy konečně byly odpuštěny.

Když Tutapu konečně poznal, že byl oklamán Kuku Lau, bohyní vzdušných přeludů, válečná flotila byla daleko na moři, opačným směrem, než jaký nabrala Tangiiova flotila. Kuku Launa falešná Raiatea vypadala tak opravdově, že Tutapu téměř vystoupil na břeh, na něco, co téměř jistě byla mořská vlna. Pouze změna světla mu zabránila v tom, aby vyskočil na neexistující pláž.
"Přelud!" vykřikl zmučeně. "Měl jsem tě přece jenom poslechnout, Ragnu."
To již vedoucí válečnou kánoi dostihl rovněž zbytek flotily a všechny lodě, zaklesnuté pádly, čekaly na královy rozkazy.
Vítr začínal nabírat velice nebezpečnou sílu, vlny se vzpínaly a srážely se, šlehaly na hladině oceánu mléčně bílou pěnu. Pěna odtrhávaná z vrcholků vzdutých vln bičovala tváře a těla bojovníků, promáčela je na kost a studila je, neboť se mezitím ochladilo. Vodní tříšť byla tak jemná, že to vypadalo, jako kdyby to byla mlha, co jim vítr neustále vháněl do očí, pálivá, oslepující solí. Flotilu obklopila nezvyklá obloha s ostrým světlem uprostřed a téměř všichni zúčastnění pochopili, že je stihne pohroma, pokud nenajdou nějaký bezpečný přístav dřív, než se na ně ze své daleké země vrhne Maomao.
Tutapu nařídil veslařům, aby zamířili ke skutečné Raiateji. Věděl však, že budou mít štěstí, jestli se dostanou do laguny živí. Bylo prakticky jisté, že se žene Velký vítr a Maomaa nebude možné usmířit pouhými slovy. Bylo zapotřebí přinést oběť, vepře nebo psa, něco, co Maomaovi dokáže, že si ho dostatečně váží. Musel to být obřad ve svatyni, v marae, ne něco rychlého tady na oceánu nebo dokonce na pláži.
Zatímco ujížděli zpěněnými hřebeny vln k Raiateji, Tutapu se svých mužů neustále ptal, zda vidí ostrov

také. Triky, které na něho Kuku Lau použila, tvrdě otřásly jeho důvěrou. Uvědomil si, jak snadno si i méně významná bohyně může pohrát s obyčejným člověkem, byť je to král.
Když flotila dorazila k vnějšímu útesu, vlny narostly do obrovské výšky a jejich vysoké vrcholky se začaly kroutit a lámat. Na rozdíl od velkých, oceánských kánoí nebyly válečné kánoe stavěny pro plavbu ve špatném počasí, ale pro rychlé útoky. "Dlouhá vlna" od Aremata-roruy jednu z válečných kánoí zasáhla z boku, převrhla ji a vysypala muže do vln vysokých jako hory. Několik jich bylo okamžitě odneseno pryč a jejich volání o pomoc zaniklo ve větru. Ostatní se snažili udržet na ostatních kánoích nebo se jim podařilo překonat útes na vysoké příbojové vlně a potom doplavat přes lagunu ke břehu. Kamenné zbraně klesly k mořskému dnu; dřevěné odnesly bičující vlny pryč.
Když kánoe dopluly k pláži, muži je spěšně vytáhli na písek a rozprchli se hledat bezpečí v jeskyních. Na oběti Maomaovi nebyl čas, dalo se pouze zalézt do díry ve skále, kam vítr nemohl.
Maomao strhl Tutapuovi jeho vzácnou čelenku a odnesl si ji někam do pokladnice, v níž si bůh větru schovával cennosti uzmuté smrtelníkům.
Králi se však podařilo dostat se do jeskyně dřív, než hurikán udeřil na Raiateu plnou silou. Jeden z mužů, kteří k jeskyním doběhli jako poslední, byl již téměř uvnitř, když se celá palma vyškubla z kořenů, prolétla vzduchem a jako obrovský oštěp ho zasáhla přímo do hrudi, načež jeho mrtvolu na svém hrotu odnesla pryč, s tělem nadnášeným vějířovitými palmovými listy.
V jeskyních se již krčili ostatní obyvatelé ostrova, naříkající nad smrtí starého krále a rozebírající škody, které hurikán napáchá na plodinách, domech, kánoích a domácím zvířectvu. To nejvzácnější z poslední skupiny bylo v jeskyni také - prasata, slepice a smečky psů. Ti všichni tiše seděli, znehybnělí a oněmělí děsivým furóre boha, jenž se je uráčil navštívit.
"Až to skončí," zavrčel Tutapu, "vyhledám nevlastního bratra a zabiju ho."
Jedna z Raiatejek zavrtěla hlavou. "Odjeli," řekla.
Tutapu nechápal. "Odjeli? Kdo odjel? Kam?"
"Princ Tangiia a s ním asi dvě stovky lidí. Odjeli za úsvitu. Měli tři pahi, na každé asi sedmdesát cestujících."
Tutapu přimhouřil oči. "Takže on utekl? A já jsem jediný, kdo nevěděl, že takový útěk chystá? Jak je možné, že si postavil kánoe, a mně o tom nikdo neřekl? Ti lidé, kteří odjeli, byli vaši sousedé. Museli jste si všimnout, že shromažďují zásoby, připravují se."
Jeden starý muž promluvil: "Snažili jsme se ti to říct - alespoň jsme se to snažili říct tvým spolukošovníkům. Poslouchali, slibovali, že ti to vyřídí, ale zřejmě to neudělali. I Ragnuovi naši zvědové o chystaném exodu mnohokrát řekli -"
"Lžeš!" zasyčel Ragnu a popadl palici. "Mně nikdo nic neřekl."
Stařec, jenž byl rybářem a prosolenou kůži měl rozrytou bílými vráskami, se urážlivě zasmál. Vše nasvědčovalo tomu, že tento zestárlý, nicméně bystrý králův služebník dosáhl již příliš pokročilého věku, než aby se bál smrti, která byla beztak velice blízko, a proto pokračoval v odhalování dřívějších tajemství.
"Říkali ti to, jenomže ty jsi neslyšel" prohlásil stařec, s tváří zkroucenou jízlivým úsměvem. "Kluk-holka očarovala všechny spolukošovníky prince Tutapua, aby pokyvovali hlavami, když jim o útěku někdo bude říkat, a pak aby okamžitě zapomněli, co se dozvěděli. A přestože ti říkali, co Kluk-holka dělá, neslyšel jsi ani to."
Ragnu na starého mudrce zíral a pátral ve své mysli po zlomcích pravdy.
Nakonec přikývl a obrátil se k Tutapuovi. "Myslím, že má pravdu - Kluk-holka nás očarovala."
Tutapu si odplivl do kouta jeskyně. "Tak tedy můj bratr uprchl? Budiž. Alespoň nemusí být prolita krev. Má víc rozumu, než jsem mu připisoval, a méně ctižádosti, než jsem od něho čekal. Doufám, že si najde domov někde daleko od Raiatey a Borabory, abychom se už nikdy nemuseli setkat. Už bych se na něho nedokázal podívat."
"Tyto ostrovy už stejně začínaly být přelidněné," dodal velekněz. "Tím, že s sebou odvezl nějaké dvě stovky ostrovanů, nám vlastně prokázal laskavost, můj králi. Méně hladových krků a víc půdy, která se dá obsadit. A dům starého krále je konečně tvůj."
Tutapu cítil, jak se jeho údy a trupem rozlévá žár uspokojení.

"Ano, je to dobré. Budu žít v otcově domě se svou nevěstou, Nau Ariki..."
"Och," ozval se stařec, který až nebezpečně působil dojmem, jako by se bavil, "to těžko."
Tutapu se zamračil. "Co těžko?"
"Že se Nau Ariki, jíž říkají Kula, těžko stane tvou nevěstou."
Ragnu si odfrkl a pánovitě řekl: "Starý blázne - neslyšel jsi, že princezna již souhlasila, že si krále Tutapua vezme?"
"Ano, slyšel jsem to." Starci v hrdle zachrčel katar. "Ale nedojde k tomu."
"Proč by k tomu nemělo dojít?" otázal se Tutapu, postupně zjišťující, že ostatní vědí o všem víc než on sám.
"Protože princezna Kula odjela s Tangiiou."
Tutapu okamžitě vyskočil a chystal se vyběhnout z jeskyně ven, kde vyla a skučela bouře dožadující se dalších obětí.
Ragnu popadl krále za kotník a přinutil ho, aby se znovu posadil, přestože tím riskoval, že i jemu prorazí palice hlavu.
"Teď nemůžeš ven, můj králi. Počkej, až bouře sama odezní. Potom Tangiiu dostihneme."
Tutapuovi chvilku trvalo, než se dokázal zbavit netrpělivosti, která ho pudila dostat se ihned k nevlastnímu bratrovi a uškrtit ho vlastní bederní zástěrkou.

Nakonec trvalo tři dny, než se hurikán utišil, a za takovou dobu mohl být Tangiia se svými kánoemi kdekoli ve světě. To, že vyplul jistým směrem, ještě neznamenalo, že se ho držel i nadále. Tutapu vyšel z jeskyně se strašlivým hněvem v srdci. Byl připraven nejenom o bratrovu smrt, ale rovněž o nevěstu! Za tyto zločiny bude muset někdo zaplatit. V tuto chvíli však na to nebyl čas, neboť bylo třeba udělat mnoho práce, aby se ostrovní království zaskvělo v dřívější kráse. Princ si mohl dovolit poletovat za svými sny, ale král měl zodpovědnost.
"Jednou bratra najdu," řekl Ragnuovi, "a donutím ho žrát bláto po hrstech."
"A já mu budu dýkou držet ústa, aby je nemohl zavřít," zavrčel Ragnu. "Měl bys vědět, že s Tangiiovou flotilou odplul také jeden náš zvěd."
"A bude sloužit nám, nebo jemu?"
"Náš člověk je stále na tvé straně, můj králi. Dnes se do svého hnízda vrátil pták ze směru Hitia ote ra na větrné růžici - až Tangiia najde nový domov, předpokládám, že zvěd se k nám vrátí a řekne nám, kam tvůj bratr odplul."
"Do té doby budeme o místě bratrova pobytu vědět od ptáků?" zeptal se zamyšleně Tutapu.
"Přinejmenším o směru, jímž se nachází. A náš zvěd zanechá znamení cestou, kterou poplují. Pokud se někdy rozhodneme, nebude těžké ho sledovat."
"Teď ale ne," řekl Tutapu. "Teď je třeba udělat z ostrovů moje ostrovy. Zatím stále chodí v otcových barvách. Potřebuji se soustředit na tento úkol."
Velekněz, který rovněž nijak netoužil plout po vlnách, když tu byly ostrovy čekající na vládnutí, rychle přisvědčil, že je načase zahájit obnovu a ne se honit za zběhlým princem.
Hurikán Raiateu zpustošil a Maomao za sebou nezanechal nic než zemi v troskách. Nemohli ho ani proklínat, protože Maomao by se mohl vrátit a pomstít se, proto se s těžkým srdcem pustili do odklízení následků. Bylo zapotřebí znovu postavit chýše, vytesat kánoe, znovu zasadit plodiny, uklidit polámané stromy, narovnat totemy bohů.
K jídlu měli kokosové ořechy, které vítr shodil z palem, a měkkýše, které bouře vyvrhla na pláže. Lidé se dali do práce, vedeni princem Tutapuem.
Královský pohřeb se konal až po dokončení počátečního úklidu, neboť předkové museli mít náležitý obřad.
Bývalý král byl velkolepě pohřben na úzké písčině v ústí malé řeky, aby byl na pevnině, a přitom blízko vody. Do hrobu dostal tykve na vodu, náhrdelníky, žraločí zuby, teslice, tetovací jehly z psích zubů, voskovníkové saze na tetovací barvivo v kostěných nádobkách, harpuny, provrtané vaječné skořápky mnoha barev a stopkami opatřené hlavice oštěpů. Duch starce, který odešel na odpočinek s řezbou kánoe v jedné kostnaté ruce a modýlkem domu ve druhé, byl Tutapuovi za tyto dary otci velice vděčný.

Na počest starého krále zaznělo mnoho pochvalných písní, rozléhajících se vysoko položenými zelenými údolími.
Písně říkaly, že byl slavný válečník a že bude svým lidem chybět, nyní však byl ve společnosti předků hodujících na mase obětovaných lidí a želv a určitě byl šťastný, že zaujal své místo ve světě duchů.
Konala se jedna obrovská hostina, na níž se pekli prasata a žraloci a bylo shromážděno velké množství různého ovoce a oříšků.
Tančilo se, zpívalo se, stíny předků se přidaly k živým lidem u ohňů. Hostiny se zúčastnil atua každé rodiny a dočkal se velice uctivého zacházení a respektu. Došlo na předvádění hrdinských činů, kdy se maskovaní tanečníci stávali hrdiny nedávné minulosti, zabíjejícími mořské netvory, porážejícími mocné nepřátele a pojídajícími jejich srdce a játra, pořádajícími lov na velkého, divokému kanci podobného tvora Puatu, jenž chodí po zadních nohách, mluví jako člověk, má neuvěřitelnou sílu a žere lidi.
Když nastal konec hodování a tance, lidé se vyčerpaně odplazili. Nový král učinil zadost svým povinnostem vůči nim, svému otci i předkům, a oni mu za to byli vděčni. Najednou se zdálo, že teď, když Tutapuův nevlastní bratr opustil ostrovy, se z něho stal nový člověk a je předurčen stát se jedním ze slavných vládců království.
Dorcha, stejně jako mnoho ostrovanů, byla poprvé svědkem pohřbu zemřelého krále a pak inaugurace krále nového a obojí ji naplnilo úžasem. Druhý den po otcově pohřbu pro ni Tutapu poslal a poděkoval jí, že se k exodu nepřipojila.
"Tvrdili mi, že mne necháš popravit," řekla, "když se mě snažili přesvědčit, abych s nimi odjela."
"Proč bych něco takového dělal? Dokázala jsi, že jsi věrný a spolehlivý poddaný. Budeš za to odměněna."
Přikročila blíž, aby ho vzala za ruce a poděkovala mu, ale on před ní rychle couvl.
"Teď jsem král," upozornil ji. "Postoupil jsem blíž k bohům - k božství mi zbývá jediný krok. Moje osoba je svatá. Jsem - tabu. Kdyby ses mne dotkla, božská síla, jíž je moje tělo prostoupeno, by tě mohla zabít. Již nyní moje mana vyplňuje prázdno v této místnosti."
"Aha," zaváhala. "Ovšem."
Jeho tvář dostala nedůtklivý výraz.
"Je to nepohodlné. Býval jsem obklopen svými spolukošovníky, ale dnes se již mého koše nemohou dotýkat ani oni. Pokud by ovoce, které sním, leželo vedle ovoce, které snědí oni, onemocněli by. Nyní se ke mně mohou přibližovat pouze kněží, neboť jsou před mou manou chráněni vlastní svatostí. Působí to velké obtíže."
"Asi to patří k úskalím královského postavení."
Povzdechl si, jako by na ramenou nesl veškerou tíhu světa.
Poslal jí malého vepře a náhrdelník ze vzácných lastur, za což mu mile poděkovala a tím ho ještě víc potěšila. Dorcha měla zase jednou pocit, že si jí někdo váží. Kdyby se v tu chvíli na ostrovy vrátil Seumas, možná by mu plivla do oka a řekla by mu, co si myslí o něm a o princi Tangiiovi, který si jí všímal nanejvýš tak, že jí říkal skřetice.
Se dvěma manžely, kteří jí podstrojováli, a novým králem, který z ní měl radost, byla Dorcha málem sama princezna. V Albannu - kde se narodila - byla otrokyně a služka. Manžel si jí svým způsobem cenil, jak to keltští muži dělali, ale choval se k ní hůř než k dobrému loveckému psovi. Kdyby mu porodila syna, tento syn by měl v domácnosti vyšší postavení než ona. Pokud by při porodu nezemřela, z neustálého vaření na rašelinovém ohni by brzy zestárla a nadělaly by se jí vrásky. Syn by ji přehlížel a manžel by o ni v loži postupně ztratil zájem.
Tady ji měli rádi a pečovali o ni.
Byla pravda, že v jejím životě bylo málo vášně, ale byla vášeň nezbytnou složkou štěstí? Když se nad tím skutečně zamyslela, vášeň byla sama o sobě pustošivá, poněvadž z ní vznikala napětí a neodolatelné tužby, které ne vždy byly naplňovány. Došla k závěru, že bez vášně její líp. Stačilo, aby si vzpomněla na Seumase, a hned věděla, jak může vášeň rozežrat duši a zničit člověka zevnitř.

Král Tutapu dohlížel na obnovu svého království a věnoval jen málo myšlenek svému mladšímu bratrovi, jenž byl nyní někde na oceánu a snažil se najít nový domov. Kupodivu necítil příliš zahořklosti ani v srdci,

což i jeho překvapilo, vzhledem k tomu, jak bratra nenáviděl.
Jednoho dne však král Tutapu odhalil drobnou nedokonalost, kaz na svém novém království. Ležel na rohoži s jednou z mnoha sestřenic, které mu dělaly konkubíny. Hladila ho svýma jemnýma rukama, až mu penis vypučel jako výhonek z tvrdého dřeva. Ve chvíli, kdy jí zlehka páčil kolena od sebe, aby našel zahradu své rozkoše a mohl do ní zasadit svůj připravený štěp, k němu přiběhl Ragnu, aby mu sdělil, že z Tapu-tapu atey někdo ukradl boha, pravděpodobně Tangiiovi lidé.
"Kterého boha?" zeptal se Tutapu a znovu pocítil, jak mu v hrudi narůstá hněv. "Některého z velkých bohů?"
"Ne, méně významného - boha, jehož si skoro nikdo nevšímal."
"Tak kterého?" řekl netrpělivě Tutapu.
"Boha naděje," odvětil Ragnu.

TŘETÍ ČÁST

~ Dlouhý žralok za úsvitu ~

1.

Teď, když opustil ostrov, byl králem i Tangiia, králem lidí, které vezl na svých třech kánoích pahi. Byl však králem bez ostrova a jeho mana zatím nebyla natolik silná, aby mu zaručovala úplné tabu. Kikamana mu řekla, že nepostoupí blíž k bohům, dokud nebude pánem vlastní země, s vlastním panteonem bohů, takže se do té doby nemusí považovat za skutečně svatého.
Ulevilo se mu, když to slyšel, neboť by bylo obtížné žít v omezeném prostoru na palubě pahi s bezmála stovkou lidí a každou chvíli se někoho nedotknout, obzvlášť proto, že byl navigátor a musel po lodi neustále chodit, pozorovat, dělat uzly na provázkové pomůcce a ukládat si do paměti charakteristické věci. Kněží ho mohli odstínit, neměl jich však dost, aby jimi mohl svou královskou osobu obklopit. Kdyby měl silnou manu, bylo by to pro jeho lidi, které chtěl chránit, velice nebezpečné. Dotknout se někoho obdařeného velkou manou bylo stejné jako být zasažen bleskem; výsledkem mohla být smrt obyčejného člověka, jehož tělo nebylo dost silné, aby takovou dávku vydrželo.

Okraj hurikánu odvál Tangiiovu flotilu ze zamýšleného kursu, jímž byl na větrné růžici Apa toa. Místo toho plula směrem Hitia ote ra. Hlavní síla velkého větru je naštěstí minula, byli však zachyceni okrajem a vytlačeni do části oceánu, v níž po třech dnech plavby zavládlo zvláštní ticho a klid. Kikamana vysvětlila Tangiiovi, že je to tím, že hurikán, který poslal Maomao, aby Tutapuovi zabránil flotilu pronásledovat, byl darem, jenž musí být vyvážen obdobím bezvětří.
"Všechny dary od bohů mají svou cenu," řekla mu. "Musíme počkat, dokud Maomao neuzná za vhodné poslat nám bohyni Hine-tu-whenua, aby naši plavbu zrychlila."
Byli unášeni hlubokým, širokým proudem a nemohli s tím prakticky nic dělat, poněvadž jejich pádla neměla na rychlý proud teplé vody velký účinek. Tangiia využil čas ke kontrole zásob a k tomu, aby se přesvědčil, že každý člověk na palubě pahi zná své úkoly.
Tangiia zamýšlel postavit Tangarou na palubu Letícího oblaku za svého Tikiho, aby Velký bůh moře měl přes Tikiho ramena výhled na mořskou cestu před nimi a pomohl potomka dovést k novému domovu.
"Co to má znamenat?" zvolal Tangiia, když odkryl totem odnesený z Nejsvětějšího a nejobávanějšího.

"To není Tangaroa."
Zavolali Kikamanu.
"Je to jedno z Taného dětí," vysvětlila. "Bůh naděje."
Mladý kněz, který boha ukradl, byl na palubě třetí kánoe, takže na něho Tangiia v tu chvíli nemohl, jinak by ho možná stihl krutý trest. Tangiia v první chvíli zuřil, že jeho muži přinesli špatného boha, ale pak mu Kikamana řekla, aby se zarazil a zapřemýšlel.
"Jakého lepšího boha bychom s sebou mohli mít než boha naděje?" zeptala se. "Právě naděje je to, co potřebujeme, abychom překonali útrapy, které nás čekají. Vidím před námi mnoho těžkých zkoušek, než konečně dosáhneme Dalekého ráje. Budeme muset čerpat z duchovní síly, abychom to zvládli, a tento bůh nám může pomoci uchovat si v těchto nepříznivých časech naději."
Tangiia byl mladý muž, těžko v sobě dusil hněv, avšak nakonec pochopil moudrost slov jasnozřivé panny. Mladého kněze a jeho muže omilostnil a nešťastníkovi poslal bílou kauri, aby mu dal najevo, že mu odpustil. Flotila znovu pokračovala v cestě v harmonii.
Letící oblak se ujal vedení. Hned za princovou kánoí plula Královská palma, jejímž kapitánem byl Manopa, následována Sopečnou květinou, jíž velel Po. Po díky účasti na slavné plavbě s Kupem povýšil a byl nyní vysoce uznávaným kapitánem, o jehož navigátorské schopnosti projevovali zájem ti, kteří měli v úmyslu překonat po oceánu velké vzdálenosti.
Kieto v období klidu pomáhal Tangiiovi s každodenními povinnostmi a Seumas, aby zapomněl na Dorchu, souhlasil s tím, že si nechá udělat nové tetování. Jednalo se o mimořádně nebezpečný a bolestivý proces, který v mysli oběti ponechával jenom málo místa pro myšlenky na neopětovanou lásku.
Vlastní tetování měl provést Tangiiův druhý kněz Makka-te, poněvadž Kikamana se vyhýbala dotýkání mužských těl.
Dirk sledoval přípravu tetovacího náčiní se stejným zájmem jako samotný Seumas; jehel z psích a kancích zubů, připevněných k bambusovým držadlům, a listových váčků naplněných sazemi ze spálených voskovníků. Dirk přičichl k sazím a kýchl, čímž Seumase rozesmál, přestože mu jinak do smíchu ani trochu nebylo.
"Ty psisko pitomé," prohrábl mu chlupy na krku, "mohlo tě napadnout, že tě to bude šimrat v čenichu."
Dirk byl jediný pes v království Raiatea a Borabora, který byl držen jako domácí mazlíček, a stejné postavení měl rovněž na palubě tří pahi. Všichni ostatní psi byli vegetariáni a byli chováni pouze kvůli masu; byla to hospodářská zvířata. Někteří Oceánci se docela bavili, když viděli, jak Seumas svého psa cvičí, chová se k němu, jako by měl nějakou inteligenci. Mnozí dávali neskrývaně najevo, že pohrdají takovým zacházením se zvířetem, jež bylo normálně určeno na rožeň.
Smáli se, že Dirk spí Seumasovi u nohou, všude za ním chodí a chrání Pikta, když se k němu někdo jiný chová nepřátelsky.
Říkali mu, že už zbývá jenom to, aby si někdo vzal za ženu slepici.
Jednou se také stalo, že někdo z jiného údolí chytil Dirka v pralese do sítě. Myslel si, že se zaběhl, a chystal se mu podříznout hrdlo a opéct si ho na otevřeném ohni, ale v posledním okamžiku se objevil Seumas a dal muži ránu.
Když se ho později vyptávali na jeho nezvyklé chování, o porušení zákona ani nemluvě, Seumas vysvětlil náčelníkům, kteří ho vyslýchali, že Pikt by za svého psa i zemřel, pokud by to bylo nutné, neboť pes by jistě dal život za svého pána.
"Ale vždyť je to jen pes," namítali soudci, jako by mluvili o ještěrce.
"To není jen tak nějaký pes, to je můj pes," odvětil Seumas. "Jsem jeho majitel a je na mně, abych se o něho staral. Kromě toho," přešel k praktičtějšímu hledisku, "krmím ho masem. Neměl by dobrou chuť, kdyby si ho někdo nabodl na rožeň a upekl."
"Ty dáváš psovi maso?" řekli a podívali se na sebe, neboť jim došly argumenty. "Vzácné maso?"
"Pes nosí maso mně. Pomáhá mi lovit, přináší divoké ptáky. Je to můj druh, a zatraceně dobrý."
Uložili mu pokutu v podobě jednoho vepře a také mu řekli, aby kvůli psovi na nikoho neútočil, nebo bude příště potrestán ještě přísněji. Viděli, jak na odchodu z prostranství svatyně poplácal psa po hlavě; pes mu na oplátku olízl ruku a strčil čenich do dlaně. Potom Pikt luskl prsty a pes se mu zařadil za paty.
Soudci se na sebe podívali a pokrčili rameny, jako kdyby chtěli říct, kdo se má vyznat v hlavě horského

skřeta, který se přátelí s tvorem určeným k tomu, aby byl sněden?
Kněz Makka-te měl na věc stejný názor.
"Pes je hloupý," prohlásil Makka-te, stále panic, přestože měl již přes čtyřicet.
"Není hloupý" odvětil Seumas, "je jenom zvědavý."
Měl chuť pohádat se vášnivěji, protože knězův názor ho popuzoval, moudře však od toho upustil, když si uvědomil, co bude ten člověk dělat. Záleželo na Makka-tem, jak bude operace bolestivá, aniž by Seumas rozdmýchával přirozené sadistické sklony, které kněz mohl a nemusel mít. Dirk možná hloupý byl, Seumas však ne.
Seumas již nebyl divoký a zarostlý jako kdysi, když padl do zajetí. Teď chodil bez vousů a vlasy měl vyholené téměř po temeno hlavy, kde mu z plošky zrzavých vlasů, ne větší než vršek rozseknuté kokosové skořápky, vyrůstal dlouhý, hustý cop.
Pikt seděl se zkříženýma nohama na palubě, hlavu lehce zakloněnou, zatímco Makka-te mu začal do hrudi bušit jehlami a kreslit tmavým barvivem tenkou čáru. Seumas si řekl o dva zobáky zoborožce, z každé strany klíční kosti jeden. Přesně ve stejnou chvíli, kdy se Makka-te do tetování pustil, začal litovat, že si nevybral zobáky nějakého mnohem menšího zpěvného ptáka. Bolest se mu zavrtávala do mozku, až se mu roztočila hlava.
Ženy, které kolem něho pletly koše, kuchaly ryby nebo se věnovaly jiným pracím, tetování horského skřeta se zájmem sledovaly. Také děti se nahrnuly do kruhu kolem tohoto zajímavého dění, poněvadž pomalu ubíhající hodiny na vodě mnoho rozptýlení nenabízely. Některé, ty malé, byly pro jistotu uvázané na provázcích, zatímco jejich trochu starší bratři a sestry pobíhali volně. Nebylo to samozřejmě poprvé, co viděli, jak je někdo tetován, ještě však neviděli, že by to někdo dělal skřetovi. Téměř všechno, co souviselo se skřetem, bylo zajímavé. Dokonce i plavci, kteří měli věnovat pozornost svým úkolům, čas od času zalétli pohledem k tetovači a jeho oběti.
Lidé na ostatních kánoích dění přes vodu závistivě sledovali, ale blíž se k němu dostat nemohli. Přeplavat z lodě na loď bylo i na krátkou vzdálenost nebezpečné, protože proudy byly rychlé a vyžadovaly opatrnost. Pokud to bylo nutné, pendlovala mezi pahi dlabaná kánoe, ale do ní se víc než jeden nebo dva lidé nevešli.
Seumasova bledá kůže a pevné, ploché, svalnaté tělo přitahovaly pozornost Raiatejců a Borabořanů od jeho příjezdu na ostrovy. Dotýkali se ho na ramenou nebo na prsou, když je míjel, ani ne ze sexuálních důvodů, byť i to se stávalo, ale kvůli jemnosti a průsvitnosti jeho kůže. Některým připadala lehce odpudivá, asi jako břicho ještěrky, ale jiní si ho chtěli pohladit, jako by byl z nějaké hebké látky.
"Podívejte se, jak je na ní všechno vidět," poznamenala jedna žena, jako by tam Seumas ani nebyl. "Jako šmouhy na bílé homolici."
"Já myslím, že je moc statečný," řekla mladá žena, o níž se vědělo, že je do Seumase zamilovaná. "Podle mne je to velký bojovník."
Seumas se otočil, aby se na mladou dívku usmál - její vysoké lícní kosti a plné rty ho často lákaly - avšak Makka-te, který byl jako netrpělivý holič a neměl pro odbíhající terč žádné pochopení, mu hlavu prudce zkroutil zpátky.
Pomyšlení na dívku, na její pružný pas a pevný, zaoblený zadek, Seumasovi připomnělo princeznu Nau Ariki, jež byla na palubě Sopečné květiny. Tangiia se zatím neodvážil před ni předstoupit, ale nadávky a kletby, které vyšly z jejích úst, když procitla a zjistila, že je v zajetí muže plujícího nikam, byly dostatečně ostré a hlasité, aby pronikly střechou cest až do jeho srdce.
Kula se pokusila vrhnout se mezi žraloky. Seumasovi to připomnělo Dorchu a její nezlomné odhodlání nedopustit, aby se jí Pikt dotkl. Nyní i Tangiia poznával, jak chutnají hořké plody, jež musel Seumas polykat uplynulých deset let.
Tak! A to si předsevzal, že na Keltku s dlouhýma nohama a bujnými vlasy nebude myslet!
"Au!" zavrčel, když mu obzvlášť ostrá bolest projela lebkou a probodla mozek. "Pozor..."
Ale Makka-te na tyto nářky nedbal.
"Jsi bojovník, nebo vepř?" zeptal se vlídně.
"Bojovník," zavrčel Seumas.
"Tak mlč jako bojovník a přestaň pištět jako napíchnuté prase."

Já ti dám napíchnuté prase, můj milý kněžáčku, pomyslel si Seumas, jen co to skončí a dostanu příležitost, ta nafoukanost tě rychle přejde!
Tetování začalo v pozdním odpoledni, jež se rychle změnilo ve večer. Něco jako soumrak v této části oceánu nebylo. Kieto mu hrál na nosovou flétnu příjemné melodie, aby odvedl jeho myšlenky od bolesti. Když potom vyšly hvězdy, Seumas, který teď ležel na zádech, poznal souhvězdí, jemuž Oceánci říkali Bílá eska, a další zvané Te rakau tapu nebo Posvátné dřevo. Líbilo se mu, jak Raiatejci nacházejí v rozmístění hvězd různé tvary a dávají jim jména.
Přes celou oblohu se táhl mléčně bílý pás, který byl Mango-roa-i-ata, Dlouhý žralok za úsvitu. Vyhodil ho tam Maui, který ho chytil, když při stvoření světa lovil ostrovy. A právě k tomuto pásu hvězd je unášely proudy, do neznámých vod, k neznámým ostrovům.
Život na palubě pahi se v podstatě řídil mořem. Obvyklé intervaly noci a dne byly spojeny a následně rozděleny na tři stejné díly, bez ohledu na světlo či tmu. Když přišla bouře, pracovali všichni a nerozlišovalo se, kdo měl právě tou dobou směnu. Pohyby moře určovaly pohyby těla.
Seumas se v Albannu narodil obklopen mořem, ale nikdy by se s oceánem nesblížil jako tito lidé, kteří ho zajali. Když byli oceánští chlapečci a holčičky dost staří, aby chápali, co se jim říká, poslouchali vyprávění o drsném a vzrušujícím životě na moři. Jakmile se dítě naučilo chodit, brouzdalo se vodami laguny, hledalo lastury, hrálo si na korálovém písku s mořem stále v uších, stále před očima.
Rytmy přílivu a odlivu měli Oceánci v krvi, směry proudů jim kolovaly v tepnách. V chýších trávili tak málo času, že měli nad hlavou téměř neustále širokou mísu střechy cest s obzory kolem dokola. Na souši jim jako přikrývka sloužil čistý, teplý vzduch dnů a měkký, tišící vzduch nocí, zatímco na moři z nich vítr a vodní tříšť dělaly tvrdé lidi, schopné cestovat na velké vzdálenosti po oceánu, který byl jejich domovem úplně stejně jako ostrovy, jichž byly na jeho hladině tisíce.
Když mělo dítě vyplout na první rybářskou výpravu, podstoupilo přijímací obřad, při němž bylo oděno do sukně z lýkové látky a pomalováno kurkumovým barvivem. Po návratu z výpravy mladíka omyli aromatickými listy a nakrmili ho tarovou kaší. Ve věku jen o málo starším dítě začalo vyrábět modely kánoí všech typů, aby se připravilo na dobu, kdy bude stavět lodě v životní velikosti. Jejich denní bdění a noční spánek byly stále prostoupeny zvukem oceánu a pohledem na vlny. Význam moře jim byl vštěpován od narození.
Seumas se tiše díval, jak se učí poznávat typy vln na širém oceánu a od starších získávají znalosti o drahách hvězd, a věděl, že ve spřízněnosti s širými vodami se těmto lidem nemůže nikdy vyrovnat. Byly součástí jejich světa, zatímco on v něm byl jenom přídavek, sice dobře naroubovaný, ale odjinud. Nemohl s nimi soupeřit v tom, jak dovedli sluchem poznat změnu větru, jaký měli cit v ruce pro skryté dmutí oceánu nebo jak byli schopni pouhým zrakem zaznamenat změnu vln nebo oblak na obzoru. Věděl, že v osobním souboji by se dokázal většině mužů vyrovnat, ale na pahi bude vždycky méněcenný.
Bolest působená tetováním se stala nesnesitelnou. Seumas už nemohl udělat víc, aby v sobě zadržel křik. Makka-te si toho všiml a požádal několik mužů, aby Seumase podrželi, každý za jednu končetinu. Když se Seumas pokusil protestovat, tetovač prohlásil: "To je normální - není to žádná hanba," a tak se nechal znehybnět. Makka-te teď začal do rytmu tetování zpívat. Používal bohatý sortiment jehel zhotovených z rybích, lidských a ptačích kostí. S pomocí těžké dřevěné hole mu čas od času zarazil do masa hřeben. Když Makka-teův pomocník vtíral do kůže další saze ze spálených voskovníků, přistoupil k Seumasovi Kieto.
"Mám ti ještě něco zahrát na nosovou flétnu?" zeptal se mladík.
Pomohlo by to odvést pozornost od té mučivé bolesti. Seumas přikývl. "Ano - zahraj mi nějakou písničku, Kieto."
Do půlnoci bylo tetování naštěstí hotovo a Seumas byl ponechán o samotě se svými ranami a bolestí. Další den ráno byla kůže zanícená a při doteku mimořádně bolestivá. Všude kolem postižené oblasti se udělal rudý pruh, vystouplý jako hliněný val. Do poledne kůže natekla a opuchla. Nebylo mu dobře, točila se mu hlava, střídavě mu bylo horko a zima. Kieto ho přesvědčil, aby si v jedné chýši lehl do stínu, a začal rozmačkávat několik stonků z trsu zelených banánů.
"Co to děláš?" zeptal se zesláble Seumas. "To má být nějaký obklad?"
"Ano," odvětil Kieto. "Pomůže to odstranit otok. Babička mi takový udělala, když jsem měl první

tetování."
"To ale není moje první tetování."
"Je to tvoje první tetování od raiatejského kněze - měl bys udělat, co říkám."
Hojivá mast pomohla zmírnit bolest i otok. Později mu Kieto podal nějaký lék ze stromu nono, který měl na ránu ještě hojivější účinky.
"Mnoho lidí na tetování zemře," prohodil k Seumasovi vesele Kieto. "Krásu bohové lidem nedávají snadno. Víš, jak lidé přišli k prvnímu tetování?"
"Ne," zaúpěl Seumas, "ale obávám se, že si to budu muset poslechnout, dokud tady bezmocně ležím a nemůžu si chránit uši."
"To bylo tak," začal Kieto. "Byl jednou princ, který se jmenoval Tamanui, a měl krásnou ženu, která se jmenovala Rukutia, ale utekla mu za jiným princem, jenž se jmenoval Koropanga. Tamanuimu vzkázala, že ho opustila proto, že zjistila, že ji nepřitahuje. Víš, co Tamanui udělal?"
"Vím, co bych udělal já," zabručel Seumas. "Vzal bych palici, Koropangovi bych roztřískal hlavu - potom bych Rukutiu odtáhl zpátky do své chýše a -"
"Ne, nic takového," přerušil ho Kieto. "Kouzlem se proměnil v bílou rajku a vylétl za svými předky na vrchol hory, aby je požádal o radu. Řekli mu, že mu pomalují tělo tak, jak jsou pomalovaní oni, a Tamanui je nechal to udělat. Bohužel, když se vrátil do vlastního těla a šel se vykoupat, všechny barvy se smyly."
"A já myslel, že to bude hezký, krátký příběh, abych si trochu odpočinul," zaúpěl Seumas. "Pokračuj."
"Princ se znovu vrátil ke svým předkům a zeptal se jich, v čem je pravé tajemství jejich krásy. Odpověděli mu, že si musí nechat udělat na tělo tetování, ale varovali ho, že by mohl zemřít bolestí nebo na nemoc."
"Díky, že mi to znovu připomínáš."
"To nic - zkrátka a dobře," pokračoval bezelstný mladík, "udělali Tamanuimu na těle dlouhé řezné rány, které z něho měly udělat krásného muže, až se tělo zahojí, a vyplnili je tajemným barvivem. Tamanui jednou či dvakrát ztratil vědomí, ale přežil, a když znovu dokázal chodit, vydal se hledat svou manželku. Spatřila ho už zdálky a nahlas se zeptala: 'Kdo to je, ta nádherná bytost s tělem boha?' 'To jsem já,' řekl Tamanui a Rukutia se k němu rozběhla a zahrnula ho láskou."
"Ztloukl ji za to, že mu byla nevěrná?"
"Ovšemže ne, protože to byla jeho chyba, že byl před tetováním tak ošklivý."
"Já bych ji ztloukl," řekl rozhodně Seumas. Chvíli se v té představě vyžíval, protože mu to přinášelo úlevu od bolesti. V duchu viděl ženu s bílou pletí, tmavýma očima, dlouhýma nohama a bujnými vlasy, jak se podrobuje jeho krutému zacházení. "Zřezal bych ji, že by na to nezapomněla."
"A pak by ti ve spánku podřízla krk lei-o-manem," odvětil Kieto, jako by se to rozumělo samo sebou.
"A možná by to stejně stálo za to," vzdychl zamilovaný Pikt, "slyšet ji, jak škemrá o milost - alespoň jednou."
"Koho?" zeptal se Kieto se širokým úsměvem.
"Přece Dor -" začal Seumas, ale na poslední chvíli slovo utnul a pak rychle dodal: "tu Rukučico... kruci, kluku, musíš celý den brebentit? Buď tak hodný, jdi si po svých a dopřej člověku trochu klidu."
Kousek od Seumase dosedl mořský pták létající na velké vzdálenosti. Dirk začal vyvádět a hned ho odehnal.
"Nech toho ptáka na pokoji," zasténal Seumas. "Nevidíš, že je vyčerpaný, pse? Potřebuje si odpočinout."
"To je zvláštní, že to říkáš zrovna ty," řekl Kieto. "Když jsem tě viděl poprvé, ptáky jsi škrtil."
"Nedělal jsem to pro zábavu, měl jsem k tomu důvod."
"Tak mi ho řekni," požádal Kieto.
"A dáš mi pak pokoj?"
"Jestli chceš," usmál se chlapec.
Seumas začal vysvětlovat: "Nechytali jsme buřňáky kvůli jídlu, ale kvůli jejich oleji. Kdybych ptáky neuškrtil, když jsem je chytil, zkazili by si žaludek a já bych o jeho obsah přišel. Musel jsem jim zakroutit krkem, než olej vyvrhnou."

"No jasně, tím se to vysvětluje."
"Tak odejdeš?"
Kieto poslechl a nechal Seumase zotavovat se z prožitých útrap ve společnosti Dirka, který ležel vedle něho a čas od času mu olízl obličej, zmatený tím, že jeho pán nestojí a nechodí po palubě.
Třetí den večer Seumas překonal nejtěžší horečky a dokázal se posadit. Obyčejní rybáři nebyli příliš úspěšní ve vodách, jimiž byly kánoe unášeny, a tak Aputua, hlavní přivolávač žraloků, začal zkoumat tvar mraků v tom druhém, horním oceánu. Nakonec usoudil, že jsou na správném místě pro lov žraloků, a nařídil přivolávačům žraloků ze všech tří plavidel, aby poslouchali jeho příkazy.
"Musíme zajistit jídlo pro naše lidi," řekl jim. "Běžte si najít náčiní k tlučení do vody."
Seumas byl tímto obřadem ohromen, neboť jej ještě nikdy nezažil. Požádal Kieta, aby mu průběžně vysvětloval, co se děje. Kieto mu nejdřív vysvětlil, že v okolí ostrovů bylo šedých útesových žraloků dost, a proto na Raiateji přivolávači žraloků nemuseli své kouzlo používat.
"Dávej pozor," řekl Seumas Dirkovi, "třeba se naučíš, jak to udělat, aby ti večeře vyskočila z moře."
Dirk náležitě zpozorněl, i když to vypadalo, že si není tak docela jist, co se od něho očekává.
Nejdřív Aputua tiše zatroubil na ulitu. Zvuk se nesl přes klidné večerní vody. Pak začali na ulity troubit také ostatní, ale lahodnými tóny. Byl to podmanivý zvuk, který působil vábivě dokonce i na Seumase, který vůbec neměl hudební sluch.
"Povolávají do oblasti žraloky," pošeptal Seumasovi Kieto, "ale musejí to dělat tiše, aby volání nezaslechl Magantu, Velký bílý žralok, a nepřišel naše kánoe spolknout."
Seumas se díval, jak se všichni přivolávači žraloků srovnali do řady, v pokleku v přední části paluby. Potom začali tlouct zdobenými pádly do vody, aby přivábili žraloky, které potom chytí do smyčky z pletených provazů nebo nabodnou na harpunu a vytáhnou na palubu. Když žraloci nepřišli, Kikamana rozhodila do vody kouzelné kameny, po jejichž spolknutí už žraloci nebudou schopni přivolávače žraloků ignorovat.
Přivolávači nadále tloukli do vody a zpívali do večerního vzduchu magické písně.
Konečně jimi proběhla potlačovaná vlna vzrušení. Seumas se podíval přes bok a ve světle klesajícího slunce spatřil ve vodě pod lodí tmavé stíny a míhající se temné šmouhy. Potom se nad hladinu vynořil první velký čumák, s tlamou otevřenou, odhalující spoustu zubů, a prudce chňapl po malovaném pádle, přičemž velký kus dřeva ukousl. Spustila se smyčka, vylétla harpuna, a v dalším okamžiku již byl zmítající se žralok tažen na palubu.
Následoval další a další.
Voda se hemžila šedými těly, rudobílými tlamami a temnýma, lesklýma očima. Zdálo se, že čím více žraloků bylo chyceno, tím horlivěji se rovněž jejich druhové chtějí stát úlovkem. Šílenství je nejvýstižnější popis stavu obětí, které se v extázi vrhaly na nástroje používané k bušení do vody, jako by ignorovat všeobecné třeštění znamenalo nechat si ujít neocenitelný zážitek, bez ohledu na to, že tímto zážitkem byla smrt.
Přivolávači žraloků na sebe pokřikovali pokyny, dělali všechno pro to, aby nepřekáželi těm, kteří nějakého žraloka ulovili a snažili se ho zdolat palicemi, a zároveň chtěli ulovit vlastní rybu. Vypadalo to jako blázinec, ve skutečnosti však měly jednotlivé úkony svůj skrytý řád.
Dřív než Seumas stačil Dirka chytit za límec, pes se štěkotem vyrazil vpřed a dostal se nebezpečně blízko prvního žraloka, který byl na palubu vytažen. Dirk si myslel, že tvora, který předváděl salta nazad a skoky schylmo, velmi snadno zneškodní, ale ve skutečnosti se ocitl v nebezpečí, že přijde o hlavu.
"K noze, Dirku!" zařval Seumas. "Hned!"
Pes nepřestal štěkat, ale ohlédl se přes rameno po pánovi a na druhou výzvu se k Seumasovi vrátil, s tichým vrčením z hloubi hrdla. Seumas dlaní pleskl psa přes zadek.
"Máš přijít na první zavolání," vyhuboval mu. "A ne na druhé, ty špatně vycvičená potvoro."
"Kdopak ho vycvičil?" zeptal se Kieto.
"Nějaký pitomec, který je na psy měkký," odvětil Seumas.
Když přivolávání žraloků skončilo, úlovky stáhli z kůže a vykuchali. Syrové maso pak rozřezali a vyudili v malé kamenné pícce na palubě Letícího oblaku. Palivo bylo vzácné, a proto maso rozřezali na tenké plátky, které se daly nad ohněm z kokosových vláken rychle a snadno uvařit.

Jídlo bylo tuhé, ale výživné.

Jedné horké noci, kdy posádka byla apatická a nepozorná, pahi propluly kolem malého ostrova. Kikamana Tangiiu varovala, aby na tomto místě nezastavovali. Řekla králi, že zásoby se tam získat nedají a že je to něco jako "ostrov páchnoucí duchy" - nezdravé, špinavé místo.
Tangiia přijal vysvětlení své velekněžky bez dalších otázek. V mystických záležitostech byla autoritou ona. Sám věděl o nadpřirozených krajinách Oceánie, jimiž museli čas od času proklouznout, jen málo, a proto její názor jednoduše přijal. Řekla mu, co je ostrov zač a komu patří, načež Tangiia pokýval hlavou, pokrčil rameny a šel si odpočinout.
Seumas však nespal. Stál u stěžně a díval se na zakázaný ostrov, kolem něhož proplouvali. Ve vzduchu nad ostrovem poletovalo něco tmavého, jakoby velcí ptáci nebo kaloni; létali však těsně u sebe a jejich pohyb byl nezvykle omezený. Pohybovali se prudce nahoru a zase dolů, nahoru a dolů, jako by byli i s celou krajinou uzavřeni v nějaké neviditelné nádobě. Seumas usoudil, že to budou nějací dravci, kteří ve vzduchu vyhledávají drobnou kořist.
Vlastní ostrov se zdál být poměrně malý. Seumas odhadoval, že by se dal obejít kolem dokola za hodinu. Byl však porostlý hustým pralesem, takže na temném oceánu vypadal jako štětinatý kančí hřbet. Jak si jej Seumas prohlížel, zdálo se mu, že zahlédl nějakou postavu, velice rychle běžící po písčité pláži - v dalším okamžiku však zmizela v houští, jako by tam vůbec nikdy nebyla.
Kikamana, jasnozřivá panna, stála opodál. Také nemohla usnout, z vlastních důvodů.
"Viděla jsi to?" ukázal Seumas. "Někdo tam je."
"Ano, je," odvětila, "proto chci, abychom rychle propluli kolem."
Rozhlédla se po noční obloze. Přes měsíc přecházela rozvířená mračna, temné závoje z jemných černých vlasů. Hladina moře byla jako tekutý eben, nehlučná jako tekoucí olej. Byla to jedna z těch zvláštních hodin na širých pláních temného oceánu, kdy stačilo jediné slovo či gesto, aby se křehká rovnováha mezi nepřirozeným a přirozeným světem vychýlila na tu či onu stranu a hrůza mohla začít.
V tu chvíli se z tichého moře zvedla náhodná vlna, pravděpodobně Aremata-popoa, a rozběhla se k poslední pahi v řadě, Královské palmě. Právě ve chvíli, kdy zasáhla záď kánoe, se ze spací rohože zvedla asi desetiletá holčička, aby uhasila žízeň kokosovým mlékem. Členové posádky se pohotově něčeho chytili a na lodi se udrželi, ale dívenku odnesl hřeben vlny k malému ostrovu.
"Dítě!" vykřikl Seumas.
"Ne," zanaříkala Kikamana. "Proč jen si musí z každé flotily vybrat oběť?"
Po této záhadné poznámce ihned probudili Tangiiu a řekli mu, co se přihodilo.
"Musím na ten ostrov jít," řekla rázně Kikamana. "Musím to dítě najít, než se něco stane."
"Půjdu s tebou," prohlásil král. "Vezmeme Poa, Manopu a -"
"Ne, musím jít sama," odvětila Kikamana. "Zabil by vás všechny. O to mu jde, dostat na svůj ostrov houf lidí, potom je pobít a uložit do spíže."
Tangiia zavrtěl hlavou. "Nemůžeš jít sama - musíš si s sebou vzít některou ze svých kněžek. Pomohou tě ochránit."
Hodili do vody mořské kotvy a připravili Kikamaně vydlabanou kánoi. Ona však zavrtěla hlavou.
"Vezmu si Seumase," řekla Kikamana. "Je cizí, Matukua to zmate."
Tou dobou se již zbývající dvě pahi s Letícím oblakem srovnaly vedle sebe a propojily. Manopa a Po byli informováni, že Kikamana a Seumas půjdou na ostrov. Vážně pokývali hlavou a udělali do vzduchu posvátné znamení.
"Počkejte chvilku -" začal Seumas, jehož se nikdo nezeptal, zda je ochoten riskovat život; než se nadál, posadili ho do kánoe a kánoi odstrčili. Sotva stačil do pravé ruky popadnout zbraň, palici patu, a do levé hořící pochodeň. Pak již byl po olejové hladině převážen k malému kousku země. Ježila se v měsíčním světle, jako by hosty očekávala.
"Kdo je na tom ostrově?" zeptal se Seumas, zasadil pochodeň do jamky a palici pustil z ruky. Chopil se pádla, aby pomohl s pádlováním k ostrovu. "Kdo je to Matuku?"
Kikamana neodpověděla. Vzala do ruky zbraň, kterou si Seumas přinesl, a pustila ji do vody.
"Co -? Proč jsi to udělala?" vykřikl Seumas. "Teď jsem bezbranný. Žádný z nás nemá zbraň."

"Matukua nemůžeme zabít," řekla jednoduše.
"Byla bys překvapená, koho dokážu zabít," zabručel Seumas. "Těch, které bych v boji muže proti muže nepřemohl, není mnoho."
"Myslela jsem to tak, že ho nesmíme zabít, jinak bychom ohrozili celou flotilu - Matuku je polobůh."
V tom okamžiku kánoe přirazila k pláži, a tak Seumas neměl na další otázky čas.
Zpočátku Seumasovi připadalo, že na ostrově je ticho. Potom zaslechl dětský pláč. Vycházel ze shluku stromů. Mezi dětskými vzlyky byl slyšet další, méně zřetelný zvuk, jakési svištění ve vzduchu nad stromy. Vytušil, že je to zvuk, který vydávají ti ptáci nebo netopýři, které zahlédl z lodi.
"Pojď," řekla Kikamana.
Seumas ji se značnou úzkostí následoval. To místo čpělo něčím zlým; cítil to ve vzduchu. Měl pocit, jako by ho trávy a byliny chytaly za kotníky. Kořeny stromů se mu schválně nastavovaly, aby zakopl.
Ke svému zděšení zjistil, že půda pod jeho chodidly se hemží hmyzem - ať dělal co dělal, šlapal po něm, rozmačkával jej po stovkách. Mravenci, brouci, mnohonožky a další, ti všichni se mu valili přes nohy, kousali ho, štípali ho do kůže, píchali ho. Z listoví zírali pavouci s velkýma očima; na jediném keři jich byly tisíce. V chabém světle pochodně nedokázal mnoho tvorů rozeznat přesně, poznal však, že je jich nepřirozeně mnoho a jsou neobvykle seskupeni. Kruté, masožravé druhy hmyzu byly hned vedle krotkých, býložravých.
Rojící se hmyz tvořil kolem pralesa pruh, jako by to byla nějaká ochranná bariéra.
Když vstoupili do pralesa a listy se jim začaly otírat o kůži, Seumas si uvědomil novou zneklidňující skutečnost.
"Potvory," zamumlal znechuceně a zachvěl se odporem, když na ruce nesoucí pochodeň zahlédl shluk dlouhých, tmavých, vyboulených tělíček.
Když si pochodní posvítil na trup a na nohy, napočítal jich desítky, rozesetých po celém těle. Spoustu dalších jich na sobě měla kněžka, dokonce i na krku a na tvářích. Seumas cítil, jak se mu obrací žaludek.
"Můj ty bože," zanaříkal. "Máme na sobě plno ohavných pijavic."
"Nevšímej si jich," řekla. "Nesnaž se je odtrhnout nebo srazit, nebo ti pod kůží zůstane hlavička. Pak se do ní dá hniloba a otráví ti krev. Zbavíme se jich později."
"Mně nemusíš radit, co dělat s pijavicemi," zavrčel. Zjistil, že mu navztekanost pomáhá zapomenout na odpor. "Já vím, jak si s těmi potvorami poradit."
Konečně dorazili na mýtinu, na které se téměř do výšky nejvyšších stromů tyčila bílá, mřížovitá stavba. Její velikost a uspořádání byly tak velkolepé, že by ji Seumas klidně prohlásil za palác. Konstrukce byla složitá, sestávající z několika vrstev propletených tyčí, které se navzájem křížily a vybíhaly do dutých věží různé velikosti. Rohy stavby obrostly a prorostly okolními stromy, takže dnes byla pevně zapuštěná do jejich kmenů, stala se součástí jejich rozbujelé masy, která obrovskou klec pevně spojovala se zemí. Horké větry, jež konstrukcí profukovaly, vyvolávaly tiché sténání, ne nepodobné zvukovým projevům bolesti.
Seumas hned poznal, že je postavena z kostí, podle vzhledu lidských. Rozeznal stehenní kosti, holenní kosti a lebky, využité jako spojovací kusy a závěrečné klenáky. Kosti byly natěsnané tak, že nebylo možné mezi příčkami prostrčit ruku. Uvnitř klece seděla na holé zemi holčička a tiše plakala.
Seumas okamžitě zapomněl na pijavice. "Velký bože nebes," uklouzlo mu. "Co to je?"
"Matukuův palác," odvětila Kikamana. "A tam jsou jeho hračky, přivázané k věžím."
Seumas zvedl oči k hvězdnému nočnímu nebi a znovu spatřil ptáky a netopýry. Byli však pevně připoutáni ke kostěnému paláci; každý poletoval po obloze na konci dlouhé spletené šňůry.
Konečně je poznal a tiše se zasmál. "Draci," řekl. "Blbí draci to jsou."
Podařilo se mu dosáhnout na šňůru a jednoho přitáhnout. Byl to skutečně drak, vyrobený z banánovníkových listů napnutých na křížovou kostru. Byla to velice jednoduchá konstrukce; něco jako to, co by Pikt vyrobil svému synovi ze zvířecí kůže a klacíků, něco jako drak, s jakým si Seumas hrál jako kluk na útesech Albannu.
"Ty je znáš, ty tajemné tvory?" zeptala se dívenka v kleci, otírajíc si slzy.
"Nejsou to žádní řvorové," řekl Seumas. "Jen kusy listů a provázky."
"Ale Manuku je oživil - létají ve dne v noci - jeho mořští předkové ho naučili, jak vdechnout pohyb

obyčejnému listu."
"Nesmysl," odsekl Seumas. "Možná jsem divoch a barbar, ale své draky poznám." Obrátil se ke Kikamaně. "Musíme tu holku odtamtud nějak dostat."
S Kikamaninou pomocí se Seumasovi podařilo ulomit z jednoho stromu silnou větev. Potom se jí pokusili mříže z lidských kostí vypáčit. Žádné dveře do paláce nebylo nikde vidět. A kosti byly tak pevně stmelené, že se zdálo být nemožné dostat se dovnitř, pokud nebudou mít něco, čím by se dovnitř mohli probít. Seumas se rozhlédl po okolí, jestli nenajde nějaký velký kámen, na nic těžkého však nenarazil. Ostrov zřejmě tvořila pouze hlína, pod níž se skrývala korálová houba.
V tom okamžiku to v podrostu zapraštělo a na mýtinu vyšla postava.
Postava se na kraji lesa zastavila. Byl to nahý muž, avšak asi o polovinu větší než běžný člověk. Z hlavy mu splývaly dlouhé, matné vlasy, hruď a končetiny měl porostlé hustými chlupy. Když otevřel ústa, bylo vidět, že má ostré, špičaté zuby. Muž začal postupovat k nim.
"Promluv na něho," řekla potichu Kikamana, "svým jazykem."
Seumas vykřikl: "Ciod e a tha ort? Na biodh eagal ort."
Obří muž se na místě zastavil a vytřeštil oči. Podíval se na Seumase s jistou bázní. Seumas využil své výhody, ukázal na kostěný palác a zamával ulomenou větví ve vzduchu tvorovi před obličejem.
"Bi cho math agus an dorus fhosdgladh."
Matuku polekaně vykřikl a co nejrychleji uprchl zpátky mezi stromy.
"Vyděsil jsi ho tou svou palicí," řekla Kikamana. "Teď se nám ztratí."
"Jestli s tím mám něco společného, tak to ne," prohlásil Seumas. "Tenhle ostrov není dost velký, aby se na něm dalo schovat."
Stále s větví v ruce se rozběhl za Matukuem. Pralesními cestičkami zahnal obrovského muže až na pláž, přes řeku hmyzu, a cestou nasbíral další pijavice. Díval se, jak Matuku vběhl do vody a brodil se tak dlouho, až nedosáhl na dno a zmizel mu z očí. Po dobu, kdy Seumas čekal na pláži, zůstal obří muž zcela ponořený. Seumas po chvíli pochopil, že Matuku už ven nevyjde. Obr se špičatými zuby se nakonec utopil. Seumas ještě prohledal pláž oběma směry, neboť ho napadlo, že tvor mohl odplavat pod hladinou a vyjít na břeh někde jinde, ale žádné stopy v písku nenašel.
Pikt se vrátil ke Kikamaně a řekl: "Určitě je mrtvý - vešel do moře a už z něj nevylezl."
Kikamana zavrtěla hlavou. "Matuku umí chodit po dně oceánu -je to jedna ze lstí, které ho naučili jeho mořští předkové. Říkala jsem ti přece, že je polobůh - syn smrtelné ženy a Tawhakiho, boha hromu a blesku. Je to bezcitný kanibal, který jí syrové lidské maso ze svých obětí zaživa. Má rád děti, protože jejich maso je měkké a čerstvé. Co jsi mu to řekl - svým jazykem?"
"Řekl jsem: 'Co tě trápí? Neboj se.'"
"A podruhé?"
"Požádal jsem ho, aby byl tak laskav a ukázal mi dveře - do klece."
Kikamana si povzdechla.
"Vrátí se?" zeptal se Seumas.
"Myslím, že ano. Ze zvědavosti."
Dívenka v kleci pořád posmrkávala. "Já chci jít k mamince - chci svou maminku," řekla.
"Už to brzy bude, dítě," odpověděla jí Kikamana. "Teď buď trpělivá."
Seumas zamával větví. "Co kdybychom ho chytili do sítě a já mu pohrozil, že mu vymlátím mozek z hlavy, když klec neotevře?"
"Nemůžeme mu ublížit a dokonce mu ani vyhrožovat -Tawhaki by flotilu zničil. Vyhrožovat zabitím synovi některého z bohů, bez ohledu na to, jak je opovrženíhodný, by znamenalo přivodit si zkázu. Musíme ho přesvědčit, aby otevřel tajná dvířka, aniž bychom ho zastrašovali nebo mu nějak ublížili."
"Žrouta malých dětí?"
Kikamana pokrčila rameny. "Byl bys raději, kdyby flotilu roztrhaly blesky?"
Než to stačila dořící, Matuku s praskotem vyrazil z podrostu, přitiskl Seumasovi ruce k tělu a přinutil ho upustit větev. Hned nato zavřískl radostí, že bílého démona tak velice snadno dostal. Přes Seumasovo rameno plivl do tváře Kikamaně, která nečinně stála a přihlížela, jak Pikta pomalu drtí. Ustoupila a mumlavě odříkala karakiu, pokusila se Seumase ochránit jedním ze svých magických popěvků. Chvilku

to působilo, jenže potom Matuku zavrtěl hlavou a tvrdě stiskl. V Seumasově hrudi prasklo jedno žebro, okamžik nato druhé. Když to Kikamana uslyšela, konečně promluvila, právě v okamžiku, kdy Seumasovi obestírala hlavu rudá, nejasná bolest.
"Jestli toho démona zabiješ, neukáže ti, jak udělat zvláštního draka," řekla rychle.
"Ááá!" vykřikl Matuku. "Draka. Draka."
Tlak na okamžik zmírnil.
"Jakého draka?" zasténal Seumas.
"Určitě znáš jiný typ draka," zašeptala Kikamana. "Říkal jsi, že tyhle jsou jednoduché, ty, které má tady. Udělej mu složitějšího."
"Já - nevím - nevzpomínám si."
"Draka!" vykřikl Matuku a nechal Seumase padnout na zem. "Udělat pro Matuku draka!"
"Já - nemůžu," zasípal Seumas. Bolest ze zlomených žeber byla tak prudká, že mu dýchání dělalo potíže.
"Přemýšlej!" vyhrkla Kikamana.
Obrátila se k Matukuovi. "Nech nám to dítě - uděláme ti krásného draka."
Potom na Seumase: "Tak co?"
"Možná - kdysi jsem potkal potulného obchodníka - říkáme jim kramáři - který mi na obrázku ukázal komorového draka - takového velkého čtyřbokého..."
"Tak ho udělej."
Matuku vyčkával, usmíval se od ucha k uchu a oči mu zářily bláznivou radostí.
"Velkého draka! Nového draka! Ano, ano."
"Budu - budu potřebovat nějakou zvířecí kůži, kožku," řekl Seumas. "A několik bambusových hůlek - a provázek."
Matuku odběhl zpátky do pralesa.
Zatímco byl pryč, Kikamana opatrně ovázala Seumasovi žebra pruhy plátna z tapového lýka, které odtrhla z vlastního oděvu.
"To bude dobré," řekla tiše.
"Jsem rád, že si to myslíš," odvětil Seumas a poklepal si na ovázanou hruď. "Stejně to svinsky bolí."
"Je to lepší než mít rozdrcené srdce."
Seumas se mrzutě usmál. "To už je rozdrcené dávno - někým, kdo nemá sílu, která by stála za řeč."
Kikamana si všimla smutku v jeho hlase a pohladila ho konečky prstů po tváři.
"Třeba se i to jednou zahojí."
Matuku se vrátil se všemi součástmi pro výrobu draka, včetně několika velkých kusů tence vypjaté kůže a ostrohranné lastury střenky. V mihotavém světle bylo na kůži vidět značky, nějaké kresby, ale Seumas se tak soustředil na plány draka, které měl v hlavě, že se jimi příliš neznepokojoval. Vyrobil ještě několik pochodní a rozmístil je na mechem porostlém břehu do kruhu. Potom začal rozřezávat kůže. Zároveň vysvětloval Kikamaně, jak má svazovat vzpěry, jež vytvoří kostru draka. Načmáral na zem obrázky, na kterých jí ukázal, jak by měl hotový drak vypadat.
"Budeme si tady muset navzájem pomoci," řekl Seumas, "protože jsem nikdy neviděl, jak se takový drak dělá. Jenom jsem o tom slyšel od jiného člověka - viděl jsem obrázek."
Kikamana chytrostí nezaostávala v žádném ohledu, a zanedlouho byla práce na kostře komorového draka v plném proudu. Modlila se, aby se Tangiia nerozhodl k útoku na ostrov, když byli oba tak dlouho pryč. V mihotavém světle pochodní, před očima jak Matukua, tak jeho mladé vězeňkyně, začínal drak dostávat tvar. Seumas požádal o stromovou mízu, aby mohl kůže na hranách komory slepit, a Matuku mu ji i ve tmě, která v pralese vládla, pozoruhodně rychle opatřil. Seumas usoudil, že netvor zná na tomto ostrůvku, kde byl svým otcem uvězněn, každičký kout, každé místečko.
"Tak!" zvolal Seumas, když svítání začalo na oblohu vystrkovat šedomodré prsty. "Komorový drak!"
Podal hračku Matukuovi, jenž ji s překvapivou jemností vzal do rukou a láskyplně ji pohladil. Potom Matuku vytáhl z úkrytu v dutině stromu klubko splétaného provázku namotaného na krátkém klacíku. Jeden kousek provázku uvázal k drakovi a pak se rozběhl pralesní stezkou k pláži. Oba lidé se vydali poklusem za ním, přičemž Kikamana se cestou hlasitě modlila, aby drak skutečně fungoval, aby ve větru létal.

"Maomao," řekla, "Velký bože větru - dej, ať ta hračka létá, alespoň chviličku..."
"Ty malověrná," poznamenal Seumas a podíval se kněžce do jejích krásných očí. "Poletí."
A měl pravdu. Drak se lehce vznesl do vzduchu.
Matuku běhal po pláži, jeho vysoká, pružná postava se vlnila vzrušením a jeho smích se rozléhal přes vodu až k uším lidí na pahi. V ranním světle alespoň uvidí, že Seumas a Kikamana jsou živí a zdraví. Budou se možná divit, co je to napadlo, pouštět draky na pláži, když mají osvobozovat holčičku ze zajetí, ale Kikamana doufala, že Tangiia projeví trpělivost a bude jí důvěřovat.
Matuku odmotával provázek tak dlouho, až byl z draka obdélníček vysoko nad ostrovem.
"Drak!" vykřikl nadšeně. "Nahoru, nahoru!"
Přivázal draka ke kusu korálu trčícímu z písku.
"A teď tvoje polovina dohody, Matuku," řekla Kikamana. "Musíš to dítě propustit."
Matuku najednou zesmutněl.
"A je to tady," zabručel Seumas. "Slib se ruší."
Pikt byl přesvědčen, že masožravý polobůh teď vezme své slovo zpátky.
Z oblohy se však ozval temný zvuk, jako vrčení z hloubi psího hrdla. Matuku s polekaným výrazem v očích pohlédl nahoru. Žádná černá mračna, z nichž by hřmění mohlo pocházet, na nebi nebyla.
"Tvůj otec," podotkla Kikamana. "Nemá rád ty, kteří porušují dané sliby."
Matuku se na ni upřeně podíval a po chvíli se vydal stezkou zpátky ke kostěnému paláci. Kikamana a Seumas šli za ním, znovu přes hmyzí hráz. Tou dobou již Seumas utržil kousnutí a bodnutí tolik, že byl k bolesti téměř imunní.
Potom si přímo před jejich zraky Matuku pohrál s jedním místem klece, zatlačil a povytáhl maličké kostěné jehly - tu z prstu na noze, tam z prstu na ruce - jednu ve složitém sledu pohybů zasunul, druhou předsunul. Zamykací mechanismus byl jako nějaký zvláštní hlavolam z navzájem propojených dřívek, jaký by kramáři možná s úspěchem prodali ohromeným rolníkům v albannských vesnicích. Nakonec se dvířka klece otevřela a její zajatkyně mohla padnout Kikamaně do náruče.
"Přísahám, že ta dvířka nebyla vůbec vidět," pravil Seumas a mnul si bolavá žebra. "Ty sis jich všimla?"
"Ne," přiznala kněžka. "Ale teď pojďme, ať děvče vrátíme mamince."
"Ano, já chci k mamince," popotáhlo dítě.
Seumas se otočil k Matukuovi, který přikývl. Oči mu stále ještě svítily.
"Dobrý drak," řekl polobůh. "Dobře létat."

Cestou kánoí zpátky k pahi Seumas nechal pádlovat Kikamanu a děvčátko. Věnoval se tomu, že opálil žhnoucí větvičkou pijavice sobě a pak udělal totéž Kikamaně. Při doteku rozpáleným koncem se pijavice stočily, zvedly hlavičky a ocásky a pustily se oběti. Kousnutí a bodnutí hmyzu jim později ošetří hojivými bylinami.
"Zahojí se ta žebra brzy?" zeptal se.
"Za několik týdnů budou v pořádku," odpověděla kahuna. "Nějakou dobu odpočívej."
"Stejně budu moci dost těžko dělat něco jiného," zabručel Pikt. "Musím na to pořád myslet - bylo to štěstí, že kůže, kterou nám Matuku přinesl, byla tak dobře vydělaná, že byla tak tenká. Kdyby byla silnější, drak by možná byl příliš těžký a z písku by se nezvedl."
Kikamana se mu podívala do očí. "To, že byla tak tenká, nebylo vyděláním - byla už taková."
Seumas se zatvářil poněkud nechápavě. "Myslím, že nemáš pravdu," řekl. "Které zvíře by mohlo mít tak tenkou kožešinu?"
"To nebylo to, čemu říkáš kožešina," odpověděla klidně Kikamana. "Byla to lidská kůže. Matuku své oběti vždycky nejdřív stáhne z kůže, než jim okouše maso z kostí. Nechává očištěné kůže vlát na nějakém ukrytém stromu."
Seumas sebou škubl a zalétl pohledem ke komorovému drakovi, za nějž tahala netvorova ruka, poletujícímu vysoko nad pláží.
"Lidská kůže," řekl. "To je odporné."
Podíval se na vlastní ruce a vzpomněl si, jak snadno se kůže dala řezat a krájet do požadovaného tvaru, vzpomněl si na značky, jichž si všiml a které, jak nyní pochopil, samozřejmě byly tetování. Nějaký mrtvý

člověk, nějaký nešťastný, ztroskotaný námořník, teď poletoval nad ostrovem a díval se dolů na své propletené kosti, vznášel se nad tvorem, který ho zaživa stáhl z kůže, a stejně ho dál držel v zajetí na konci provázku a škubal jím.
Bude mít o čem přemýšlet, než se mu žebra v hrudi zahojí.
Když míjeli ostatní dvě pahi, Seumas zahlédl roztouženou tvář Kluk-holky, vykukující zpoza stěžně. Smutně na něho zamávala. Na jiném plavidle se Seumas cítil v bezpečí, a tak zamával také. Vymohl si, aby byl umístěn na jinou pahi než zoufalá Kluk-holka, jinak by měl ze života muka, neboť by jejímu pronásledování nemohl uniknout.
"Nepřijdeš na návštěvu?" vykřikla Kluk-holka, když kánoe proplouvala kolem.
Brzy," zalhal Seumas. "Dočkáš se."

2.

Od návštěvy Matukuova ostrova uplynulo dvacet dní, během nichž jedna žena porodila, jeden muž zemřel přirozenou smrtí a dítě, které spadlo přes palubu, napadl žralok, a je stále unášel proud. Podařilo se jim zachránit děvčátku život, ale celá levá polovina jejího těla byla ochromená.
Žralok byl chycen, jak se v takovém případě patří, a rituálně potrestán, přičemž byl přivázán za ocas a tak dlouho tažen vodou pozpátku, až měl na kahánku. Potom chytili žahavou medúzu a nacpali mu ji do jícnu, který vzápětí otekl. Pak žraloka rozřezali na kusy a méně jedlé partie předhodili terejům. Dravec, který občas záludně napadal a požíral vyčerpané tereje odpočívající na hladině, se tak dočkal ideální spravedlnosti.
Několik dní po téhle události Tangiia zahlédl na obzoru kruhový mrak a poznal, že je to jeden z těch nebeských útvarů, které se drží vrcholků hor. Vyznačil si mrak na své provázkové mapě, která již začínala být poměrně dlouhá a byla ověšena uzlíky mnoha různých tvarů a velikostí.
"Dobře se dívejte po známkách země," řekl nižším navigátorům.
Potom bylo spatřeno několik bílých ptáků, krásných tvorů s dlouhými červenými ocasními pery, jejichž těly jako by obloha rozkvetla. Občas při svém elegantním tanci dokonce létali pozpátku. Raiatejci nikdy nic takového neviděli. Určitě to byli ptáci, kteří se drží v blízkosti země.
Tangiia měl hlídku. Na sluneční straně kánoe si povšiml zčeření mořské hladiny a nařídil veslařům, aby se mu vyhnuli. Když našli jakési mořské řasy, dali je slepému Kahovi, který je pozorně prohmatal.
"Slyšel jsem o ostrovech, o nichž se na Raiateji říkalo, že leží ve směru Ra. Prý tam mají být tančící bílí ptáci a hrubé řasy. Jakou barvu má voda, synu?" zeptal se Kaho Po'oiho.
"Je to barva nezralého kokosového ořechu," odpovědělo dítě.
"Tak." Stařec se slepě usmál. "Ano, je to místo, o němž jsem slyšel. Musíme být v těchto vodách obezřetní. Zdejší obyvatelé jsou nepřátelští."
Tangiia starci poděkoval.
Již další den zaslechli ve větru útesy a konečně v poledne se přiblížili k ostrovu, z jehož středu vyrůstala bujně zelená hora. Bylo to sluncem rozpálené, nezdravě vypadající místo, kde hustá vegetace sbíhala přes pláž až k moři. V několika zátočinách Raiatejci zahlédli mangrovové bažiny, v nichž stromy stály na vysokých, obnažených kořenech, jako by se chystaly na pavoucích nohách utéct před přílivem. Nakonec lodě narazily na písčinu vybíhající jako kosa do moře. Tam kánoe zakotvily.
"Potřebujeme nabrat pitnou vodu," řekl Tangiia s neblahou předtuchou, že se nemá dlouho zdržovat. "Není to ostrov, na jakém bych se chtěl usídlit."
Potom byla sestavena šestičlenná průzkumná skupina, jejímž úkolem bylo najít pitnou vodu, zatímco ostatní budou sbírat kokosy k pití a všechno ostatní, co se jim podaří na pobřeží objevit.
Tuhle výpravu vedl Manopa. Mezi jejími členy byli mladý kněz, který ukradl boha naděje, Po a Seumas. Seumasova zlomená žebra již byla téměř zhojená, cítil se v obvyklé kondici.
Král Tangiia zůstal u pahi, přestože vyjádřil velkou touhu jít s průzkumnou skupinou. Ale Kikamana mu připomněla, že jeho místo je s jeho lidmi a že má nyní jako král povinnost chránit se, aby se mu nic nestalo.
"Kdyby se skupině něco přihodilo, musíme odrazit a odplout - a ty musíš být s námi. Přestože jsi mladý,

jsi náš král a musíš v takovýchto chvílích svou dobrodružnou povahu potlačit. Bez svého krále bychom byli ztraceni v neznámém oceánu, bez důvodu tam být."
Kluk-holka, která se plavila na Sopečné květině, s kněžkou souhlasila.
"Měl bys zůstat tady s námi a spolu s ostatními bojovníky chránit ženy a děti."
Tangiia s těžkým povzdechem souhlasil. Věděl, že když kánoe kotví spolu, bude vystaven spravedlivému rozhořčení princezny Kuly, před nímž jej až do této chvíle chránilo otevřené moře. Však také během rozmluvy s Kikamanou zahlédl její hněvem doutnající postavu vystupovat na písečný výběžek. Princezna si to rázným krokem namířila k novému králi, který se velekněžce koktavě omluvil a rychle odešel po výběžku k pobřeží, doufaje, že se mu podaří na nějaký čas najít útočiště v okolní husté džungli.
V tom okamžiku byl z klece na jedné pahi bez povšimnutí vypuštěn pták. Jak stoupal k nebi, vrhly se na něho místní fregatky. Tangiia zaslechl rozruch a vzhlédl. Uviděl, jak fregatky útočí na cizáka ve svém středu, ale pokrčil jen rámeny, a když pták vylétl výš, mimo nebezpečí, přenesl pozornost jinam.
Fregatky každou chvíli útočily na nějaké nešťastné opeřence a okrádaly je o potravu, nebo je jenom tak pronásledovaly, poněvadž to bylo jejich území. Ihned pustil příhodu z hlavy. Ve hře byly důležitější věci, a proto bylo lepší nerozptylovat se vrtochy přírody.
Pokud by se král Tangiia díval dál, všiml by si, že pták odletěl nad oceán stejným směrem, z něhož připlula flotila - a snad by si tak mohl ušetřit budoucí zármutek.

Manopa vedl svou nepočetnou výpravu, jejíž každý člen nesl několik prázdných tykví na vodu, do vnitrozemí. Byli jen lehce ozbrojeni a doufali, že v případě napadení bojovnými obyvateli by vystačili s útěkem. Neviděli však ani necítili žádný kouř, a proto si Manopa dělal naděje, že tato část ostrova není obydlena.
Pod klenbou listoví bylo horko a vlhko a na zpocená těla průzkumníků prosekávajících si cestu bujnou vegetací kostěnými noži se nepříjemně lepil hmyz. Vzduch byl těžký a dýchání obtížné. Místy byl zápach až neuvěřitelně silný, když stoupal z mangrovových bažin, kde praskaly bubliny plynu a uvolňovaly do uzavřené atmosféry starý organický puch. Mezi přílivem zaplavovanými oblastmi bažin pobíhali mávaví krabi, z hustých, tmavě zelených listů nad špinavými poloslanými vodami viseli plazi. Vypadalo to, jako by tam Moko, ještěrčí bůh, rozhodil své zelené, živé drahokamy.
A jako by očividná fyzická nepřitažlivost okolí nestačila, řekl jim kněz, že v listoví všude kolem cítí duchy.
"A taky trpaslíky," zašeptal a zachvěl se. "Cítím kolem nás Lipsipsipy..."
Po zaúpěl a Seumas se ho zeptal, co to znamená.
"Lipsipsipové," řekl Po a ohlédl se. "Jsou to malí démoni, kteří žijí v trouchnivějících stromech a černých kamenech. Duchové, kteří tě sežerou, když je urazíš."
"A jak je člověk může urazit?" zeptal se Seumas, jehož domovina, Albann, se jen hemžila trpaslíky a obry žijícími v hlubokých jeskyních a v horách vysoko ve skalách.
"Jenom tím, že tady je, když je cizinec."
"Jen tiše," napomenul je pragmatičtější Manopa. "Chcete, aby celý ostrov věděl, kde jsme?"
Manopa vedl skupinku k místům, kde se dal s největší pravděpodobností očekávat potok padající z hory a razící si cestu houštinou k moři. Muži se oháněli dlouhými kostěnými noži, odsekávali spletence lián a šťavnaté rostliny se silnými stonky, které se rozrůstaly pod korunami stromů. Konečně byli odměněni zvukem padající vody.
"Tudy," zavrčel Manopa a vyvedl je na mýtinu.
Ze skály padal jako stříbrný bič tenký vodopád a ztrácel se v přirozené, mechem obrostlé prohlubni, odkud odtékal podzemím. Seumas se rozhlédl po mýtině, která byla očividně uměle vytvořená, se zlou předtuchou. Na jinak hladkém pahýlu si všiml vyřezaného obličeje boha pojídajícího ještěrku. Hlava a přední nožičky vylézaly z bohových úst jako napuchlý jazyk. Vyřezaná tvář měla veliké, kulaté oči, dlouhý, na špičce široký nos a silné, kruté rty.
Seumas se zachvěl, teprve když si prohlédl hlavu ještěrky; měla tvář vyděšeného člověka.
"Kdo to je?" zeptal se Seumas šeptem Poa.
Po se podíval a zavrtěl hlavou na znamení, že neví a nechce vědět.

Za řezbou trčely ze země pod různými úhly pomalované totemy přibližně o velikosti lidské paže. Řezby na totemech zobrazovaly zvířata a ptáky, ale také tváře a lebky. Některým opracovaným obličejům visely od úst špinavé cary lýkové látky, jako zmrzlé zvratky. Řezby měly oči propíchnuté bodci. V několika případech odhalovaly ohrnuté rty dlouhé, obdélníkové zuby. Jazyk jedné dřevěné lidské tváře byl dlouhý jako lidská střeva; táhl se po zemi zarostlé křovím a mizel v ústech jednoho totemu jako tenký had zalézající do díry.
Manopovi lidé již byli vyděšení. Bylo jim jasné, že narazili na posvátný vodopád. Bylo to děsivé místo, kde byla hrůza ohavných činů téměř hmatatelná a bylo ji cítit ve smrdutém vzduchu. Každý čekal, že v kterémkoli okamžiku vyskočí zpoza kamene nějaká odporná, slintající stvůra. V tu chvíli Po vykřikl.
"Árrrhhh!"
Husté kapradí se rozhrnulo a v něm byl muž. Po upustil tykve, které nesl, a zvedl palici, aby se bránil. Cizinec též uskočil zpátky a napřáhl oštěp. Vyplázl jazyk a zaujal přikrčený postoj. Z hrdla mu vyšel válečný pokřik.
Manopa Poa zezadu chytil a pokynul mu, aby dal zbraň dolů. Po ho uposlechl.
Opatrný cizinec vyšel z křoví, stále přikrčený, následován zástupem několika dalších mužů. Kdyby Manopova skupina chtěla zaútočit, teď k tomu byla vhodná chvíle, ale muži byli setkáním vyvedení z míry a ztratili iniciativu. Manopa nevěděl, kolik místních bojovníků je v okolí a zda jsou nebo nejsou obklíčení. Jediná použitelná taktika byla bleskově zaútočit a pak se stáhnout, jenže zpáteční cesta k moři mohla být odříznuta.
Manopa si zkušeným okem prohlížel domorodce.
Byli tetovaní, ale symboly, jaké nezvaní hosté nepoužívali. Na rozdíl od Raiatejců, jimž tetování v obličeji připadalo ohavné, měli tito bojovníci na nosech a na tvářích vytetovány pruhy. Vzezřením byli Raiatejcům hodně podobní, jenže měli vyholené hlavy, až na dva zkroucené rohy z vlasů, které jim trčely z temene hlavy. Po pravdě řečeno, postavou byli o něco podsaditější a drobnější než vetřelci.
Postupně na mýtinu vyšli další a další muži a Manopovu skupinu obklíčili. Všichni byli těžce ozbrojeni a podle chování a zdobení těl byli připraveni na válku. Pokusit se bojovat s tolika bojovníky na těsné mýtině by byla sebevražda. Manopa čekal, co domorodci řeknou. Teprve potom se chtěl rozhodnout, co se svými muži podnikne. Nebál se boje, ale chtěl svým mužům dál co možno největší šanci.
"Proč jste sem přišli?" zeptal se jeden z domorodců, jenž podle čelenky vypadal na nějakého náčelníka.
"Co tady děláte?"
Mluvil se zvláštním přízvukem nářečím, které používali všichni plavící se Oceánci; byl to téměř samostatný jazyk. Tuto řeč používali mořeplavci, aby se mezi sebou dorozuměli, když se setkali na širém moři, anebo v situacích, jako byla tato, kdy cizinci dorazili na nějaký ostrov. Byl to chudý jazyk, ale svému účelu postačoval.
"Ničeho jsme se nedotkli," řekl Manopa. "Nedotkli jsme se vody."
"Voda je tabu," vyštěkl náčelník.
"Ano, rozumíme," řekl rychle Manopa.
Po celou dobu tohoto velmi stručného rozhovoru si Manopa uvědomoval, že domorodci obcházejí oklikou za jeho skupinu, aby se na něco podívali, a ti, kteří stojí vepředu, napínají krky, aby viděli jeho mužům přes ramena. Chvíli mu trvalo, než si uvědomil, že předmětem jejich zájmu je Seumas, který stál mezi knězem a dalším mužem. Manopa a jeho muži byli na neobvyklost Seumasovy kůže, vlasů a očí tak zvyklí, že úplně zapomněli, jak zvláštní to může připadat jiným lidem.
"To nebýt albín," řekl náčelník s pohledem upřeným na Seumase. "Co je to?"
Manopa se pohotově chopil příležitosti.
"Démon, kterého jsme chytili do pasti. Vycvičili jsme ho, aby za nás bojoval. Oči má z modrých lastur. Na těch částech těla, kam slunce nesvítí, má kůži čistě bílou."
Seumas pochopil, co se tady děje.
"Tha e cho geal ris an t-sneachd," řekl jim jazykem démonů, že je bílá jako sníh.
Náčelník přimhouřil oči a rychle ustoupil. Kruh kolem nešťastné skupinky se znenadání rozšířil.
"On být démon?"
"Náš démon," řekl Manopa.

Náčelník, který vycítil, že se od něho očekává, že bude ze své skupiny bojovníků nejodvážnější, poněkud opatrně přišel blíž a nejistými prsty sáhl Seumasovi na hruď. Vzápětí ruku rychle strhl zpět. Seumas nehnutě stál, aby si ho mohli prohlédnout a zhodnotit od hlavy k patě. Věděl, že jeho zrzavý cop má pro Oceánce šokující barvu a svýma světle modrýma, pronikavýma očima již vystrašil mnohé. Na náčelníkovi bylo vidět, že jej Seumas fascinuje.
Nakonec náčelník řekl: "Budete s námi jíst," a vykročil na stezku, kterou na mýtinu přišel.
Zdálo se, že od Manopy a jeho mužů se očekává, že půjdou za ním. Domorodí bojovníci jim zastoupili cestu k moři, a tak Manopa dal své skupince znamení, aby uposlechla.
Odvedli je do vnitrozemí a po úbočí hory na plochou terasu, jež by se dala téměř označit za náhorní plošinu, nebyl toho, že na ni vrhala stín obrovská skála, která se jako zahnutý hák tyčila za terasou a nakláněla se nad ni. Seumas si všiml, že po strmém svahu vede jenom jedna pěšina, sledující úzký hřeben, po němž museli jít za sebou jako husy. Po obou stranách hřebene, jenž byl široký jako člověk v ramenou, terén spadal dolů do hlubokých údolí.
Vesnice na plošině představovala pevnost, na niž se téměř nedalo zaútočit. Seumas se kradmo rozhlížel po okolí, jestli nenajde nějakou únikovou cestu, ale vše nasvědčovalo tomu, že pokud byl hřeben dobře střežen, byl i útěk prakticky nemožný.
Jakmile vstoupili do velké vesnice z kamenných chýší se střechami z palmových listů, skupinka se stala terčem značného zájmu. Ženy se zamračenými tvářemi a děti se na ně vyšly podívat, když procházeli kolem, jenže nebylo slyšet žádné zdravení nebo vítání, pouze tíživé ticho. Seumas přitahoval zvláštní pozornost; některé děti se schovaly za matky, když se skupina, ve které šel, přiblížila. Z okraje vesnice vyběhli psi a začali na cizince štěkat a chňapat po nich. Jeden z nich skákal Manopovi na paty tak dlouho, až ho nakopl a poslal ho s kňučením mezi smečku, která neměla tolik odvahy a udržovala si odstup.
Byli odvedeni na rozlehlé, obdélníkové obřadní prostranství s kamennou podlahou. Na prostranství bylo několik různě vysokých kamenných plošin a kolem stály domy různé velikosti a výšky. Byli požádáni, aby se uprostřed obdélníku posadili. Byl to chrám, jemuž se, jak Seumas pochopil, v místním jazyce říkalo tohua. Přinesli jim pití.
Chrám se postupně začal plnit bojovníky, kteří si sedali kolem Manopovy skupinky, až se jich v prostoru kamenné stavby a kolem shromáždily dvě či tři stovky. Seumas podle velikosti vesnice odhadoval, že další muži budou někde jinde. Domů bylo na plošině tolik, že v nich muselo žít kolem dvou tisíc lidí. Bylo zřejmé, že všichni válečníci zde nejsou; převážná většina bojeschopných mužů byla někde jinde. Možná ve válečných kánoích bojovali na nějakém jiném místním ostrově, ale pravděpodobnější bylo, že jsou dole na pobřeží a útočí na Raiatejce.
"Jak se jmenuje tento ostrov?" zeptal se Manopa náčelníka, jenž od Seumase nedokázal odtrhnout oči.
"Nuku Hiva," odvětil náčelník, ale ani nyní neuhnul pohledem. "Ty mi prodat svého démona? Já dát ti mnoho žen, mnoho lastur, mnoho červených per."
Seumas zalétl očima k Manopovi, jenž mu odpověděl kamenným pohledem.
"Ano," řekl nakonec. "Rozmyslím si dobrou cenu."
"Dobře," usmál se náčelník a ukázal řadu rovných zubů. "Přijít noc - my jíst. Ty mi zítra říct cenu. Teď ty chtít ženu pro každého muže?"
Na Manopově tváři se usadil nepříjemný úsměv. "Ano - dobře."
Seumas tuto taktiku dobře znal, sám ji používal v klanových válkách. Měli se teď nacpat, opít, vysílit se milováním a potom se nechat pozabíjet. Nakrm nepřítele, opij ho, unav ho fyzicky, otup jeho ostražitost a pak, až upadne do vyčerpaného spánku, mu podřízni hrdlo.
Seumas přemýšlel o obchodní transakci, jíž byl svědkem, a došel k závěru, že náčelník asi má nějaký zvrácený smysl pro čest, který mu velí, aby nabídl, že démona koupí, místo aby se ho okamžitě zmocnil silou. Nepochybně měl pocit, že kdyby skupinu pobil a jejich démona si vzal jako válečnou kořist, mohlo by to přinést neštěstí. Démon byl něco neobvyklého a s neobvyklými tvory bylo namístě zacházet opatrně, obezřetně, aby přitom nedošlo k urážce nějakých neznámých bohů či porušení tajemných tabu. Když nic jiného, nabídka byla učiněna, a to, že se prodávající možná nedožije toho, aby mohl dohody využít, sotva byla vina kupujícího.

"Dobře," zopakoval náčelník. Pak něco zavolal vlastním jazykem. Přinesli několik dřevěných podnosů a obřích lastur s ořechy a ovocem a položili je před něho. Náčelník a jeho spolukošovníci si vybrali, na co měli chuť, a potom nabídli Manopovým mužům, kteří také něco snědli.
Po jídle vyhnali z jednoho kamenného domu nahé dívky. Podle vzhledu a chování byly z jiného kmene, možná dokonce z jiného ostrova. Seumas vytušil, že jsou to zajatkyně získané při nájezdu na některé sousedy. Vypadaly zmateně a vyděšeně.
Každý z Manopových mužů dostal přidělenu jednu ženu, až zůstal samotný pouze Seumas. Před něho postrčili nahou dospělou ženu, asi třicetiletou. Měla trochu nadváhu, ale byla hezká.
Místní náčelník řekl něco, čemu Seumas neporozuměl. Obrátil se proto na Poa.
"Manželka nepřátelského náčelníka," zamručel Po. "Prokazuje ti čest. Její manžel je nutný k jinému obřadu."
Seumas přikývl, i když nepochopil, co Po tou zmínkou o manželovi myslel. Zajatá žena nebo dcera nepřátelského náčelníka byla trofej, jaká se nedávala jen tak.
Žena vypadala vystrašeně a Seumas snadno chápal proč. Kromě toho, že byla využívána jako nástroj k oslabení jakýchsi cizinců z druhé strany oceánu, ji vydávali tetovanému bílému démonovi z pekla. Co když bude mít ohnivý penis? Nebo bude mít na podbřišku rybářské háčky, kterými si ji chytí a už ji nikdy nepustí? Nebo bude mít dech nasycený vůní smrtelně jedovaté květiny?
Seumas se od ní odvrátil.
Po ho chytil za ruku a sykl raiatejským jazykem: "Musíš to udělat - na místě nás zabijí, jestli jejich dary nepřijmeme."
"A já jich několik vezmu s sebou," zavrčel Seumas s pohledem upřeným přímo na náčelníka.
"Ano, právě o to nestojí - nejdřív chtějí otupit naši bojovnost - ale dej nám šanci. Dělej, co chtějí, dokud se nám nenaskytne příležitost uniknout."
Seumas se znovu otočil k ženě náčelníka. Ostatní Raiatejci již leželi s mladými ženami na tkaných rohožích, mlčky pozorováni nějakými dvěma stovkami domorodých bojovníků. Seumas spustil bederní zástěrku, aby vyděšené ženě ukázal, že tam nemá nic ohnivého a že pod lýkovým plátnem neskrývá žádné pasti. Podívala se mu mezi nohy a po chvíli si před něho lehla na rohože, jež byly po kamenné podlaze rozloženy.
Když ji vzal do náruče, prudce se třásla strachem. Chvíli ji hladil po vlasech, bedlivě sledován místním náčelníkem, na jehož tváři byl nechápavě zamračený výraz. Seumas věděl, že se od něho očekává, že se ženy zmocní chladně, bez jakýchkoli projevů citu, jenže to nedokázal. Musel alespoň ukázat, že bude něžný, aby zmírnil její hrůzu, pokud to šlo. Na žebrech cítil bušení jejího srdce. Počkal, až se trošičku zklidní, lehl si na záda a umožnil jí, aby se na něho nasunula a měla tak nad aktem kontrolu.
Ještě stále se třásla, když do ní vnikl. Z jejího nelibě páchnoucího dechu poznal, že nemá daleko k slzám. Pohybovala se nad ním a Seumas ji tiše konejšil. Neměl v úmyslu dosáhnout orgasmu, doufal, kvůli ní, že se mu to podaří nahrát, ale nakonec se neudržel a na okamžik si ji přidržel, přitiskl si ji na hruď. A pak bylo po všem.
Zvedla se, s očividnou úlevou, že to nebylo tak strašlivé, jak si představovala, a důstojným krokem se vydala ke kamennému domu, ze kterého s ostatními zajatkyněmi vyšla. Seumas se díval za ní.
Náčelník se spokojeně zasmál, otočil se a hodil po ženě zralý plod, který ji zasáhl do zadku a potřísnil jí stehna a záda žlutou šťávou a dužninou. Zastavila se, otřela si nohy a pak, aniž se ohlédla, pokračovala v chůzi. Bojovníci kolem se jí vysmívali a píchali do ní holemi, dokud prostranství neopustila.
Seumas v tu chvíli náčelníka nenáviděl. Musel sáhnout až na dno zásobárny své duševní síly, aby se na šklebícího se muže nevrhl a neuškrtil ho holýma rukama.
Krátce nato přišla tma a kolem chrámu se rozhořely ohně. Seumas cítil ve vzduchu jisté vzrušení. Za chvíli ucítil nádhernou vůni pečeného vepřového a uvědomil si, že teď přijde na řadu hostina. Když se podíval k ohňům, uviděl, jak se na rožni nad řeřavými uhlíky otáčejí prasata. V kokosových skořápkách jim přinesli kawu. Seumas si všiml, že Manopa a jeho muži pijí jen pomalu, a udělal totéž. Doufal, že jídlo přinesou brzy, jinak by se velice rychle opil.
Večerní vzduch v prostoru chrámu a jeho okolí byl prostoupen libou vůní. Bylo těžké necítit se příjemně. Cikády přestaly bzučet a vylezli cvrčci, noční sbor vystřídal denní, aniž nastala znatelná pauza. Zapálené

pochodně, rozmístěné ze všech stran tohuy, oživily stíny. Bojovníci chodili z místa na místo a nosili dřevěné tácy a mísy.
Konečně přinesli maso. Vonělo nádherně a Seumasovi se navzdory situaci začaly sbíhat sliny. Naposledy jedl dopoledne a trávicí šťávy mu vířily v žaludku, jak se snažily vypořádat se s neředěným alkoholem.
"Výborně," řekl, když před něho položili dlouhou kýtu. "Konečně jídlo."
Po se po něm úkosem podíval, ale neřekl nic.
Nebylo slyšet bubny, nosové flétny ani žádnou jinou doprovodnou hudbu, což Seumasovi připadalo podivné. Vytušil, že to nejspíš bude tím, že chybějící válečníci z této komunity jsou dole na pobřeží, maskovaní pralesem, a připravují se zaútočit na flotilu. Určitě nechtějí nepřátele upozornit, že ostrov je hustě osídlen.
Seumas v duchu viděl Tangiiu, jak se z paluby Letícího oblaku dívá k okraji pralesa a přemýšlí, co se s jeho průzkumnou skupinou stalo, snaží se rozhodnout, zda s příchodem rána odrazit nebo poslat do vnitrozemí další skupinu, která je půjde hledat.
"Jezte!" zvolal náčelník.
Jeho bojovníci nepotřebovali pobízet dvakrát a okamžitě se do pečeného masa zakousli.
Ve chvíli, kdy se také Seumas chtěl zakousnout do své kýty, přinesla mu žena list, na němž ležely dva kulaté předměty. Seumas okamžitě poznal, že jsou to varlata poraženého zvířete. Jedl již doslova všechno, co se z ovcí, koz a prasat jíst dalo, a žádná část mu nedělala problémy, ať už to byl mozek, oči nebo dokonce varlata. Když to bylo dobře upečené, snědl všechno a poděkoval bohům spokojeným říhnutím.
"Opět ti prokazují čest," řekl Po. "Musíš našeho hostitele pozdravit."
Seumas se podíval směrem k náčelníkovi, opřel se, potom se vesele usmál a pohladil si břicho. Náčelník mu s plnými ústy úsměv opětoval. Seumas oba oválné kousky snědl. Připadaly mu poněkud křupavé. Usoudil, že asi byly ze selete, protože byly poměrně malé. Náčelník radostně zařval, zvedl podnos s něčím, co vypadalo jako dvě oční bulvy a srdce, a snědl je sám.
"Konečná pohana," poznamenal šeptem Po.
"Cože?" zeptal se Seumas, který se právě zakusoval do své kýty.
"Sníst oči a srdce nepřátelského náčelníka. Mrtvý se teď nemůže připojit ke svým předkům."
Seumas se pochybovačně zahleděl na dlouhou rožněnou kýtu obalenou křupavým, červenohnědým masem, již držel v ruce.
"Tohle?" zeptal se.
"Jeho předloktí." Po do Seumase šťouchnul a ukázal k ohňům.
Byla tam tři těla, napíchnutá na rožních a otáčející se nad prudkým žárem žhavých uhlíků. Seumas se pozorně zadíval na to, které k němu bylo nejblíž, ozářené pouze ohněm, a poznal, že to není prase, jak se na první pohled domníval. Prase nemá jazyk, který by se dal vytáhnout tak, aby byl ovinutý kolem rožně jako had kolem větve.
Byl to - nyní to již viděl - očí zbavený a doslova vykuchaný člověk. Člověk, který měl ruce přitažené zezadu ke krku a lokty uvázané vepředu, takže jeho paže připomínaly kuřecí křídla. Nohy však měl rovné, svázané v kotnících. Dutina, v níž měl původně žaludek, střeva, játra a plíce, byla nacpána divokými bylinami, až z ní vypadávaly. Na místě očí byly bataty. Vlasy na hlavě a chlupy na těle se spekly do stažených, křehkých spirál.
Seumas si všiml, že rožeň z tvrdého dřeva byl protažen středem pout na kotnících, řitním otvorem vstupoval do těla, mizel v trupu a vycházel ústy. Člověk nikdy nemá tak rovná záda jako muž, který se otáčel na rožni nad řeřavými uhlíky.
"Ve jménu bohů," zašeptal. "Cítil něco, nebo byl mrtvý dřív...?"
"Dřív, než ho upekli? Pravděpodobně byl mrtvý - zabitý v boji. Každopádně mu vysáli mozek slámkou prostrčenou oční jamkou. To je tradice."
"Tradice?" hlesl Seumas užasle, jako by to byl zvyk zachovávaný pro svou malebnost. "To je tradice?"
Maso na rožni bylo opečené do červena, na povrchu křehce rozpraskané. Bylo vidět měkké puchýře v místech, kde kůže pukla a maso se prodíralo ven. Pod ohněm, který spočíval na vyvýšených sopečných kamenech, byl dlouhý dřevěný podnos podobný krátké dlabané kánoi. Přírodní tuky, které z opékaného

muže neustále kapaly, s prskáním končily v ohni, ale některé protekly mezi kameny na podnos. Na dně podnosu byla již veliká louže tekutého lidského sádla, do níž ženy pravidelně nořily naběračky, aby maso podlily vlastní šťávou.
Seumas přestal žvýkat. Maso, které ho zevnitř začalo zahřívat a přinášet mu pocit uvolnění, se nyní v jeho žaludku proměnilo ve studený jíl. Cítil, jak jím ty tučné šťávy po kapkách protékají, prosakují mu do žil, pronikají do každého koutu jeho těla, obluzují ho. Byla to paže člověka, jako byl on. Lidské maso z lidské kosti. Maso určené pro pohřební mohylu, ukradené od úst červům.
Hlavou mu bleskl jiný nápad. "Co třeba - teď?"
Po zavrtěl hlavou.
"Měl jsi jeho ženu a potom jsi mu snědl koule - jestli ho někdy potkáš v Jiném světě, doporučoval bych utíkat, hodně rychle."
Seumasovi se chtělo zvracet. To, co jedl, byl manžel ženy, s kterou se před chvílí miloval. Právě snědl koule velkého náčelníka. Nebo že by ne tak velkého, když byl poražen v boji? Tak či tak, nejraději by je vyplivl do tváře toho druhého náčelníka, který si tam seděl s širokým úsměvem na své umaštěné tlamě a s ústy plnými očí jiného muže. Nebyla to pouze urážka mrtvého, byla to rovněž urážka Pikta, že ho lstí donutil jíst maso z jiného člověka.
"Na druhou stranu," pokračoval Po s nemístným humorem, "vykastrovaný duch možná nebude moc dobrý bojovník."
"Zvedá se mi žaludek," přiznal Seumas.
"Jez," zamručel Po. "Budeš potřebovat sílu."
Jeho poznámka obsahovala také varování, aby se nepřejedl, protože v noci se budou muset pokusit získat svobodu a přecpání přinášelo apatičnost. Seumas nepotřeboval upozorňovat, aby lidského masa nejedl příliš mnoho - žaludek se mu bouřil s každým soustem. Jako kdyby polykal hlínu z hrobu.
"Dnes v noci jste hosty obyvatel Nuku Hivy," oznámil s úsměvem místní náčelník. "Ano, zůstanete tady."
Nebyla to otázka.

Žraločí bůh Dakuwanga plaval éterem světa duchů kolem hodujících smrtelníků. Procházel skalami a stromy, podzemím, vodami potoků, horami a údolími, a přitom se rozhlížel, kde by našel nějaké pamlsky a pochoutky, zlomky lidské duše. Zatímco maličké, prázdně vypadající oči pátraly mezi stíny po duších putujících do Miluovy jeskyně v zemi Mrtvých, široká, srpkovitá ústa pod tupým nosem zůstávala stále otevřená. Dakuwangovým chřtánem prošlo deset tisíc duší.
V době, kdy se smrtelníci krmili upečeným lidským masem ze svých nepřátel, žraloci bůh pilně lovil a požíral jejich duše, sílil z jejich sau. Dakuwanga bral energii z duchovní síly obětí kanibalů. Duše náčelníka byla lepší než duše bojovníka, avšak nejvybranější pochoutkou byla duše kahuny. Dakuwanga však byl mrchožroutem světa duchů, ochotným pozřít naprosto každý chomáček lidské duše, který se v zemi stínů ztratil.
Tangaroa sledoval Dakuwangovo počínání s jistým opovržením. Velký bůh moře neměl mnoho času pro méně významné bohy, přestože měl k dispozici věčnost. Na rozdíl od Maomaa, Velkého boha větru, a Hau Maringiho, boha mlhy a oparu, si Tangaroa mezi králem Tutapuem a králem Tangiiou zatím nevybral, komu bude stranit. Bylo ale zapotřebí říct, že byl nakloněn spíš Tutapuovi, neboť Tangiia zpackal pokus o to, aby si Tangaroovu sochu vzal na dlouhou cestu s sebou. Velký bůh moře se zatím nerozmyslel, zda je či není uražen.
Prozatím čekal a díval se, jaký temperament mají tito dva bratři v krvi. Až se rozhodne, že některého podpoří, nebo že nepodpoří žádného, možná se do věci vloží a nižší bohy jako Dakuwanga smete stranou - nebo také ne.
Tangaroa byl svým založením vrtkavý bůh.

3.

"Bohové nás opustili," zabědoval Po, když se skupina usadila na okraji plošiny na opačné straně, než byl hřeben, po němž do vesnice přišli.

Avšak ještě než domluvil, vyplula zpoza mraku Hine, bohyně Měsíce, a vydala se na pouť napříč střechou cest. Dnes to byla Hine-keha, její jasná podoba, protiklad Hine-uri, její tmavé, neviditelné tváře. Ozářila celou plošinu svým jasem a ukázala zajatcům, jak beznadějné je jejich postavení na hoře. Před sebou měli tisíc stop vysoký kolmý sráz a za sebou dvě stě bojovníků válejících se po vesnici. Během noci, až bude jisté, že všichni hosté spí, vztyčí se ze středu těchto bojovníků vražedné komando a rychle hosty sprovodí ze světa, pošle je na cestu za vděčným Miluem.
Seumas upíral oči do tmy.
"Co budeme dělat, Manopo?" zeptal se zasmušilého velitele výpravy.
Mohutný muž položil hlavu do dlaní. Manopa byl dobrý válečník, bojovník mimořádných kvalit a rozumný muž - hledání nekonvenčních řešení však nebylo jeho silnou stránkou. Jeho strategie a plány byly vždy přímočaré, založené na zkušenosti a znalosti ostatních prověřených strategií a plánů. Ve velice neobvyklé situaci nedokázal přijít s jiným řešením než přímo zaútočit na jejich věznitele a pokusit se dosáhnout hřbetu dřív, než je někdo skolí, přestože věděl, že vzhledem k počtu nepřátel, kteří tam jsou, je to nesplnitelný úkol.
"Nevím," přiznal. Potom se s nadějí v hlase zeptal: "Má někdo nějaký nápad?"
Nikdo neodpověděl. Po se v panice rozhlédl kolem sebe.
"Někdo musí mít nějaký plán," řekl. "Někdo musí mít nějaký plán."
Ticho. A stále ticho. Potom Seumas poposedl.
"Já mám," promluvil, "ale vás nezachrání."
"Ty se zachraňovat nemusíš," řekl Manopa. "Tebe nechají tak jako tak naživu, démone."
"Jaký by to byl život a jak dlouho by to vydrželo?" odfrkl Seumas. "Dokud mě nebudou potřebovat, zavřou mě do klece, a až zjistí, že nedovedu čarovat, napíchnou mě na rožeň a opečou si mě úplně stejně jako toho chudáka, kterého jsme dnes večer snědli."
Po se zamračil. "A jak by ses tedy zachránil?"
Seumas ukázal na okraj plošiny. "Dokázal bych slézt dolů a nejspíš bych si cestou ještě nasbíral ptačí vejce."
"Po tak strmé stěně bys nedokázal slézt," odfrkl Manopa. "Spadl bys dřív, než bys slezl o dvacet stop."
Raiatejci uměli šplhat na palmy, škrábat se nahoru po strmých stezkách, balancovat na vzdušných lávkách, ale normální lezení a šplhání po strmých skalních stěnách jim příliš nešlo, neboť na rodném ostrově neměla taková dovednost žádné velké uplatnění.
Po měl jiný názor než jeho velitel. "Má pravdu, Manopo. On to dokáže. Když jsme ho našli, v zemi Mlh, lezl po skalní stěně, která byla naprosto stejně strmá jako tato. Vybíral z hnízd divoké mořské ptáky a ti ptáci na něho taky útočili."
"Však také spadl, ne?" odsekl Manopa.
"Ne," opravil ho Po, "Dorcha se zřítila a on se ji pokusil zachytit, když kolem něho padala. Svou vahou ho strhla. Já myslím, že by dokázal slézt dolů."
"Hravě," řekl Seumas.
"Tak se zachraň," zamručel Manopa. Ostatní muži se přidali, přesvědčovali ho, aby rychle slezl, dokud je čas. Seumas zavrtěl hlavou.
"Mám lepší nápad - který by nás mohl zachránit všechny - kdybyste měli odvahu do toho jít."
"Rychle, řekni nám ho," vyhrkl Po.
"Obnáší to, že polezete za mnou a budete dávat ruce tam, kde jsem je měl já, budete napodobovat pohyby mého těla, budete dávat nohy do puklin, do nichž jsem je dával já. Když se mě budete přesně držet, mělo by se vám podařit slézt."
Po nadšeně přikývl. "Já jsem ochotný to risknout. Když spadnu, nemůže to být horší než nechat si hlavu rozdrtit jako kokos a pak se nechat upéct."
Manopa si povzdechl a zavrtěl hlavou. "Je tu problém, na který jsi zapomněl, skřete. Ty musíš slézat po skále první, my za tebou. Jak se můžeme dívat, kde se zapíráš rukama a nohama, a přitom nespadnout? To nejde."
"Proto musíme lézt nahoru, ne dolů."
Manopa, Po a ostatní muži zvedli hlavu, aby se podívali na mohutný skalní převis, který se jako hák

nahýbal nad planinu a vrhal na vesnici černý, zlověstně vypadající stín. Bylo to jako nějaká obrovská rybářská návnada bohů, možná Mauiho, pocházející z doby, kdy na počátku času lovil v širém prázdném oceánu, jako návnadu používal vlastní krev a jeden po druhém vytahoval oceánské ostrovy.
"Nahoru?" zopakoval nechápavě Manopa.
"Ano, nahoru. Když tady shodíme přes okraj nějakou bederní zástěrku, aby se dole zachytila v keřích, budou si myslet, že jsme slezli dolů. Rozběhnou se přes hřeben pryč, aby se dostali pod skálu dřív, než tam budeme my. Potom slezeme a probojujeme se přes ty, kteří tady zůstanou."
Jeden z ostatních mužů přikývl. "On má pravdu, když polezeme nahoru, budeme se moci dívat, kam dává ruce a nohy."
"Ale pak budeme muset znovu slézt," reptal krátkozrace Manopa. "Jak se dostaneme dolů? Spadneme?"
"Nahoře na hřebeni využijeme některé z lián a spustíme se po nich," vysvětlil Seumas. "Ze stěny, který je vysoká tisíc stop, se spustit nemůžeme, ale z nějaké stovky to jde. Jste pro, nebo ne?"
Manopa se naposledy podíval na příkré stoupání, jež měli zdolat, a řekl: "Pojďme."
Počkali, až se Hine-keha schová za další mrak, aby z vesnice nebylo na zajatce tak dobře vidět. Pak si Manopa stáhl bederní zástěrku a hodil ji přes okraj srázu. Odplachtila a nenávratně zmizela ve tmě. - "Áách," ulevil si otráveně. Strhl oděv z dalšího muže, do rohu uvázal kámen a pak zástěrku velice opatrně hodil na keřík nějakých deset stop pod hranou stěny. "To by mělo zabrat," řekl. "A teď lez, skřete."
Seumas začal zlézat oblinu převisu. S výhodou při tom využíval keře a další vegetaci, včetně popínavých rostlin, které se po strmé skalní stěně plazily dolů. Dával si pozor, aby se na kořeny a stonky keřů nespoléhal příliš, neboť i když se na povrchu skály držely houževnatě, často neměly dost povrchové hlíny a tíhu člověka by neudržely. Přestože se mu zdálo, že leze hrozně pomalu, na Poa, jenž šel hned za ním, to bylo příliš rychle, než aby mu stačil. Hlavu měl stále ještě trochu otupělou účinky kawy, ale opilý nebyl. Vědomí, že smrt je vzdálena jen jeden malý špatný odhad, mu pomohlo vystřízlivět, a všem ostatním lezcům zřejmě také.
Každý muž opakoval pohyby toho, který šel před ním, a tímto způsobem skupina mohutné skalisko zdolávala. Trasa výstupu, kterou Seumas zvolil, nevedla pouze vzhůru, ale také z boku na velký hák, takže nakonec se skupina ocitla přímo nad srázem, který spadal do bezedného údolí pod nimi. Neměli na vybranou, neboť cíl jejich výstupu se nacházel tímto směrem.
Jak už to tak s vrtkavými bohy bývá, vítr, na který čekali mnoho dní, se probudil právě ve chvíli, kdy zoufale viseli na skále.
Za Poem lezl mladý kněz, jenž ukradl boha naděje. Nebyl žádný lezec a navíc se dopustil té chyby, že se podíval dolů, místo aby se soustředil na to, kam dal Po ruku. V důsledku toho si zvolil špatný záchytný bod, který se pod jeho sevřením rozdrolil. Vyklonil se a začal po zádech padat do prázdna. V pádu sekl nahého Manopu patou za ucho.
Manopa se dokázal udržet, ale padající muž zmizel z dohledu a ke skupince dolehl pouze slaboučký zvuk, když jeho tělo dopadlo na dno - nešťastnému raiatejskému knězi sloužilo k věčné cti, že při smrtelném pádu nevykřikl, neboť věděl, že kdyby to udělal, mohl by tím lezce prozradit.
Po, třesoucí se strachem, musel Seumasovi lehce sáhnout na kotník, aby mu dal znamení, že má zastavit. Potřeboval se uklidnit.
Rozechvělý rybář se chvíli tiskl ke skále. Měl závrať, třásl se od hlavy k patě a toužil být na rovné zemi. Ostatní pod ním dělali totéž, vděční za oddech, vyděšení, když si představili své postavení - jako broučci v půlce výstupu na jednu ze stěn světa.
Pak Po ucítil, jak mu na ruku něco zaklepalo, a pochopil, že musí dál. Zatnul zuby, podíval se nahoru a začal znovu lézt. Zdálo se to nekonečné, ale nakonec skupinka dosáhla úzkého skalního výstupku. Tam se skrčili a čekali, jak se události pod nimi vyvinou.
Seumas pokračoval, vylezl ještě výš, aby natrhal šlahouny vyrůstající z vrcholku háku. Jelikož s sebou neměl nůž, musel by je odkopat a vytrhnout z kořenů holýma rukama. Našel však plochý kámen, který se dal použít jako rýč, a s jeho pomocí sekal co nejtišeji do konců šlahounů, až je konečně dost uvolnil, aby je dokázal vyškubnout.

Zezdola zazněl výkřik, který Seumase probudil. Dřímal, s hlavou opřenou o rameno jiného muže.

Bojovníci, vyslaní je zabít, zjistili jejich nepřítomnost. Muži pobíhali s planoucími, čadícími pochodněmi a nahlíželi do všech štěrbin, do prohlubní, za velké kameny. Potom si někdo všiml bederní zástěrky. Tento objev byl přivítán s mocným vzrušením. Hodili několik zapálených pochodní přes hranu útesu, aby viděli dolů. Jeden bojovník prohlásil, že dole v údolí zahlédl tělo.
Byl vyhlášen všeobecný poplach, bojovníci se navzájem tahali z postelí. Když Seumas vyhlédl přes okraj háku, spatřil náčelníka, jak řídí akci a posílá oddíly pátrat po chybějících hostech. Když se na plošině nic nenašlo, bojovníci ji začali po hřebeni opouštět. Jejich pochodně postupovaly za sebou jako živé ohnivé koule.
Náčelník zůstal ve vesnici asi s tuctem mužů, mezitímco ostatní odešli po hřebeni.
Seumas omotal konec liány kolem skály a vlastníma rukama jej chytil.
"Dolů," řekl šeptem Manopovi.
První muž šplhal po liáně, až slezl na úroveň plošiny, byl však stále nad propastí. Vykopl nohy do strany a rozhoupával se jako kyvadlo, dokud se nedostal nad okraj plošiny, kdy se pustil a kotoulem přistál na zemi. Raiatejci jeden po druhém bezpečně sešplhali po dlouhém šlahounu dolů, až zůstal jediný Manopa.
"Jsem moc těžký," upozornil.
"Tíhu nese skála," řekl Seumas.
Manopa již začal po liáně slézat, když si Seumas najednou všiml, že šlahoun se neustálým houpáním roztřepil. Na zastavení Manopy, který byl téměř dole, již však bylo příliš pozdě.
"Bože lián, nevím, co jsi zač," zabručel Seumas, "ale nedopusť, až se tahle přetrhne..."
Když začal mohutný Manopa nemotorně kopat směrem k výčnělku, aby se přiblížil k plošině, Seumas zatajil dech. Ostatní muži se vzali za ruce, aby se jeden mohl naklonit přes okraj a snažil se zachytit Manopu, jenž dělal vše pro to, aby se k nim dostal. Manopa se na konci liány nebezpečně točil, tvář bílou strachem a námahou. Podařilo se mu zastavit rotaci, ale stále bezmocně visel.
Seumas uchopil šlahoun oběma rukama, pod roztřepenou částí, a začal visícím mužem houpat. Musel do toho dát veškerou sílu, kterou v těle měl, ale zhoupnutí se postupně prodlužovala, až Po konečně na Manopu dosáhl a jejich ruce se chytily v zápěstí. Manopa se šlahounu okamžitě - a poměrně hloupě - pustil, takže Poa málem strhl do náruče smrti. Lidský řetěz však vydržel. Manopa konečně přelezl přes okraj plošiny a s hekáním zůstal ležet v prachu.
Celé drama se odehrálo v naprosté tichosti.
Seumas si krátce odpočinul, aby se mu do paží vrátila síla, a pak rychle slezl k ostatním.
"Modlil jsem se za něho k bohu lián," pošeptal Poovi.
"K bohu lián?" zeptal se Po. "Žádný takový není.
"Ale měl by být - pro všechno ostatní boha máte, dokonce i pro chlebovník."
Skupinka, nyní o jednoho chudší, se od skalní římsy odplížila zpátky do vesnice. Ozbrojili se vším, co našli; kameny, poleny na oheň, rybářskou sítí, teslicí zapomenutou před chýší. Zbytek místních bojovníků byl shromážděn v prostoru tohuy. Seděli na podlaze chrámu a nepochybně čekali na zprávy ze světa pod plošinou. Manopa a jeho muži zaútočili rychle a tiše; na většinu shromážděných hodili síť, a zatímco zaskočení bojovníci zápasili s jejími záhyby, ztloukli je do bezvědomí.
Bojovník, který se do sítě nechytil, se s hlasitými kletbami a máváním palicí wahaika vrhl na Seumase. Seumas po něm mrštil kámen, kterým ho zasáhl do krku, a přidal kopanec do rozkroku. Bojovník však měl velkou sílu a udržel se na nohou i pak, když se s ním Seumas začal o palici prát. Kdyby bojovník proti sobě měl obyčejného muže, pravděpodobně by zvítězil, ale na okamžik se zarazil, podíval se Seumasovi do tváře a uvědomil si, že se dívá do očí démona. To pomyšlení mu na okamžik zmrazilo svaly, na dost dlouho, aby mu Seumas palici vypáčil z ruky a srazil ho k zemi.
S palicí wahaika v pěsti a v záchvatu krvežíznivosti Seumas začal bít kolem sebe. Znovu do něho vjela zuřivost boje zblízka. Byl jen jeden způsob, jak přežít uprostřed bitevní vřavy, jak se vysekat ze zoufalých těl, a to bojovat šíleně a fanaticky, hodit veškerou rozvážnost za hlavu, zdivočet a zasít strach do nepřátel kolem sebe. Zasáhnout muže divokostí v očích a pak do něho bušit dál a dál, dokud se mu nepodlomí nohy a nezmizí z dohledu mezi nohama bojovníků, kteří ještě jsou při síle, na zemi.
Bylo to dávno, co se Seumas naposledy účastnil nějaké bitvy nebo alespoň potyčky. Připomínalo mu to okamžiky v mládí, když se na albannské vysočině utkal klan s klanem a potoky byly ucpané zkrvavenými

mrtvolami, vzduch čpěl nasládlou vůní hnijícího masa. Tenkrát s ním byli muži, kteří na sobě měli stejný oděv, zdobilo je stejné tetování, z jejich úst vycházel naprosto stejný bojový pokřik. V nose cítil pach rašelinišť, plášť z vlčí kůže mu čechral studený vítr. Před sebou měl vyhlídku na pečenou kozu a horkou medovinu, posezení kolem ohně s muži, s nimiž měl společnou podobu a kulturu, mazleni se psy a seškrabávání sražené kůže z jelenicových bot.
Teď měl vedle sebe jiného bojovníka, Manopu, který zcela klidně mohl být jeho bratr z vysočiny, krev jeho krve, jenž mu pomáhá ochránit rodinu a půdu před útoky hord divokých pobřežních kmenů.
Seumas brzy přišel na to, že Manopa je v boji muže proti muži znamenitý. Společně skolili pět válečníků, zatímco Po a ostatní zneškodnili a zranili všechny zbývající s výjimkou jednoho - nepřátelského náčelníka.
Náčelník byl lítý a obratný bojovník, který sice nikoho ze skupiny nepřipravil o život, ale jednoho muže vážně zranil a Poovi roztříštil rameno ranou své palice kotiate z dřeva stromu nokonoko. Palice byla velká a těžká, na omezeném prostoru se s ní mávalo obtížně, a náčelník nyní ustupoval do kouta prostranství.
Z domů poblíž se vyhrnuly ženy a spustily nářek, když na plochých kamenech, jimiž byla svatyně vydlážděna, uviděly mrtvá těla. Některé se rozběhly ke skupince a sehnuly se pro kameny. Náčelník, jenž se ocitl v ohrožení života, využil příležitost, otočil se a rozběhl se směrem k hřebeni.
"Nech mi ho," řekl Manopa a zvedl ze země oštěp.
"Ne," zavrčel Seumas a zbraň mu vyškubl, "ten mizera mě ponížil. Patří mně."
Seumas udělal tři kroky a vypustil oštěp do měsícem prozářeného vzduchu. Tiše letěl za prchajícím mužem a dopadl několik délek za ním. Manopa nespokojeně zamručel.
"Teď je řada na mně," řekl a našel mezi zbraněmi vyrovnanými na zemi opeřený oštěp.
Manopa si vzal mnohem delší rozběh. Oštěp opustil jeho ruku a prosvištěl nocí. Opsal krásný oblouk a elegantně se snášel na svůj běžící cíl. Zubatý hrot zasáhl prchajícího náčelníka těsně pod levou lopatku a projel mu tělem.
Náčelník se s překvapeným výrazem ve tváři otočil. Palice ze dřeva stromu nokonoko, na jejíž rozšířené části byla vyvedena ohavná řezba Ora, mu vypadla z prstů. Sklopil zrak k oštěpu s hrotem, který mu v délce přibližně jedné stopy trčel z hrudi, jako kdyby nechápal, co tam dělá. Potom se mrzutě podíval na Manopu, jako by se chystal pokárat dítě za nějakou nezbednost. Nakonec mu ochably svaly, uklouzl stranou a zřítil se z horského srázu. Oštěp se asi v polovině hloubky zachytil za skálu a zlomil se vedví.
"Dobrý hod," řekl závistivě Seumas. "Špatně jsem šlápl, jinak..."
"Jistě, jinak bys ho byl dostal - to všichni víme," odvětil přezíravě Manopa.
Kameny z rukou rozezlených žen se na ně sesypaly jako déšť. Některé byly velké jako vajíčka a hrozilo vážné nebezpečí, že někoho zraní.
"Zmizme odsud," ozval se Po, který podpíral zraněného muže. "Hned teď."
Manopa od něho zraněného převzal a hodil si ho přes široké pravé rameno. Potom se rozběhl k hřebeni, jako by nesl pytel peří. Seumas se vydal za ním, jenže síla Tangiiova zástupce mu znovu vrtala hlavou. Obdivoval ji, záviděl mu ji. Bylo dobré mít s sebou Manopu, když měl člověk proti sobě v boji přesilu.
Když se Seumas na hřebeni přidal k ostatním a rozběhl se přes něj, opět si vybavil bitvy na albannské vysočině; kvapné ústupy, nadbíhání, rychlé přesuny z údolí na horu a do dalšího údolí. Ještě teď, když přebíhal tento hřeben, si vzpomínal na vůni vřesu a borovic, přestože ve skutečnosti bylo v nočním vzduchu cítit sytější vůni fradžipánií a kvetoucího zázvorovníku.
Ve světle zářivých perutí Hine-keny skupina sestoupila horskými stezkami k vodopádu. Tam si odpočinuli a napili se, nedbajíce v tu chvíli posvátnosti jezírka nebo následků, jaké by mohlo být rozzlobení místního Tikiho. Tykve, které tam odpoledne upustili, stále ležely v trávě po celé mýtině. Sebrali je a pod vodopádem je naplnili.
Potom posbírali zbraně, pověsili si plné, svázané nádoby na krk a po nejčerstvější stezce se vydali dolů na pobřeží. Věděli, že v pralese je mnoho nepřátelských bojovníků, tak postupovali opatrně.
Došli na pláž, aniž na místní válečníky narazili, a Manopa se konečně zbavil svého břemene. Zdrceně zjistili, že pahi teď kotví až za útesem, pravděpodobně na mořských kotvách. Buď se již Tangiia utkal s obyvateli ostrova, nebo byl mimořádně opatrný.

"Ti, kteří to dokážou, tam musejí doplavat a říct jim, že tady na pláži máme zraněného," pravil Manopa. "Já zůstanu s ním."
"Ne," ozval se Seumas, "měl bych s ním zůstat já - vy všichni umíte plavat lip než já."
Manopa se Seumasovi podíval do očí, pak přikývl a řekl: "Máš pravdu."
Manopa bez dalších slov vklouzl do vody, ihned následován Poem a posledním zdravým mužem, a všichni společně začali tiše plavat přes lagunu. Když měli polovinu vzdálenosti k pahi za sebou, z pralesa se ozval výkřik. V měsíčním svitu je bylo vidět. Seumas se skrčil do křoví, se zraněným mužem, jenž byl stále v bezvědomí, a připravil se zakrýt mu rukou ústa, kdyby přišel k sobě a začal být hlučný.
Z místa, jež bylo někde dál v zátoce, vyrazila válečná kánoe. Seumas spatřil ostrovní bojovníky v jejich válečné parádě; v opeřených helmách a pláštích, se zdobenými válečnými palicemi a soškami Ora zvedanými vřískajícími kněžími do výšky.
Manopa a ostatní plavali k pahi, seč jim síly stačily, a zdálo se, že se jim podaří dorazit k nim dřív, než je válečné kánoe dostihnou. Na lagunu vypluly další válečné kánoe, rozduněly se bubny. Ve chvíli, kdy Manopa vylézal na palubu Letícího oblaku, mířilo k raiatejské flotile třicet válečných kánoí a stále vyplouvaly další. Kdyby Raiatejci nevypluli na moře, byli by poraženi. Seumas byl rád, že je vidí odplouvat, a zároveň byl nešťastný.
Klepetovité plachty se nastavily větru, muži se chopili pádel a mohutné oceánské kánoe zamířily od ostrovů na hluboký oceán. Válečné kánoe byly mnohem menší a jejich naděje, že by mohly Raiatejce dohonit, byly mizivé. Netrvalo dlouho a velké klepetovité plachty se schovaly za měsícem ozářený horizont. Válečné kánoe se zastavily - pomalu se otočily a vrátily se k ostrovu. Bubny duněly dál a bojovníci nepřestávali být nažhaveni na boj, na nějž si nyní museli nechat zajít chuť.
Když válečné kánoe dorazily k pobřeží, rozdrážděni muži z nich vyskákali a začali pobíhat po pralese, aby ze sebe dostali zadržovanou energii, již si šetřili pro boj. Byli napumpovaní adrenalinem a potřebovali se nějak vybít, když se ukázalo, že zabíjení nebude.
V každém se bude mísit úleva se zklamáním. Polovina emocí jim bude říkat, že je to tak dobře, nemuseli položit život za krále; druhá polovina bude smutná, že nedostali možnost ukázat, zač je toho loket, těm vetřelcům, kteří se odvážili vkročit na jejich posvátný ostrov, aniž by jejich králi přinesli alespoň nějaký dar.
Seumas zůstal ukrytý v listoví, které přečnívalo nad vodu jako nějaké třásně. Mezi břehem a okrajem vody vznikl zelený tunel, a právě ten oba muže chránil před prozrazením. Seumas zraněného muže držel v náručí a modlil se, aby nezačal blouznit.
Brzy však na tom přestalo záležet, jak jsou hluční, neboť nahoře na plošině propukl požitkářský taneční rej. Pod střechou cest se rozléhalo dunění bubnů, do noci vřeštěly flétny. Ve vesnicích se bude hodovat na oslavu vítězství, budou se hlasitě oplakávat mrtví, v hojné míře se dostane prakticky na všechny tělesné rozkoše. Bojovníci zahnali nájezdníky; budou se naparovat a navzájem si blahopřát.
Zraněný muž, který se jmenoval Wakana, v Seumasově náruči konečně přišel k sobě.
Pohlédl Seumasovi do obličeje. "Kde jsou ostatní?" zeptal se. "A kde jsme my?"
"Na pláži," odpověděl Seumas. "Manopa a ostatní museli ke kánoím doplavat - a celá flotila byla zahnána za obzor. Bojím se, že nás tady nechali."
Wakana byl mladý panic, kterého Seumas v drtírnách na Raiateji viděl šlapat kvasící chlebovníkové plody. Kromě této nijak mimořádně kvalifikované práce, kterou mohli dělat pouze mladí muži, jejichž čistota byla zcela nezpochybnitelná, Seumas o mladíkovi nic nevěděl. Nevěděl dokonce ani to, zda chlapec umí plavat; našlo se několik Oceánců, kteří to neuměli.
"Musíme se odsud dostat," řekl mu Seumas. "Co kdybychom ukradli některou z těch válečných kánoí kotvících na laguně? Doplaveš tak daleko?"
Wakana mu věnoval znechucený pohled. "Já umím plavat!" Začal vstávat, ale pak přepadl. Bylo vidět, že po ráně do hlavy má ještě závrať.
"Plavat umíš," zašeptal Seumas, "ale můžeš jít?"
Chlapec opět na několik minut upadl do bezvědomí. Seumas ho položil do písku a začal se krást zeleným tunelem ke kánoím. Uvažoval, jestli by nějakou nedokázal ukrást sám. Z místa, kde se plazil, žádné stráže neviděl, ale to ještě neznamenalo, že někde nejsou. Mohly mít stanoviště někde výš na svahu

kopce. Kvůli hluku ozývajícímu se z vesnic by však nebyly plně soustředěny na práci.
Pak, když byl teprve kousek od místa, kde nechal Wakanu, zaslechl tiché cákání pádla. Nejdřív si myslel, že slyší vlny na pobřeží nebo nějaké zvíře či rybu na mělčině, ale když se soustředil, poznal, že zvuky mají jasný rytmus. Skutečně to byly záběry pádla.
Seumas si byl jistý, že nějaká válečná kánoe se krade podél břehu.
Lehl si okamžitě na břicho a omezil dýchání. Po těle mu cupitali poustevníčci. Vlnky z laguny vybíhaly až k jeho ležícímu tělu. Chvěl se duněním bubnů z vesnice nahoře. Velice pomalu se otočil a začal se hlavou napřed plazit tunelem vegetace zpátky až k místu, kde nechal Wakanu. Když se tam ale vrátil, našel místo prázdné. Wakanovo tělo bylo pryč.
Že by se chlapec probudil a, když zjistil, že je sám, odplazil se někam jinam?
Nebo, což bylo pravděpodobnější, vzhledem k tomu, že Seumas slyšel nějakou kánoi, ho objevili a odvezli pryč.
Opět zvuk pádel, tiše namáčených do prohřátých mělčin laguny.
Seumas v písku našel svou palici a přichystal se ji použít. Pokud měl zemřít, nehodlal zemřít snadno. Zachvěl se při představě, že za několik hodin by už mohl být jídlem smějících se bojovníků, kteří by mu svými zuby hlodali maso mezi prsty na nohou, s gustem polykali jeho oči vcelku a slámkami cucali uvařený mozek z jeho obrácené lebky. Srdce se mu rozbušilo odporem, když začal přemýšlet o tom, jestli by jeho ponížený duch věděl, co se s jeho tělem děje, a jestli by svému zneuctění musel jen mlčky přihlížet. Byla to ošklivá představa.
"Skřete?"
Z vody k němu dolétl tichý hlas.
"Skřete? Jsi tam?"
Seumas rozhrnul listí tunelu a spatřil Manopu sedícího v kánoi vydlabané z jednoho kmene. Vedle se choulil Wakana. Piktem proběhla vlna úlevy. Manopa se pro něho vrátil.
"Tady!" sykl, vklouzl do vody a přebrodil ke kánoi.
"Rychle," pobídl ho Manopa.
Seumas si vlezl do kánoe a zanedlouho již ujížděli vstříc širému moři.
Manopa si očima hlídal kaveingu, cestu hvězd. Seumas věděl, že je dovede k místu, kde na mořských kotvách čeká flotila. Wakana zatím nebyl schopen pádlovat, ale Seumas se činil - hnal kánoi po hladině a Manopu nechal sledovat cestu. Nakonec dopluli na místo, kde byl vzduch prosycen příjemnou vůní. Po hladině oceánu se rozlévalo jezero stříbrošedé ambry, lesknoucí se měsíčním svitem, a uprostřed této voskovité látky čekaly tři pahi.
Král Tangiia stál na palubě Letícího oblaku a pomohl vytáhnout nahoru slabého Wakanu. Pak se chlapce ujala princezna Kula, asi aby mu podala nějaký lék. Manopa a Seumas vylezli z kánoe bez pomoci, načež byla loďka vytažena na palubu velkého plavidla. Seumase přišel přivítat Dirk. Pes se nechal na pozdrav plesknout a zakňučel radostí.
Tangiia k nim přistoupil a poplácal Manopu po ramenou.
"Výborně - nejsi zraněný?"
"Ne," zamručel Manopa. "Musím se ujmout velení své lodi."
"Jsi vyčerpaný," pravil Seumas, sám na konci se silami. "Odpočiň si a potom se spolu napijeme. Zachránil jsi mi život - musím se ti zavázat."
"Nech si to pro někoho jiného, skřete," odpověděl mrzutě Manopa. "Vrátil jsem se pro toho kluka, ne pro tebe."
Seumas se na mohutného bojovníka podíval a pak řekl: "Na tom nezáleží - hlavní je, že ses vrátil. Musím ti poděkovat. Musíš mi dát příležitost, abych ti svěřil svůj život."
"Svěř ho nějaké rybě," odsekl Manopa.
Potom Tangiiův kapitán přešel po palubě k druhému trupu, k němuž byla bokem připoutána Královská palma. Krátce nato Manopa rozkázal, aby jeho pahi odvázali od Tangiiovy, a obě plavidla od sebe odplula. Seumas se na Tangiiu zachmuřeně podíval.
"On to tak nemyslí," řekl mořeplavecký král.
"Ale myslí."

Tangiia pokrčil rameny. "Tak dobře, myslí - ale vrátil by se pro tebe stejně, bez ohledu na to, jestli byl s tebou Wakana. Vrátil by se i pro papouška."
"To je opravdu útěcha," poznamenal suše Seumas. Slíbil si, že při nejbližší příležitosti Manopovi všechno vrátí, aby se náčelníkovi necítil zavázán déle, než je nutné. Bylo to ponižující, být zachráněn a vzápětí být zachráncem odmítnut. Manopa kvůli skřetovi riskoval život; skřet tedy udělá totéž, až se naskytne šance, a pak se jejich životy budou moci znovu rozejít.
Seumas pokynul hlavou směrem ke Kule ošetřující Wakanu.
"Vidím, že máš na palubě přítelkyni," usmál se.
Tangiia po Piktovi střelil pohledem, aby se ujistil, zda se mu nevysmívá, a když se přesvědčil, že to byla jen řečnická poznámka, odvětil: "To je jiná historie, příteli, na dlouhý horký den. Kromě toho, slyšel jsem, že ses tam osvědčil. Manopa říká, že jsi tím výstupem na skálu zachránil život všem. Nic mu nedlužíš."
"To je pravda, že jsem je všechny zachránil," uznal Seumas, když to zvážil. "Kdybych neuměl tak dobře lézt, povraždili by nás do jednoho. Jsem překvapen, že mě Manopa pochválil, a děkuju mu za to, ale na osobní úrovni je to něco jiného. Já jsem pomohl přežít skupině, do níž jsem patřil, zatímco on mě přijel vyzvednout z pláže sám. Mám u něho dluh."
"Jak myslíš - ale nemusíš kvůli tomu mít špatné spaní. Každý z nás někomu něco dluží. Mimochodem, Kluk-holka brečela. Myslela si, že jsi mrtvý."
Seumas zaúpěl. "A ví, že jsem v pořádku?"
"Poslal jsem v tom smyslu znamení na Sopečnou květinu."
Tím rozhovor skončil, poněvadž kormidelník potřeboval Tangiiovy navigační schopnosti. Král odešel na záď vydat pokyny a Seumas upadl na palubě do hlubokého spánku. Měl však nepříjemně mokré sny, neboť Dirk, který ležel vedle něho, mu z tetovaného těla slízával sůl a vrčel na každého, kdo se k jeho odpočívajícímu pánovi přiblížil.

ČTVRTÁ ČÁST

~ Ostrov nenasytných žen ~

1.

Velký bůh větru Maomao a Velký bůh moře Tangaroa spolu nikdy moc dobře nevycházeli. Jedním z důvodů bylo to, že Maomao měl vrozenou potřebu šlapat bratrovi po zádech a čas od času ho dokonce zbít. Za těchto okolností se Tangaroa cítil ponižován, a to ho dohánělo k zuřivosti. Tangaroa neměl žádnou možnost mu to vrátit; moře vítr nijak potrestat nemůže. Proto se Velký mořský bůh rychle chápal každé příležitosti, jak bratrovi udělat nějakou schválnost.
Maui, vychloubačný hrdina oceánského lidu, mluvil v zemi Mrtvých o králi Tangiiovi.
"Připomíná mně, jaký jsem byl," prohlásil hrdina Maui. "Kdysi jsem se hodně plavil po oceánech, beze strachu z lidí nebo bohů, sám jsem ve své kánoi plul do neznáma. Dokázal jsem to, protože jsem byl chytrý a odvážný, a nedělal jsem si starosti o to, co by po mně bohové mohli hodit, a vypořádal jsem se s každou překážkou, kterou přede mne život postavil..."
Tangaroa, který s Mauim neměl strpení, protože tím, jak vylovil ostrovy, připravil Velkého boha moře o část území, poslouchal toto žvanění s rostoucím zájmem. Tangaroa věděl, že Velký bůh větru krále Tangiiu podporuje, a uviděl možnost, jak se aspoň trochu pomstít, když bude na oko dělat, že

Maomaovi pomáhá, ale ve skutečnosti bude raiatejské flotile rafinovaně klást do cesty překážky. Koneckonců, Tangiia nepřinesl Tangaroovi žádné oběti a dokonce si místo něho vzal jako ochránce flotily bezvýznamného boha.
Pokud se jednalo o atuu Mauiho, Tangaroa hrdinovi dávných časů nikdy neodpustil, že chytil do sítě z provazů Raa, boha slunce, a zbil ho holí. Maui byl nespokojen s krátkostí dne a nejdřív se pokusil slunce chytit do suchých provazů, které Ra svým ohnivým tělem velice snadno přepálil. Příště Maui provazy namočil do mořské vody a tentokrát Raa chytil a uštědřil mu pořádný výprask. "Proč biješ Tama Nui-te-raa?" vykřiklo slunce. Použilo při tom celé jméno, které mu dal Rangi. "Co jsem ti udělal?"
"Nic," odvětil Maui, "ale musíš mi slíbit, že budeš po obloze přecházet pomaleji, abychom měli delší den."
Ra svolil, ale od té doby měl Tangaroovi za zlé, že Mauimu dovolil použít vodu k namočení provazů, čemuž Tangaroa nemohl zabránit, protože s předčasně vyspělým Mauim mohl sotva něco dělat.
Takže při zvážení všech okolností Tangaroa neměl chuť Tangiiovi pomáhat a prakticky byl na straně Tutapua a Hau Maringiho, pána oparu a mlhy. Mezitímco Maomao posílal Tangiiově flotile čerstvý vítr, aby ji odvál k ostrovu Tahiti, Tangaroa vyslal k flotile adaro, aby ji ze současného správného kursu svedl.

Jednou ráno, když pod pahi ubíhaly vlny, které byly jako valící se kopce, stál král Tangiia na palubě. Viděl plachty ostatních dvou kánoí, jak klesají a stoupají za zádí jeho plavidla, na okamžik mizí v širokém údolí, pak znovu výstupují, až ho na hřebeni vysoké vlny přerostou. Lidé na jejich palubách, pilní jako mravenci, neustále upravovali plachty.
Tangiia ujížděl s větrem, který měl na větrné růžici směr Maraamu-tairoto. Věřil, že Maomao se opře do klepetovitých plachet a postrčí flotilu směrem, kterým leží její skutečný cíl. Všímal si hvězdných drah a stanovil současnou pozici plavidla pod fanakengovou hvězdou. Pak přišlo svítání a smylo z Rangiho tváře kaveingy i fanakengy.
Posádka a cestující se kolem krále hemžili se svými ranními úkoly; neustále zaneprázdnění vylévači rytmicky vybírali vodu z trupů, ženy pekly jamy, krájely plody chlebovniku, strouhaly kokos, chystaly snídani; děti se probíraly z vydatného spánku, pokryté vrstvou soli, s kalnýma očima; rybáři si připravovali háčky s návnadami, aby je spustili z boků plavidla; navigátoři rukama sledovali teplotu vody, všímali si proudů, směru větru, tvaru vln, chování různých ptáků za letu.
Tangiia však nemyslel na své lidi ani na navigaci, ale na to, že s ním Kula odmítá mluvit, poté, co mu ostře vyčinila za to, že ji unesl a připravil svého bratra o nastávající nevěstu.
Díval se na sebe a usilovně přemýšlel, proč ho Kula nemá ráda. Viděl, že tělo má krásné. Svaly nebyly až tolik výrazné, aby vystupovaly jako uzly, rýsovaly se však pod jeho měkkou, hnědou pokožkou jako placaté kameny. Věděl, že i vlasy, které mu jako černý závoj visely na ramena, má hladké a příjemné na dotek. Ruce a nohy měly správné proporce, jak samy o sobě, tak vůči trupu a končetinám. Měl hezkou tvář, bez ošklivých flíčků nebo příliš výrazných rysů, jako je třeba velký nos. Slyšel, že oči má tmavě hnědé jako tekoucí bláto.
A kromě toho, že byl takto pohledný, byl král!
Každá jiná žena by prodala otce kanibalům, kdyby tím získala za ženicha takového mladíka.
"Co když nemá ráda mne, jaký jsem?" povzdechl si. "Mé povahové a duševní vlastnosti?"
"Co to je?" zeptala se Kikamana, která stála opodál.
Tangiia se najednou otočil a upřel na jasnozřivou pannu oči. V hlavě se mu zrodil nápad.
"Kikamano," začal, "stalo se někdy, že žena nemilovala muže nebo naopak, a přesto se nemilovanému podařilo lásku nemilujícího získat?"
"Vypráví se o chlapci, který vynalezl nápoj lásky," potvrdila Kikamana. "Připravil odvar z vonných listů, který mu vzkypěl, a troška ukápla do úst jeho spící sestřenice. Když se probudila, vrhla se do příboje, v němž plaval, a přinutila ho, aby se s ní pomiloval. Našli je oba mrtvé v jeskyni Bka-irawata, obrostlé ze všech stran mátou."
"Takže jednou z ingrediencí toho nápoje lásky je máta - znáš také další?" zeptal se dychtivě Tangiia.
"Ano," odvětila jeho velekněžka, "ale na palubě je nemáme."
"Jen co uvidíme další ostrov, zastavím a natrhám ti potřebné vonné listy. Ale musí to být naše tajemství, Kikamano, protože jistě moc dobře chápeš, komu chci dát ten nápoj vypít."

Kikamana řekla, že ano, ale varovala Tangiiu, že zahrávání s takovými věcmi, jako jsou nápoje a kouzla lásky, téměř vždy vede ke špatným koncům. Tangiia však byl zoufalý. Musel princeznu mít. Toužilo po ní jeho srdce, toužilo po ní jeho pohlaví, toužila po ní jeho mysl. Řekl Kikamaně, že kdyby ho dál odmítala, mohlo by se dokonce stát, že by ukončil svůj život, neboť jeho zoufalství zašlo tak daleko, že uvažuje o sebevraždě. Nedlouho po tomto rozhovoru hleděl Tangiia trudnomyslně do moře tmavého jako kawa, vyčerpaný nedostatkem spánku a sklíčený, že se s Kulou nedokáže pohnout kupředu. Bylo časně ráno, hlídky byly unavené a nepozorné. Jelikož ujížděli s větrem, kromě rozhlížení se po moři a po obloze téměř nebylo co dělat. Tangiia upíral pohled na oceán přímo před lodí. Objevila se na něm vlnka, zčeření, jako když se slévají dva proudy, a potom k rozvířené pěně přibylo něco tmavého. Obloukem se tam pohybovala silueta v barvě mořských řas.
Tangiia se díval, jak tvor vyplul na hladinu. Převaloval se jako velryba, přestože to bylo mnohem menší zvíře. Vzápětí Tangiia vytřeštil oči, poněvadž, i když se hřebeny vln halily do mlhy z odletující tříště a občas se bíle zpěnily, což zhoršovalo viditelnost, zdálo se mu, že tím tvorem je člověk. Člověk, jenže jiný než všichni ostatní, které kdy král spatřil. To, co tam plavalo, se podobalo víc člověku než rybě, ale neslo to na těle jasné znaky, které vyhovovaly víc vodním podmínkám než životu na souši.
Tangiia přešel na příď lodě, aby se mohl lépe podívat.
Člověku podobný tvor měl na chodidlech ocasní ploutve, které Tangiia poměrně dobře spatřil, když se vynořily nad hladinu, a vzadu na hlavě, za ušima, měl štěrbiny, které vypadaly jako žábry. Na zádech měl žraločí ploutev, která prořízla vodu, kdykoli se otřel o hladinu, a na hlavě měl výčnělek podobný bodci, jakým je vybaven mečoun nebo narval. Rybí člověk se obrátil na hřbet a ukázal směrem, který svíral ostrý úhel s kursem, jímž pahi plula. Vypadalo to, jako by Tangiiovi kynul, aby ho následoval.
Král se konečně vzmohl na slovo.
"Podívejte na to!" vykřikl. "Vidíte?"
Vypadalo to, jako by výkřik tvora polekal, neboť se ihned potopil hlouběji.
Kormidelník stočil loď a zvolal: "Co je to, kláda? Narazíme do něčeho?"
"Ne, ne," vykřikl vzrušeně Tangiia a ukázal na prázdný oceán, který mu cákal a tančil před očima. "Bylo tam něco, co vypadalo jako člověk! Rybí člověk!"
Kormidelník, jenž byl starý mořeplavec, znal Kuku Lauiny triky a usoudil, že král má halucinace.
"Nebyla to ochechule?" zeptal se kormidelník. "Ty vypadají hodně jako ženská, když je člověk jenom tak letmo zahlédne."
Kolem krále se hned začali hromadit ostatní členové hlídky a probuzení dospělí a děti. Všichni upírali zrak na místo, kam Tangiia ukazoval, ale neviděli nic než vlny. Potom prořízla vodu ploutev a několik lidí vykřiklo: "Tam! Tam!"
"Sviňucha," ozval se jeden z námořníků. "Ty jsi nikdy neviděl sviňuchu?"
"To nebylo zvíře, které jsem viděl já," vykřikl popuzeně král. "Říkám vám, že jsem viděl jiného tvora, rybího člověka." Popsal, co zahlédl.
Makka-te postoupil dopředu. "To, co jsi popsal," řekl "je adaro - tvor bohů."
Tangiia dostal z rozrušení horečku. "Musíme hned za tím úžasným stvořením. Požádalo mne, abychom je následovali, a zmizelo tím směrem..."
Tangiia ukázal směr, který byl na větrné růžici asi tři dílky od současného směru větru.
Kikamana, která se konečně dostala dopředu, promluvila: "Králi Tangiio, je to moudré, měnit náš kurs? Moamao nám poslal tento vítr. Má požehnání Hine-tu-whenuy. Měli bychom se držet současného kursu a nenechávat se odchýlit spatřením něčeho neobvyklého, když se může ukázat, že to bylo jen něco v oku."
"Nebylo to nic v oku, byl to nádherný tvor. Kdybys jej zahlédla, souhlasila bys se mnou. Rozhodl jsem se plout za tím rybím člověkem. Jsem přesvědčen, že našim lodím ukazuje tu pravou cestu. Dejte znamení Manopovi a Poovi, že měníme kurs... támhle! Támhle je zase!"
Ve chvíli, kdy král ukázal na adaro, které se opět na okamžik vynořilo na hladinu, všichni viseli očima na něm. Než se otočili, rybí člověk byl již zase téměř pryč, takže se dalo zahlédnout pouze špičku jeho hřbetní ploutve a mihnutí jedné ploutve na nohách.
"Něco jsem viděl," přiznal Makka-te. "Nebyl to snad žralok?"

"Bylo to adaro," vykřikl Tangiia, zoufalý tak, že se to téměř nedalo vydržet. Pak dodal pevným hlasem, který nepřipouštěl odpor: "Chci, aby na přídi byla hlídka, která si bude všímat jen tohoto tvora. O každém zahlédnutí chci být podrobně zpraven. Dokážu všem, že nejsem žádný blázen - ten rybí člověk tam je a my poplujeme za ním."
Seumas byl v tu chvíli vzhůru a se znepokojeným údivem sledoval, jak Letící oblak mění kurs. Vstal z místa, kde odpočíval, a s Dirkem v patách si šel promluvit s Kikamanou, jasnozřivou pannou.
"Mně to připadá, že král se na chvíli pominul. Nenapil se mořské vody?" Oba se dívali na Tangiiu, který dál upíral oči na mořskou hladinu před nimi. "Nedá se říct, že by vyloženě blouznil, ale na druhou stranu k tomu neměl daleko. Ví, co dělá?"
"On je navigátor," řekla Kikamana. "Prozatím musíme jeho úsudku věřit, dokud nepochopí, že se zmýlil. Když nic jiného, zapomene na nějaký čas na problém s princeznou Kulou."
"Kde je?"
"Ošetřuje rány tomu mladému panici, který byl zraněn na ostrově Nuku Hiva."
Seumas povytáhl obočí. "Doufám, že se do něho nezamilovala - do toho mladíka."
Kikamana jen zavrtěla hlavou. "Určitě ne. Zatím stále vidí své místo po boku Tutapua. Myslím si, že věří, že král Tutapu připluje za námi a odveze ji domů na Raiateu. Dokud se to nestane nebo dokud ji něco nepřesvědčí, že pro ni Tutapu nepřijede, zůstane také ona pannou."

Noc byla dusná. Plachta ve tvaru krabího klepete se nadouvala a ochabovala, nadouvala se a ochabovala, jako by zlehka dýchala. Stálý vítr se změnil v několik střídajících se vánků z různých směrů. Tangiia ve vzduchu ucítil nějakou vůni, velice slabou, a potřeboval, aby mu to někdo potvrdil. Zavolal si Kaha, slepého navigátora, a zeptal se ho, jestli cítí zemi.
Kaho začichal a řekl, že cítí. "Ale nedokážu říct, kterým směrem leží. Vítr dnes tančí hned tak a hned jinak."
"Přines mi sele," obrátil se na Po'oie, jenž stál jako vždycky opodál, připraven svému nevidomému otci pomoci. "Ale v tichosti. Nechci, aby se celá loď probudila."
Když to zaslechl Seumas, vstal z lůžka a šel za Tangiiou. Král byl již mnohem klidnější než před dvěma dny, kdy prohlásil, že zahlédl adaro. Od té doby Tangiia tvrdil ostatním, že úžasného rybího člověka vidí každou chvíli, ale nikdo jiný na palubě nezahlédl víc než ploutev, která se na nepatrný okamžik vynořila nad hladinu, případně špičku rohu pilouna nebo mečouna.
Horečnatost však Tangiiu mezitím přešla. Přistupoval ke sledování tvora, o němž tvrdil, že je to adoro, velice klidně a rozvážně.
"Něco nového?" zeptal se tiše Seumas.
"Někde poblíž je ostrov," odvětil Tangiia. "Chystám se zjistit, kterým směrem leží."
Tangiia pak poručil, aby spustili plachty, a směna se chopila pádel. Jeden člen posádky dal zapálenou pochodní signál pahi, které pluly na nimi, že mění kurs. Potvrdili mu, že znamení zahlédli.
V tu chvíli se vrátil Po'oi se seletem. Tangiia si je od něho ihned vzal a hodil je do vody. Zvíře cáklo, kolébavě se vynořilo na hladinu a začalo plavat od lodě.
"Sleduj to sele," řekl Tangiia polohlasně kormidelníkovi. Potom vysvětlil Seumasovi: "Prase má lepší čich než my - vždycky si to namíří k nejbližší souši."
"Drahá navigační pomůcka," poznamenal Seumas.
"Vůbec ne. Až přistaneme na ostrově, prase tam bude, stačí je jenom chytit. Musíš se o nás Oceáncích ještě hodně učit, Seumasi."
"To věřím."
Nedlouho poté, co začali sledovat plavající sele, jehož rypák vyčníval nad hladinu jako nějaká krátká trubička na dýchání, Seumas uslyšel příboj rozbíjející se o útes nebo o pláž. Tangiia nařídil měřit hloubku, dokud nezačalo být tak mělko, že nemohli dál. Potom vydal povel, aby spustili mořské kotvy. Pak nechal dát na vodu dlabanou kánoi a ukázal Kikamaně, aby šla s ním. Poslechla bez ptaní a Seumase se zmocnil pocit, že ví, o co tady jde.
"Opravdu s sebou nechceš nějaké bojovníky?" zeptal se Seumas, když se kánoe chystala odrazit. "Ten ostrov může mít nepřátelské obyvatele. Zapomněl jsi na Nuku Hivu?"

"Tak malý ostrov nemůže být obydlený," pravil Tangiia. "Jedeme pro nějaké... ovoce."
"Jak víš, že je moc malý? Neviděl jsi ho."
Tangiia zavrtěl hlavou. "Říkal jsem ti, že se musíš ještě hodně učit. Znám to místo z paměti někoho jiného." Ukázal na oceán kolem. "Kupe tady byl. Kdysi mi o této části oceánu říkal - poznávám vlny, dmutí a zvuk toho útesu. Slyšíš ho? Každý útes zní jinak, Seumasi. Ostrovy také mají vlastní jedinečnou vůni. Zaslechl jsem ptáka - jednoho určitého ptáka. Kupe mi o tomto ostrově vyprávěl, když mi bylo dvanáct. A není vidět žádné ohně."
"Na Nuku Hivě jsme také ohně neviděli."
"To bylo jiné." S tímto neuspokojivým vysvětlením, které zůstalo viset ve vzduchu, se mladý král pádlem odstrčil od boku Letícího oblaku a zanedlouho již Seumas neviděl víc než temnou vodu všude kolem. Tma rychle ustoupila rannímu světlu a z šedého rána se brzy vynořil plochý ostrov, o málo víc než písčina porostlá bujnou vegetací. Tři pahi byly zakotvené v bledě zelené vodě nedaleko pozvolně klesající pláže. Než se celá flotila probudila, byli Tangiia a Kikamana zpátky, s kánoí naloženou kokosovými ořechy a ovocem. Sele si spokojeně hovělo na přídi, výlet je vůbec nevyvedl z míry.
Poté, co Tangiia využil příležitosti promluvit s ostatními dvěma kapitány, vytáhli dlabanou kánoi zpátky na palubu. Vypluli dřív, než slunce začalo příliš pálit. Boční vítr stále nebyl tak silný jako předtím, než Tangiia zahlédl adaro, ale stačil, aby se lodě po hladině pohybovaly. Letící oblak dál jako posedlý sledoval zázračného rybího člověka, o němž Tangiia tvrdil, že ho čas od času zahlédne.
Kieto Seumasovi vysvětlil, že adaro může nejen plavat ve vodě, ale může se také pohyboval po obloze tím, že přechází po duhách.
"Když se na tebe adaro rozzlobí," řekl nedůvěřivému Piktovi, "mrští po tobě jedovatou létající rybu."
"Budu si pamatovat, že nemám žádné popudit," odpověděl Seumas.
Později Albannach přišel za králem Tangiiou a řekl mu: "Ty jsi na ten ostrov nejel jenom pro ovoce - to bys mohl poslat někoho jiného - proč jsi tam jel?"
Tangiia, který seděl na bobku v přední části paluby, zcela ochromený jako obvykle, pokynul Seumasovi, aby si sedl k němu. Pikt, zahalený od kotníků po ramena lýkovým plátnem, aby si chránil kůži před sluncem, s obličejem lesknoucím se rostlinným olejem, si ochotně sedl vedle královského Raiatejce. Z vody jako vždy odletovala jemná tříšť a smáčela palubu Letícího oblaku, takže všechno ve výšce nohou bylo mokré.
"Řeknu ti to," zašeptal Tangiia, "ale jestli mě zradíš, čeká tě trest smrti."
Seumas přikývl. Uvažoval, jestli mu bude svěřeno nějaké strašlivé státní tajemství, a váhal, zda je skutečně chce znát.
"Seumasi, příteli," sykl Tangiia, aniž spustil oči z moře, "Kikamana a já jsme na tom ostrově nasbírali kouzelné byliny." Otočil se a věnoval Seumasovi zvláštní úsměv. "Už brzy bude princezna Kula škemrat, abych se s ní pomiloval - škemrat - jen co vypije nápoj lásky, který Kikamana míchá. Podívej - podívej, rybí člověk se vynořil..." vykřikl tiše v duchem nepřítomném úžasu.
"Obří želva," řekl Seumas. "Já jsem viděl želvu. Poslyš, a ty si myslíš, že to zapůsobí, ten nápoj? Až přijde k sobě, zjistí, že tě doopravdy miluje? Je to spolehlivé?"
Seumas si okamžitě vzpomněl na Dorchu a začal si vyčítat, že si s jasnozřivou pannou o takových věcech nepromluvil. Co když mu mohla pomoci Dorchu získat, když ještě byli na Raiateji? Možná pro něho Keltka ve svém srdci měla lásku, která potřebovala jenom probudit.
"Ovšemže to zapůsobí. Musí to působit. Musím ji mít."
Seumas si smutně povzdechl. "Vím, jak ti je."
"Já ji v takovém stavu nenechám, to by bylo špatné," přemítal Tangiia, "proto jsme nasbírali vonné listy na lektvar, jenž účinky nápoje lásky zruší, až se mi princezna dá."
"Ty ji chceš z opojení lásky vytrhnout?"
"Ano, až bude příliš pozdě na to, aby mohla svůj závazek vůči mně vzít zpátky."
Seumas překvapeně povytáhl své pískově zbarvené obočí. Znenadání pocítil ke královým metodám jistý odpor. Jedna věc byla pomoci někomu, aby se do člověka zamiloval. To bylo stejné jako vetřít si do vlasů voňavý olej, omýt se vonnou vodou a hezky se obléct, aby člověk udělal dojem, přiměl toho druhého k přehodnocení jeho přitažlivosti. Ale pokud se taková láska dala stejně snadno zrušit, nebylo to

probuzení něčeho, co tam již bylo a pouze to dřímalo, ale bylo to jako vstříknout někomu do srdce falešný cit. Seumas si nebyl jist, zda to vůbec schvaluje. Jeho názory na ženy a na lásku se od příjezdu na rajský ostrov Raiatea zásadně změnily. Uvažoval ohleduplněji a choval se méně divoce.
"Je to všechno hodně ošidné. Tak trochu mi to připadá jako opít někoho kawou a pak ho znásilnit..."
Mladý král se na něho rozzlobeně podíval. "Ty si myslíš, že je to ode mě nemravné? A mám na vybranou? Ona mě nenávidí. Už to nevydržím."
"Já vím, já vím," řekl tiše Seumas. "Věř mi, rozumím ti. Roky jsem prožíval totéž. Ale tohle je hodně kruté."
"Jestli o tom někomu řekneš, nechám ti useknout hlavu," vyštěkl Tangiia. Oči mu planuly hněvem.
Seumas se zvedl a zůstal nad mladým králem stát.
"Nikomu o tom neřeknu. Jenom tě žádám, abys zvážil, co děláš. Já bych to neudělal."
"Ty nejsi já - počkej - tam - tam - viděl jsi to? Musel jsi to přece vidět. Támhle, jak se láme vlna. Pokynul mi. Musíme plout dál - dál..."
Seumas, který došel k závěru, že je vede šílenec, nechal krále civět před loď. Jejich mořeplaveckému králi zatemnil rozum nějaký zlomyslný bůh, který chtěl flotilu dovést na kraj světa a podívat se, jak spadnou do prázdna. Napadlo ho, že by na palubě mohlo zanedlouho dojít ke vzpouře, pokud král nepřijde k rozumu. Mezi posádkou se již něco šeptalo. Musel být sám ve střehu, poněvadž byl považován za osobu blízkou králi, a když se hroutí královská moc, ti, kteří stojí vedle, často padnou s ní.

Na velké ploše mezi dvěma trupy bylo pro Kikamanu obtížné uplatňovat práva, kvůli nimž stálo za to věnovat se profesi, kterou vykonávala. Kikamana neměla ráda lidi - lépe řečeno, neměla ráda davy - a na rodném ostrově by většinu času trávila sama ve své svatyni. Měla přirozený sklon k samotě a modlitbám, meditacím a úvahám, v nichž se do hloubky zabývala během vesmíru, jeho symboly a znameními.
Když byla mladší, naučila se od starších kněží a kněžek zpěvy fangu a písně, které byly důležitými pomůckami paměti a obsahovaly ve svých slovech vědomosti a moc. Znala počasí a jeho charakteristické znaky stejně dobře jako zkušený mořeplavec, znala tvary oblaků a teploty větru, který přinášel húlavy, silné bouře nebo naprosté bezvětří. Souše a moře svého světa nosila v hlavě jako mapy. I mezi lidmi, kteří byli vyhlášení dobrou pamětí, byly její schopnosti fenomenální. Nosila v hlavě nespočet obrazů zachycených do nejmenšího detailu, jednotlivé výjevy, které mohla vidět jen jednou za život.
Narodila se jako dcera pletačky, která přišla o první tři manžely ještě před dovršením čtyřiadvaceti let. Jednoho zabil žralok, druhý spadl z kokosové palmy a srazil si vaz, třetí zemřel na záhadnou nemoc, která způsobila, že se nafoukl jako ježík a pak se oloupal jako přezrálý plod. Kikamanina matka brala tato úmrtí filozoficky, ale kněží ji tenkrát prohlásili za tabu, neboť usoudili, že bohové si nepřejí, aby měla manžela. Od té doby s ní muži nechtěli nic mít, poněvadž se báli předčasné smrti. I tato okolnost se stala součástí její filozofie, a tak svou dceru vychovala v ambiciózní víře, že muž není nutnou podmínkou pro to, aby žena byla šťastná, a že v jistém směru se může stát i překážkou na životní dráze. Jelikož Kikamana později cítila přirozený sklon k tomu, aby muže nevyhledávala, vyhovovalo to matce i dítěti.
Kikamanina matka byla nábožná žena, která trávila hodně času s dcerou tím, že jí vyprávěla příběhy, jichž měla plnou hlavu.
"První byla žena" řekla Kikamaně, "protože bez ženy by nemohl vzniknout muž. Bůh Rongo si vyšel do světa, přinesl hlínu a několik kamenů a dal je bohu Tuovi, který kousky spojil slinami, jako se používá malta, a dal jim podobu ženy. Hotovou věc potom dal Tanému, který na sošku dýchl teplý vzduch, a tak ji nadal duchem a dechem života. Žena z hlíny tento život přijala, tiše vydechla a zachvěla se, jak se v ní usadil smrtelný duch. Potom konečně hliněná dívka otevřela oči a dostala jméno - žena!"
Kikamana vyrostla ve víře, že je zvláštní a že jejím osudem je stát se slavnou a moudrou. Brala tuto představu vážně, ani na okamžik o své matce nezapochybovala. Když jí v patnácti letech jeden muž nabídl, aby se stala jeho ženou, odpověděla mu: "Šetřím se pro Mauiho." Bylo to na hranici rouhání, neboť Maui byl téměř bůh.
"Jenomže Maui jev zemi Mrtvých," namítl nešťastný nápadník.
"No právě," odpověděla Kikamana.

V šestnácti Kikamana odešla žít na deset let do hor, kde si našla jeskyni a postila se. Její vidiny a sny se tam proměnily ve skutečné výjevy a místa. Stávalo se, že se jí vidiny zjevily a zůstaly s ní několik dní, během kterých s ní rozmlouvaly, předávaly jí vědomosti. A zase jindy se jí otevřely sny a dovolily jí, aby do nich vstoupila a nabrala si z jejich many duchovní sílu.
Když uběhlo deset let, Kikamana sestoupila z hory a vrátila se do raiatejské komunity, kde si jejích schopností dost brzy všimli a svěřili jí do opatrování jedno z královských dětí. Toto dítě, princ Tangiia, vyrostlo v muže pod jejím vedením. Když bylo Tangiiovi čtrnáct, požádal Kikamanu, aby si ho vzala, stejně jako to učinilo mnoho mužů před ním, tak byla krásná duchem i tělem. Řekla mu, aby počkal čtyři roky a pak se jí zeptal znovu. Horlivěji slíbil, že nezapomene, že bude počítat dny a okamžiky, dokud mu nebude osmnáct.
V den svých osmnáctých narozenin, teprve nedávno, za ní přišel se slzami v očích. Řekl jí, že jeho čest je v troskách, srdce má zlomené a duši rozvrácenou.
"Nemohu tě požádat, aby sis mne vzala, Kikamano, neboť jsem spatřil dívku, kterou miluji celou svou duší."
"A nejsem to já?" zeptala se dospělá Kikamana s úsměvem a pohladila ho po hlavě, aby ho trochu poškádlila.
"No, nejsi - je to mladá dívka, princezna."
"V tom případě tě tvého slibu zprošťuji."
Tangiia jí políbil nohy. Když vycházel z jejího chrámu, v očích se mu ještě leskly slzy, ale na rtech měl úsměv.
Později jí řekl, že ji má rád jako bratr, což skutečně byl, neboť Kikamana byla jeho nevlastní sestra. Od té doby s ní o tělesné lásce nemluvil až do chvíle, kdy ji požádal, aby mu připravila nápoj pro Kulu.
Ve chvíli, kdy se Kikamana modlila v koutě jedné ze dvou palubních chýší, k ní Seumas přistoupil a naznačil jí, že by si s ní chtěl promluvit. Kikamana s Piktem nepřicházela příliš do styku, neboť stejně jako většina Raiatejců do její svatyně na ostrově nechodil a při slavnostních hostinách a jiných příležitostech to vypadalo, že se jí vyhýbá. Měla pocit, že se jí trochu bojí, tak jako mnoho jiných mužů, jenže on měl výmluvu. Byl přistěhovalec, a proto si dával pozor na všechny kněze zastupující to, co pro něho bylo cizí náboženství plné podivných bohů, jejichž jména se nenaučil jako batole a jejichž způsoby mu byly cizí.
Seumas si v tmavé chýši sedl naproti ní.
"Je tu problém," pošeptal jí, poněvadž nablízku byli jiní. "Souvisí to s králem."
Kikamana si změřila bledého, avšak drsného muže pohledem. Vytetovaná zvířata, jaká v Oceánii nikdy nespatřila, byla znameními jeho divokosti. Dlouhá, hubená krysa, která nebyla krysou, honila na jeho břiše zvíře s dlouhýma ušima a silnýma zadníma nohama. Na jednom rameni měl psu podobného tvora se špičatým obličejem a na druhém měl větší, chlupatější psovitou šelmu. Kromě toho měl na sobě mnoho různých symbolů, podivných spirál a zvláštně tvarovaných bludišť, z nichž se splétaly vzory na plochých svalech jeho hrudi a kolem zdobených prsních bradavek.
Vlasy měl jako suchou trávu zbarvenou sluncem do ruda. Jeho svalnatá postava byla hubená, vysoká a pevná. V hranatém obličeji, do něhož slunce a slaná voda vyrývaly vrásky, měl pronikavé, modré oči, jež ji na něm zaujaly víc než všechno ostatní. Nacházela v nich jistou čestnost. Nebyla to čestnost její společnosti, nebyla formována stejným myšlením ani kulturou. Byla to však vlastnost, kterou bylo nutno respektovat jako něco, čemu věřil a co si snažil uchovat; byl to rys, který si zasloužil obdiv. Mohl by z něho být oddaný muž, napadlo ji, kdyby našel správného vůdce, správného vládce, za nímž by šel.
V neposlední řadě měl ruce, které byly ruce k dotýkání, plné významu, plné vážnosti. Ve srovnání s Oceáncem nepobral příliš půvabu, ale ruce měl krásné - jemné, něžné, ale zároveň pevné a silné.
"Žádáš mne, abych spáchala zradu?"
V jeho očích se objevila úzkost, jako by došlo k nedorozumění.
"Ne, nic takového. Jen abys znovu našla krále - skutečného krále - než se nenávratně ztratí."
"A kde je teď?"
"Hluboko dole, v sobě," řekl Seumas.
Kikamaně se takový rozhovor velice líbil. Ten muž reagoval dobře. Měl jistou inteligenci. Bylo to

zajímavější než bavit se o rybaření nebo o počasí, rozebírat s obézními muži zácpu a s úzkostlivými matkami stále nemocné děti. V minulosti ho podceňovala.
"Co je to?" ukázala na jeho tetování, jedno po druhém. "Řekni mi, jak se jmenují."
Překvapeně se na sebe podíval. "Na to se mě ještě nikdo nezeptal - nejspíš si všichni mysleli, že to přináší smůlu. Ty nemáš obavy, že bych doopravdy mohl být démon? Co když se ocitneš v moci mých kouzel, až ti řeknu, co jsou zač?"
"Já jsem kouzelnice," ušklíbla se, "ne ty."
Zasmál se. "Potřebuješ si dokázat, že jsi lepší?" Postupně ukázal na každé rameno.
"Tomuhle se říká liška a tenhle je vlk - jsou to zvířata podobná psovi. Liška je malá, ale mazaná, vlk je silný a divoký. Rád si říkám, že v sobě mám něco z obou, jako každý pořádný Pikt."
"Ty jsi Pikt?"
"Tak si říká můj lid."
Zamyšleně pokývala hlavou. "A ten výjev na břiše?"
"Tak to dlouhé, hubené, to je hranostaj. Mění barvu, má letní a zimní srst. Tady honí zvíře, které se jmenuje zajíc. Nikdy ho nechytí, protože zajíc umí utíkat moc rychle, ale nepřestane se o to pokoušet. Je to zarputilý lovec nepolapitelné kořisti. Když člověk běží za jelenem, nikdy ho nedostihne - i kdyby to byl nejrychlejší běžec kmene - mysl má však svá tajemství, která lovci pomohou jelena ulovit."
Nakonec ukázala na jednu ze spirál a kudrlinek, které mu zdobily hruď.
"A tohle?"
Podíval se dolů, pak znovu vzhlédl a usmál se. Poznala na něm, že je bystrý.
"To je jedno z tajemství mysli."
"Jak tomu říkáte?"
"Těm - jsou to vlastně dvě části jedné zbraně, jenže tady jsou nakreslené tak, že to vypadá jako jedna věc - říká se jim luk a šíp."
"A jak fungují?"
Znovu se usmál. "To je další tajemství."
"O jednom tvorovi jsi mi ještě nic neřekl - možná proto, že ho sám nevidíš. Máš ho na zádech. Takové krásné zvíře -"
"To je kůň," řekl Seumas.
"Má silné, svalnaté tělo."
"Ten, kdo takového tvora má, se stane králem, bez ohledu na to, zda je z královské krve nebo ne."
"Koně je možné mít - jako třeba psa?"
Pikt se postavil a podržel ruku ve výšce ramen.
"Na výšku by kůň sahal alespoň sem," řekl.
Kikamana se neubránila údivu. Zvíře na Seumasových zádech mělo impozantní rozměry. Kdyby někdo takového tvora měl, mohl by jej využít ve válce, aby kousal a trhal nepřátele, neboje kopal nohama, které vypadaly velice pevně? Nebo člověku ocasem stáhl kůži ze zad? Možná by se dal vycvičit, aby nepřátele zašlapal do země. Každopádně měl na dlouhé hlavě strašlivé oči, obrovské nozdry, aby mohl frkat oheň, a na šíji důtky.
"Ten kůň je asi další tajemství, že?" řekla.
"Ovšem," odvětil s úsměvem a znovu si sedl.
"Jako to železo, o kterém jsi kdysi mluvil?"
"Jako železo."
"Je to div, že se ti nerozskočí hlava, když v ní máš tolik tajemství," poznamenala.
Zasmál se. "Já? Já jsem jenom obyčejný člověk, nevzdělaný zemědělec. Tajemství luku, železa a koně odhalil někdo jiný, ne já. Já pouze využívám myšlenky z hlavy jiného člověka, když se naskytne příležitost."
"Řekla bych, že koně ani železo v našem světě mít nemůžeš, ale luk a šíp bys vyrobit mohl."
"Vážně ti to tak připadá?" dumal Seumas. "Pak to tak asi bude, ne? Jenže já nikomu z vás neukážu, jak je vyrobit. Nemohu zapomenout na staré závazky. Vaši lidé se jednoho dne vrátí do Albannu, nebo do země Mlh, jak jej nazval váš Kupe, a budou chtít můj lid porazit. Když vám svá tajemství vyzradím,

budete vědět stejně tolik jako vaši nepřátelé, jimiž jsou moji bratranci a sestřenice, moje tety, strýcové a sestry. To by přece byla zrada, Kikamano. Zrada nejhrubšího zrna."
Přikývla a zasmála se. Skutečně to byl zajímavý člověk. Žádný démon, člověk. Bylo jistě možné, že jednoho dne bude muset použít své schopnosti k tomu, aby k těmto jeho tajemstvím našla klíč. Nyní to však nebylo na pořadu dne. Nepotřebovala je.
"Ty jsi přišel za mnou," připomněla mu. "Kvůli králi."
Na tváři se mu objevil ustaraný, zamračený výraz. "Z toho, co říkal, jsem vyrozuměl, že existuje spiknutí, jehož cílem je, aby se do něho Kula zamilovala - s využitím nějakého lektvaru z bylin."
"To ti sám řekl?"
"Ano," odvětil Seumas. "V nestřeženém okamžiku."
"A dál?"
"Zajímá mě, jestli toto spiknutí schvaluješ nebo pouze vykonáváš královy rozkazy."
Kikamana si povzdechla a přitáhla si hábit z lýkové látky těsněji k tělu.
"Můj upřímný názor je takový, že výsledkem bude ještě hlubší zármutek krále Tangiiy."
Seumas přikývl, jako by takovou odpověď očekával.
"Také jsem pochopil," pokračoval, "že máš ještě jeden lektvar, který má opačné účinky."
"Protilék. Ano, mohu jej také uvařit."
Seumas se předklonil, aby se dostal blízko k jejímu uchu. Kikamaně bylo nepříjemné, že má tak blízko tváře mužské rty, ale pochopila, že se jí pouze snaží něco sdělit. Pozorně poslouchala.
"Proč to neuděláš tak," zašeptal Seumas, "že dáš králi jenom ten - protilék? Představ si, že dáváš Kule elixír lásky, a místo toho jí dej něco neškodného. Řekni králi, že musí také vypít lektvar, ale podej mu protilék."
"A jaký to má smysl?"
"Aby král přestal být do Kuly zamilovaný. Když ji přestane mít rád, tak už na tom nebude záležet, že jsme ho podvedli, ne? Nebude pro něho znamenat nic víc než osiřelé sele."
Kikamana po vytáhla obočí. "Vyjadřuješ se o citech zajímavým způsobem."
Jasnozřivá panna chvíli seděla a o Piktově plánu přemýšlela. Zdálo se jí, že by se tím asi vyřešilo několik problémů najednou. Pokud by se podílela na zotročení krásné mladé ženy, bylo by to na hraně bezúhonnosti, kterou měla jako velekněžka zachovávat. Seumasův plán nabízel králi únikovou cestu z jeho trápení a samotné Kikamaně etické řešení jejího dilematu. Král by přestal být Kulou okouzlen, přestal by být zajatcem jejích půvabů a mohl by se soustředit na svůj hlavní úkol, jímž byla navigace. Již příliš dlouho byl zadumaný, srdce měl plné touhy a hlava se mu točila velice skutečnými muky neopětované lásky. Kdyby byl od své posedlosti osvobozen, měla by z toho prospěch celá komunita.
"Výborně," řekla Seumasovi "je to skvělý plán."
"Dobře," hlesl Seumas. "V to jsem doufal."
"Nech všechno na mně," řekla Kikamana. "Ale nejdřív ze všeho bych se tě chtěla zeptat, byl jsi někdy takto blízko krále?"
"Nikdy - říkal jsem ti, že jsem zemědělec - sběrač ptáků, bojovník nízkého původu."
"Ale zdá se, že sis osvojil dvorní intriky, jako by ses pro ně narodil."
Seumas se usmál. "Musíš to brát tak, že mé nadání nezná mezí. Mimochodem, trošku toho lektvaru můžeš dát mně - toho, aby člověk přestal být zamilovaný."
Kikamana se maličko zakabonila a pak řekla: "A, ta černooká Keltka. Ještě pořád se užíráš?"
"Vždycky se budu užírat touhou," odvětil mrzutě Seumas. "I když já bych takové slovo nepoužil. Stále doufám, že jednoho dne přijde a bude běhat ona za mnou." Rozpačitě se usmál.
"Vždycky je naděje," řekla Kikamana. "Ostatně, boha naděje vezeme s sebou, právě na této pahi."
"Náhodou."
"Náhodou či záměrně, na tom nezáleží - je s námi a bude na nás dávat pozor, neboť jeho sochu uctíváme."
Seumas vstal a vyšel z chýše ven do slunečního jasu. Kikamana ho později zahlédla, jak stojí pevně na přídi, s nohama ovinutýma duhami, které vznikaly v jemné vodní tříšti, a hlavou někde v oblacích. Po tomto rozhovoru cítila k Piktovi velkou úctu a doufala, že nebyl poslední.

Král Tangiia byl u stěžně a kritickým okem přehlížel střechu cest. Zdálo se, že flotilu zasáhne húlava. Vál velice silný vítr, vlny nabývaly na velikosti a na síle. Maomao se chystal uštědřit Tangaroovi další výprask. Tangiia sledoval pás te lapy a zároveň pobízel veslaře, aby dohonili úžasného rybího muže, který nadále odváděl flotilu od zvoleného kursu. Král nechal zhotovit několik sítí v naději, že do nich zvláštní stvoření chytí a bude je moci prozkoumat zblízka.
Za Letícím oblakem byly vidět zbývající dvě pahi, držící se navzájem na dohled. Všech šest klepetovitých plachet napínal sílící vítr ve švech. Děti se choulily v chýších, chráněny před odletující pěnou těly svých matek. Všichni schopní muži byli v pohotovosti, připraveni chopit se plachet, pokud by je bylo nutno nenadále svinout, aby se snížila plocha vystavená větru.
Když Tangiia během zastávky u písečného ostrova navštívil ostatní kánoe, oba kapitáni s ním svedli poměrně ostrý spor kvůli tomu, že je pošetilé hnát se za adarem, ale Tangiia nebyl ochoten ani jednoho vyslechnout. Vypadalo to, že jej tvor očaroval, a Tangiia by raději přivedl flotilu do zkázy, než by pronásledování vzdal.
Nedaleko stěžně, hned za vstupem do jedné z chýší, seděla princezna Kula. Když Tangiia zalétl očima směrem k ní, probodla ho pohledem; nenechala si ujít jedinou příležitost, aby mu ukázala, že ho nenávidí. Byla šokovaná a překvapená, když jí oplatil lhostejným pohledem. Normálně měl ve tváři buď výraz úpěnlivého neštěstí, nebo vzdorného odhodlání nakonec ji získat. V obou četla jeho marnou naději, že ho ona, Kula, bude milovat.
Ale pohled, který jí věnoval nyní, jako by říkal, že na tom, zda ho miluje či nenávidí, by mu nemohlo záležet míň. Vypadalo to, jako by pro něho nebyla nic.
Kula nechápala, co to má znamenat. Věděla, že by měla cítit jedině úlevu, že bude mít od mladíka konečně pokoj. Snažila se přesvědčit se, jak je ráda, že už ji nebude obtěžovat těmi roztouženými pohledy, ani na ni šeptem naléhat. Již se mu nebude muset vysmívat, obracet se zády k jeho pokusům o sblížení a pohrdavě ohrnovat ret pokaždé, když se s ní pokusí zapříst hovor. Bylo to tak dobré, ne?
Přesto měla v hlavě jakýsi zmatek. Co se stalo, že se tak nenadále změnil? Mladí muži, a mladé ženy jakbysmet, nedokázali přejít od lásky k lhostejnosti v okamžiku. Že by své pocity maskoval, aby si myslela, že vůči ní ochladl? Ano, to muselo být nepochybně ono. Rozhodla se, že si tuto teorii ověří.
Kula vstala a upravila si sukni. Mokrý oděv se lepil na její krásnou postavu, zdůrazňoval pevnost jejích ňader a ladné křivky jejích boků. Vyšla na palubu, zvedla hlavu a předstírala, že obhlíží počasí. Potom se otočila k Tangiiovi a nenucené řekla: "Doufám, že se ti podaří ujet před tou bouří do klidnějších vod."
Aniž se na ni pořádně podíval, odvětil: "Bylo by nejlepší, kdyby ses vrátila do chýše."
"Pročpak - máš strach o mou bezpečnost?" zeptala se domýšlivě.
Otočil se a pohlédl na ni prázdnýma, studenýma očima. "Tvoje osobní bezpečnost je tvá starost, ne moje. Já musím myslet na flotilu. Nemůžu se zdržovat jednotlivci."
Znovu ji šokovalo, že v jeho výrazu chyběl jakýkoli zájem. To nebylo předstírání! Skutečně měl větší starost o své povinnosti než o její blaho. V minulosti jí šeptal, že by pro ni zemřel, zabíjel by pro ni, zničil by celou flotilu i se všemi pasažéry a posádkou, kdyby chtěla. Nyní se zdálo, že by mu snad ani nemohlo být víc jedno, kdyby ji nějaká neočekávaná vlna smetla přes palubu a ona nadobro zmizela!
"Díky za radu," odsekla. "Dovedu se o sebe postarat."
"Přestaň mě zdržovat svým tlacháním, ženská. Zalez do chýše k ostatním. Já se tady snažím ujet před bouří."
Odvrátil se od ní a začal vydávat rozkazy posádce. Přestože ji pobouřilo, jak rychle ji odbyl, jeho námořnické umění na ni jako vždy hluboce zapůsobilo. Vypadalo to, že má situaci zcela pod kontrolou. Vyzařovala z něj silná autorita, která přesahovala jak jeho věk, tak jeho postavení mořeplaveckého krále, autorita, kterou měl v sobě jako muž. Vrátila se na své místo, zatímco námořníci běhali po palubě, uvolňovali plachty z rohoží, upevňovali výztuhy, smotávali klepetovité plachty. Plavci při práci zpívali velkému bohu Maomaovi:

"Větře z vrcholku světa!
Z propasti vytrysklý,

ty, který neseš letící oblaka
po obzorech, kde nikdo neplul.

Velký větře Maomao,
ukaž se ve vlnách oceánu,
prchajících před tvým divokým řevem,
před tvým bouřlivým dechem,
jenž rozpoutává vřavu moře..."

Také ženy měly své povinnosti; snažit se ochránit pandánovou mouku, aby nezvlhla, zabránit prasatům krást mandle a kaštany, udržet plody chlebovníku a kokosové ořechy, aby se nerozkutálely, ochránit cukrovou třtinu, aby ji nerozkradly děti, a tykvové nádoby, aby se nerozbily, bránit psům, aby byli příliš hluční, a chránit horská jablka, aby se ve slané vodní tříšti nescvrkla.
Mezi necelou stovkou lidí na palubě Letícího oblaku bylo jen málo takových, kteří neměli co na práci, když hrozila bouře.

2.

Jak rád si Velký bůh větru hrál se svými důtkami! Bičoval Tangarou po zádech tak dlouho, až Velkému bohu moře vyskákaly na kůži obrovské puchýře, které praskly, roztekly se všemi směry a bílé chvilkové jizvy zaplavil příval tekutiny. A Tangaroovy slzy hněvu a bolesti se projevovaly oblaky vodní tříště a pěny, strhávanými mocnými poryvy větru od Maomaova mávání bičem.
Maomaovy vichry rozevřely nebe a udělaly tak cestu dvěma dalším strašlivým bohům: Apu Matangimu, bohu skučícího deště, postrachu všech mořeplavců, a jeho stejně zlovolnému bratru Apu Hauovi, bohu prudké húlavy.
Raiatejskou flotilu zasáhl okraj této bouře, což Maomao myslel jako varování. Velký bůh větru se na Tangiiu zlobil, že se nechal uhranout adarem. Maomao věděl, že lidé jsou nestálí, zvídaví tvorové, slabí tělem i duchem, s nimiž si bohové mohou hrát stejně jako dítě s hračkou. Zarmucovalo ho, že musí svým ptáčátkům připomínat, že jejich úkolem není nechávat se odlákávat úžasnými pozoruhodnostmi, ale hledat někde v širém oceánu nový Daleký ráj.

Pro ty, kteří byli na palubách tří pahi, se vítr a moře staly jedinou, neoddělitelnou věcí. Vzduch zbělal tříští, která bičovala rohožové plachty, třásl jimi, jako by to byly větve na stromech. Stěžně vrzaly a hrozily, že se přelomí a odletí do tmy. Byl den, ale byla noc, a kánoe poletovaly mezi hřebeny vln jako kokosové ořechy, přehazované při sklizni z ruky do ruky.
Raiatejci naříkali a volali své bohy, prosili je o slitování, měli za to, že se všichni utopí. Posádky bojovaly s lany a pádly, snažily se udržet kánoe otočené proti vlnám, které s téměř každým vodním přívalem měnily směr. Tam, kde předtím byla rovina, byla teď hora nebo obrovské údolí padající do středu země. Chvílemi byla plavidla téměř svisle a řítila se kolmou stěnou vody dolů. V těchto okamžicích se zdálo, že se musí přídí napřed zabořit do srdce oceánu a pokračovat dál, kde je spolkne a zavalí obrovská masa vod.
Jindy zase šplhali po strmých svazích vzhůru jako člověk, který se snaží vylézt po stěně z volných kamínků. V některých chvílích se zdálo, že vlna, na kterou stoupají, se převalí a sevře je ve své náruči, umiluje je k smrti. Potom se vlna nějakým zázrakem vyrovnala, kopec vody jim proběhl pod trupem a vyzdvihl pahi vysoko nad svět, načež se před nimi rozevřelo nové obrovské údolí, oni se podívali dolů do jeho tlamy a znovu se jich zmocnil pocit, že zmizí v slinících ústech velkého boha Tangaroy, který se na ně zlobil.
Jak chatrné jim nyní připadaly jejich majestátní kánoe, z jejichž trupů se uvolňovaly a vypadávaly čepy, uvazovací lana na kládách skřípala a pískala jako živí tvorové, trámy se drtily, odíraly a snažily se vyměnit si místa. Záškuby a obraty šíleného vodního přívalu lehce povolovaly spoje, k jejichž utažení bylo třeba deseti mužů s vratidly z provazů, kamenů a dřev.

Tu a tam se setkaly proudy, které se proti sobe valily tak prudce, že vznikly víry, roztáčející se do závrať působících prstenců, které přecházely v duté kužely. Posádky bojovaly jako šílené, aby se vyhnuly nenadálým maëlstromům, jež se objevovaly a mizely jako zuřiví duchové předků. Stávalo se, že některé plavidlo bylo strženo a unášeno zběsilou rychlostí kolem okraje takového obrovského víru, dokud vyděšení muži a ženy nezabrali pádly a s vytřeštěnýma, zdivočelýma očima a zběsile kmitajícími pažemi nesvedli s tahem tak dlouhý zápas, až se jim podařilo vymanit se.
Půldruhého dne byli tlučeni a biti, než konečně vypluli z boku bouře do tišiny, vyčerpáni tak, že se jim ani nechtělo spát.
V tomto poklidném stavu se Kikamana poradila prostřednictvím svých předků s Rangim a potvrdila to, co s Kluk--holkou už dost dlouho tušily, ještě před přistáním na Nuku Hivě. Rangi, Velký bůh oblohy, vidí vše pod jeho střechou cest, neboť s výjimkou toho, co je uvězněno v oparech a mlhách Hau Maringiho, před jeho zrakem není skryto nic.
Kikamana se dozvěděla, že po nich slídí flotila; někdo je pronásledoval. Atua jí žádná jména neřekl, poněvadž takové podrobnosti předkové a bohové nesdělují, ale plula za nimi velká flotila kánoí vybavených pro válku a v jejím čele stál rozhněvaný a zuřivý admirál.
Když o tom řekla Makka-temu, prohlásil její informaci za nespolehlivou.
"Atuovi se nedá věřit úplně," prohlásil. "Duchové předků mají sklon přehánět. Co když nás pronásleduje jedna nebo dvě kánoe? Příliš bych krále neplašil. Jedině znervózní."
Kikamaně jeho rada zpočátku připadala rozumná. Kdyby si král dělal starosti kvůli pronásledovateli, mohlo by to mít neblahý vliv na jeho navigační schopnosti. Hledat cestu širým oceánem a bojovat s duchy a bohy úplně stačilo, proč se ještě znepokojovat lovcem. Ale nakonec jí svědomí nedovolilo tuto informaci zamlčet. Zpráva získaná od předků neměla být držena v tajnosti, jinak by ji vůbec neposkytli.
Kikamana svolala poradu s králem Tangiiou a Makka-tem.
"Někdo po nás jde - štve se za námi po mořích. Než jsme připluli k Nuku Hivě, měla jsem sen, ve kterém jsem viděla černé mračno, které se táhne oceánem za námi. Mluvila jsem o tom s Makka-tem, ale on říkal, že bychom tě neměli lekat, dokud si nebudeme jisti."
Makka-te zamyšleně přikývl. Byl to kněz, povahou zdrženlivý, vyhledávající spíš ústraní, jehož pocity nebyly nikdy úplně jasné. Byl však uznáván pro svou vážnost a nezaujatost.
"Teď jsem o tom přesvědčena," pokračovala Kikamana.
"Kdo to je?" zeptal se Tangiia.
Kikamana zavrtěla hlavou, že neví, avšak Makka-te řekl: "Můžeme uhodnout, kdo to je - člověk, který je tak zaslepený nenávistí vůči tobě, že nedokáže vidět jasně..."
"Můj bratr?" řekl Tangiia.
"Kdo jiný?" zamumlal nevesele Makka-te.

Oceán, do něhož adaro jejich mořeplaveckého krále přivedlo, měl zelenou barvu, a také z oblohy se linulo zvláštní zelené světlo. Rangi a Tangaroa si oblékli podobné, svěže zelené pláště. Vládl tam klid. Vítr, který vanul, byl sotva jako dech. Ryby byly líné a zdálo se, že jim vůbec nevadí, zda jsou chyceny, anebo jsou na svobodě. Malátně vyplouvaly k hladině, otupělé, letargické. Oči se jim neleskly, byly šedivé a zakalené. Rovněž šupiny byly bez lesku, sotva odrážely zeleň okolního moře a oblohy.
Řasy ležely u hladiny ve velkých chomáčích, nikam se nepohybovaly, zaplétaly se do pádel a zpomalovaly flotilu tak, že chvílemi stála na místě. Byly tam řasy, které vypadaly jako dlouhé stuhy, a také jejich puchýřová odrůda, ale nejhorší ze všeho byly kobercové řasy, tenká vlákna, která se množila tak dlouho, až vytvořila neproniknutelnou masu zeleného slizu. Skoro to vypadalo, že šplhají po bocích jako nějací živí tvorové a chystají se kánoe spolknout.
V místech, kde řasy nebyly, se ve vodě vznášely flotily nesčetných medúz, táhnoucích za sebou bez ladu a skladu své volány a pentle. V parném dni lenivě pulsovaly, jako by sbíraly síly na nějakou dlouhou cestu. Pouze když se jim do cesty připletla nějaká nešťastná ryba, roztáhly chapadla a žahaly ji tak dlouho, až zemřela. Její mrtvé tělo pak držely ve volném objetí a čekaly, až se začne rozkládat.
"Nelíbí se mi tady," svěřila se Kula Kikamaně. "Ve vzduchu je cítit hniloba."
"Měli bychom co nejrychleji odsud!" přitakala kněžka.

Malátně se proplétali tímto zeleným, uspávajícím světem, až dopluli k útesu bez ostrova, součásti podvodního hřebene táhnoucího se jako velrybí hřbetní ploutev oceánem a vystupujícího v těchto místech nad hladinu. Vlny v těchto opuštěných končinách narážely pomalu a s hlubokými, zvučnými tóny, jako kdyby bušily do tenké, ploutvi podobné skály s korálovým vrcholkem, táhnoucí se tisíce sáhů do hlubiny. Ženy a muži se zde vylodili, aby si nasbírali oblíbené jedlé měkkýše, bez nichž se cestou museli obejít, protože tuto potravu bylo nutno sníst ve stejný den, kdy byla získána.
Ze strachu, aby je nekousla nějaká ryba nebo nepopálily vlnící se vějíře krásných sasanek, šmátrali pod skalními výstupky kostěnými háky, a takto sklízeli bohatou žeň, kterou útes poskytoval; plže, jako byly jahodové kotouče, zelené helmovky, harfovky, Venušiny hřebeny, fialové hlemýždě, homolice síťkované, ostranky, lesklé olivy, bílé zavinutce, rozmanité točence a spirály, dvouskořepinové mušle - bursy žabí, škeble, hřebenatky, ostnaté ústřice, a konečně přisedlé - usně, přílipky a vilejše.
Poklady útesu, které si Raiatejci během plavby zatím nemohli dopřát, byly horlivě sbírány, jako by to byly třpytivé drahokamy. V celé hojnosti života na zemi se nenašla žádná jiná skupina tvorů, která by se jim mohla rovnat bohatstvím barev, tvarů a vzorů. Schránky jako takové poslouží jako ozdoby či nádoby, až budou měkkýši snědeni. Vlastní sběr byl plný vzrušení a družného hovoru, dokonce i v místě s tak zvláštním světlem a rezonantními zvuky.
Když hostina skončila, vydali se na další cestu a navečer téhož dne narazili na ostrov.
Kolem nebyl žádný útes a ostrovu vládla stejná strnulost jako moři, v němž ležel. Uprostřed něj se drze tyčila sopka s otevřeným jícnem, vydechujícím do atmosféry sirné plyny. Puch těchto plynů se mísil s těžkou, příliš sytou vůní orchidejí, nesl se přes zátoku a způsoboval, že Raiatejcům těžkla víčka a zmáhala je ospalost. Vysoko v teplých vzestupných proudech kroužili ptáci se silnými křídly, jako zlověstné duše jejich zapomenutých předchůdců.
Raiatejci byli omámení a apatičtí, neschopní jasně myslet.
"Tentokrát si já vezmu několik lidí na pobřeží a nasbíráme zásoby," prohlásil král Tangiia.
"Je to moudré?" otázala se Kikamana. "Nic o tomto místě nevíme. Proč nenechat jít Manopu nebo Poa? Na Nuku Hivě si vedli docela dobře."
"Ano, a proto je řada na mně," prohlásil mladík. A potom v neobvyklém výbuchu zakřičel: "Proč se na mě ta ženská pořád tak dívá? Schovejte ji někam, ať ji nevidím."
Mluvil o princezně Kule, která se vzápětí otočila a sama odešla, s nešťastným výrazem ve tváři.
V poledne byli muži vybráni a kánoe spuštěny na vodu; zbývalo jen, aby se připojil král. Bez nehody dopádlovali ke břehu a přistáli na pláži. Ihned začali sbírat kokosové ořechy z palem na pláži. Pak začali dál od pobřeží pátrat po jamech, tarech, batátech, chlebovníkových plodech a banánech. Šlo to neobyčejně snadno. Všeho našli hojnost, což Tangiiu velice překvapilo.
Dlabané kánoe s dvoučlennými posádkami odvážely náklad zpět k pahi, které kotvily dál od břehu.
Když usoudili, že nasbírali dost, Tangiia odvedl své muže dál do vnitrozemí, k úpatí sopky, díky úrodné půdě zarostlému hustou, bujnou vegetací. Schylovalo se k večeru a zelená se změnila v růžovou záři, částečně zásluhou západu slunce, částečně kvůli rudému žáru z jícnu vulkánu.
Tady na průzkumnou skupinu padla nesnesitelná únava. Klesli na mechem obrostlou pralesní půdu a začali dřímat. Všichni kromě Tangiiy, který se navzdory únavě přinutil zůstat vzhůru pro případ, že by je napadli nepřátelští domorodci.
Když přišly ženy, Tangiia si nebyl jist, jestli se mu to nezdá. Byla to nejkrásnější stvoření, jaká kdy spatřil. Kdyby byl v pořádku, ihned by se vzrušil, když si nahé ženy beze slova lehly k jeho mužům, ke každému jedna nebo dvě.
"Chlapi," zašeptal Tangiia chraptivě, "mějte rozum - nenechte se očarovat..."
Jedna z těch nádherných žen přišla k němu. Dech jí voněl cukrem, vlasy vonnými oleji. Oči měla bezedné, stejně hluboké a syté jako střecha cest v noci. Měla tmavou, matnou pleť, hebkou jako okvětní lístky frádžipánií. Rozevřené rty byly vlhké, jak si je olizovala jazykem, a rozechvělé touhou. V místech, kde se vystouplé lícní kosti stýkaly s očima, měla na krásné tváři stíny.
Sklonila se k němu a přitiskla mu ňadra na hruď, ovinula mu stehna kolem pravé nohy. Cítil, jak mu její ztvrdlé bradavky drhnou o kůži. Pahorek mezi jejíma nohama byl měkký a poddajný jako zralý plod.
Na mechem porostlém svahu pod sebou Tangiia viděl své muže, již probuzené, kterak se milují se

ženami, jež svírají v náruči. Všechnu novou, syrovou energii, která se jim vlila do žil, vrhali do tělesného požitku. Každý muž sice rychle dospěl k vyvrcholení, jakmile však jeho orgasmus odezněl, přistoupila k němu další žena, vzrušila ho a vášnivý akt se opakoval, od začátku do konce. Vypadalo to, že muži nejsou schopni bránit se náporu těchto něžných, ale neodbytných dívek, jejichž sexuální choutky byly nenasytitelné.
Muži znovu a znovu uspokojovali, čím dál vyčerpanější každým dalším aktem. Ženy přesto dál šeptem žadonily, že chtějí lásku, lásku a zase lásku. Muži sténali, prosili, aby jim už daly pokoj, ale po každém orgasmu přišla nová společnice. Zdálo se, že cyklus nebude mít konce.
Tangiia se na tuto neskutečnou scénu shora díval a cítil, že nemá sílu ji zarazit - bylo pravdou, že on sám dokázal vnadům těchto překrásných žen odolat, ale byl tak omámen malátnou atmosférou, že svým mužům nebyl schopen nijak pomoci. Ženy přicházely jedna za druhou také k němu, hladily jej po těle, šeptaly mu do ucha nesrozumitelná slova a snažily se osedlat si ho, přestože neměl erekci.
Nakonec se mu podařilo zařvat z plných plic a seknout svým lei-o-manem po ženě, která se po něm plazila a zoufale se ho pokoušela vzrušit.
Vypadalo to, že jí čepel zajela do těla, ale ona vyskočila a utekla do pralesa. Její úprk dodal Tangiiovi sílu, kterou potřeboval, aby se postavil. Jakmile byl na nohou, vrhl se ze svahu na mýtinu, kde se jeho muži zmítali v posledních záchvěvech lásky. Ženy se před ním rozprchly, zmizely v křoví jako přízraky.
Tangiia rychle shromáždil muže, aby je odvedl zpátky na pobřeží.
Dva muži již byli mrtví, z jejich těl byla vysáta veškerá životní energie. Ostatní měli co dělat, aby doklopýtali k moři. Tam rychle nasedli do kánoí a odpádlovali zpátky ke svým pahi.
"Ihned vyplujte!" vykřikl Tangiia a vypravil se navštívit kněžku Kikamanu.
Vylíčil jí, co se stalo, a zeptal se jí, jestli to může nějak vysvětlit.
"Je ostrov jménem Kaitalungi," řekla mu, "kde moře vyplavuje na břeh ztroskotané mořeplavce. Tam se jich zmocní houf nahých žen a znásilní je. Jen co je jedna žena hotová, vezme si ho další, a tak to jde dál, dokud muž nezemře vyčerpáním."
"Pak to musí být ostrov, o kterém mluvíš," vyhrkl Tangiia. "Rybí muž nás sem dovedl."
"Adaro tě očarovalo," přisvědčila Kikamana.
"A teď mi ty zrůdné ženštiny zabily dva muže!"
Kikamaniny oči zpřísněly. Zavrtěla hlavou. "Pokud jsou zrůdné, je to tím, že je takovými udělali muži. Tyto ženy byly vypuzeny z rodných ostrovů, posazeny do otevřené loďky na širém moři a ponechány zemřít. Velký bůh moře je dovedl na tento ostrov, aby jim dal domov, tak jako sem dovedl nás. Zraněné sau těchto žen nyní hledají spravedlnost a pomstu za týrání, kterému byly vystaveny. Dovedou očarovat, dovedou muže uhranout. Čekají na ztroskotané plavce, kteří se jim nemohou bránit, berou na sebe lidskou podobu a znásilňují muže tak dlouho, až se vyčerpají a zemřou. Osobně jim to nemám za zlé - bylo jim velmi ukřivděno..."
"Co udělaly, že si zasloužily vyhnanství?" zeptal se Tangiia.
"Odmítly se podvolit mužům, začaly křičet 'znásilnění', když si je někdo bral proti jejich vůli, utekly od manželů, kteří je týrali."
"Ale to přece nejsou zločiny."
"Na některých ostrovech, na některých místech, v té nebo oné době, to zločiny byly. Co když jsou dodnes ostrovy, kde žena nemá žádná práva a je s ní zacházeno hůř než se psem? Když to všechno zvážím," dodala Kikamana, "tito muži zemřeli bezbolestně - dalo by se říct, že se zabili sami. Poeticky."
Tangiia na okamžik svěsil hlavu a potom řekl: "Konečně jsem přišel k rozumu. Musíme plout s větrem, nechat Maomaa, aby nás donesl k našemu osudu..." Odmlčel se a naklonil hlavu směrem ke vchodu do chýše, který ztmavl něčí postavou. Dovnitř vstoupil Seumas, následován svým psem. Po chvíli ticha Tangiia pokračoval: "...jenže stejně nechápu, jak je možné, že jsem těm ženám odolal, když mí muži jim podlehli."
"Těsně před bouří jsem ti dala lék - ty si nevzpomínáš?"
"Vzpomínám si, že jsi mi dala nápoj," řekl Tangiia. "A zároveň jsi jeden dala princezně Kule."
"Ten její byl neškodný odvar."
"A můj?"

"Lektvar, abys dokázal odolat lásce ve všech podobách."
Tangiia se znovu zamračil. "Proč bys mi bez dovolení dávala takový lektvar?"
"Byl jsi omámený... omámený adarem. Věřila jsem, že odvar tě té posedlosti zbaví."
Tangiia zamyšleně přikývl. "Rozumím - ovšem, to dává smysl - teď však chci, abys mi dala něco proti tomu. Nelíbí se mi to, takové zasahování do mých emocí, do mých citů. Příště bys mě měla přesvědčit, ne mi to dát bez mého svolení. Mohla jsi mě otrávit."
"Budu si to pamatovat, králi Tangiio."
Když král opustil chýši, Seumas přistoupil ke Kikamaně, dal jí ruku na rameno a podíval se jí do očí. "Přísahal bych, že jsi řekla lež, velekněžko, ale u osoby, která se na morálku dívá tak jako ty, je to nepředstavitelná věc. Musel jsem se zmýlit."
Kikamana mu svým pohledem nezůstala nic dlužná.
"Můžeš být klidný, mýlíš se."
"Jistě, jistě, myslel jsem si to. Dirku, hoď sebou, jdeme na palubu, vypadá to, že kapitán konečně přišel k rozumu. Vracíme se na správný kurs. No tak, chlapče, neokouněj, když je tady dáma."
Dirk hlasitě zaštěkal a přejel očima z dámy na Seumase a zase zpátky. Poznal, že pána něco obveselilo, ale jako psovi mu nebylo souzeno dozvědět se, co to bylo.

3.

Posedlost Kluk-holky Seumasem se datovala ode dne, kdy ho spatřila, jak po slavné Kupeho objevitelské plavbě nejistě vystoupil z Poovy kánoe. Muž s čistě bílou kůží! Připadal jí ošklivý, ale zároveň byl krásný. Odpuzoval ji a současně ji přitahoval, a právě tak začíná okouzlení. Toužila se ho dotknout, ale zároveň se bála.
Kluk-holce bylo tenkrát čtrnáct. Běhala ozdobená lasturami a květy, ale nahá. Byla již vysoká a pružná, byť na svůj věk spíš hubená než štíhlá, a její pohyby zatím nebyly zdaleka tak ladně ženské, jakými se měly stát. Ve čtrnácti byla ještě docela neohrabaná.
"Fuj," utrousila, když ji míjel po rozviklaných nohách, jež si ještě nestačily zvyknout na pevnou zem. "Ohavný démon."
Démon se otočil a jeho slaně bílá, solí obalená kůže ji v prudkém tropickém slunci oslnila svým jasem. Rudé vlasy mu halily ramena jako dlouhá pera nějakého vzácného ptáka. Obrátil k ní své strašlivé oči, zasazené do dravčí tváře, nad přísná ústa.
Když se do těch očí zahleděla, zjistila, že jsou tajemné, bledě modré a velice pronikavé. Ty oči nahlížely hluboko do Kluk-holčiny duše, prohledávaly každý kout jejího bytí. Projel jí zvláštní, mrazivý strach. Kluk-holka vyjekla a couvla.
Vzápětí vyšel z démonových úst divoký zvuk, jak na ni vycenil zuby, a zahnal ji ještě dál.
Potom si Kluk-holka uvědomila, že jsou dva - dva bílí démoni - a úžasem vytřeštila oči. Seumas ji však zaujal jako první a stal se předmětem její posedlosti. Od té chvíle chtěla být v jeho blízkosti, kolem něho, tak často, jak to půjde. Ostatní Raiatejci si ji kvůli tomu dobírali, posmívali se jí, protože v Seumasovi viděli jen siláka, který se oslabuje tím, jak okázale vystavuje svoje svaly, muže, jenž zoufale chce, aby v něm okolí muže vidělo. Říkali, že ten, kdo cítí neustálou touhu dokazovat, jak je tvrdý a neústupný, musí být v srdci žalostně chudým člověkem.
Kluk-holka však nahlédla hlouběji než ostatní ostrované, protože byla bystřejší než většina a nemilosrdným, nezaujatým pozorováním lidí získala moudrost. Proto našla pod chabou maskou tvrdosti opravdovou sílu soucitu.
Když byla starší a její sexuální choutky se ozývaly mnohem silněji, chtěla Seumase každičkou nitkou svého já. Stále na něho myslela, a přestože se nakonec naučila svou posedlost krotit, byly chvíle, kdy měla pocit, že zešílí touhou.

Pokud se jednalo o Seumase, setkání s tímto stvořením -evidentně mužem, jenž na sobě nosil ženské cetky a při chůzi kroutil zadkem - ho utvrdilo v názoru, že jeho pohrdání těmito ostrovany je naprosto oprávněné. Jeho odpor k tomu, co považoval za ohavnou zženštilost, se tak ještě prohloubil. Kupe a Po

si sice vysloužili jeho trvalé uznání, ale jako navigátoři a mořeplavci, nikoli jako muži. Stále cítil, že v boji muže proti muži by je porazil.
Seumas dostal opuštěnou chýši, o níž mu řekli, že je jeho, pokud si nebude chtít postavit jinou. Jelikož neměl ponětí jak si vybudovat příbytek z místních materiálů, opravil si chýši, kterou dostal, a doufal, že nespadne dřív, než místní řemesla zvládne. Řekli mu, že má stejná práva jako všichni ostatní ostrované, pouze nesmí na moře v lodi schopné plavit se přes oceán, aniž by byl na palubě nějaký Raiatejec.
Dorcha dostala chýši nedaleko, jenže když zjistila, že mají být se Seumasem blízkými sousedy, brzy se odstěhovala. Postavila si chýši z týku a kokosu, se střechou z pandánových listů. Zdálo se, že uměla za týden to, co se Seumas učil několik měsíců.
Zpočátku se ostrované obou stranili - všichni s výjimkou Kieta a Kluk-holky - ale postupně se strachu zbavili a přišli ukojit svou zvědavost. Seumas na ně štěkal, ale zvykli si na to a zanedlouho už s ním jedna z mladých žen spala.
Kluk-holka tuto ženu přepadla ze zálohy, krutě jí vyškubala vlasy a pokusila se vyškrabat jí oči.
Kluk-holku za to postavili před radu a řekli jí, aby s takovými věcmi přestala, nebo bude vyhoštěna na neobydlený ostrov. Kluk-holka se podřídila, ale té noci naplakala do svého polštáře ze smotané rohože mnoho hořkých slz.
Jednoho dne řekl Seumas Kietovi: "Myslím, že jsem silnější než všichni vaši muži - vypadají moc uhlazeně a tlustě, než aby byli dobří bojovníci. Myslím si, že bych dokázal porazit každého."
Kieto, který nebyl na chvástání zvyklý, odvětil: "Když si to myslíš, určitě to tak bude. Nikdo tě neviděl bojovat, Seumasi, takže tě musím vzít za slovo."
Poté se Seumas začal pyšně procházet po ostrově, nutit lidi, aby mu na úzkých horských stezkách ustupovali, a vrčet na každého, kdo se díval příliš dlouho.
"Uškubnu ti obličej od lebky," křičel. "Dám ti takovou ránu pěstí, že oslepneš."
Nervózně se na něho podívali a pak pospíchali dál svou cestou, ne však proto, že by se ho báli, ale proto, že takové chvástání neznali. Začal si o sobě myslet, že je nepřemožitelný. Muži, kteří věří, že jsou nezranitelní, se ve skutečnosti nechají vlastní silou zastrašit a často se uchýlí k tyranizování okolí. Ze Seumase se stal tyran.
Jednou potkal na stezce v džungli muže, který se jmenoval Manopa, a očekával, že mu ustoupí stranou.
"Uhni, pitomče," zavrčel Seumas.
Když Manopa stezku neuvolnil, Seumas se pokusil prodrat se přes rozložitého muže.
Manopa, malý, ale statný, zůstal pevně stát.
Rozzuřený Seumas se ohnal po Manopově hlavě pěstí.
Manopa mu dal takový výprask, jaký ještě nezažil.
Seumas se sotva odplazil do své chýše, kde na něho čekal Kieto.
"Co se ti stalo?" zeptal se chlapec. "Potkal jsi nějakého strašlivého démona?"
"Potkal jsem chlapa, jenž si říká Manopa," zamumlal Seumas přes oteklé rty a krvavé dásně. "Určitě je to nejlepší bojovník z celého tohohle prašivého ostrova."
"Je to dobrý bojovník," řekl Kieto, "ale najdou se lepší. Kupe, který má blízko k bohům, ho samozřejmě přemůže, a Tutapu, a možná i..." a Kieto pokračoval tak dlouhým výčtem jmen, že sebou Seumas škubl.
"Chceš říct, že není nijak zvláštní?" zeptal se Pikt.
"Je to náčelník a velice dobrý bojovník, ale takových je na ostrovech spousta."
"Vážně?"
"Ano."
Od tohoto okamžiku Seumas začal svůj názor na místní obyvatele postupně opravovat. Pochopil, že se nepotřebují neustále předvádět, protože pevně vědí, že jsou muži.
V noci po výprasku mu Kieto ošetřil pohmožděniny místním medikamentem, jenže Seumas na tom byl špatně. Jedna modročerná podlitina se táhla přes celý levý bok a její dotek působil mučivou bolest.
Uprostřed noci ucítil, že mu Kieto tuto ránu natírá mastí, a s úlevou zjistil, že pálení téměř okamžitě ustalo, a dokázal usnout.
Když se Seumas další den ráno probudil, našel vedle sebe stulenou Kluk-holku.
Polekaně se odkulil stranou. "Co - co tady děláš, stvůro?"

Kluk-holka ospale otevřela oči a podívala se na něho.
"Přišla jsem ti pomoci - ošetřila jsem ti zraněný bok."
"Ty jsi se mnou spala!" vykřikl zděšeně Seumas.
"Ano, avšak ty jsi nic nedělal," řekla Kluk-holka hlasem, který prozrazoval směs mrzutosti a touhy. Bylo jí již sedmnáct a byla sexuálně aktivní. "Byl jsi příliš zraněný, než abys něco dělal."
"Já nejsem na chlapečky," vykřikl zlobně Seumas. "Neudělal bych nic, ani kdybych byl zdravý."
Kluk-holka se usmála a zachřestila lasturami. "Nikdy nevíš," povzdechla si, "třeba si to rozmyslíš..."
Jakmile se Seumas dostatečně zotavil, udělal si do chýše dveře s petlicí zevnitř, aby se mohl zamknout. V té době s ním ještě Kieto chodíval lovit prakem ptáky. Jednoho dne se Kluk-holka zeptala, jestli by také nemohla jít s nimi.
"Jdeme na lov, ne tancovat," řekl opovržlivě Seumas. "Ty lastury by zaplašily armádu ptáků."
"Své šperky vždycky nechávám doma," odvětila Kluk-holka.
Navzdory Seumasovým protestům s nimi toho dne Kluk-holka skutečně šla. Vyšli si až nahoru do deštných pralesů, porozhlédnout se v hlubokých údolích mezi vulkanickými kopci. Příroda tam byla bujná, sytě zelená, plná života. Vypadalo to, že vnitrozemí jsou šťavnaté rostliny se silnými kmeny, průsvitné mlhy plující vlhkým vzduchem, nečekané vodopády a prudké bystřiny valící se po skalách a půdou z humusu a listí.
Pod klenbou vegetace, v hloubi zeleného světa, Seumas nadšeně poznamenal: "Je to opravdu nádherná země - není to moje země, ale je jako dobrá žena - vlhká, teplá a krásná."
Kluk-holka něco zavrčela.
"Teď to je tvoje země, Seumasi," řekl Kieto. "Staneš se její součástí, stejně jako my."
Seumas se na chlapce podíval. Kietovi teď bylo deset, ale již se u něho projevovaly známky vůdcovských schopností. Ostatní chlapci v jeho věku, a dokonce i někteří starší, jej uznávali. Chodili za ním, aby je s sebou vzal na rybářské výpravy nebo na lov ptáků. Organizoval tyto výpravy pečlivě, věnoval pozornost každému detailu, aby každý člen skupiny měl svůj úkol a naděje na dobrý úlovek nebo úspěšný lov byla co nejvyšší. Seumas slyšel, jak Kupe kdysi řekl, že Kieto jednou povede nájezd proti Albannu.
"Budeš chtít, abych ti pomohl, až zaútočíš na zemi Mlh, mladíku - ale i kdyby ses sebevíc snažil udělat mě jedním z vás, ode mne se pomoci nedočkáš."
Kluk-holka se mile usmála. "Nic se neboj, budeš jedním z nás, o to není žádný spor."
Seumas začínal být rozčilený. "A já říkám, že ne! Mám svou hlavu, mám svou duši. Říkám, že nikdy nezradím svůj lid. Nic ze mě neudělá zrádce."
"Nezradíš svůj lid, protože tvůj lid budeme my," řekl Kieto. "Nás nezradíš - ti druzí, na tvém bývalém ostrově, ti už nejsou tvůj lid."
Řekl to s takovým přesvědčením, že se Seumas málem rozzuřil a chlapce udeřil. Ovládl se však a podíval se na ty dva malé lidi, oba nezvratně přesvědčené, že srdcem nezůstane Albannachem, ale že se stane Oceáncem, větrným kočovníkem, než dozraje čas k útoku na zemi jeho předků.
"Uvidíme," zabručel nakonec. "Poznáte, že mám pravdu. Jste děti. Nemáte ponětí, co nosí dospělý muž ve svém srdci. Až budete tak staří jako já, zjistíte, jak je nemožné, abych zradil svůj lid. Ale jednu věc nikdy úplně nepoznáte a nepochopíte - vášnivou hrdost Pikta, jeho hrdost na svou vlast, svůj klan, své rodiště. Je pevná jako skála."
"Možná to tak je, Seumasi," řekla vážně Kluk-holka, "ale třeba tomu nedokážeš zabránit, že se změníš. Jsi jako tarový kořen, který někdo na jednom ostrově vyryl a na druhém zasadil. Zpočátku odmítáš růst, protože nová půda je jiná než ta tvoje stará, i když je možná dokonce bohatší - ale stejně nakonec růst začneš, neboť touha přežít, touha žít, je mocná."
"Porostu, ale ne jako ostrovan."
"Tvoje duše v našem ráji změkne, Seumasi, a budeš nám vděčný."
To Seumase rozrušilo natolik, že se rozhodl změnit téma.
"Už se nechci hádat - pojďme lovit. Co tady vlastně děláš, Kluk-holko? Měla bys být na pláži a sbírat hezké lastury..."
V tu chvíli nad nimi přelétl velký pták. Kluk-holka úžasně rychle zatočila prakem a vymrštila kámen,

který ptáka zasáhl do hrudi. Pták se zřítil z oblohy, téměř k jejich nohám. Seumas byl jejím uměním ohromen. Zvedl oči k nebi a pak se podíval dolů na zabitou divokou husu.
"Zmýlil jsem se," uznal Seumas. "Nebo to byla šťastná trefa?"
"Nebyla to šťastná trefa," odvětil mu Kieto. "Kluk-holka patří k nejlepším střelcům z praku na ostrově."
Kluk-holka se na Seumase vřele usmála.
"Mýlíš se v mnoha věcech, můj milý démone, ale nedělej si starosti, všechno se ti časem vyjeví."
"Nezkoušej na mě žádná kouzla," varoval ji lehce vystrašený Seumas. "Ať tě něco takového ani nenapadne, jinak s tebou udělám to, co jsem dělával s buřňáky, to ti přísahám. Zakroutím ti tím tvým kostnatým krkem."
Kluk-holka mu věnovala další milý úsměv.
"Já to myslím vážně!" řekl Seumas.
Kluk-holka našpulila rty. "Ach, ty hlupáčku, to víš, že tě nebudu nutit k něčemu, co nechceš - to by nebyla žádná legrace. A stejně jsem nemyslela na to. Tvoje potíž, Seumasi, je v tom, že jsi posedlý sexem..."
Za to odpoledne, kdy byl na lovu se dvěma lidmi, kteří ho na tomto podivném ostrově měli nejraději, se mnohému naučil. Zjistil, že Kluk-holka nemá jen hezkou tvář. Vůbec neměla prázdnou hlavu, naopak. Byla chytrá, sžíravá a byla výborný lovec. Začínal si jí vážit a bát se jí. Zjistil, že také Kieto je úžasně umíněný. Mladík nebyl tak bystrý ani tak záludný, avšak držel se své cesty. Ano, Seumas tomu věřil, že Kieto jednoho dne napadne Albann - jiná věc byla, jestli si jej podmaní. Seumas však byl odhodlán nevydat dobrovolně nic, co mohl jako Pikt nabídnout.
Na zpáteční cestě do vesnice jim zakrvavení ptáci viseli na krku jako přívěsky. Každý vzal Seumase z jedné strany - Kieto ho držel za pravou ruku a Kluk-holka za levou. Nesetřásl ji, neboť poznal, že je to projev obyčejného přátelství, pocty, jíž se mu jako cizákovi dostává. Bylo to nepříjemné, obzvlášť Kluk-holčina hedvábná dlaň, ale vydržel to. Věděl, že kdyby teď ruku odtáhl, byla by to strašlivá urážka a na jejich vztahu by to zanechalo nenapravitelné škody.
"Jedna věc je jistá," prohlásil. "Vy dva, ačkoli jste mladí, jste mi dali své přátelství, přestože se vám za to ostatní vysmívali. Pikt na něco tak cenného nikdy nezapomíná - jsem vaším dlužníkem. Od této chvíle jsou vaši nepřátelé mými nepřáteli. Za oba bych zemřel, nebo zabíjel."
Řekl to zpola žertem, ale všichni věděli, že to, co je vespod, je myšleno vážně.

PÁTÁ ČÁST

~ Neúnavný pronásledovatel ~

1.

Byla noc.
Na širém oceánu hořely tři tisíce světel z planoucích pochodní a blížily se k ostrovu Fatu Hiva. Pomalu připlouvaly k zátoce Panen a zářily do tmy jako nějaké obrovské svíce. Snad všichni místní obyvatelé z Fatu Hivy se shromáždili na plážích a dívali se, jak se nahuštěné plameny dál přibližují. Věděli, že každou pochodeň drží v ruce bojovník. K jejich ostrovu dorazila cizí flotila a oni podle počtu světel na blížících se plavidlech poznali, že útoku nemohou v žádném případě odolat. Jejich náčelník s úzkostí čekal, až nájezdníci vezmou ostrov útokem. Věděl, že proti tak obrovské síle je odpor marný.
Jeden rybář z ostrova byl během dne na širém moři a zahlédl flotilu nějakých třiceti kánoí tipairua s

černými plachtami, jak míří k jeho rodnému ostrovu. Kánoe s rychlými trupy ve tvaru písmene V vypadaly jako válečné kánoe a rybář se jich lekl. Co nejrychleji se rozjel zpět k ostrovu a dorazil se soumrakem. Uvědomil náčelníka o tom, co spatřil, a celý kmen v zoufalství sešel na pláž, očekávat příjezd té hrůzu nahánějící flotily.
Světel na moři bylo jako světlušek a místní náčelník věděl, že byly zapáleny záměrně, aby ho zastrašily. Však se také cítil být zastrašen, když nervózně čekal, co se bude dít. Kdyby byla flotila menší, kdyby čítala nějakých pět set nebo dokonce tisíc válečníků, byl by po zuby ozbrojen a čekal by s divokostí v srdci. S útokem takovéto velikosti a síly se však dosud nesetkal, proto se nedokázal vzmoci na odpor. Jeho odvaha se změnila v prasečí huspeninu.
Proto čekal s dary v podobě jídla, řezeb, vzácných lastur, červených per, želvích krunýřů, různých nádob s vyrytými vzory a dalších pokladů u nohou, připraven vykoupit život svůj a životy ostrovanů.
Náčelník si sundal náhrdelník z lidských zubů sebraných nepřátelům, který obvykle nosil na krku. Hůl zakončená lidskou lebkou, jíž obvykle hrozil cizincům, byla ukryta pod rohoží. Jeho válečná přilba z per na kostře z lidské kůže zůstala na tyči hned za dveřmi jeho příbytku.
Snažil se vypadat co nejmenší, a proto se shýbal a krčil v ramenou, takže na něho byl vskutku žalostný pohled. Po tetováních si rozmazal saze, aby zakryl ta, jež o něm tvrdila, že je velký bojovník, který se žádného muže nebojí. Přivedl s sebou své tři tlusté ženy a mladší děti, aby ukázal, že je rodinný typ, který nemá sklony k válce.
Vedle něho stály dvě nejhezčí dívky z kmene; byly to jeho nejstarší dcery. Vzdal by se jich bez řečí, pokud by to bylo nutné. Za takových okolností raději hanbu než smrt.
Flotila zakotvila na vnější straně útesu. Menší vahadlový člun, který se od ní oddělil, proklouzl přes útes v okamžiku načasovaném podle rytmu vln. Překonávání útesu oběma směry a přistávání nebo vyplouvání na moře v plážovém příboji byly pro posádky člunů nejnebezpečnější manévry, zejména když plavci útes a pláž vůbec neznali. Ostrované horlivě vběhli do příboje, aby pomohli člun s posádkou vytáhnout na břeh a udělali tak na cizího admirála dobrý dojem.
Muži a ženy shromáždění na pláži začali cizincům zpívat píseň na uvítanou a předvedli tanec, který říkal, že ostrov vítá příchozí v míru. Přinesli květinové věnce a pověsili je podezíravým cizincům kolem krku.
Posádka vahadlového člunu byla vyzbrojena pro boj, ale když se nesetkala s odporem a přesvědčila se, že místní obyvatelé nemají zrádné úmysly, dala znamení tipairuím, že vše je v pořádku. Na vodu byl spuštěn další člun a zanedlouho již admirál flotily vystoupil do příboje a na pláž, aby se postavil tváří v tvář místnímu náčelníkovi, který hned podle opeřené přilby domýšlivě vypadajícího návštěvníka poznal, že se jedná o velkého krále. Poklonil se mu, ukázal na snesené dary a s úsměvem pokynul směrem ke svým dcerám.
"Jsem král Tutapu z Raiatey a Borabory," prohlásil cizinec povýšeným hlasem. Použil jazyk mořeplavců. "Chci ti položit několik otázek."
"Prosím," pravil náčelník, "jsi u mého ohně vítán. Pojď a odpočiň si. Jídlo a pití je připraveno..."
Čluny s bojovníky z flotily připlouvaly k pláži, kde na ně nakládali dary, které pak vahadlové čluny odvážely k tipairuím. Král Tutapu, jako vždy obklopen svou kněžskou družinou, která byla zároveň jeho osobní ochranou, se s místním náčelníkem odebral do vesnice, kde hořel veliký oheň, na rožních se peklo několik selat a kolem bylo rozloženo mnoho mís s ovocem a zeleninou.
Král byl pohodlně usazen na dřevěné sedátko a byla mu nabídnuta kawa. Jeden z jeho kněží nad ní nejdříve musel vykonat krátký obřad, aby byla hodná krále a jeho many. Vypadalo to, že krále tento rituál trochu popudil, neboť oddálil uhašení jeho žízně.
Jeho kněžská družina si toho všimla a pustila se do práce na ostatní potravě, jež byla v králově dosahu. Aby je mohl jíst, očistili mu na rožni pečené divoké ptáky s nádivkou z bylin, medu a mravenčích vajíček a položili mu je k pravému lokti. K levému lokti mu dali mísu sušených brouků, křepelčích vajíček, mořských červů a vařených krabů. Před něho položili podnosy s vařeným želvím masem obloženým bobulemi a fazolemi.
Náčelník seděl po pravé straně cizince, zatímco jeho dvě krásné dcery, vyděšené a zasmušilé, rozpačitě očekávající osud, usedly po jeho levici. Jedna si netrpělivě hrála s náhrdelníkem z lastur, který měla pověšený na štíhlém krku, a druhá si nervózně kousala dolní ret. Tanečnice se začaly pohupovat kolem

ohně a zpívat o míru a přátelství se všemi lidmi.
Potom začali přicházet královi nižší družiníci a rozsazovat se kolem ohně, kde se jejich obsluhy ujali místní obyvatelé. Náčelník se polekal, když spatřil, že mezi příchozími je žena s bílou kůží a bujnými černými vlasy. Dívala se na náčelníka úplně jako vis - bytost, jež své oběti dlouhými nehty vyškrábe oči a potom chlemtá krev, která vytéká z důlků. Náčelník dokonce rychle vzhlédl k noční obloze, aby se podíval, zda vis doprovází její stálý společník, létající mrtvola, po celé Oceánii známá jako balepa. Tato bytost v záři ohně rozhodně svítila, což bylo jedno ze znamení, která vis lidem prozrazovala.
"Na co se tak díváš?" zeptal se Tutapu. "Na mou skřetici?"
"Tak je to," odvětil náčelník s viditelnou úlevou. "Tapua? Myslel jsem, že je něco jiného."
Jakmile se Tutapu dostatečně najedl a napil, náčelník se ho opatrně zeptal: "Ehm, čemu vděčíme za tu čest, že nás navštívil král Raiatey a Borabory?"
Tutapu k náčelníkovi obrátil zarytou tvář. "Hledám svého bratra," řekl.
"Tak ty hledáš svého bratra?" zasmál se poněkud nervózně náčelník. "Proč si vlastně myslíš, že by mohl být zrovna tady?"
"Mým bratrem je princ Tangiia, který opustil naše ostrovy se třemi pahi a bohem, který patří mně. Ztráta toho boha mi způsobila mnoho bolesti a přivodila konec blahobytu. Ukradl z raiatejského Nejsvětějšího a nejobávanějšího boha naděje. Ostrov nemůže žít bez naděje - začne upadat, rozkládat se a rozpadat. Jeho lidé nemají srdce ani ducha, aby čelili budoucnosti. Hnije zevnitř.
Bratr mi rovněž ukradl nastávající nevěstu. Chci ho zabít a vzít si zpět, co mi náleží.
Mám na palubě jedné lodi bratrovy flotily svého člověka - zvěda - jenž v pravidelných intervalech vypouštěl ptáky, kteří znají cestu domů. Sledoval jsem trasy těchto ptáků a vedu svou flotilu směrem, odkud přilétali. Tato trasa mne přivedla k vašemu ostrovu."
"Sem snad ne, králi Tutapu?" řekl zajíkavě náčelník. "Já - já - my jsme žádnou flotilu nezahlédli."
Tutapu si náčelníka znepokojivě prohlížel. Náčelníka tento pohled znervózněl, poznal z něj, že jeho život je na vážkách. Musel něco udělat. Jediné, co ho napadlo, bylo vstát a oslovit svůj lid.
"Lidé z mého ostrova," zvolal. "Poslouchejte mne. Tohoto slavného krále..." úslužně se na hosta usmál, "jménem Tutapu, k nám přivedlo pátrání po zloději, a to jeho vlastním bratrovi, muži zavrženíhodných způsobů. Je zde někdo, kdo může králi pomoci? Ten bratr, ať bohové zatratí jeho jméno, se plaví na třech velkých pahi a údajně by se měl nacházet v této části oceánu."
Náčelník v záři ohně úzkostlivě pátral ve tvářích svých lidí, jestli si někdo něčeho nevšiml.
Nikdo nepromluvil.
Náčelník si představil vesnici srovnanou se zemí, všechny muže ubité palicemi a sebe samotného (spolu s měkoučkými dětmi) nabodnutého na rožeň a upečeného zaživa, všechny ženy a chlapce znásilněné. Samozřejmě mohl králi vetřelců nabídnout své služby, výměnou za vlastní život, ale pro celou vesnici na kánoích místo nebylo. Nechal si tuto myšlenku v záloze, dokud nebude vědět jistě, že nikdo z jeho lidí neviděl nebo neslyšel něco, co by s věcí souviselo.
"Vůbec nikdo?" vykřikl zoufale.
Jistě, v boji muže proti muži by se mu snad podařilo krále zabít, ale jak by si tím pomohl? A když se náčelník na velikého, přezíravého krále-bojovníka díval, něco mu říkalo, že by to nebylo snadné tohoto muže přemoci.
"Nic?" zvolal úpěnlivě.
Všichni jeho muži se dívali do země. Ženy šoupaly chodidly. Nikdo nevydal ani hlásku.
Proč se některý z vás nepostaví a neřekne nějakou lež? pomyslel si zlostně náčelník. Hodně ho mrzelo, že to neudělal hned, když se ho král Tutapu zeptal. Předstírejte, vymyslete si historku o třech pahi s posádkami z divochů, kteří nějakému příbuznému potopili rybářskou loď. Vycucejte si něco z prstu. To jste všichni tak hloupí?
Nikdo nepromluvil.
"Já myslím..." začal náčelník. Uvažoval, jestli by prudká rána palicí patu do cizincovy lebky, a potom nádherná poslední bitva, která by téměř jistě vedla k jeho porážce a smrti, nakonec nebyla tou nejlepší volbou.
Rozhodnutí mu však sebral výkřik z noční tmy.

"Já jsem viděl tři pahi!"
Náčelník se prudce otočil. "Kdo to promluvil?"
"Já! Polahiki, tady - v chýši pro zajatce."
Na konci vesnice stála malá, pevná chýše postavená z tvrdého dřeva. Byla bez oken. Měla střechu z těžkých kmenů a silná padací dvířka bez držadla. Byla vysoká pouze tři stopy, takže muž normální výšky, který by byl držen uvnitř, by musel celou dobu klečet. Zároveň se zdála být příliš krátká na to, aby si mezi její stěny mohl člověk lehnout natažený. Celá stavba byla z vnějšku pomazána psími lejny. Z okapů visely mrtvé, rozkládající se krysy. Ve stěně byla štěrbina, jíž bylo možno podat dovnitř úzkou nádobu s vodou nebo jídlem. Ze štěrbiny, hemžící se šváby a mravenci v místech, kde se pomeje vylily a zaschly, vyčuhovalo několik prstů se špinavými, ulámanými nehty. Přes prsty lezly mezerou dovnitř a ven masařky.
Z pachu, který se z chýše a jejího nemytého obyvatele šířil, se zvedal žaludek.
"Vězeň," vysvětlil s úlevou náčelník. "Zajali jsme ho při posledním nájezdu."
"Vy jste přepadli jiný ostrov?" zeptal se Tutapu. "Který to byl?"
"Ne, ne - oni napadli nás, králi. Přepadli vesnici na opačné straně Fatu Hivy, odvedli její obyvatele a odvezli je s sebou na Nuku Hivu. Odtamtud přišli. Nuku Hivané jsou bojechtiví lidé, králi, na rozdíl od nás, kteří toužíme po míru a harmonii." Zahrnul chladného Tutapua úlisným úsměvem. "Když jsme krátce před úsvitem dorazili do přepadené vesnice, našli jsme v ní tyto dva zloduchy, ponechané válečnou flotilou, jež mezitím odplula, jak ještě drancují a vykrádají hroby. Zajali jsme je, abychom je měli jako rukojmí. Jeden z nich od té doby zemřel na, ehm, zanedbanost a příliš horlivý dozor, jestli mi rozumíš."
"Přiveďte ho sem," nařídil Tutapu.
Přivedli zajatce z Nuku Hivy před Tutapua a přinutili ho kleknout. Dokonce by na kolena padl docela ochotně sám, kdyby ho nechali. Usmál se přes prasečí lejna zaschlá na obličeji, která na něho naházeli rozezlení vesničané, když musel proběhnout uličkou. Ve slepených vlasech měl zachyceného obrovského pavouka, který tam sebou zmítal, jak se snažil chlupaté nohy vysvobodit. Zdálo se, že muži pavouk nejenom nevadí, ale doopravdy o něm neví.
Rybář měl po celém těle modřiny a tržné rány a levá ruka mu bezvládně visela, jako by byla pod loktem zlomená. Věděl, že má před sebou velkého válečného náčelníka a že si správnými odpověďmi může získat svobodu.
"Ty jsi vidět ty tři kánoe pahi?" byl dotázán.
"Osobně ne, slavný pane, jenže když jsem se po několika dnech rybaření na širém moři vrátil na Nuku Hivu, jeden z našich náčelníků byl mrtvý a několik členů jeho osobní stráže také - zabili je mořeplavci, kteří se zastavili na Nuku Hivě den předtím, než jsem připlul domů."
"Mluvilo se o nějakých jménech? Můžeš mi nějaké říct? Jestli se dozvím určité jméno, budeš moci svobodně odejít."
Muž si odrýpl kousek ztvrdlého prasečího lejna na tváři.
"Ne, slavný králi, ale vím o něčem, co má stejnou váhu jako jméno, o něčem, co je stejně jisté. Mohu s tebou uzavřít dohodu, velký králi? Co nabízíš, smím-li se zeptat?"
Polahiki zdržoval, hrál uznávané místní hry, ale špatně své posluchače odhadl.
Rozezlený Tutapu vyskočil a zvedl svou palici kotiate.
"Rychle mi to řekni, než ti rozbiju lebku!"
"Démon, slavný králi," vyhrkl vyděšený rybář a zvedl ruku, aby si hlavu chránil. "Démon, stejně bílý jako támhle ten u ohně," ukázal. "Jenže ten tapua byl muž - bílý démon, který říkal podivná, drsná slova - slova z Jiného světa. Ten tapua zabil jednoho z našich náčelníků. Bojoval právě tak, jak by bojoval démon - s vřeštivými pokřikem - ne jako bojovník z Oceánie, ale jako šílenec z Podsvětí. Je to odpověď na tvou otázku? Nezabíjej mne, králi. Nestojím za námahu, jakou by bylo omývání krve a vlasů z tvé palice."
Tutapu nechal zbraň pomalu klesnout. Upřeně si prohlížel muže před sebou, jako by chtěl zjistit, zda říká nebo neříká pravdu. Nakonec úsečně přikývl.
"Umyjte tu kreaturu a naložte ji na mou tipairuu," nařídil král. "Muži, najezte a napijte se do sytosti a pak naplňte kánoe zásobami. Dorcho, ty pojď sem. Promluvíme si, než dojdeme zpátky k pobřeží. Chci

slyšet tvůj názor."
Vděčného rybáře z Nuku Hivy odvedli pryč. Věděl, že bude žít, i když se bude muset plavit s cizí flotilou. Místní náčelník si vydechl úlevou, spokojený, že konečně přestal být středem pozornosti. Odehnal dcery do pralesa a nařídil jim, aby se nevracely, dokud mocná flotila od břehů neodpluje. Pak se náčelník začal snažit o záchranu co největšího množství svých výpěstků a zboží, a to tak, že chodil mezi vesničany a šeptem je vybízel, aby část chlebovníkových plodů, tarů, pandánové mouky a dalších zásob schovali do maskovaných děr v pralese, jinak nebudou mít co jíst, až nezvaní hosté od ostrova odplují.

Velký bůh moře dal najevo, že je flotile kánoí tipairua nakloněn, když jí poskytl příznivý proud, který ji nesl směrem k trojici pahi. Tangaroa neměl Hau Maringiho, boha mlhy a oparu, jehož zaujaté snažení ve prospěch krále Tutapua vytrvale mařil Velký bůh větru, nijak v lásce. Na druhou stranu přeludy, jimiž Tangiiovi pomáhala Kuku Lau, přestávaly působit, neboť Tutapu o jejím záškodnictví věděl.
Bohové celkově neměli rádi, když je někdo přistihl, jak se pletou do lidských záležitostí, dělali to spíš potají. Io, otec bohů, dovedl být neobvykle krutý, když nějaký bůh, jedno jestli velký nebo ne, projevil vůči jednotlivým smrtelníkům předpojatost či předsudky. Zasahování do pozemských záležitostí bylo považováno za něco, co si nezaslouží, aby tomu bůh nebo bohyně věnovali veškerou svou pozornost. Příležitostný zásah tady nebo tam, provedený v době, kdy bůh neměl nic na práci, byl přijatelný, jenomže silná angažovanost mohla mít vážnější následky.
Stávalo se, že spolu bohové válčili. Byli pověstní vzájemnou žárlivostí na své pravomoci. Nikdy neměli moc daleko k panovačným náladám. Když brali bohové lidské záležitosti příliš vážně, mohlo se snadno stát, že lidské konflikty přerostou ve válku bohů. Proto předstírali, že mají pouze okrajový zájem, a svůj vliv uplatňovali rafinovanými způsoby.

Když Tangiia odplul od břehů Raiatey, aby se tam již nikdy nevrátil, Tutapu byl ochoten nechat ho odjet dokonce i po zjištění, že byl odcizen jeden z bohů. Jistě, vzhledem k tomu, jak se zmocnil princezny Kuly, byl Tangiia zloděj a únosce, ale Tutapu byl připraven tyto urážky strpět, pokud to znamenalo, že nebude muset zabít svého bratra a povraždit značnou část svých poddaných, aby se stal králem obou ostrovů.
Avšak po Tangiiově odjezdu jako by se život na Borabořе a Raiateji nějak pokazil. Nešlo jen o to, že se na ostrov snesla neštěstí v podobě vichrů a vln, nemocí, hladu nebo silnějších nájezdníků, ale celkově se zdálo, že z ostrovů vyprchává život.
Nad komunitou visel těžký mrak stísněnosti, který se ani na okamžik nezvedal. Všichni byli ochablí, apatičtí, práce nešla od ruky. Plodiny se sázely ledabyle, prostě se zastrčily do země, aniž by se s výhonkem anebo kořínkem zakopala kazící se ryba, jak se často dělávalo, aby jej pohnojila a pomohla mu dobře růst. Téměř nikdo nelovil, nechytal ryby, nic nesbíral. Lidé vysedávali v chýších a civěli do prázdna, stěžovali si, že život je jeden nekonečný nudný den za druhým a že smrt začíná vypadat jako přitažlivá vyhlídka.
"Co se tu stalo?" zeptal se deprimovaný Tutapu svého velekněze Ragnua. "Odkud se vzala všechna ta lenost, ta lhostejnost?"
Ragnu měl odpověď připravenou. "Tvůj bratr s sebou odvezl boha naděje, můj králi. Bez naděje nemůžeme přežít. Bez naděje budeme chřadnout, až nakonec zemřeme. Bez naděje nemůže žít nikdo - alespoň ne věčně."
Tutapu se nad tím zamyslel a našel v Ragnuových slovech pravdu. Bůh naděje možná patřil k méně významným bohům, ale pro to, aby se obyvatelé ostrovů měli dobře, byl nepostradatelný. Bez naděje nemohl nikdo přežít dlouho; dřív nebo později na něho padne zoufalství a umoří ho.
"Nemohli bychom si boha naděje vyřezat?" zeptal se Ragnua.
Odpověď velekněze byla jednoznačná: "Jednoho již máme - skutečnost, že je někde na širém oceánu, je pro obyvatele těchto ostrovů nešťastná. Nejsou dva bohové naděje, jen jeden."
Proto Tutapu hned nařídil vybudovat mocnou flotilu kánoí schopných plavit se po oceánu, ale postavených s ohledem na válečné využití. Kánoí tipairua bylo třicet, každá pro stovku lidí. Aby je mohl postavit, musel Tutapu odlesnit ostrov Boraboru, což mu způsobilo velkou bolest. Dával vinu za

zpustošení svého oblíbeného ostrova bratrovi a přísahal, že místo aby ke kořenům každého nového stromku při výsadbě položil kazící se rybu, dá tam rozkládající se mrtvolu muže, ke každému novému stromu jednu.
Král poslal pro Dorchu, kterou k němu vzápětí přivedli.
"Já mám v úmyslu pronásledovat svého bratra přes velký oceán," pravil Tutapu. "Musíme získat zpátky boha naděje. Bratra zničím a vrátím se sem, na tyto ostrovy. Hodlám zabít všechny, kteří se s ním na cestu vydali, a ty jsi nejednou vyjádřila přání pomstít se Seumasovi, jenž, jak jsem slyšel, měl podíl na smrti tvého prvního manžela. Pokud si chceš toto přání splnit, můžeš se výpravy zúčastnit se mnou."
Dorcha na několik okamžiků zaváhala a potom odpověděla: "Dobrá - připravím se."
"Vezmeš s sebou své dva manžely?"
Dvojčata byla poslední dobou svárlivá a mrzutá. Dorcha již dřív uvažovala, že chýši opustí a najde si nový domov. Dvojčata téměř nedělala nic jiného, než že se hádala pro každou maličkost, třeba kdo kde nechal nějakou věc anebo na kom je řada s domácími pracemi, a Dorcha už jich měla po krk. Vlastně už měla dost života s muži jako takovými a rozhodla se, že se obejde bez nich. Až dosud se vědomě bránila otěhotnění a nutila manžely, aby si na penisy navlékali kořenovou slupku, když se s ní milovali.
Teď toho litovala, neboť dítě bylo pro osamělou ženu vítaná společnost.
Dorcha souhlasila se svou účastí na expedici nikoliv proto, že by stále toužila po Seumasově smrti, avšak proto, že po jeho odjezdu z ostrovů život ztratil smysl. Byla to chyba, že ho nechala odjet samotného, poněvadž dokud byl nablízku, měla cíl, na nějž mohla směřovat hněv, který jí vzkypěl v hrudi. Jeho mučení se pro ni stalo jedním ze smyslů života, alespoň jí to tak nyní připadalo, a jelikož tam již nebyl, začala v ní narůstat samota. Žádné jiné vysvětlení pro ten pocit, který v sobě nosila, nedokázala najít. Proč jinak by si připadala ochuzená? Proč jinak by měla pocit ztráty, ne-li proto, že jí chyběla radost z toho, jaká muka nenáviděnému Piktovi působí?
"Byla bych raději, kdyby moji dva manželé nejeli," řekla Dorcha králi Tutapuovi. "Příliš se hašteří."
Král s tímto rozhodnutím souhlasil. I podle jeho názoru dvojčata přinášela plavbě smůlu. Tvrdil to jeho dědeček a on neměl důvod tomu nevěřit. Dvojčata zůstanou na ostrovech, až flotila vypluje.
Jakmile byly kánoe tipairua postaveny a vystrojeny rohožovými plachtami ve tvaru krabích klepet, na znamení závažnosti expedice nabarvenými na černo, Tutapu jmenoval svého bratrance Haariho regentem a vyplul. V srdci neměl nenávist, ale odhodlání bratra zničit. Měl v úmyslu Tangiiu uštvat a zabít a takto získat zpět boha naděje a ukončit veškeré spory o Tutapuovu královskou autoritu.
Tutapu cítil, že spravedlnost je na jeho straně. Jen občas si uvědomoval, že jeho hrozby byly tím, co Tangiiu z ostrovů vyhnalo.

Tutapu sledoval na větrné růžici kurs apa toa.
Král byl, stejně jako jeho bratr, dobrým navigátorem. Učil se u stejného učitele, jejich otce. Tutapu obzvlášť vynikal v navigaci na krátkých trasách a vždy poznal, kdy je flotila v blízkosti ostrovů. Dokázal svýma bystrýma očima zachytit odražené vlny, které měly na širém moři jiný tvar než běžné vlny, byť byl rozdíl jen stěží rozeznatelný.
Odražené vlny jsou ty, které nebývají obyčejným výsledkem větru a proudů, ale vznikají odrazem od ostrova nebo od útesu. Když navigátor propočetl jejich směr, dokázal určit, kde se nachází ostrov nebo atol.
Tutapu byl také výborným pozorovatelem ptáků. Věděl, které druhy ptáků v noci přespávají na břehu a ve dne se krmí rybami na širém oceánu. Časně ráno ptáci odlétali k mělčinám, kde chytali ryby, a v podvečer se vraceli do svých ostrovních hnízd. Bystrozrakému navigátorovi, jenž dokázal sledovat jejich směr, tak mohli posloužit k nalezení země.
Dorcha ho jednoho dne požádala, aby ji naučil jména ptáků, kteří mu pomáhají najít zemi.
"Makitopaa, mauakena, katoko, ngao a rakiia," odpověděl bez zaváhání Tutapu. "Ale když jsou vysoko ve vzduchu a mají za sebou slunce, těžko bys poznávala, který je který. Všechno jsou to terejové a rybáci. Nepoužíváme například fregatku, ropaa uveu nebo nanae, černohřbetého rybáka. Ti jsou nespolehliví."
"Co třeba támhleten nahoře?" ukázala Dorcha na bílého ptáka s dlouhým, štíhlým, červeným ocasem,

který jako by tančil po obloze pozpátku. "Je moc krásný."
Ten pták byl skutečně elegantní a nádherný jako nebeský duch. Bílá pera, jež táhl za sebou, se nesla vzduchem s takovým majestátem, že Dorcha nevěřila, že by to mohlo být něco menšího než duše nějaké bohyně, která se zjevila v teplých vzdušných proudech a v roztrhaném krajkoví větrem unášených vodních kapek z vysokých, lenivých vln. Vytvarován s citem z mořské pěny, lehounký a nadýchaný jako obláček, s uchvacujícími pohyby tančil po modravém nebi a okouzloval všechny, kteří ho viděli. Dorcha cítila, jak také její duše tančí s ptákem, využívá slabý vánek jako visutou hrazdu, poletuje mezi zemí a oceánem na křídlech anděla.
"Nevím, jak se ten pták jmenuje - určitě žije jen na těchto ostrovech," odvětil Tutapu.
Částečně vykoupaný Polahiki, s vlasy ostříhanými velice nakrátko a křivými zuby, seděl na palubě nedaleko od nich a čekal, až bude oficiálně povolán před krále. Vychrtlé tělo mu potřeli olejem, aby byl králův nos ušetřen jeho obvyklého, nepříjemného zápachu, a dali rybáři novou, dlouhou sukni z kůrového plátna, díky níž měl při chůzi nezvykle toporné držení těla, jako by nebyl na oděv zvyklý. Jediná tetování měl kolem rtů, takže jeho ústa vypadala větší a děsivější než normální ústa. Zlomenou ruku, která srostla o hodně jinak, než měla, mu kahuna znovu zlomil a dal mu ji do dřevěných dlah.
"Já toho ptáka znám," ozval se Polahiki. "Je to tropický pták, jmenuje se toake a je u nás považován za posvátného."
Dorchu rybářova ústa fascinovala. Připomínala jí tlamu velké ryby, a také se otevírala a zavírala jako u takové ryby, když leží na palubě a lapá po dechu.
"Používáte ho k hledání pevniny?" zeptal se Tutapu.
"Někteří ano, jiní zase říkají, že na něho není spolehnutí," odpověděl s veselým úšklebkem rybář. "Včera večer u ohně jsi viděl, jak dívky tančily namlouvací tanec ptáka toake."
"Nedíval jsem se," řekl Tutapu. "Víc mě zajímalo získávání zpráv."
V tu chvíli zavolal kormidelník, aby mu král přišel pomoci se stanovením úhlu mezi zádí plavidla a dráhou kánoe po oceánu, což byl nezbytný úkon ke zjištění míry snosu plavidla. Byl to úkol, který vyžadoval zkušené oko a jemnou opravnou práci s kormidelním veslem.
Dorcha se právě chystala vejít do jedné z chýší na palubě, když na ni Polahiki promluvil znovu.
"Co jsi zač?"
Dorcha opatrně našlapovala mezi muži a ženami, kteří seděli na palubě a splétali rybářské sítě. Otočila se, pohlédla na větrem ošlehaného rybáře a vrátila se k němu. Díky tomu, že žila tak dlouho mezi Raiatejci a Borabořany, jejichž zvědavost se otupila, když ji poznali, ji překvapilo, že se na ni někdo dívá jako na kuriozitu.
"Jak to myslíš, co jsem zač? Jsem žena."
Polahiki jí sáhl na nohu. Prudce ucukla.
"Nikdy jsem takovou bytost neviděl," pravil. "Určitě jsi stvořená nějakým kouzlem. Kdo tě stvořil?"
Jeho vyzáblá tvář k ní vzhlížela s očekáváním, jako by si myslel, že se dozví nějaké tajemství vesmíru.
"Kdo mě stvořil?" zasmála se. "Moje matka."
"A otec?"
"Hm, měl s tím něco společného, ale moc ne. Matka ho prý potkala cestou do nížin na jihu a strávila s ním noc ve vřesu. Kromě krátkého páření zbylo veškeré tvoření na matce."
"A měla stejně bledou kůži jako ty?"
"Úplně stejnou," usmála se Dorcha. "Až na to, že byla krásnější než já."
"To jí přeju," prohlásil Polahiki. "Ty jsi totiž docela ošklivá."
Zasažená jeho slovy, Dorcha odvětila: "Vím, že už nejsem mladá - za pár let mi bude třicet - ale stále mám hezkou tvář a zdravé tělo. Nejsem ještě žádná babizna."
"O tom, kolik ti je, nic nevím, ale máš ošklivou kůži - a ty skvrnky na tvářích a na nose - co je to?"
Dorcha si sáhla na obličej. "Pihy? Některým mužům se líbí."
"Mně tedy ne," zachvěl se vychrtlý rybář. "Podle mě jsou ohavné. Vypadáš jako ještěrka, která ztrácí šupiny. Ten bílý démon, který zabil jednoho z našich náčelníků - to je tvůj bratr? Zplodila vás stejná ještěrčí žena?"
"Ne - chci říct, že mě nezplodila žádná ještěrka. Jsem člověk stejně jako ty."

Polahiki prudce zavrtěl hlavou. "To ne, nejsi jako já - já jsem pravý smrtelník. Možná vykrádám hroby a obírám mrtvoly, ale jsem alespoň z poctivého masa a kostí."
"Ty mně taky připadáš docela odporný," pravila Dorcha. "Vypadáš jako kost a kůže. Nemáš na sobě vůbec žádné maso."
"Já?" zvolal rybář. "Jak mě můžeš urážet, ty bledá prasnice? Hubený jsem proto, aby se moje prsty všude protáhly, abych mohl sáhnout do hrobů a nemusel příliš kopat. A navíc to pomáhá, když člověk padne do nepřátelského zajetí."
Dorcha usoudila, že bude nejlepší mužových urážek si nevšímat, protože když se do něho pustila, bylo to ještě horší.
"Jak to pomáhá?"
"To je přece jasné," ušklíbl se, takže bylo vidět jeho zuby, dlouhé kolíky v úzkých dásních, "kdo by mě chtěl upéct a sníst? Ze slepice by se najedl víc. Krysa by byla chutnější."
Přikývla. "Rozumím."
"Můžu být tomu tvému králi užitečný. Vypadá to, že se chce se svým bratrem pobít, že? Čekám, že se to bez nějakých mrtvol neobejde. Co?"
"To není důvod k radosti," vyplísnila ho.
"Ale je - bude dost těl, která půjde okrást o jejich náhrdelníky a náramky. Posbírá se taky velké množství zbraní. Spousta kamenů a vzácných lastur. Z přileb padlých náčelníků se vyškube hromada červených per. Moje srdce bude po boji zpívat. A nejkrásnější na tom je," řekl spiklenecky, jako by jí svěřoval tajemství svého řemesla, "že je úplně jedno, kdo zvítězí a kdo prohraje. Hlavně aby bitva byla krvavá a zůstalo po ní hodně mrtvol."
"Jsi odporný," řekla Dorcha.
"Ano, a chci být taky bohatý."
Opustila škodolibého rybáře a znovu se začala proplétat mezi lidmi dřepícími na palubě. Snažila se nešlápnout do sítí, které se rozrůstaly jak do velikosti, tak do počtu. V palubní chýši se Dorcha posadila vedle mladé, čtrnáctileté dívky, která se během plavby stala její stálou společnicí. Jmenovala se Elo a její matka zemřela krátce poté, co flotila vyplula z Raiatey. Její otec byl vylévač a měl na ni jen málo času, proto Dorcha mladou dívku částečně adoptovala.
"Nakrájela jsi jamy, jak jsem tě požádala?" optala se Dorcha, když si k ní přisedla.
"Ano," řekla Elo a otočila se k ní s úsměvem, při němž Keltčino srdce roztálo. "Tak, jak jsi to chtěla."
"Výborně," usmála se Dorcha a pak přivinula Elo k sobě. "Vítr sílí a z těch vln se mi dělá trochu mdlo. Nechceš mi něco vyprávět, abych přestala myslet na moře?" Dorše ve skutečnosti nic nebylo, ale věděla, že Elo je ráda, když může být užitečná. Opřela se zády o hromadu z listů zhotovených balíčků s pandánovou moukou.
"Posledně jsem ti vyprávěla o Hine-keze, měsíční bohyni," odvětila dívka, "ale dnes to bude pověst o Mauim."
"Ne, o Mauim ne," zaúpěla tiše Dorcha. "Copak pověstem o Mauim nikdy nebude konec?"
Elo se zasmála. "Ne, je jich mnoho - poslouchej, toto je pověst o tom, jak přišel ke jménu Vynalézavý Maui...

V dobách, kdy 'oheň' byl výhradním vlastnictvím Mahuiky, čarodějky a jedné z matek dávných rodů, Maui jedl ryby syrové. Jednoho dne si řekl, že už má té nechutné stravy dost, a rozhodl se, že svým lidem opatří oheň, aby si mohli ryby péct a dělat je chutnější. Mahuika však byla strašlivá obryně, která požírala lidi vcelku. Říkalo se o ní, že polyká lidi stejně rychle, jako její oheň polyká třísky na podpal. Její krb střežila nebeská slepice, která ji varovala pokaždé, když se někdo pokusil ukrást jí oheň z ohniště. Mauimu se však neříkalo vynalézavý pro nic za nic! Přestože Hua-hega odmítla Mauimu prozradit, kde Mahuika žije, podařilo se mu její obydlí vypátrat. Na Mahuiku byl skutečně děsivý pohled, jenomže neohrožený, drobný Maui měl pro strach uděláno. Rozběhla se na něho s otevřenými ústy a chtěla ho sežrat, ale Maui vykřikl: 'Podívej se, kdo jsem! Tvůj vnuk Maui. Přišel jsem za tebou na návštěvu.' Mahuika se zarazila a začala se ho vyptávat na jeho původ a na to, odkud přichází. Nakonec ji Maui požádal, aby mu trochu ohně dala. Jelikož Mahuika měla z ohně nehty, jeden si vytrhla a dala mu ho.

Doběhl s ním zpátky ke kánoi, jenomže oheň mu popálil dlaně, takže jej nechal do dřevěné kánoe padnout. Oheň propálil dno a spadl do moře, které jej samozřejmě uhasilo.
Maui se musel k Mahuice vrátit a požádat ji o další nehet. Tak se to stalo mnohokrát, až s ním nakonec stařena ztratila trpělivost a vykřikla: 'Vezmi si můj krb!'
Mauiho okamžitě obklopily ohnivé stěny, z nichž se nemohl dostat ven, pokud se nechtěl popálit. Aby unikl, proměnil se v jestřába, ale i tak mu plameny ožehly peří, když se je snažil přeletět.
Proto má dnes jestřáb červenohnědé peří.
Maui se potom proměnil v rybu a padl do oceánu, jenomže oheň zahříval vodu do varu, takže musel vyskočit na ostrov.
Ostrov, jenž se jmenoval Whakaari, začal hořet a hoří dodnes.
Maui tedy přivolal bohy deště, plískanice a krupobití, aby oheň uhasili. Pouze těmto třem bohům se společným úsilím podařilo plameny uhasit.
Mahuika se v potopě, kterou společně vyvolali, málem utopila, ale podařilo se jí vyhodit oheň do větví stromu kaikomako, kde zůstal hořet.
Lidé dodnes používají dřevo stromu kaikomako, když si chtějí rozdělat oheň; dlouhé plameny z krbového ohně Mahuiky jsou stále uvězněny uvnitř a dostávají se ven, když se dřevem energicky tře o jiné dřevo.
Nikdo neví, co se stalo s nebeskou slípkou, ale mnozí věří, že Maui ještě téhož dne nařezal dříví na podpal ze stromu kaikomako a ptáka snědl k večeři. Bylo to jeho první pečené jídlo. Bylo tak výborné, že od té doby měl raději pečené ryby a maso než syrovou stravu, a totéž naučil své lidi."

Teď, když se bratrova flotila odchýlila od přímého kursu, král Tutapu nemohl zahlédnout domů letící ptáky vypuštěné zrádcem. Patřilo se, aby král naslouchal svému veleknězi Ragnuovi a řídil se jeho smýšlením. Ragnu svého krále informoval, že Velký bůh moře jim svými oceánskými proudy ukazuje cestu, a Tutapu neměl jinou možnost než Ragnuovu soudu věřit a plout tam, kam byl veden.
Po mnoha dnech plavby se ocitli v části oceánu, kde byla obloha pevně napjatá na střeše cest jako nějaká světle modrá kůže. Vítr byl mírný, ale nárazový, a mořská hladina byla zčeřená. Proud byl dost silný, aby mohli plout bez plachet, avšak rohože na stěžni zůstávaly a v proměnlivém větru se kývaly hned na jednu stranu, hned na druhou. Tutapu nechtěl k dosažení svého cíle plýtvat silami.
Jednou večer lodě, roztažené jako had a na relativně klidném moři propojené provazy, z dálky pomalu minuly nějaký ostrov. Téměř celý ostrov tvořila jediná hora s plochým vrcholkem, jejíž silueta se velice ostře rýsovala na pozadí rudé oblohy. Muži a ženy se shromáždili na palubě a mlčky si ostrov prohlíželi, zatímco Ragnu zatančil posvátný tanec a pak prošpikoval večerní vzduch obřadními zpěvy a písněmi. Jeden mladý kněz hrál na nosovou flétnu, ale bubny byly zticha.
"Co je to za ostrov?" zeptala se Dorcha Elo. "Proč na něj lidé hledí s takovou bázní?"
"Je to Lingaduův buben."
"Kdo je to Lingadua?"
"Přece bůh bubnů, kdo jiný," odvětila Elo. "Má jen jednu ruku, ale když udeří do svého bubnu, svět se chvěje. Kůži na buben má z panenské blány velké bohyně země Papy, kterou jí ukradl, když poprvé zažívala rozkoš v objetí velkého boha oblohy Rangiho. Tady na naše bubny hrát nesmíme, nebo jim jednoruký Lingadua ukradne hlas..."
Ra zapadl do moře a rychle přišla tma, jenomže ještě než jim Bubnový ostrov zmizel z dohledu, seslal na ně Whatu, bůh krupobití, spršku z Rangiho říše. Z nebe se sypaly kroupy o velikosti kamínků, bušily do tipairuí a prorážely střechy chýší. A jelikož v chýších byly Tutapuovy válečné bubny, kroupy tu tloukly do napjatých kůží bubnů a do bubnů z dutých kmenů a zvuk se rozléhal přes oceán.
Kroupy zasahovaly také lidi, kteří se krčili na lodích, a na tělech jim přibývalo modřin a ran. Oceán syčel, poďobaný na nespočtu míst. Na dobu, kdy pevná obloha praskla a zavalila nic netušící Oceánce, se svět proměnil v bílou šmouhu. Pak krupobití konečně ustalo, stejně prudce jako začalo.
Na všech palubách kánoí lidé začali vstávat, navzájem si pomáhat na nohy. Kroupy měly takovou sílu, že rozbily tykvové nádoby, takže jejich tekutý obsah se roztěkal po kánoích. Chýše kryté listovými střechami byly téměř oškubané. Na plochých místech stále ležela vrstva krup. Přirozené kapsy jich byly

plné.
Ragnu byl rozmrzelý. "Naše bubny se rozezněly na Lingaduově území. Jestli je slyšel, rozzlobí se. Ukradne našim válečným bubnům hlas a my tak budeme v nevýhodě, až příště půjdeme do boje."
"Nebyla to naše chyba. My jsme do bubnů netloukli," namítl král Tutapu.
"A jak to má Lingadua poznat? Je to popudlivý bůh, který nepřemýšlí, než něco udělá. Určitě s ním v budoucnu budeme mít potíže.
Každopádně víme, na kterou stranu se Whatu, bůh krupobití, v tomto sporu postavil. Je jisté, že přeje tvému nevlastnímu bratru Tangiiovi."
Král Tutapu zabubnoval klouby prstů na nejbližší buben. Chýší se rozezněl jeho zvuk.
"Zdá se, že jim hlasy nechal," poznamenal.
Ale Ragnu měl pochybnosti. "Uvidíme," řekl.
V rohožových plachtách byly díry, které bylo třeba zalátat, z palub byly odmeteny tající kroupy. Život se postupně vrátil do zaběhnutých kolejí. Nastoupila nová směna. Vylévači se pachtili se svým nikdy nekončícím úkolem, kormidelník se chopil svého vesla, žena na hlídce pátrala bystrýma očima po jakýchkoliv plovoucích předmětech v oceánu před lodí.
Král Tutapu se řídil hvězdnou dráhou, která vedla k souhvězdí zvanému Malá tvář s malýma očima a dál přes Běžící zvíře, největší hvězdné mračno na střeše cest. Používal tyto záměry nikoliv proto, aby našel cestu tam, kam pluli, ale aby si zapamatoval, kde byli.
Bylo přirozenou povinností každého oceánského navigátora, ať už to byl král nebo plebejec, v duchu mapovat širý oceán, po kterém se plavil. Pouze tak mohly vzniknout paměťové mapy předávané potomkům, aby bylo možné cesty opakovat a případně ještě prodloužit, rozšířit hranice známých moří a vědomostí o oceánu, jež měli mořeplavci k dispozici.
Bylo možné, že jednoho dne se praprapravnuk krále Tutapua k Lingaduovu bubnu vrátí.
Král si po půlnoci šel odpočinout. Byl to mrtvý okamžik, kdy všechno na chvíli znehybnělo.
Ze zlého snu jej vytrhly tři údery do bubnu.
Hodil na sebe plášť z peří, aby se zahřál, a pospíšil si na palubu. Všude vládlo ticho a klid.
"Neslyšeli jste nic?" zeptal se hlídky na palubě.
"Nějaké vzdálené hřmění," odvětil mu jeden muž. "Tak daleko, že si nemusíme dělat starosti."
Tutapu se zahleděl do tmy.
"Tři údery hromu?"
"Možná byly tři," odvětil muž, jako by o nic nešlo. "Nepočítal jsem je."
"Příště buď pozornější," vyštěkl Tutapu, "nebo se ti může stát, že budeš počítat useknuté prsty."
Muž těžce polkl a podíval se bílýma, vyděšenýma očima na krále.
"Vrať se ke svým povinnostem," zabručel Tutapu. "Buď ve střehu - to znamená, že máš používat nejenom oči, ale taky uši."
Vrátil se do své chýše a dost neklidně prospal zbytek noci. Další den ráno jej probudili a oznámili mu, že nad ránem zemřeli tři zdraví muži. Zdálo se, že příčinou bylo selhání srdce.
"Každý má na prsou velkou modřinu, nad srdcem," řekl Tutapuovi Ragnu "jako by dostal ránu těžkou palicí."
"Nebo paličkou na buben třímanou jednorukým bohem," zamumlal Tutapu. "Je to trest, neboje to jen varování? Smrt námořníků je pro krále trest. A mám pocit, že budu potrestán ještě víc, až přijde čas."
Ragnu s králem nedokázal nesouhlasit a navrhl lidskou oběť, aby se pokusili o Lingaduovo usmíření.
"To by asi bylo nejlepší," prohlásil Tutapu, "ale něco mi říká, že je možná příliš pozdě."
Vybrali mladého panice a přivedli ho na příď královy kánoe. Svázali mu pleteným provazem ruce a nohy a položili ho na improvizovanou obětní plošinu zhotovenou ze dřeva. Na hlavu mu dali listový věnec.
Mladíkovy oči byly vytřeštěné strachem, dokud si k němu Ragnu nesedl a nepromluvil si s ním. Řekl mu, že se na obloze stane velkým duchem, atuou, a že ho jednou lidé budou uctívat a prokazovat mu větší pocty než králi. Pak dal Ragnu mladíkovi misku kaše, v níž byla tajná koření, která znal pouze kněz. Mladík po ní začal být krotký a povolný.
"Bohové a naši předkové prahnou po sau," zvolal Ragnu při obřadu, který se konal pod střechou cest. "Zde je krmě pro pána bubnů, jehož jsme urazili!"

S těmito slovy Ragnu podřízl mladíkovi hrdlo obsidiánovou dýkou. Tělo přepadlo a šarlatová krev se rozstříkla po palubě. Stekla přes záď plavidla do vody a zanechala za ní rozšiřující se rudou stopu. Dokud se vlny nerozběhly a nezanikly, pěna, která se tvořila, byla červená.
Umírající chlapec tam ležel, svalnatý a krásný, potřený olejem, s ještě čerstvými tetováními, a víčka se mu třepetala jako motýlí křídla. Bohové mu dali nádherné tělo a vzali si je zpátky dřív, než je věk svraštil a čas poznamenal ducha. Však byl vybrán právě proto, že jeho postava byla téměř dokonalá.
Pak se zpívalo, zatímco z těla vycházely tekutiny. Mladíkova matka byla rozrušená. Moře jí vzalo již jednoho syna, ještě chlapce, když na začátku plavby spadl z vrcholu stěžně a srazil si vaz. Přátelé ji utěšovali, říkali jí, že má ještě třetího syna, který potřebuje její lásku.
Přesto někdy později v noci potichu sklouzla přes palubu a odevzdala se Tangaroovu objetí.

Dorcha byla svědkem celé této události. Od příchodu do Oceánie samozřejmě viděla podobných případů již mnoho. V Albannu, její vlasti, byli muži divocí a kdykoliv ochotní bojovat, vytrhnout někomu oko nebo přeseknout končetinu. V mozku každého Albannacha bublal strašlivý vztek. Aby přetekl, stačilo se dotknout nějaké citlivé spouště. Muži v její domovině byli jako vlci; útočili instinktivně, neboť podvědomě chápali, že ten, kdo nezaútočí jako první, nemusí žít dost dlouho, aby zaútočil vůbec. Byla to obrana.
Takové klidné, záměrné odejmutí života ale neznala. Slyšela strašlivé historky o obětech, k nimž dochází v oblastech obývaných Angly a Juty. Tam prý se lidské oběti upalovaly zaživa v proutěných figurínách. Nacpali tyto obří postavy z košatiny suchým senem a slámou, pak do klecí namačkali ječící lidi a zapálili je. Údajně byli za tento odporný obřad odpovědni svatí muži, jimž se říkalo druidové, kněží sloužící slavnost jara, přinášející oběť bohům květinových poupat a ptačích vajíček.
Sama však nikdy nebyla svědkem takové strašné a odporné podívané. Obětování mladých mužů a žen jí hluboce otřásalo.
"Ty s tím nesouhlasíš?" zeptal se jí král Tutapu, když si v měsíčním svitu prohlížela mladíkovo tělo.
"Ostatní na něho hned zapomenou, ale ty tady zůstáváš."
"Nepřísluší mi schvalovat nebo neschvalovat královy příkazy - prostě mi připadá, že to není nutné."
"Jednotlivec není důležitý," vysvětlil Tutapu. "Společenství jako celek, všichni musejí být chráněni před impulsivním hněvem vrtkavých bohů. Tento muž obětoval svůj život pro mnoho jiných. Je to hrdinská, krásná věc, dokázat se obětovat pro blaho národa. Doufám, že jednou také dostanu příležitost."
Pohlédla mu do očí a poznala, že každé slovo, které řekl, myslí vážně.
Dorcha se této výpravy neúčastnila proto, že ještě chovala zášť k Seumasovi, přestože jejich svár stále vnímala stejně ostře a tíživě. Jela proto, že přestala být se svým životem na Raiateji spokojená. Nějaký vnitřní hlas ji vybízel, aby zrušila tábor a šla dál, našla si nový domov. Bylo to od ní poněkud vrtošivé, neboť Seumasovi tvrdila - a tenkrát si za tím stála - že se chce usadit a žít klidným životem na dvou ostrovech.
Jenže lidé přece nezůstávají stejní, říkala si. Neustále se mění. Připomnělo jí to, že člověk by neměl používat slova "vždycky" a "nikdy", neboť zavazují ke slibům, které musejí být dřív nebo později porušeny, pokud ten, který je dal, není panák z kamene nebo dřeva - případně ze slámy.

2.

Tutapu se v noci probudil z hlubokého spánku. Vzduch byl horký a vlhký. Nehýbala se ani muška, zvířata byla v klidu, na palubě nikdo nebyl. Zvedl se z rohože a vyšel na palubu, kde zjistil, že celá jeho posádka spí, včetně kormidelníka a vylévačů. Po hlídce nebylo ani památky. Těla ležela všude, jakoby v zajetí nějaké bezedné strnulosti. Povalovala se v lanoví, v plachtových rohožích, v rybářských sítích mezi tykvemi. Jedna žena ležela na boku a svého tlustého chlapečka, jenž také omámeně spal, měla jako polštář. Přes kormidelní veslo visel muž, jako by to byl kus hadru schnoucí v měsíčním svitu.
Vypadalo to, jako by nad lodí přejela rukou bohyně, jejíž ruce rozhazují spací prášek.
"Je někdo vzhůru?" zvolal král. Jeho hlas zanikl v nočním tichu. "Kdo bdí nad mou kánoí?"
Nikdo mu neodpověděl.

Křikem je probudit nedokázal a příčilo se mu dotýkat se jich, protože byl tabu.
Jediné, co se hýbalo, byla kupodivu mrtvola obětovaného mladíka, stále zpola visící přes záď kánoe. Bezvládné ruce se vlnily, tažené vodou, prořízнuté hrdlo se rozevíralo jako otevřená tlama nějaké obří žáby. Vlnky za lodí mladíkovým tělem lehce kolébaly ze strany na stranu, jako kdyby měl každým okamžikem vstát a oznámit všem přítomným, že se vrátil.
Král Tutapu se rozhlédl po moři v barvě kawy. Mrtvé bezvětří leželo na noci jako těžké závaží. Loď touto nehybnou vodou plula, jako by vezla náklad opiových snů. Klouzala pomalu a tiše, dřímající kánoe. Hvězdy nad ním byly jako třpytící se těžké kameny zasazené do matné oblohy. Zdálo se, že hutný, lepkavý vzduch mezi lodí a hvězdami má v sobě stejně vlhkosti jako samotné moře.
Ostatních dvacet devět tipairuí plulo vzadu. Viděl je v měsíčním svitu jako ostré stíny na oceánu. Vypadalo to, že na nich není žádný život, jako by v podmanivém proudu přirozeně sledovala jedna druhou. Nikdo je neřídil, dokonce ani na palubách se nikdo nehýbal. Byly to jen kusy dřeva, čirou náhodou připomínající kánoe, které pluly v brázdě za královou lodí, zajaté stejnými řekami teplé povrchové vody, tekoucími po těžkém oceánu.
Když potom vyhlédl přes příď, všiml si, že na mořské hladině se objevila temně rudá cesta. Cesta vedla do jeskyně, která se ve vodách otevřela, jeskyně, která se svažovala dolů do podsvětí.
Tutapu konečně pochopil, co se děje. Byl ve spánku zavražděn některým ze svých poddaných. Nebo se jeho srdce bez varování zastavilo uprostřed noci.
Pak ale z jeskyně zaslechl hlas.
"Tutapu, pojď za mnou."
Znělo to jako vítr foukající přes kokosovou skořápku. Nebo šelest uschlé trávy na kopci. Nebo šepot životů v prázdné lastuře.
Přesto okamžitě poznal, že je to hlas otce, jenž ho volá ze země Mrtvých. "Pojď za mnou," zopakoval jeho otec. "Musím si s tebou promluvit, synu. Neboj se. Pojď. Neber si žádné zbraně. Nic nejez. Přines některé ze svých dětí."
Jenomže Tutapu se bál. Muž může být neohrožený v boji, může se beze strachu pouštět do těch nejnebezpečnějších podniků, ale když má před sebou rozevřenou tlamu, která je tunelem do země Mrtvých, padne na něho taková hrůza, že se div neudusí.
Zároveň ale věděl, že musí jít - dostal příkaz, aby šel. Raději by si to odpustil, neboť věděl, že ho tam čekají hrůzy, které mu zanechají sněť na duši. Uvidí mrtvé, prázdné, v jejich nehostinném domově. Nebude to tak, že oni přijdou do jeho domu, což bylo samo o sobě dost děsivé; on sestoupí k nim. Vydával se po cestě, kterou krátce předtím prošla sau obětovaného mladíka. Co když se s ním bude muset setkat, co když ho cestou do podsvětí potká, jestli jsou živí rychlejší? Nebude se na něho chlapec hněvat?
Nepokusí se dokonce pomstít za předčasnou smrt?
"Musím s tím skoncovat," řekl tiše sám sobě. "Jestli musím jít, půjdu teď."
Tutapu vzal do ruky palici, ale potom si vzpomněl na otcovy tři poslední příkazy. Bylo těžké nevzít si s sebou zbraň. S palicí v ruce si připadal jistý. Ale bylo mu jasně řečeno, aby si kromě dítěte nebral nic. Dítě klidně spalo nedaleko, v blízkosti své matky, jedné z královых sestřenic a jeho konkubíny. Tutapu upustil palici a shýbl se pro chlapce. Když ho vzal do náruče, chlapec se zavrtěl. Tutapu se o děti, které se rodily jeho konkubínám, téměř nezajímal, neboť nebyly uznány za jeho potomky. Pokud by se chlapec dožil dospělosti, stal by se panickým knězem a sloužil by některému z jeho nevlastních bratrů, pravému synovi krále a královny. Stejně jako byl Ragnu neuznaným nevlastním bratrem jeho i Tangiiy a Kikamana byla jejich nevlastní sestra. Kněží museli mít v žilách alespoň trochu královské krve, aby byli imunní vůči králově maně.
Tutapu si prohlížel chlapečkovu hladkou pleť, pootevřená ústa, buclaté končetiny a kulaté bříško. Tutapu nebyl lidožrout. Věděl, že matka bude zdrcená, až ráno zjistí, že dítě je pryč. Jak si tak dítě prohlížel, probudil se v něm sentiment. Nakonec poznal, že s sebou chlapce odnést nedokáže. Místo toho mu vzal z náruče panenku ze zbytků kůrového plátna. Dítě se ve spánku zavrtělo, ale neprobudilo se. Tutapu položil nemluvně zpátky k matce a udělal krok přes okraj kánoe na vodu.
Vydal se po nachové stezce a vstoupil do otevřeného ústí jeskyně.

U vstupu do Te Reinga stál Milu, ale neřekl Tutapuovi ani slovo, neboť král byl živá duše.
Tutapu uslyšel v hlavě hlas starého krále.
"Nemluv s bohem mrtvých. Nedívej se mu do očí."
Tutapu uposlechl. Prošel kolem krásné, bledé postavy Milua, zahaleného do pláště z bílých a jasně fialových okvětních lístků, aniž k němu zvedl oči, přestože cítil silné pokušení to udělat.
Moře bylo pod královýma nohama jako houba, ale bylo dost pevné, aby jej udrželo. Jakmile sestoupil pod hladinu, stěny jeskyně se proměnily v křišťál, protkaný žilkami barevného kamene. Slyšel zvuk vlastních kroků na podlaze jeskyně, jako by šel po ztvrdlé, duté slupce spečeného bahna.
Skutečně minul mladíka, jenž po něm neotočil hlavu a neřekl ani slovo. Chlapec nevypadal tak spokojeně, jak by Tutapu asi očekával. Byl koneckonců vybrán pro krásu ducha a těla a předpokládalo se, že takto dokonalý zůstane celou věčnost. Jenomže mladík vypadal, jako by byl z bezbarvého písku, pomalu sfoukávaného ze svahu; jako vířící oblak žalostného prachu, který kolem sebe šířil takový smutek, že obalil procházejícího Tutapua a pokryl mu srdce šedí. Kdyby si Tutapu nepospíšil tunelem dál a nedostal se z jeho dosahu, možná by se byl mladíkovým trápením udusil.
Když došel na konec tunelu, otevřela se před ním země Mrtvých, nesmírná a nepozemská. Byl to svět černě a šedi, krajina pohybujících se stínů a přízraků. Zem byla pokryta ostrými kameny a vyčnívajícími skalami a nikde nebyla žádná barva. Zdálo se nemožné přes ni přejít.
Na konci údolí stál muž vyzdobený tak, jako by šel do války.
Jeho tetování plasticky vystupovalo a přirozeně mu dodávalo vzezření síly a udatnosti. Na hlavě měl velkolepou přilbu s mnoha pery, byť žádné nebylo pestře zbarvené. V pravé ruce držel palici patu a v levé štít. Přestože mužova postava byla vyhublá a povadlá, vyzařovala z něho nesmírná aura síly.
Tutapu poznal, že postava patří jeho otci.
Když Tutapu z tunelu vyšel, s překvapením zjistil, že mu cestu zastupuje obrovská nahá bohyně. Byla vlastně u ústí mnoha tunelů z mnoha oblastí světa živých. Jak tam seděla na bobku, její vagína vypadala jako další velká jeskyně, obrostlá ostružiním s pichlavými trny. Do této živé jeskyně si cpala rozbitá mužská těla.
Těmi mnoha tunely přicházeli lidé, kteří zrovna zemřeli. Nestvůrná bohyně, vysoká jako palma, samý nehet, samý zub, některé z nich okamžitě popadla a tloukla jimi o skály, dokud jim neroztříštila lebku a nepřerazila každou kost. Potom si jejich rozbitá těla, bezvládná a rozlámaná, nacpala do lůna.
Když se její oči zastavily na něm, Tutapu se chtěl bránit a automaticky sáhl pro palici. Jeho ruka nic nenašla a bohyně mu jen věnovala hrůzný, ostrými zuby lemovaný úsměv. Pochopil, že kdyby vytáhl zbraň, bohyně by ho ihned rozdrtila.
"Ty nepatříš k mrtvým," řekla. "Nemáš tady co pohledávat."
"Kdo jsi?" zeptal se jí odvážně. "Jaké je tvoje ohavné poslání?"
"Jsem Nangananga," vykřikla. Dlouhé černé vlasy jí splynuly na tělo a natáhly se jako svatební průvod. "Bohyně trestu. Mám co dělat s muži, kteří si za celý život nenašli manželku. Staří mládenci jsou prokletím lidstva."
"Vypadá to jako krutý trest za rozhodnutí zůstat svobodný," poznamenal Tutapu. "Vždyť právě teď je na cestě do této země mladík, kterého jsem obětoval bohům. To má být jeho odměna?"
"Zajímají mě jenom muži, kteří už mají věk na ženění za sebou, ne mladí panicové jako tvoje oběť. Mým úkolem je trestat ty, kteří mohli přispět k síle lidstva tím, že budou mít potomstvo. Vrať se do své kánoe, králi Tutapu, já tu mám práci. Tvoje tlachání mě od ní odvádí..."
"Přišel jsem si promluvit se svým otcem."
"Dej mi jedno ze svých dětí," poručila. "Musím sníst některé tvé dítě, jinak tě nepustím dál."
Tutapu se už smiřoval s tím, že otcova slova neuslyší, že se bude muset vrátit do kánoe. Bylo to kruté, když měl otce na dohled. Být k němu tak blízko, a nemoci ho vyslechnout...
Potom si vzpomněl na hadrovou panenku toho malého dítěte.
"Tady máš," zvolal, vytáhl ji zpoza opasku a prudce hodil. "Vezmi si mé dítě."
Nangananga panenku popadla a, aniž si ji prohlédla, najednou ji spolkla.
"Můžeš projít," řekla. "Rychle."
S těmito slovy se obrovská bohyně, jejíž volně visící prsa se houpala při každém pohybu hned na jednu,

hned na druhou stranu s takovou silou, že rozbíjela obsidiánové skály na kousky, od krále odvrátila. Rukama, na nichž měla dlouhé drápy, popadla postaršího muže, který právě vyšel z tunelu. Rozbila mu lebku o kámen, z kostí mu nadělala třísky.
Tutapu ke svému zděšení viděl, že oběť nebyla v bezvědomí, nýbrž vše dál vnímala, koulela očima v hlavě rozbité na kaši a sténala z široce otevřených úst.
"Musím se co nejdřív oženit," řekl si pro sebe Tutapu, když vykročil. "Musím dostihnout bratra a vzít si Kulu za ženu, než přijdu sem."
Tutapu se setkal s matkou, která mu neřekla nic, jenom ohnula prst, šla napřed a bludištěm přiostřených, zubatých skal ho provedla. Šel mlčky za ní a podivoval se nad její podobou. Instinktivně věděl, že i kdyby se jí zeptal, neodpověděla by mu.
Tutapu si cestou přes Te Reingu, zemi Mrtvých, uvědomil, že má obrovskou žízeň a spolu s ní cítí trýznivý hlad. Mezi skalami protékaly lákavé bystřiny s pitnou vodou a potrava mrtvých, ngaro, byla rozprostřena po skalách, jako by to bylo guáno. Mohl se napít z některého potoka nebo sníst trochu ngara, kdyby v hlavě stále neslyšel otcův hlas.
"Nic nejez ani nepij, protože když to uděláš, budeš muset zůstat v místě, kterým procházíš."
Tutapuův otec čekal na břehu bouřícího oceánu, mezi strmými skalami. Stál na posledním nášlapném kameni, který sloužil jako molo. Nedaleko stála jeho první žena, která na něho počkala a provedla ho bezútěšným, omletými kameny posetým terénem k molu pro kánoi převážející všechny mrtvé duše. Byla tam také jeho třetí manželka, Tangiiova matka. A nyní se k nim připojila také jeho druhá žena, matka Tutapua.
Loď již tam skutečně byla a čekala, připravena odvézt starého krále přes moře do tiché vesnice Nabangatai, místa neviditelných duší. Jelikož byl v životě bojovník, bude se muset utkat se Samulayem, bohem smrti v bitvě. Bez ohledu na to, zda zvítězí nebo prohraje, pak Tutapuův otec předstoupí před Hadího boha Dengeie, který jej vyslechne a posoudí podle činů, které vykonal. Tutapu to všechno znal z pověstí, které vyprávěli kněží.
"Synu," promluvil starý král, nádherný ve svém bojovém hávu a s válečným obličejem, "nemám mnoho času, proto ti musím říct, co musíš udělat. Musíš svou flotilu otočit a vrátit se na rodné ostrovy. Zapomeň na bratra, který utekl před tvým hněvem. Nech ho, ať si vybuduje vlastní království daleko od tvého, v novém Dalekém ráji."
Přestože měl svého otce válečníka ve velké úctě, Tutapu cítil, jak jím zalomcoval vztek.
"Jestli jsi mi chtěl říct tohle, nemusel jsi mě nutit, abych se trmácel do země Mrtvých. Nebyla to cesta bez nebezpečí. Když jsi mi mohl přikazovat, proč jsi mi rovnou neřekl o bratrovi?"
"Protože bys má slova nebral vážně. Chtěl jsem, abys pochopil, jak vážná je tvoje situace. Proto jsem tě potřeboval tady, kde se ti mohu podívat do očí."
Tutapu se snažil nedívat se otci do tváře.
"Avšak Tangiia se na mně dopustil velké křivdy. Ukradl mi jednoho z bohů a unesl mi nastávající nevěstu. Jak bych mohl dopustit, aby mu takové zločiny prošly?"
"Je to tvůj bratr."
"Nevlastní bratr," opravil Tutapu.
"Oba jste však moji praví synové. Pokud budete pokračovat v tom, co děláte, jeden z vás sem určitě přijde za mnou. Když jsem byl naživu, nepřipadalo mi to jako něco hrozného, ale nyní, když jsem mrtvý, dobře vím, jaká je takového mladého života škoda. Jste dva králové, oba můžete být ve svých oblastech slavní, ale musíte zůstat každý zvlášť."
"Promiň, otče, ale musím svého bratra zničit, než zničí on mne. Musím získat zpět boha naděje, oženit se s dívkou, která se měla stát mou manželkou, a napravit křivdy spáchané Tangiiou."
Starý král si povzdechl. "Budiž, ať je po tvém - ale nezapomínej, že tím, kdo v boji padne, můžeš být i ty."
"Nemyslím si to, otče," odvětil Tutapu. "A stejně, jsem ochoten toto riziko podstoupit."
"Měj slitování se synem mrtvého krále."
"Ne," prohlásil odhodlaně Tutapu. "Nemohu mít s Tangiiou slitování."
"Ale já jsem myslel tebe," řekl starý král.

"Já potřebuji pomstu, ne slitování."
Jeho slova se ozvěnou rozlehla zemí Mrtvých. Starý král pochopil, že je syn myslí vážně, a on marní čas.
"Tak běž," vyzval ho starý muž a otočil se, aby nastoupil do tmavé, majestátní kánoe, která díky dlouhým černým perům, jež ji zdobila, vypadala jako nějaký obrovský mrchožravý pták, odpočívající na temných vodách. "Odejdi."
Kánoe odrazila - její neviditelná posádka se chopila lan a vytáhla klepetovitou plachtu z peří. Rozměrný člun pokrývaly tmavé sochy bohů, které žijící lidé neznali. Na stěžních a podpěrách se třepetaly černé praporce, které mohly být dušemi zatracených. Nahoře nad zemí Mrtvých, kde by ve skutečném světě byla obloha, se hromadila mračna jako nějací supi. Tutapu hleděl za odplouvajícím otcem s velikým smutkem v srdci. Byl dobrým otcem, dobrým králem, a teď z něho nezbylo víc než stín.
Tutapu se otočil a vrátil se kamenitým terénem k ústí jeskyně, kde Nangananga neúnavně pokračovala v tom, že oddělovala staré mládence od ženatých duší a navěky je pohřbívala do svého lůna. Když Tutapu vyšel z jeskyně ven, na hladinu moře ve skutečném světě, nachová stezka byla pryč. Moře se proměnilo v opravdovou vodu a Tutapu, jenž se začal potápět, polekaně vykřikl. Také z kánoe se ozval výkřik, v němž poznal Ragnuův hlas.
"Král byl náměsíčný. Topí se!"
Jeden z rybářů, obyčejný muž, se natáhl, chytil krále za ruku a vytáhl ho na palubu.
Když k němu přišel Ragnu a sklonil se nad ním, Tutapu jen ležel, vyčerpaný a promočený.
"Viděl jsem, jak jsi byl náměsíčný, můj pane. Vykročil jsi do noci, jako kdyby ses šel projít. Už jsem ti nestačil zabránit, abys přešel přes okraj."
Tutapu si povzdechl.
"Byl jsem na cestě."
"Ve snech?"
"Na důležité cestě."
Rozhlédl se po matce s dítětem a pak si uvědomil, že zakázal, aby se plavby účastnily děti, jež ještě nedosáhly užitečného věku dvanácti let.
"Mé sny se vzpírají mým příkazům," zamumlal si pro sebe, "a pak chtějí, abych zapomněl, že jsem si je vymyslel."
Král odešel do chýše, aby se osušil, protože té noci foukal chladný vítr. Myslel na otcova slova, a třebaže pro ně chtěl ve svém srdci najít místo, nedokázal to. Jeho královská hruď byla příliš plná jiných věcí, než aby si mohl dovolit takové pocity v sobě nosit. Byl to jeho osud, aby bratra našel a pomstil se.
"A co když se otec snažil ochránit svého mladšího syna?" řekl si Tutapu. "Co když mu vůbec nešlo o mne, a ve skutečnosti měl starost o Tangiiu, mého věrolomného bratra?"
S touto žárlivou představou v mysli upadl podruhé za noc do neklidného spánku.
Rybář, jenž krále zachránil, když instinktivně podal ruku tonoucímu, si až následně uvědomil, že se dotkl osoby, jež je tabu. Krátce nato onemocněl, zchřadl před očima a zemřel. Když se o jeho smrti dozvěděl král Tutapu, zeptal se: "Byl ženatý?"
"Ano, můj pane," odvětil jeho kněz.
"To je dobře. V tom případě musíme oplakávat jeho odchod ze života, ale ne jeho smrt, neboť mu nehrozí nebezpečí."
Kněz se odebral za příbuznými, aby se je pokusil utěšit, ale královo záhadné prohlášení mu nepřestávalo vrtat hlavou.

ŠESTÁ ČÁST

~ Čas zelené ještěrky ~

1.

Když opustili tíživou, snovou část světa, do níž je zavedlo Tangaroovo adaro, vyplula flotila krále Tangiiy s vytrvalým, čerstvým větrem. Plavili se napříč oceánem ve směru Tooa-o-te-ra, takže téměř opakovali plavbu k Nuku Hivě opačným směrem. Kikamana Tangiiu upozornila, že pokud by pokračovali současným kursem, dostali by se nebezpečně blízko k Raiateji. Král proto nařídil mírnou změnu kursu a zamířil k Tahiti.
Král na tomto ostrově, vzdáleném pouze několik dní plavby od Raiatey, osobně nikdy nebyl, ale několik mužů z jeho posádky u jeho břehů v minulosti přistálo. Tito muži mluvili o lidech, kteří obývají bohatý ostrov a k Raiatejcům jsou přátelští. Vzhledem k tomu, že flotila tří velkých kánoí nebyla totéž, co rybářský člun s několika lidmi, si nebyli přijetím jisti, byli však dostatečně přesvědčeni o tom, že na ně bez předchozího vyjednávání nikdo nezaútočí.
Po dvanácti dnech plavby si Tangiia všiml odrazu laguny od spodní strany mraku. Na této části cesty přišly na svět tři děti, jedna stará žena zemřela a jeden mladý, zdravý vylévač zmizel v průběhu noci. Mladíkovo zmizení bylo přičteno na vrub Amai-te-rangimu, bohovi, jenž chytal lidi jako ryby ze svého příbytku na obloze. Někdo dokonce povídal, že zahlédl motouz, jak letí zpátky k oblakům a na jeho konci se něco zmítá.
Mezitímco Tangiia přidával uzlíky na mnemotechnickou provázkovou mapu, slepý navigátor Kaho, znalec moře, dal ruku do vody. Krátce nato Kaho oznámil, že v blízkosti se nachází mnoho ostrovů. "Voda je tady teplejší - je to klidné místo - blížíme se k Tahiti."
Jisté dmutí změnilo směr. Ostatní je necítili, avšak Kaho podle pohybu lodi poznal, že do této doby přicházelo přesně od zádi. Toto dmutí mělo původ tisíce mil daleko v horních pasátech, na druhé straně rovníku. Jako mořský had potápějící se do hlubiny sestoupilo dolů, kde slepý stařec nedokázal jeho chlad zachytit, a jeho místo zaujaly teplejší povrchové proudy.
Téhož večera došlo k malé tragédii. Nikdo nepřišel o život, ale když přivolávači žraloků tloukli do vody, schoval se mezi menšími bratranci, kteří se točili kolem kánoí, velký bílý žralok. Zničehonic se vynořil, přivolávače žraloků zastihl nepřipravené a jednomu muži svou srpkovitou tlamou ukousl nohu. Noha byla oddělena v koleně a mužova krev se valila do vody, což ostatní žraloky dohánělo přímo k šílenství. Rána byla rychle vypálena a oběť dostala utišující prostředek. Mezi přivolávači žraloků byla zranění častá, ale ani jiná povolání jich nebyla ušetřena. Tělo na své cestě životem přicházelo o různé části - vydloubnuté oko, useknuté prsty nebo ruku, ztracené chodidlo nebo celou nohu - a Oceánci to nepovažovali za velkou tragédii. Když oběť přežila, tělo se přizpůsobilo, a pokud bývalé povolání vyžadovalo čtyři končetiny, dvě zdravé oči a dokonalý sluch, našel si zraněný jinou práci, při níž se bez nich obešel.
Jelikož toho večera bylo již příliš nebezpečné pokračovat v lovu žraloků, které krev ve vodě vybičovala k šílenství, takže teď chňapali po každém stínu, plavci použili jiný způsob rybolovu. Potřeli korálovou palici jakousi pastou z ořechů hotu a potom ji pověsili do vody. Ryby, které na ni byly zvědavé, látka omámila, a když pak vyplavaly na hladinu, lidem stačilo vytáhnout je z vody.
Další den ráno se na obzoru objevil ostrov. Jeho hory byly úžasným labyrintem věžiček a strží, s tajemnými okny v nespočtu skalních štítů. Vypadalo to jako místo, kde žijí duchové, vysoko v tajuplných, divoce rostoucích pralesích tvořících království skřítků a víl. Nepravidelné vyvřelé skály obklopovaly podivné chomáčky mraků. Každý vrcholek byl jako klepeto a každé zlověstné klepeto bylo pokryto maličkými kamennými zobáky. Zem, která spolkla ptáky. Byl to zakázaný ostrov Moorea, ostrov v blízkosti Tahiti.
"To je posvátné místo," vytušil Tangiia. "Tady nepřistaneme."
Pluli dál k většímu ostrovu, k Tahiti. I tento ostrov byl sopečný, ale hory nevypadaly tak strašidelně a byly porostlé zeleným pralesem. Za útesem byly pláže, kde bylo vidět lidi, jak perou oblečení, sbírají lastury, klábosí spolu a smějí se. Když zahlédli flotilu, začali ukazovat a gestikulovat a někteří se rozběhli

po pláži nahoru, aby řekli ostatním, že ostrov má hosty.
Tangiia zakotvil kánoe pahi těsně za vnitřní stranou útesu a čekal, až jim přijede naproti uvítací výbor. Seumas stál na přídi, zdaleka ne přesvědčený, že Tahiťané budou přátelští. Když nedlouho nato od břehu vyplula válečná kánoe, jeho obavy se potvrdily.
"Už jedou!" zavolal na Tangiiu. "Budeme muset bojovat?"
Tangiia postoupil dopředu a zahleděl se na blížící se válečnou kánoi. Bylo to mohutné plavidlo, přinejmenším o třetinu delší než pahi. Nemělo plachty, ale Seumas napočítal 144 mužů s pádly, osm u kormidelních vesel a mnoho válečníků na vyvýšené bojové plošině na přídi, obklopujících urozeného muže zdobeného válečnými pery. Na palubě kánoe bylo alespoň tři sta lidí. Dokonce i muži s pádly posazení na bocích byli ozbrojeni a připraveni zapojit se do boje. Loď byla plná síly svalů, silných, zdravých bojovníků, kteří nebyli oslabeni několika měsíci na moři a chudou stravou.
Příď toho úžasného plavidla stoupala vzhůru dvěma velkými oblouky ve tvaru písmene V. Z trupů vyrůstaly složitými řezbami pokryté totemy, z nichž některým vlály na hlavách barevné praporce. Král, obklopený kněžími sloužícími jako osobní stráž, měl vysokou přilbu, jejíž okrajová pera se mu rozprostírala nad hlavou jako velký vějíř. Kolem krku měl zdobený límec ve tvaru U, rovněž lemovaný vzácnými pery, ale menšími, než byla ta na okrajích přilby.
Vedle tohoto urozeného muže stál důležitý kahuna s přilbou ve tvaru rybí hlavy s otevřenými ústy, odhalujícími řady ostrých zubů. Ze zadní části této podivné pokrývky hlavy visel límec, který kněze chránil krk před sluncem. V ruce držel kahuna vyřezávanou hůl z tvrdého dřeva.
"Budeme bojovat?" zeptal se rozrušeně Seumas. "Nebo tady budeme jen tak stát?"
"Nebuď tak nedočkavý krveprolití, Seumasi," napomenula ho Kikamana. "Kdyby to s bojem mysleli vážně, poslali by tucet válečných kánoí, ne jednu. Toto se spíš podobá královské lodi..."
Kánoe konečně zastavila vedle a bojovníci přeskočili z bojové plošiny na plošinu královy pahi.
Nastal velký křik, plácání do stehen, koulení očima a vyplazování jazyků, dokud konečně na palubu pahi nevstoupil muž s královskou přilbou a nepředstavil se králi Tangiiovi jako syn tahitského krále. Pozval Tangiiu, aby se s ním vrátil na ostrov na palubě válečné kánoe.
Přestože Seumas měl vážné obavy, Tangiia souhlasil.
Jakmile král vstoupil na palubu válečné kánoe, vyrazily příbojem k útesu vahadlové čluny s rozrušenými mladými ženami a muži. Vypadalo to, jako kdyby jejich lehké čluny letěly jako ptáci, téměř se nedotýkaly vln. Přivezli květinové věnce, sladké pečivo, ovoce a šťávy. Zpívali plavcům, kteří dorazili k jejich ostrovu, pomáhali provést tři velké pahi nejbezpečnější částí útesu, zasypávali paluby ibiškovými květy.
Když Tangiia připlul k pláži, pochopil, proč tito lidé nemají zapotřebí předvádět větší ukázku síly, než jakou je jedna válečná kánoe. Bylo jich příliš mnoho; příliš mnoho, než aby je trápilo, jak porazit malou flotilu, která převáží o hodně méně než tři sta duší. Král Tangiia si s sebou na setkání s králem tohoto bohatého, velice hustě obydleného ostrova vzal doprovod tvořený těmi nejpohlednějšími muži a ženami, které měl. Na plážích se zatím shromáždily davy mužů, žen, dětí a psů.
"Jsem král Tangiia," oznámil mořeplavec hrdě svému hostiteli, "a toto jsou moji lidé. Uprchlí jsme z ostrovů Raiatea a Borabora, kde vládl můj otec, ale nyní je mrtev. Bratr se prohlásil za krále těchto ostrovů, ale bojí se mé přítomnosti. Proto jsem nucen odplout do neznámých končin oceánu a najít pro svůj lid Daleký ráj."
Tahitský král, obklopen svými poddanými, vážně pokýval hlavou.
"Jsem král Kopu, Jitřenka. Buďte vítáni na mém ostrově. Znal jsem tvého otce jako mladého muže. Byl moudrým a dobrým vládcem. Tvého bratra Tutapua znám rovněž a vážím si jeho cílevědomosti. Ty jsi mladý. Máš na tváři známku dobrodruha. Udělal jsi dobře, když jsi odstranil hrozbu bratrově autoritě, a nezáleží na tom, zda bylo riziko uchvácení moci opravdové či ne.
Teď budeme hodovat," prohlásil. "Musíš mi vyprávět, jaká dobrodružství jste na širém oceánu zažili."
Krále Jitřenku, tlouštíka, jenž byl dvakrát větší než Tangiia, potom dvanáct mladíků, po třech u každého rohového sloupku, odneslo ve výšce ramen na zdobené plošině. Dovedli průvod, v němž Tangiia kráčel po boku svého hostitele, zpátky do vesnice na úpatí velké hory. Tam mohutný král zatleskal a poručil, aby k ohňům, na nichž se připravovalo jídlo, přinesli masa, ovoce, zeleninu, ryby a plody moře. Za

dunění bubnů a trylkování fléten začal další tanec, v němž se pohupovaly a zpívaly nejkrásnější dívky, jaké kdy Tangiia viděl.
Opojná vůně květů se tu mísila s pachem hlíny zkrápěné častými dešti a linula se dolů z vysoko položených, mechem obrostlých údolí, kde jako přízraky vlála oblaka mlhy z vodopádů, díky kterým se skalní věže zelenaly hlodáši a kapradinami. Ptačí zpěv byl slyšet v každé rozsedlině, v každé úžlabině; nesl se ozvěnou kolem skalních stěn, které se tyčily do mraků a cestou vzhůru sbíraly světlo. Z vysokých kamenných věží se na deštný prales hluboko dole pomalu snášely okvětní lístky, jemné nehtíky vysokohorských květin.
"Hodování, milování, smích!" rozlehl se křik.
Přinesli rohože zdobené vzory, které, jak se Tangiia dozvěděl, vznikají vykrajováním šablon z širokých listů. Řemeslníci, kteří mezi Raiatejci byli, si novou techniku zdobění pozorně prohlédli, aby ji na svých výrobcích mohli v budoucnu použít. Hosté dostali na hlavu palmové listy, aby byli chráněni před sluncem. Z jiskřivých vodopádů, které na tomto překrásném ostrově padaly z hor, přinesli čerstvou, průzračnou vodu. Raiatejci pochopili, že zdejší země je štědrá a že se ocitli na bohatém, vzkvétajícím místě, jež zná málo nešvarů a mnoho harmonie.
O posvátnou kawu, která byl přinesena vzápětí, se podělily pouze dvě přítomné osoby s královským majestátem.
Král Jitřenka si povšiml jednoho bílého těla mezi mnoha hnědými a požádal krále Tangiiu o vysvětlení.
"To je zajatec navigátora Kupeho z dalekého místa známého jako země Mlh. Je svobodný muž a teď se plaví jako jeden z nás. Chceš si s ním promluvit?"
"Takže to není žádný nadpřirozený tvor?"
"Ne," řekl Tangiia.
"To je škoda, avšak stejně vypadá docela cizokrajně," poznamenal král Jitřenka, upíraje oči na Pikta, který procházel mezi podnosy s ovocem, těsně následován svým psem. "Promluvím si s ním později. Zná jazyk mořeplavců?"
"Dnes již ano, ale má také zlověstnější jazyk, z něhož se nám ho zatím nepodařilo úplně vyléčit."
"Já bych mu ho vytrhl kleštěmi až u kořene!"
Tangiia se usmál. "Bohužel by tím přišel také o svůj nový jazyk, a já musím říct, že s ním rozmlouvám rád. Má zajímavé nápady a dovede vrhnout na problémy, které je třeba vyřešit, nové světlo. Uvažuje neobvyklým způsobem."
"Pochopitelně. To mne nepřekvapuje," odvětil Jitřenka. "A zdá se, že má neobvykle silné pouto ke svému domácímu zvířectvu. Myslí si, že mu je někdo ukradne?"
Tahitský král samozřejmě mluvil o Dirkovi. Tangiia mu musel znovu vysvětlit, že v zemi Mlh muži využívají psy k lovu a chovají se k nim jako k lidem, což vyvedlo Jitřenku z míry natolik, že se na svém sedátku zakymácel a jeho tlusté tělo se roztřáslo.
"Chceš říct, že oni štěňata nejedí!"
"Krmí své psy masem, takže jejich maso pak nemá dobrou chuť."
"Neuvěřitelné," prohlásil tahitský král a úžasem zavrtěl hlavou. "Máme štěstí, že žijeme v civilizované části velkého oceánu a ne v té podivné zemi, kde mají kůži bledou jako břicho ryby a psy vychovávají jako děti."
Tangiia si v duchu poznamenal, aby to později řekl Seumasovi, až se Pikt zase bude povyšovat.
Ra dokončil pomalou pouť po tváři svého otce Rangiho a Hine-nui-te-po pobídla Hine-kehu, aby vyšla z úkrytu a ukázala svůj zářící obličej Papě.
V jednom nestřeženém okamžiku Tangiia zahlédl Kulu, jak sedí na druhé straně ohně a povídá si se svým sousedem. Jak se oheň rozhoříval a slábl, její tvář mu mizela ve vysokých plamenech a znovu se objevovala. Jak se kůra na dřevech odlupovala a stoupala v horkém vzduchu vzhůru, vyletovaly mezi nimi žhavé jiskry. Potom Kula otočila hlavu a její oči se v mihotavých, dlouhých plamenech setkaly s jeho. Tangiia v jejím smutném pohledu vyčetl něco, co způsobilo, že se mu srdce rozbušilo vzrušením.
Tangiia se obrátil ke králi Jitřenkovi a pravil: "Musím si promluvit támhle s tou ženou - je to princezna Nau Ariki."
Král se zatvářil překvapeně, ale přikývl.

Tangiia vstal a odebral se do stínu chýší. Tam stál a čekal. Zakrátko se Kula zvedla a odešla za ním. Přistoupila k němu a zůstala před ním stát.
Za ušima měla květy a krk jí zdobily květinové věnce. Její vlasy měly stříbrný lesk, který mu vyrazil dech; jejich čerň byla sytější než nejtemnější noc na širém oceánu, a přesto měly záři bílých hvězd tvořících Dlouhého žraloka za úsvitu. Zatímco si ho naprosto mlčky prohlížela, její malá, špičatá ňadra s tmavými bradavkami, pod stužkami, které jí splývaly z klíčních kostí jako vodopády, se pomalu zvedala a klesala. Byla krásná jako bohyně, víla nebo mořská panna. Klidně se mohla narodit mezi nádhernými mořskými lasturami, jako princezna korálových království pod vodní hladinou.
Tangiia měl chuť rozdrtit ji ve svém objetí; toužil těšit se z její hebkosti, z její voňavé kůže. Chtěl jí z očních víček slízat mořskou sůl. Potřeboval líbat její obočí, její tváře s výraznými lícními kostmi. Chtěl, aby se jejich citlivé nosy spolu mazlily. Toužil mít její dlouhé nohy ovinuté kolem pasu a svůj oštěp zabořit hluboko do jejího skrytého mechového terče, nechat si jazykem propátrávat ucho, jako by to byl nějaký teplý, vlhký had, a ostrými hroty jejích dvou špičatých ňader útočit na svou hruď. Chtěl se neprodleně zmocnit jejího těla, úplně a totálně, s nezměrnou něžností a divokou vášní.
"Miluju tě," řekla do ticha.
Nedokázal věřit svým uším. "Ty - ty mě miluješ?" zakrákal chraptivě. Jeho ústa byla suchá a rozpálená jako kost ponechaná na slunci. Žaludek měl jako prázdnou mýtinu, kde v silném větru poletuje listí. Místo srdce měl vypálenou hlínu, po níž dupaly nohy běžících mužů.
"Ano," vyhrkla prudce. "Měla jsem povinnost, jenže tuto povinnost nemohu již nikdy naplnit. Nemyslíš, že přišel čas zapomenout na starý život? Čas začít nový."
Vypadala jako dravec, který krouží kolem kořisti, pomaličku se blíží a chystá se zaútočit - přestože se tělem nepohnula, pouze myšlenkami a duchem.
"Kulo," promluvil Tangiia, zaskočený spalující prudkostí jejích slov, "víš to jistě? Myslel jsem si, že mě nenávidíš - myslel jsem..."
"Ovšemže tě nenávidím. Nenávidím tě stejně, jako tě miluju. Někdy bych ti dokázala do srdce zarazit dýku," řekla divoce. "Přesto," oči jí zvlhly "jsou chvíle, kdy s tebou chci ležet v prachu a nechat naše těla rytmicky do sebe bušit, se stejným zvukem, jaký vyluzují ženy časně ráno, když klacky roztloukají obilí v dutých kamenech, až odletují mračna jemného prachu..."
"Staneš se mou ženou?"
"Budu tvou princeznou, otrokyní, milenkou a tvou královnou. Budu pro tebe všemi ženami a ty nebudeš žádnou jinou chtít. Vyžaduji, aby sis žádnou jinou nevzal. Na manželově rohoži lásky nesnesu žádnou společnost. Žádná jiná žena nebude mít na zadnici vzory, které jsou do ní vetkány. Jedině já budu nosit znamení manželova milování."
"Jestli je to všechno, pak jsem tvůj."
Tangiiova duše vylétla ke střeše cest, kde ostře a jasně zářilo Orovo Tělo, nejjasnější hvězda oblohy. Král ji uchopil za ruku a odvedl ji zpátky do záře ohně. Tam zatím hodování a tanec pokračovaly, ale když se objevili Tangiia a Kula ruku v ruce, rychle se to rozneslo a lidé z Raiatey vstali téměř jako jeden muž a otočili se k nim.
Král Jitřenka, který tak úplně nechápal, co se děje, se polekal, že dojde k nenadálému podvratnému útoku, že se Raiatejci zvedli na předem smluvený signál a chystají se vrhnout se na své hostitele.
"Pozor, útok!" vykřikl.
Tahitští bojovníci vyskočili na nohy a popadli zbraně, připraveni bojovat. Atmosféra byla napjatá nejistotou a podezřením, dokud Kikamana, jasnozřivá panna, nerozpřáhla ruce a neřekla: "Tahiťané - nemáte se čeho bát! Náš král si našel nevěstu."
V tom okamžiku Tangiia zvedl ruku, kterou držel, a představil Kulu svým lidem.
"Podívejte," zvolal, "moje královna!"
Tangiiovi lidé spustili hlasitý jásot.
Tahitský král tuto neobvyklou scénu chvíli sledoval s vážnou tváří a potom se rozesmál. Celé jeho tělo se při tom třáslo, tuk na břiše a na prsou se houpal, podbradky se mu vlnily a zadek poskakoval. Když jeho lidé viděli, že se směje, rozesmáli se také a začali mávat zbraněmi ve vzduchu, nikoli hněvem, ale radostí. Potom se začali smát také Raiatejci, až celá vesnice zněla projevy radosti a veselí - a nikdo nebyl

šťastnější než Tangiia a Kula.
"Bude svatba!" vykřikl se smíchem Jitřenka. "Budeme tady mít svatbu!"

Byl to Čas zelené ještěrky, období klidu a míru. Když zavládlo pěkné počasí, moře se uklidnilo a světlo dostalo mlhavě modrou barvu a bylo měkké jako křídlo nočního motýla, velký bůh moře Tangaroa se proměnil v zelenou ještěrku a vyhříval se na skalách.
Tangiia se poradil s Makka-tem a Kikamanou, jasnozřivou pannou. Oba se shodli, že není nebezpečné odpočinout si nějaký čas na Tahiti, neboť znamení ukazovala, že pronásledovatel je několik měsíců za nimi, ztracený kdesi na širém oceánu. Jelikož Kula se měla stát jeho nevěstou a královnou, Tangiia usoudil, že by se měl o jejich budoucnosti poradit také s ní. I ona se domnívala, že Raiatejcům neuškodí, když si nějaký čas odpočinou.
"Naši lidé potřebují načerpat novou energii," řekla Kula, "jinak se jejich duch scvrkne a oni nebudou schopni pokračovat. Naše svatba jim také prospěje. Tvoje vláda se upevní - spojení královského páru dodává sílu a energii. Může to pro nás být jedině dobré."
Král Jitřenka trval na tom, že nevěsta by měla mít pro svatební noc nový dům, a proto poslal muže do pralesa, aby nasekali tvrdé dřevo na sloupky, bambusové tyče na vodorovné obložení stěn a rákosové došky na střechu. Splétači se hned dali do práce na vázacích provazech, řezbáři připravili sloupky, v nichž převedli historii a legendy do hmatatelné podoby; tesaři zhotovili spojovací čepy, trámy a krokve, špalíky, kolíky a rámy.
Mezitímco truhláři se věnovali svému umění, kahunové se obraceli na duchy předků, prosili je, aby mladému páru přáli, nevyžadovali při tak šťastné příležitosti lidskou oběť a požehnali domu svou přítomností, kdykoliv jim to přijde vhod.
"Jsi šťastný muž," povzdechl si před Tangiiou Seumas. "Mít ženu svých snů - to se mnohým nepoštěstí."
Seumas seděl na kmeni stromu na kraji pralesa a Dirk mu ležel u nohou. Pes měl jedno líné oko otevřené, ale bylo na něm vidět, že si vychutnává polední spánek. Tangiia se zastavil na kus řeči se Seumasem, když procházel kolem.
"Ano," odvětil mladý král, ale v jeho hlase bylo slyšet nejistotu.
Seumas pochopil, že nyní, když se to má skutečně stát, Tangiia prochází obdobím, které zažívá před svatbou většina mladých mužů, když začnou přemýšlet o tom, jestli se rozhodli správně. Sňatek přináší další odpovědnosti, a co víc, znamená, že je třeba většinu rozhodnutí konzultovat s další osobou. Z "Půjdu dnes na ryby a prolenoším podmračené poledne," se stane: "Nebude vadit, když půjdu na ryby?" Svobodu v tom smyslu, že člověk může se svým časem dělat přesně to, co se mu zlíbí, obě strany ztratí. Je to doba, která se domáhá rodinných povinností, a později se z "Nebude vadit, když půjdu na ryby?" stane: "Mám vzít děti ven, abys měla chvíli volné ruce?" I oceánští králové mají rodinné závazky.
Seumas věděl, že to všechno probíhá Tangiiovi hlavou. Nešlo o to, že by mladík svou vyvolenou nemiloval - miloval ji k zbláznění - ale byl trochu vyplašený z toho, do čeho jde. Život už nikdy nebude, jak býval. Nebude tak osamělý a zoufale nejistý, ale zároveň nebude tak svobodný a snadný. A co víc, mělo to tak být navždy. Každá chyba byla věčná. Nebylo tedy divu, že by se nejraději rozběhl do pralesa a schoval se tam, dokud se to všechno nepřežene.
"Nevypadáš jako někdo, kdo právě udělal životní výhru," poznamenal Seumas.
Tangiia pokrčil rameny. "Mám... strach."
"Z čeho?"
"Že to nebude dobré - potom."
"Musíš se snažit, aby to bylo dobré, pracovat na tom - o tom to celé je."
"Jak to můžeš vědět," odfrkl Tangiia, "ty nejsi ženatý."
"Ne, nejsem, ale byl jsem. A miliónkrát jsem přemýšlel o tom, jaké by to bylo, vzít si Dorchu, a vím, že manželství s ní by bylo v některých ohledech peklo. Je to velice divoká žena. Dokáže být nezvládnutelná. Byla by to výměna pekla samoty za peklo bojiště - avšak při moci oceánských bohů, udělal bych to hned zítra, kdybych mohl."
"Ty bys neměl chuť utéct," řekl mrzutě Tangiia, "ne, ty ne."
"Možná," řekl Seumas. "Ale podívej, tobě se zdá, že máš strach. A co Kula? Ona cítí všechno to, co cítíš

ty - a navíc má nejspíš obavy z první noci v manželském loži. Nezapomínej, že je panna. Jak by se tobě líbilo, kdyby ti někdo cizí zarazil tvrdou, tlustou část svého těla někam, kde jsi předtím nikdy nic neměl?"
"Já nejsem někdo cizí."
"Pro její tělo jsi. Jak má vědět, jestli se z tebe nestane jeden z těch násilnických manželů, kteří své ženy potají tlučou? I pro ni je to riziko. Ne, příteli, ona je ten, kdo by měl mít strach, ne ty. Ona riskuje víc."
Tangiia zasmušile pokýval hlavou a povzdechl si. "Zřejmě máš pravdu, ale i ona je velice temperamentní, stejně jako Dorcha. Opravdu si myslíš, že to bude bojiště? Budeme spolu muset bojovat o to, kdo bude mít doma navrch?"
"Ne, když jí budeš naslouchat stejně pozorně, jako bys naslouchal jinému muži, budeš ctít její inteligenci a úsudek, vážit si jí, budeš citlivý k jejím potřebám, budeš jí věřit a nezapomeneš být něžný.
Uvědom si, že temperamentní, chytrá žena je to nejlepší, co můžeš mít - chtěl by ses snad zbytek života nudit k zešílení s takovou, co jenom žvaní hlouposti o ničem? Který muž by něco takového chtěl? Jenom takový, který chce mít nad svou manželkou navrch, protože nad ním mají navrch ostatní muži."
Tangiia se ušklíbl. "Ty bys byl dobrý manžel, Seumasi."
Seumas mu úšklebek oplatil. "Ne, jenom dovedu dobře radit jiným. Ve skutečnosti jsem zcela obyčejný barbar. Choval jsem se k ženám jako ke psům. Tu radu mi dal jeden od vás - Kupe - když jsme se poprvé setkali. Kupe je velice moudrý muž - když se nad tím zamyslíš, zjistíš, že je to dobrá rada. Když ctíš ženu, kterou miluješ, ctíš také sebe, protože ty sis ji vybral, nikdo jiný, a tvůj úsudek je na vině, jestli pak zjistíš, že ze všeho nejvíc chceš být někde, kde na tebe nevidí."
"Seumasi," řekl s vážnou tváří Tangiia, "musis se mnou a s ostatními před svatbou posedět u mého koše."
Pro někoho, komu říkali "horský skřet", to byla obrovská pocta a Seumas téměř oněměl. Nakonec dokázal promluvit.
"Přijmi díky jednoho Pikta," pravil. "Neudělal jsem nic, čím bych si to zasloužil, ale díky, že si myslíš, že jsem toho hoden."
Král Tangiia zavrtěl hlavou a usmál se. "A vezmi s sebou toho svého psa, jestli musíš." Pokynul směrem k podřimujícímu Dirkovi, jenž za poslední hodinu nepohnul jediným svalem.
Dirk okamžitě zvedl hlavu, vztyčil ucho a pak přejel pohledem z jednoho muže na druhého.
"Přísahal bych, že ten pes rozuměl každému slovu, které jsme tu řekli," zhodnotil to užaslý Tangiia.
"Každému slovu," usmál se Seumas a poplácal Dirka po hlavě.

Kula měla opravdu pocit, že by nejraději ze všeho utekla do pralesa, a běžela tak dlouho, dokud znovu nenarazí na moře, ale ne zrovna z důvodů, které vyložil Seumas Tangiiovi. Kula byla přesvědčená, že dělá špatnou věc, vzhledem ke své povinnosti vůči svému otci a bohům, a že je sobecká, když podléhá své vášni. Chtěla Tangiiu, ale cítila, že je špatné ho chtít a podvolit se té touze.
Byl pozdní večer. Příboj dunivě narážel na útes a vytvářel tak vzdálenou zvukovou kulisu. Cvrčci se předháněli s žábami ve zpěvu chorálů. Kaloni šelestili ve vrcholcích palem bubnovou kůží svých křídel. Občas se ozvalo žuchnuti, jak z vrcholku stromu spadl na zem kokosový ořech, stálé nebezpečí pro ty, kteří pod stromy procházeli, když ořechy dozrávaly.
Kula seděla na břehu těsně nad úrovní, kam mezi kokosové slupky a uschlé hnědé palmové listy, jimiž byla pláž poseta, vybíhaly vlny. Pod obloukem jejích nohou cupitali krabi poustevníčci s různými ulitami, které vzali mrtvým měkkýšům. Upínala oči tam, kde červeň ustoupila tmě prozářené jasnými ostrůvky světla.
"Nejsem silná, opravdu nejsem moc silná," pronesla, když se modlila ke své oblíbené bohyni Hine-keze. "Mám slabou vůli."
Hine-keha, Jasná paní, milovala mnohé, včetně smrtelníka, který ji našel mezi chaluhami poté, co ve své mrtvé fázi, jako Hine-uri, Indigová paní, plavala v moři. Tím hezkým mladíkem byl princ, který se jmenoval Rupe. Když roztrhl chaluhy, do nichž byla zamotaná, vzala na sebe lidskou podobu. Myslel si, že je to dívka, která spadla do moře a málem se utopila. Vyprostil ji z plovoucích trosek a smetí a přitiskl si ji na prsa, aby ji trochu zahřál. Zamilovali se do sebe a ona mu porodila dítě, Tuhuruhurua.
"Ty přece lásku znáš," řekla potichu Kula. "Tvou povinností je milovat svého manžela Maramu, a přesto ses k této povinnosti obrátila zády a milovala jsi jiné bohy a dokonce i smrtelníky. Proto tě prosím, nesuď

mě krutě za to, že jsem zradila svou povinnost..."
Kula se cítila zranitelná. Trápila se steskem po domově, přemýšlela, kdo krmí jejího dědečka a co asi dělají ostatní členové rodiny. Všechny její bývalé spolukošovnice, dívky, které s ní chodívaly k tůni pod vodopádem, zůstaly na ostrovech. Našla si samozřejmě nové přítelkyně, dívky, které s ní jedly, a zejména jednu - dívku, která se jmenovala Lolina. Přesto se jí stýskalo po bývalých spolukošovnících, po rodičích, po dědečkovi a po sestrách.
"Ještě jsi neskončila?" zavolala na ni Lolina.
"Už jdu," odvětila Kula, vychutnávajíc teplý vítr, který přicházel ze směru, jímž ležel její starý domov. V tom okamžiku vyskočila z vod laguny do měsíčního světla stříbřitá ryba a s téměř neznatelným šplouchnutím zapadla zpátky do vody. Kule to připadlo jako znamení, že dělá správnou věc, alespoň podle Hine.
"Hine-te-ngaru-moano!" hlesla Kula. "Paní oceánských vln, vím, že jsi to byla ty!"
"Cože?" zavolala Lolina.
"Nic, nic..."
Kula se vrátila k své družce a společně se rozběhly trávou k místu, kde na ně čekaly ostatní dívky. Skupině přinesli koše ovoce a pečených ryb, plody chlebovníku a banány. Potom dívky začaly jíst a štěbetat. Jedna z nich Kule záviděla, jaké má štěstí: "...je tak krásný muž, král."
"Jakýpak muž," odvětila Kula, "spíš mladík."
"Ale je král. Jeho postavení mu dodává mužství. Mladík nemůže být král."
"To říkáš ty," odpověděla Kula a vzala si kousek chlebovníkového plodu. "Já říkám něco jiného. A co víc, je to mladík, který ublížil mně, mé rodině a muži, který se měl původně stát mým manželem."
Lolinu její poznámka vyvedla z míry.
"Takže ty ho nemiluješ?"
Kula se podívala své družce přímo do očí. "Samozřejmě ho miluju, zároveň však musí být potrestán - za to, že mne unesl. A když to neudělají bohové, pak tím nástrojem musím být já. Jde o čest mé rodiny, to znamená, že jde o mou čest, poněvadž do rodiny patřím rovněž. Nedovolím nikomu, ani někomu, koho miluju, aby zašlapal mou čest do prachu. Bez potrestání ne."
Ostatní dívky její řeč vyděsila.
"Budeš jeho manželka," vykřikla jedna. "Musíš k němu přijít s pokorou a láskou, ne s pomstou v srdci."
"Jdu s láskou a s touhou po spravedlnosti," odvětila jednoduše Kula.
"Co chceš udělat?" zeptala se bojácně Lolina, která věřila, že její přítelkyně princezna je klidně schopná popadnout palici a při jejich prvním spojení, až bude novomanžel bezmocný, zmítaný extází, mu rozbít hlavu.
"Ponechám si panenství, dokud nenajdeme Daleký ráj."
Její slova změnila úzkost dívek ve zděšení. Byly přesvědčeny, že král svou novomanželku zabije, když mu odmítne dát své tělo. Nebo jí opustí a najde si milenku, což bude tak ponižující, že se Kula bude muset zabít sama.
"Ale co když bude naléhat?" zeptala se vyděšená Lolina.
"Myslíš, co když mě znásilní? Doufám, že to udělá," řekla klidně Kula. "Poté bude jeho utrpení ještě silnější a celé se to odbude rychleji. Nebudeme muset čekat, až dorazíme k novému ostrovu. On není z těch, kteří by dokázali znásilnit ženu, obzvlášť ženu, kterou milují, a necítit to jako strašlivou vinu. A já budu tu vinu ostrými slovy podněcovat tak dlouho, až to nebude schopen dál snášet. Až za to zaplatí, že mě unesl, budeme spolu moci žít dlouho a šťastně, nezatíženi jeho špatnými skutky z minulosti."
"Jestli se toho dožiješ," zaúpěla Lolina.
"To máš ovšem pravdu," usmála se Kula, Jestli mě v návalu vzteku nezabije." Na chvíli se zamyslela a pak dodala: "Už kvůli němu doufám, že to neudělá - nikdy by si to neodpustil."

Právě ve stejnou dobu, kdy Kula seděla kolem koše s dívkami, dělal totéž Tangiia se svými druhy. Zvláštními hosty u tohoto koše byli Kluk-holka, jejíž nový milenec Ranata byl královým přítelem, a Seumas. Kromě toho byli přítomni Makka-te, Aputua, předák přivolávačů žraloků, znalec moře Kaho, Po, Manopa a jeden nebo dva muži s nižším postavením.

Kluk-holka měla zvláštní a jedinečné místo v tom, že mohla být pozvána, aby sdílela koš jak s muži, tak s ženami. Na tomto shromáždění se viditelně dobře bavila, dokud se na ni král neobrátil s otázkou.
"Kikamana říká, že se naším směrem blíží temná síla. Můžeš to potvrdit?"
Kluk-holka přikývla. "Něco je za obzorem a žene se to přes vlny k nám."
Pak Tangiia položil otázku, jíž se Kluk-holka děsila.
"Co je to?"
"Nevím," přiznala Kluk-holka. "Nepoznám ani, jestli je to lidské, démonické nebo božské. Totožnost té věci je chráněna kouzlem. Vidím pouze temný mrak, v němž se skrývá něco zlého - a ten mrak se žene směrem sem. Co když je to nějaká nestvůra, kterou za námi poslali tvoji nepřátelé?"
Jelikož Tangiia věděl pouze o jednom nepříteli, byla tato informace poněkud nadbytečná.
"K čemu mi je, že mám jasnozřivé kněze, když člověku stejně nedovedou nic říct?" zabručel.
"Já nejsem kněz," ohradila se Kluk-holka.
"Nehledej hnidy v tom, co říkám," zavrčel Tangiia.
"No tak," ozval se Manopa, "toto je přátelské setkání, můj králi - nehádejme se tady."
Manopa před Tangiiou mohl použít tak silná slova, vzhledem ke svému vysokému postavení a věku. Byl skálou, na které Tangiia stál. Manopa byl spolehlivý, oddaný a věrný. Tělesná síla a rozvaha z něj dělaly strašlivého nepřítele a neochvějného přítele.
Na rozdíl od Kluk-holky nebyl Manopa žádný myslitel, ale promýšlel věci důkladně a rozhodoval se na základě důkazů a jasných fakt.
Tam, kde nic takového nebylo k dispozici, využíval svou zkušenost a rozum, a námořníci, kteří pod ním sloužili, ho měli v nesmírné úctě, poněvadž věděli, že kdyby se dělo něco strašlivého - třeba přišla velká bouře - Manopa by zůstal klidný a dokázal by své schopnosti využít. Provedl by je i těmi největšími nepřízněmi osudu s klidným, autoritativním hlasem, aniž by na sobě dal jakkoli znát nervozitu nebo nedostatek sebedůvěry.
Manopova postava, pevně rozkročená na palubě jeho pahi, téměř jako by byl vyřezán ze dřeva, vydávající rozkazy, zatímco vlny se zlověstně zvedaly nad loď a s řevem se převalovaly kolem trupů, pobízela jeho plavce k obrovskému nasazení. Dodávala mu nezlomnou důvěryhodnost.
Jako muž, s nímž emoce tak snadno nepohnou, byl Manopa jedním ze tří manželů jedné ženy. Neviděl ve svých povinnostech nepříjemnost, ale něco, co má své nároky, a své ženě mohl věnovat jen jistý díl času. Žena, jež měla jednoho manžela, neustále čekala, až se její manžel vrátí k ohništi, do postele nebo k jídelnímu stolu. Manopa dával všechno své práci a teprve pak myslel na návrat domů a do své postele. Jeho současná manželka požívala výhody z toho, že je ve spojení s Manopou, ale nerozčilovala se a nedělala scény, když se její manžel, jako jeden ze tří, zdržoval doma pouze krátce.
"Podej mi mango," řekl Manopovi Po.
Po byl úplně jiný než Manopa, což bylo zvláštní vzhledem k tomu, že měli stejné postavení a dělali stejnou práci, byli kapitány pahi. Po měl čtyři ženy, byl vychrtlý jako stín a v těžkých chvílích dokázal udržet svoje muže na místech svým smyslem pro humor. Při poslední bouři hulákal do větru a do vln: "To jsi ty, Tangaroo? Ukaž, co umíš - ztrestej nás titěrné námořníky za nějakou smyšlenou urážku - uvidíme, jestli nás to rozhodí. Na nic horšího se už vážně nezmůžeš? Vždyť ta vlna si ani nezasloužila, aby se o ní řeklo, že byla jako hora. Neříkej, že nedokážeš udělat větší!? Ó, počkej - jasně - beru to zpátky. Už jednu vidím, jak se zvedá nad obzor - proboha, to je zrůda - ta nás docela určitě zavalí..."
Všichni plavci s úzkostí zvedli hlavy, spatřili, jak se k nim šine maličká vlnka, a pochopili, že to jejich kapitán myslí ironicky. Začali se Poovu řečnění a vztekání smát, což se rychle rozšířilo také na ženy a děti, a pak, ať bouře házela jejich křehkým plavidlem sebevíc, se všichni navzájem udržovali v dobré náladě a dělali si z Poových klaunských výstupů legraci.
Po hodil Dirkovi kousek manga a posadil se vedle jeho pána. Dirk se na ovoce podíval, jako by mu byl nabídnut netopýří trus.
"Co je s tím tvým psem, Seumasi? To je dobré jídlo, co jsem mu dal. Ostatní psi už by se prali, kdybych jim to hodil."
"Vždyť víš, že ovoce nejí," odsekl mu Seumas. "Jestli ho chceš nakrmit, hoď mu kousek masa."
Po sáhl do koše, vytáhl velký kus masa a hodil jej Dirkovi. Tangiia se na něho nesouhlasně podíval, ale

Po na krále jenom zamrkal. Jako spolehlivému kapitánovi a druhému navigátorovi mu prošlo téměř tolik jako Manopovi. Pes se na uvařené maso vrhl a začal je s gustem hltat. Po se začal chichotat.
"Co je na tom tak směšného?" zeptal se Seumas.
Po se rozřehtal. "To je jeho máma."
Seumas střelil po kusu masa pohledem a pak si uvědomil, že si z něj Po dělá legraci. Dirkova matka musela být zabita a snědena již dávno.
"Chceš říct, že můj pes je kanibal?" zeptal se Poa lehce výhružně. "Mého psa nebude nikdo urážet."
Také Poa překvapila tichá výhrůžka v Seumasově hlase.
"Co je na tom špatného, být kanibal?" zeptal se vlídně. "Každý, kdo tady sedí, někdy jedl lidské maso, i ty."
"Já mluvím o tom, že urážíš mého psa."
Celá společnost najednou ztichla. Nikdo nežvýkal ani nepolykal. Oči všech visely na Poovi a Seumasovi. Všichni věděli, že Seumas je v boji muže proti muži hrůzu nahánějící soupeř. Po ho několikrát viděl v akci a nijak netoužil utkat se s ním zblízka kvůli útlocitu zvířete, které se mělo dusit ve vlastní šťávě.
"Ale no tak, Seumasi," řekl nervózně Po, "není to přece tvoje dítě - je to jenom pes."
Tangiia Poovi ještě víc zavařil. "Pro Seumase je Dirk jako dítě - jako jeho syn."
Seumas Poa probodával upřeným pohledem. Kapitán se chvíli věnoval jídlu.
Nakonec to Po nevydržel a vybuchl: "Tak dobře - omlouvám se ti, Seumasi. Přece se s tebou nerozhádám kvůli nějakému domácímu zvířeti."
"Mně ne," řekl klidně Seumas. "Dirkovi."
"Psovi? Poslyš - hele, Seumasi, ten pes - koneckonců - tak dobře, pse, promiň. A je to."
"Řekni: 'Promiň, Dirku.' Tak se jmenuje. Nemá rád, když se mu říká ‚pes'."
"Ale je to přece pes," zaprotestoval Po. "Chodící prasečí kotleta to sice není, ale prašivý pes to je, ať chceš nebo nechceš..."
"Tak takhle - chyť ho, Dirku."
Dirk okamžitě nechal maso masem, napřímil se, naježil chlupy na šíji a děsivě obnažil zuby. Ozvalo se temné vrčení, které začínalo hluboko v hrdle, převalovalo se tam a pomalu vycházelo z tlamy ven. V psových očích se ukázalo bělmo.
"Seumasi..." začal tiše, vysokým hlasem Po.
"Tak dobře, chlapče, sedni si," řekl Seumas, jakoby nic, a vrátil se k jídlu.
Dirk se znovu pustil do masa a ostatní muži se také vrátili k jídlu a k hovoru. Po ještě chvíli seděl, potil se, rychle dýchal a upíral oči na své roztřesené ruce. Když znovu zvedl hlavu, všichni se na něho dívali a zubili se od ucha k uchu. I Seumas.
Najednou pochopil, o co šlo.
"To byl fór," konstatoval. "Blbý fór. To totiž nebyla žádná legrace. V jednu chvíli jsem si myslel - Seumasi, to nebyla legrace. Málem jsem se podělal..." Pak i on pochopil směšnost situace a rozesmál se s ostatními. Tolikrát byl on tím, kdo si někoho dobíral, kdo si z někoho střílel, kdo provokoval, a nyní se ocitl na opačné straně. Nakonec to byla legrace. Tím, že se s nimi zasmál, jim ukázal, že dovede přijmout žert, ale sám sobě přísahal, že to svému příteli Seumasovi vrátí. I kdyby to mělo trvat do konce života, jednou mu to vrátí.
"Řekni tomu svému psovi, aby se na mě vrhl, Seumasi," promluvila vysoká, ohebná Kluk-holka, ověšená mnoha stuhami a lasturami.
"Ne," řekl Seumas, "nechci, aby ti něco udělal."
Kluk-holka se usmála. "Nic mi neudělá - řekni mu..."
Seumas pokrčil rameny, potom se otočil k Dirkovi, ukázal na Kluk-holku a řekl: "Zab."
Pes vystartoval se skrčenými rameny, jako by ho něco vykoplo do vzduchu. V očích se mu blýskalo, z tlamy se řinuly sliny, čelisti o sebe hlasitě cvakaly. Muži nacházející se kolem Kluk-holky, včetně jejího nového milence, okamžitě vyklidili prostor. Kluk-holka však zůstala sedět. Počkala, až bude pes na vzdálenost paže, pak se otočila a upřeně se mu podívala do očí.
Dirk se okamžitě zastavil. Poté si sedl a vyplázl jazyk po straně tlamy. Po celou tu dobu z Kluk-holky nespustil oči. Pak, když mu něco pošeptala, položil hlavu na přední tlapky a krotce se na ni zadíval.

"Takový hodný pejsek," řekla a pohladila ho. "Proč se ho tak bojíš, Po?"
"Protože nejsem žádný blbý čaroděj," odvětil Po s obvyklou neomaleností. "Mě by sežral."
Seumase ohromilo, jak rychle se Kluk-holce podařilo Dírka zkrotit. Když na psa zavolal, zůstal na místě, což ho rozladilo. Hvízdl a zavolal znovu. Ani pak se žádná reakce nedostavila. Teprve když Kluk-holka něco řekla, Dirk konečně vstal a vrátil se k Seumasovi. V jeho výrazu bylo vidět, že je si vědom, že pán se na něho zlobí.
"Trvalo mi rok, než jsem z toho psa udělal zabijáka," řekl mrzutě Seumas, "a ty mi z něho za minutu uděláš zase štěně."
Kluk-holka se mile usmála. "On ví, že mě máš rád, proto je na mě hodný," prohlásila.
Kluk-holčin nový milenec po Seumasovi vrhl pohled, z něhož čišela nenávistná žárlivost.
To nemám zapotřebí, pomyslel si Seumas. Úplně stačí, že se na mě Kluk-holka lepí při každé příležitosti. Nemusím se ještě dívat přes rameno, jestli se na mě ze tmy neřítí žárliví milenci s nožem v ruce.
"Kluk-holko, ty víš, že to není pravda. Já mám rád jenom opravdové ženy. Řekni svému novému příteli, že jsme jen dobří kamarádi."
"Jsme jen dobří kamarádi," řekla Kluk-holka svému milenci, ale tónem, který naznačoval, že to není všechno. "Seumas má rád jenom opravdové ženy."
Seumas smutně zavrtěl hlavou. Přemýšlel, jestli se neodbytné Kluk-holky vůbec někdy zbaví.

2.

O svatební noci byli vzdušní duchové, kteří žili na obloze, v dobrém rozmaru. Jako vždycky si s nevídanou šikovností hráli mezi mraky míčové hry. Duchové obývající oblohu měli světlou pleť, což z nich dělalo velice staré bytosti, spřízněné s předky Oceánců.
Jiní duchové, méně veselí, žili v ztracených vesnicích na zemi, ve vodě, ve všech živlech. Lidé jim říkali "temní duchové", protože neznali oheň a potravu jedli syrovou. Kdysi se stalo, že na takovou vesnici narazili dva rybáři. Bylo jim řečeno, že se mohou s duchy najíst, ale jestli se zasmějí, budou zabiti. Museli sníst velrybí maso syrové, přestože na pláži našli vyplavené dříví a pod paží je odnosili, aby uschlo. Když odtamtud odešli, už se nikdy nezasmáli.
A v pralesích vzpomínali ptačí duchové na doby, kdy hrdinovi Ratovi postavili první kánoi, zatímco jejich písně se rozléhaly lesy.
Královská svatba byla důvodem k oslavě nejenom mezi smrtelníky, ale také ve světě duchů.

Král Jitřenka byl velice štědrý a jídla na svatební hostinu byla snesena hojnost.
Na výběr bylo šedesát druhů jamů, pečené a opékané bataty, medem potíraná, pomalu opékaná selata, dušené směsi z psího masa a z divokých ptáků, nakvašené plody chlebovníku, kuřata plněná kokosem a banány, tahitské ořechy, ptačí vajíčka, křupaví mravenci a brouci.
Pak tam byly podnosy s dary moře, jichž bylo mnohem víc než masa; žraločí jikry, barakudy, olihně, sépie, spousta mušlí, také útesové ryby, úhoři v hustých omáčkách, kebaby z želvího masa, želví vajíčka, různé mořské řasy, krabi, humři, sasanky a pelamidy.
Vzplanuly ohně, začal tanec. Nevěsta a ženich seděli každý z jedné strany tahitského kněze, který měl svatební obřad vykonat. Všude byly květiny, bambusy, fábory a zdobené rohože; na zemi, na domech a chýších. Dřevění osobní bohové vyšli z domů a stáli na dvorcích. Totemy byly oprášeny a zasazeny do země. Byl vztyčen Ahu, aby přijal oběti, přestože Tangiia stanovil, aby se při jeho svatbě nekonaly lidské oběti, pouze zvířecí.
Lidé měli ve vlasech květy - Seumas i jeho pes byli pokryti květy fradžipánií.
"Vypadáš moc hezky," řekla Seumasovi Kikamana.
A Po dodal: "Raději se vyhýbej Kluk-holce, nebo zjistíš, že ses s ní oženil, až se zítra vzpamatuješ z kawy."
Samotná Kluk-holka byla v tapovém plátně obarveném na červeno úchvatná. Byla tak vysoká a elegantní, že přečnívala většinu Tahiťanů, a přesto vypadala dokonale. Odmítala se sklánět, aby mohla poslouchat nebo mluvit s těmi, kteří byli menší. Její držení těla bylo hodno obdivu a závisti.

Nevěsta a ženich byli mlčenliví a vážní, nedívali se na sebe, možná se ostýchali.
Král Jitřenka byl veselý jako obvykle, nechával si dávat jídlo přímo do úst, vybíral tance, pil kawu v takovém množství, že by to obyčejného člověka zabilo.
Seumas nedbal Poových rad a lil do sebe kawu tak, až mu stékala po bradě a po hrudi. V půli večera vyskočil a začal tancovat, k velkému úžasu Dirka, který se lidem neustále pletl pod nohama, jak se snažil udržet s pánem krok. Pes nechápal, co se děje.
Někdy pozdě večer došlo na svatební obřad, ale tou dobou byl již Seumas tak opilý, že všechno začalo být trochu rozmazané a nekoordinované. Tanec zrychlil a Seumas víc než kdo jiný cítil, jak mu nohy zuřivě poskakují. Byl však odhodlán udržet tempo s těmi hbitými postavami kolem, pro něž byl tanec přirozeným vyjádřením radosti.
Bubeníci tloukli do svých nástrojů tak zručně a rychle, že se Seumasovi zatočila hlava, když se na ně podíval. Trylkování fléten plnilo vzduch, zdobilo noc. Seumasova duše měla co dělat, aby při tom všem skákání, poskakování kolébání a kopání stačila jeho tělu.
Někdy k ránu zjistil, že tančí proti dívce se zářivýma očima, jejíž rysy jsou tak lesklé a jemné, jako by byly vymodelovány z křehkých lastur. Jak se před ním lehce pohupovala, usmála se na něho. Její tenké paže se vlnily jako listy kapradiny, štíhlé, překrásné nohy vyčuhovaly ze sukně z trávy a mučily ho. Byla to dokonalá krása. Seumas tančil s pusou dokořán a nechápal, jak se mohlo stát, že si tak nádherné dívky nevšiml dřív.
Když se však rozhlédl kolem sebe, zdálo se, že takových jako ona je tam mnohem víc - líbezných, éterických bytostí s malými srdčitými obličeji. Vlasy jim splývaly po kouzelných, bledých postavách jako černý déšť. Seumas měl pocit, že kdyby se některé dotkl konečkem prstu, udělala by se jí otlačenina jako zralému plodu. Dívka, jež s ním tančila, mu stále věnovala lehký úsměv, v němž nemohl nevidět výzvu.
"Chceš někam jít?" zeptal se chraptivě. Jeho nohy, přivyklé tanci, se nepřestávaly pohupovat.
Nepatrně přikývla, stále s tím klidným úsměvem na tváři.
"Avšak nejdříve si ještě trochu zatancujeme, ne?" zvolal a zrychlil tempo, rozjařený svým úspěchem. "Abych ze sebe trochu dostal to pití."
Dívka ho vzala za ruku. Překvapilo ho, jak ji má drobnou. Škubala s ním, snažila se ho odtáhnout mezi skály na kraji pralesa, avšak ještě nebyl dost vytancovaný. Se smíchem ji strhl zpátky do hopsajícího davu. Tázavě se na něho podívala svýma zářivýma očima a on řekl: "Ještě pár kroků."
Konečně vyčerpal svou energii a dívce se podařilo odvést ho na měkký, mechem porostlý břeh mezi dvěma velkými balvany. Tam si lehla na bok a vybídla ho, aby si lehl k ní. Ani ho příliš nepřekvapilo, když zjistil, že je nahá. Pochopil, že v takovém stavu opilosti, v jakém se nacházel, jsou jeho rozpoznávací schopnosti téměř nulové. Její drobné, bledé tělo se zdálo být tak křehké a lehoučké, že se pod ním houbovitý mech skoro ani neprohnul.
Lehl si k ní, udivený oparem, který ji obklopoval podobně, jak často obestírá zářivá mlha měsíc. Její dech byl jako vůně vystupující z květin. Oči, jaké viděl jen ve vzdálených snech, zářily z pleti, která byla měkká jako korunní plátky květů, a touha v nich byla silná a jasná.
Dirk se proplížil kolem balvanů a lehl si opodál. Vycítil, že při tomto setkání dvou lidí není vítán.
Seumas jí vzal hlavu do dlaní, jako by to bylo sladké jablko k nakousnutí, a sklonil se, aby ji políbil. Její rty měly příchuť planého ovoce a její jazyk chutnal po medu. Líbal ji od obličeje po holá ramena, tvarovaná stejně jemně jako ptačí. Když se dostal k ňadrům, chvějícím se touhou, zarazil se - pak rozevřel rty, jako by chtěl pít, a vzal jedno do úst celé, tak byla malá a lahodná. Dívka roztáhla nohy a její voňavý dech se zrychlil.
"Ach, ty můj miláčku, jsi tak krásná," sténal. "Díky, že sis vybrala tak drsného chlapa, jako jsem já."
První ranní paprsky prořízly vzduch nad dvěma balvany, jak Ra začal svou září prostupovat den. Rychle se zmocnil Rangiho říše, a potom zahnal temnotu do neznáma. Seumas si strhl bederní zástěrku a zajel svým ztvrdlým penisem nahoru - načež zjistil, že píchá do prázdného vzduchu.
"Co -?" Když pohlédl dolů, spatřil nejasný tvar vpíjející se do mechu. Na místě, kde ležela dívka, nebylo nic než mlha. Zmizela s úsvitem a on se miloval s větvičkami a listy - s Papou, velkou bohyní země.
Úžas spolu s obrovským množstvím kawy, jež vypil, způsobily, že omdlel.

Seumas strávil většinu dopoledne tím, že ležel nahý na lišejníkem obrostlých skalách. Když se probudil, slunce mu pražilo na hlavu a trestalo ho za jeho nezřízené pití. Dirk ležel vedle něj, jedno oko otevřené. Seumas vstal a vrávoravě se vydal hledat tůňku. Když ji našel, mocnými doušky se napil chladivé tekutiny a vynadal si, že má tak slabou vůli. Pak, když si cákal vodu na hlavu, si vzpomněl na dívku, s níž se za svítání téměř pomiloval. Byl to sen? Třeba kawa, vypitá ve velkém množství, vyvolávala v mozku halucinace, přesvědčovala ho, že vidí věci, které tam ve skutečnosti nebyly.
Pak dorazil k tůni Po a také si nastříkal na obličej studenou vodu.
"Viděl jsi tipairu?" zeptal se Po.
Seumas, který ležel na kraji tůně jak široký, tak dlouhý, půlkou obličeje ve vodě, zvedl hlavu. Crčela mu z ní voda.
"Cože?"
"Víly," řekl rozrušeně Po. "Nesouměřitelné. Přišly si v noci zatancovat - až hodně pozdě - když věděly, že si jich nikdo nebude příliš všímat."
"Byly to...?" a Seumas mu popsal svou dívku.
"To jsou ony," potvrdil Po. "Krásná stvoření. Žijí vysoko v horách, v tůních a visutých zahradách. Vesničané mi to včera v noci řekli. Zdá se, že nescházejí dolů vždycky, ale pro nás to udělaly."
"Málem jsem se pomiloval s vílou," řekl užasle Seumas, spíš pro sebe než pro Poa.
"Cože jsi?" rozesmál se Po.
"Když začalo svítat, proměnila se v mlhu."
"No jasně," řekl výsměšně Po. "Nějaká víla se zamilovala do hrůzu nahánějícího, starého horského skřeta, když se ani jednomu ze svobodných, krásných mladíků nepodařilo dostat Nesouměřitelnou do lesa? Prosím tě, Seumasi, nedělej si ze mě blázny. Běž si utahovat z někoho jiného."
"A já ti říkám, že to tak bylo," ohradil se zlostně Seumas. Potom se ztišil. "Vážně," řekl zmučeně, hlasem plným lítosti, "odvedla si mě do mechu a - líbal jsem jí prsa, její malá, sladká prsa - chutnala jako - okvětní lístky růží - a málem se mi dala - málem... stačila chvilička. Kdyby slunce vyšlo o vteřinu později, měl bych ji. Co když to bylo tím, že mám světlou kůži? Ony mají taky světlou kůži. Kdybych měl jenom o chvilku víc - to slunce - a já přece nejsem starý - ještě mi nebylo ani třicet."
"Ale to jsi starý, vedle osmnácti, devatenáctiletých mladíčků, kteří jsou bez poskvrnky. Hele, já přece neříkám, že jsi neměl ženskou. Nejspíš jsi sbalil některou tahitskou paničku - na tomhle ostrově je to pěkně bujná cháska - avšak na tvém místě bych to jejímu manželovi neříkal. Vždycky je lepší zůstat potom potichu. Nevychloubej se svými tajnými známostmi, Seumasi - to chlap nedělá."
"A byla to víla," vykřikl Seumas. Vzápětí mu hlavou projela ostrá bolest, jako by mu někdo zarazil mezi oči dřevěný kůl. "Měl bych ji, kdyby mezi nás nevstoupil Ra."
"Když jinak nedáš," povzdechl si Po. "Co na tom, že jsi byl tak opilý, že jsi viděl mlhu. Příště se raději drž od kawy dál, nebo se kromě pitomého psa budeš muset starat ještě o vílí děti.
A jestli jsi opravdu unesl vílu z tance kolem ohně," napomenul ho přísně Po, "nepřekvapilo by mě, kdyby ti bohové zabránili, abys ji znásilnil. Její mana by tě zabila. Není divu, že Ra dnes ráno vstal tak brzy. Udělal to proto, aby ti zabránil znásilnit jednu z jeho víl, a tak ti zachránil tu tvou bezcennou skřeti kůži. Kdyby to neudělal, byl by teď z tebe dýmající kus masa, zasažený bleskem, který sis sám přivolal. Často mě udivuje," dodal Po s otcovským zavrtěním hlavou, "kam až může chtíč některé muže zavést."
"Že to říkáš zrovna ty," odsekl Seumas.
"Já si s vílami nic nezačínám," odpověděl povýšeně Po. "Mám dost rozumu, abych takové věci nedělal."
S těmito slovy se kapitán zvedl a odešel. Nechal Seumase u tůně přemýšlet, jestli za jeho noční vidiny skutečně byla odpovědná kawa, kterou vypil.

Tangiia ráno po svatbě vyšel ze svého domu se zlostným výrazem ve tváři. Manopovi stačil jen jediný pohled na krále, aby poznal, že v manželské posteli se všechno nevyvedlo, a usoudil, že na vině je sexuální nezdar. Koneckonců, nevěsta byla panna a ženich panic. Možná byl Tangiia příliš vzrušený a neudržel semeno dostatečně dlouho. Možná byl tak nervózní, že nedosáhl erekce. Možná byla nevěsta tak vystrašená, že mu nedovolila, aby do ní vnikl. Nebyly to neobvyklé problémy při první noci.
"Co tady okouníš?" zavrčel Tangiia, když se hnal kolem svého zástupce. "To nemáš nic na práci? To je

tím místem! Vyvolává zahálčivost."
Král odešel do pralesa, pravděpodobně vyhledat jezírko, kde by se mohl umýt.
"Určitě," zamumlal si pro sebe Manopa. "To je jasné -osobní selhání."
Po celé vesnici vylézali muži a ženy ze svých chýší a domů, s kalnýma očima a kocovinou po svatebním hodování a pití. Děti, které vždycky vstávaly jako první, běhaly kolem a hrály si. Ty starší již měly svoje povinnosti; zapálit oheň, rozdrtit semena, přinést čerstvou vodu. Potom vyšly ven ženy, protřely si obličeje, zavolaly na děti, aby se přišly najíst nebo něco udělat, a polenem, které se našlo po ruce, pobily šváby. Jako poslední se vypotáceli nabručení muži, škrábající se na hlavě, na genitáliích nebo na obou místech, mnozí s plnými močovými mechýři, střevy nebo obojím, a zamířili k nejbližší skupince keřů.
Manopa si všiml Poa, jak se na břehu baví s nějakým vracejícím se nočním rybářem, který vyplul na moře ještě po svatbě. Vždy se našel někdo, kdo využil situace, kdy ostatní příliš vypili, aby mohl rybařit v místech, která tak docela nebyla jeho. Zavolal na Poa.
"Mohl bys sem přijít?"
Po k němu zalétl pohledem, zakabonil se, prohodil k rybáři ještě několik slov a pomalu se vydal přes zahřívající se písek a trávu rostoucí pod stromy k Manopovi.
"Co se děje?" zeptal se Po. "V čem je krize teď?"
Manopa mu řekl o králi.
"A co s tím mám podle tebe dělat já?" řekl Po. "Obskočit královnu?"
Manopa se na něho zamračil. Na rozdíl od Poa a jeho rybářských přátel neměl oplzlé řeči rád. Kromě toho, mluvit takto o královně bylo nejenom neslušné, ale byla to zrada. Kdyby ho slyšel Tangiia, popadl by palici a hned by s ním byl hotov. Po to rovněž věděl. Jeho výraz Manopovi prozradil, že Tangiiův druhý zástupce ví, že svou poznámkou zašel příliš daleko.
"Budu dělat, že jsem to neslyšel," řekl důležitě Manopa. "Chci po tobě to, aby sis s naším králem trochu popovídal. Víš, jak to myslím? Řekni mu, že se to může stát každému, ať už ho trápí cokoli. Řekni mu, že je úplně normální, když se to mladému muži nepo- nepodaří tak, jak očekával, obzvlášť po svatbě, kde pití teklo proudem tak jako včera. Promluv si s ním o prvních nocích jako otec..."
"Já? Proč to neuděláš ty?"
"Jsi starší než já - otcovštější - a hodíš se na tyhle věci líp než já. Já to nedovedu tak zabalit - nejsem tak - tak společenský jako ty."
Po nedůtklivě pohodil hlavou, jako by chtěl říct, no jasně, zase já.
Za chvíli promluvil: "No tak dobře - ale drž se raději nablízku. Jestli se na mě vrhne, aby mi rozmlátil hlavu, chci tě mít tak blízko, abys ho dokázal zadržet. Ani obyčejný člověk to nesnáší dobře, když mu někdo radí v pohlavním životě, natož pak král."
"Záleží ovšem na tom, jak se to udělá," pravil Manopa. "Věřím, že se ti podaří najít správný přístup a správná slova. Jestli ti můžu poradit, běž za ním, až bude sám u koupací tůně, a začni mluvit o tom, jak to bylo s tebou, když jsi poprvé - no, když sis jako mladý muž vzal svou první ženu..."
Po ztuhl. "Já jsem o svatební noci žádné problémy neměl, to si vyprošuju. Byl jsem tvrdý jako totem a dal jsem jí co proto nejmíň šestkrát. Prosila mě..."
"Ovšem, ovšem," utrhl se Manopa, kterému pomalu docházela trpělivost, "ale tvoje sexuální výkonnost nikoho nezajímá. Předstírej, nebo to nezvládneš? Vymysli si to."
"Já nebudu nikomu vykládat, že jsem měl o první svatební noci nějaké potíže. Všichni námořníci by si ze mě dělali legraci. Jako kapitán bych neměl žádnou autoritu."
Manopa se na vysokého, vychrtlého kapitána vztekle podíval.
"Proč nemůžeš udělat něco, čím bys našemu králi pomohl?" prohlásil. "Proč musíš z jednoduché věci dělat obrovský problém?"
"Když je to tak jednoduché, tak proč to neuděláš sám?" vyjel na něho Po.
"Protože - protože neumím být tak delikátní jako ty."
"To je pravda," přikývl Po.
V tu chvíli kolem nich prošel ještě mokrý král Tangiia a přes rameno prohodil: "Ty tady ještě pořád postáváš, Manopo? Vidím, že jsi to už naučil i Poa. Zahálka není dobrý přítel."
Po zalétl pohledem ke králi a pak se obrátil zpátky k Manopovi.

"Nezapomeň," sykl Manopa. "Delikátnost."
Po přikývl a pak za Tangiiou křikl: "Tak tobě se nepostavil?"
Tangiia se zarazil, ale pořád stál k oběma mužům zády. Manopa by se nejraději zabořil do písku. Srdce se mu v hrudi scvrklo na velikost uschlého oříšku. S hrůzou se díval na Poa, neboť věděl, že Po Tangiiovi vyklopí, jak mu Manopa řekl, že král nedokázal o svatební noci pomilovat svou nevěstu. Čekala ho smrt.
"Proč mi to děláš?" vykřikl na Poa. "Opravdu mě tolik nenávidíš?"
Po zamával Manopovi před obličejem několika prsty, jako by chtěl říct nedělej si starosti, mám vše pevně v rukou.
Tangíia se vrátil, s obličejem zkřiveným utrpením.
"Co jsi to řekl?" zeptal se tiše Poa.
"Říkal jsem tady Manopovi, že jsi nakonec přece jenom opravdový muž. Není o tolik jiný než my, říkal jsem, přestože je král."
"O čem to mluvíte?" nechápal Tangiia.
"Vždyť víš, o tom, když se ti to první noc nepodaří. To se stane každému, i Manopovi - a jaký je to kus chlapa. Vlastně," usmál se, "u tak latentních typů, jako jsme my, je to téměř tradice. Je to tím, že jsme tak hr, tak divocí."
"Myslel jsi potentní," zamručel Manopa.
"Jasně, přesně to jsem myslel."
Tangiia docela pomalu přejel pohledem od jednoho kapitána k druhému a potom velice staženým hlasem řekl: "Rozumím, snažíte se rozptýlit starosti, které mi podsouváte, ale moje manželské lože je moje věc. Řeknu vám jenom jedno - moje mužnost je v pořádku. Se mnou to nemá nic společného, rozumíte? Od této chvíle si nepřeji, aby se o tom mluvilo - nikdy."
Otočil se a odešel zpátky ke svému domu.
Manopa se na Poa znechuceně podíval. "Latentní?" řekl a zavrtěl hlavou.
Po pokrčil rameny. "Prostě to se slovy umíš líp než já."

Tahiti byla země radosti, když v jejím čele stál král Jitřenka. Tlustý, laskavý, zábavu milující král byl takovým požitkářem, jakým jen může člověk být. Měl sedmnáct manželek, všechny hezké a některé tlusté. V průběhu celého roku se slavily tucty svátků. Král oživil tolik starých zvyků, na něž mu stačili bohové; pokud to byl zvyk, který nějak souvisel s jídlem, pitím či sexem, doplněným o tanec a hudbu, udělal z něj zákon.
Jitřenkův oblíbený bůh byl Rongo-ma-tane, bůh batátů, potravy, kterou pojídal v obrovském množství. Nejraději by batáty prohlásil za tabu pro všechny kromě králů, kdyby to nezpůsobilo hladomor. Takto si většina mužů a žen alespoň dávala pozor, aby je král neviděl, když tuto zeleninu jedli, natož aby jí plýtvali.
Dalším bohem, jemuž král prokazoval zvláštní úctu, byl Rongo-mai, bůh komet. Jelikož král byl jednou z hvězd na nebi, věnoval této části světa mimořádnou pozornost a miloval padající hvězdy a komety. Jednou z jeho libůstek bylo ležet na zádech před domem, dívat se vzhůru na střechu cest a tak dlouho pozorovat hvězdy a počítat meteory, dokud neusnul. Potom ho kněží opatrně zvedli a na speciálně zesílené rohoži ho přenesli dovnitř.
Přestože Manopovi toto příjemné lenošení celkem vyhovovalo, všiml si, že pohodlnému životu podléhá také jeho král. Raiatejci se začínali až příliš zabydlovat. Někteří si stavěli vlastní rybářské kánoe, místo aby si od Tahiťanů půjčili vahadlový člun. Jiní vstupovali do manželství s místními muži a ženami, čímž se začleňovali do království. Někteří se ujímali úkolů, jež byly mezi Tahiťany nepopulární, jako byla odpovědnost za čistotu pláží v blízkosti vesnice.
Manopa se vydal Tangiiu navštívit do jeho domu. Král byl od svatební noci zádumčivý. Kula byla doma, chystala večeři. Vypadalo to jako v bezproblémové domácnosti. Kula byla milá, dovedla Manopu k rohoži a nabídla mu pití. V jejím hlase byla lehkost, která v králově hlase zcela chyběla. Tangiia ženu pozoroval, jak přecházela po místnosti, ani na okamžik z ní nespustil oči. Jeho výraz nebyl zlostný, dokonce ani mrzutý, spíš trochu prázdný, jako by byl někde jinde.
Manopa se dal do práce.

"Poslal jsem pro Kikamanu. My tři si musíme promluvit."
"O čem?" otázal se Tangiia. Nepřestával se dloubat v rohoži, na níž seděl.
"Musíme odsud odjet, jsme tady skoro už půl roku," řekl Manopa.
"A co je na tom špatného?" zeptal se bez zájmu Tangiia.
"Co je na tom špatného? Není na tom nic špatného, snad kromě toho, že je to co by kamenem dohodil od království tvého bratra. Dřív nebo později navštíví tyto ostrovy plavci z Raiatey nebo Borabory a zpraví o tom tvého bratra. Není tady bezpečno. Musíme dál."
"Za nějaký čas."
"Jenže trupy našich pahi tady obrůstají vilejši a řasami. Plachty se rozpadají, protože je nikdo nepoužívá."
"Sežeň několik mužů, vytáhněte je na břeh a oškrábejte jim dna. Zhotovte nové pandánové plachty."
"O to nejde -" řekl Manopa.
V tom okamžiku dorazila Kikamana.
Manopa se k ní obrátil. "Řekni králi to, co jsi předtím řekla mně - o té temné síle."
Kikamana jen přikývla. "Králi Tangiio," začala, "musíme opustit tyto břehy. Domnívám se, že tvůj bratr je s flotilou tipairuí již blízko. Mé sny jsou plné černých plachet a krvavě rudých moří. Musíme plout dál. Náš cíl není zde, ale na nějakém ostrově, který zatím neznáme."
Tangiia zbystřil pozornost.
"Jestli je Tutapu na širém moři, kdo hlídá ostrovy Raiatea a Borabora?"
"Tam se vrátit nemůžeme," namítl Manopa. "Tutapu dřív či později zamíří domů, najde tě tam a všechny nás pobije. Když odsud teď odplujeme, máme naději, že se dostaneme daleko - ztratíme se mezi ostrovy a útesy na spodku světa."
"Manopa má pravdu," řekla Kikamana. "Tvoje místo je s novým národem na novém ostrově."
"Zde tloustneme a lenivíme," postěžoval si Manopa. "Podívej se na své lidi - před několika měsíci to byli tvrdí mořeplavci a teď se jenom těší na další slavnost. Ovládl nás čas zelené ještěrky. Víme, že Tangaroa straní tvému bratrovi -Velký bůh moře nám na tomto nádherném ostrově - a on to je nádherný ostrov - schválně dopřává krásné dny a hezké počasí, abychom měli tak snadný život, že nebudeme chtít odjet. Problém je v tom, že to není náš ostrov. Až sem Tutapu připluje, jak víš, že se Jitřenka nepřidá na jeho stranu? On je starší bratr, on má na království právoplatný nárok."
"Co říká moje nová žena?" zeptal se nedůtklivě Tangiia.
Kula skupinku zabranou do hovoru přelétla očima a pokrčila rameny.
"O tom já nerozhoduji," řekla.
"Jsi moje královna, ne?" zeptal se jí Tangiia.
"Ještě - ještě jsem si na to nezvykla. Bude mi nějakou dobu trvat, než získám pocit, že ti svou radou mohu pomoci. Do té doby vládni podle sebe, musíš si poradit sám."
"Stejně jako se spoustou dalších věcí," zabručel Tangiia a Manopa se na krále překvapeně podíval.
"No dobrá," pokračoval Tangiia, "když necháme domácí hádky stranou, myslím, že máte pravdu. Měli bychom pokračovat v cestě. Tangaroa nám úmyslně dovolil doplout na Tahiti, protože je to tak dráždivě blízko našeho bývalého domova. Přichystal nám tady oázu odpočinku a krásy. Ale dál už nás svými triky klamat nebude. Vsadím se, že do hodiny začne o pobřeží rozbíjet vlny, aby se nám pokusil v odplutí zabránit."
Manopa vstal. Ulevilo se mu, že král konečně přišel k rozumu.
"Ihned zahájím přípravy."
Kikamana rovněž vstala. Její dlouhé tapové šaty zašustily na rohožích.
"Je to správné rozhodnutí," řekla.
Potom i ona z domu odešla.
Tangiia se otočil k ženě. "Tak proto jsi mi to odepřela. Věděla jsi, že Tutapu je na cestě, a šetřila ses pro něho."
Zvedla oči a vzdorovitě se na něho podívala.
"Jestli si to chceš myslet."
"Co jiného bych si měl myslet?" řekl rozzlobeně.
"Měl by sis myslet, že tvoje manželka má v tuhle dobu vlastní důvody ke zdrženlivosti, že by se za tebe

neprovdala, kdyby tě nemilovala, že nemohla vědět, že tě pronásleduje tvůj bratr, a že bys měl myslet na to, jak se sám stát mužem."
Nechala ho tam stát a odešla s tykvovou nádobou k potoku pro vodu.
"Jak se můžu stát mužem, když mě pořád odmítáš," zavolal za ní tiše po chvíli.

Flotila odplula z Tahiti jednoho krásného rána, které přivedlo na Rangiho oblohu jemné, stuhám podobné obláčky. S Tangiiou, Kulou a ostatními statečnými mořeplavci, znovu vyplouvajícími na cestu do neznáma, se na pláže přišli rozloučit tanečníci. Stáli tam rovněž Raiatejci, kteří zůstávali, většinou se smíšenými pocity. Pravda, našli nový domov, avšak jejich druhové jeli vstříc dalším dobrodružstvím. I dobrodružství má své kouzlo. Mnozí budou litovat, že zůstali, a přemýšlet, co osud přichystal jejich bývalému králi a odvážným rodinám, které ho doprovázely.
Celé pobřeží bylo lemováno obrovskými skalami, napolo zabořenými v písku. Na těchto pobřežních skalách byly značky, jimž nikdo nevěnoval pozornost. Takové škrábance mohly vzniknout zcela náhodně, oštěpy rybářů či mořskými tvory, jenže ve skutečnosti je tam zanechal zrádce, který se mezi Tangiiovými lidmi nacházel. Byly to tajné značky pro pronásledovatele. Značky, které pronásledovatel nebo jeho kahuna poznají.

SEDMÁ ČÁST

~ Poukaiova jeskyně ~

1.

"Přestože nejsou vidět hvězdy, tvar vln ti řekne, ve kterém ze tří moří se nacházíš, i za nejtemnější noci," vysvětloval Kaho, slepý navigátor. "Člověk nemusí být nikdy tak ztracený, aby nevěděl, kterou částí širého oceánu se plaví."
Seumas zavrtěl hlavou. "Mně připadají všechny vlny stejné - velké a malé, dejme tomu, ale tvar? Vždyť ani žádný tvar nemají, ne? Alespoň ne pravidelný."
Stáli na palubě Letícího oblaku. Kaho, s hlavou trochu skloněnou, viditelně vychutnával mořský vítr ve tváři. Zhluboka natahoval vzduch nosem, vdechoval ozon a plnil plíce čistým vzduchem. Seumas věděl, co znalec moře prožívá. Tahiti byl krásný ostrov, ale každý kout vesnice byl prosycen pachy společně žijících lidí, vaření, splašků, zvířecího trusu a hnijících odpadků. Daleko na oceánu bylo ovzduší nepoznamenáno jakýmkoli pachem pocházejícím z lidstva.
"Když žiješ tak blízko oceánu jako my, když jej máš jako druhý domov, bereš jej jako prodloužení souše, pak poznáš tvary i v tom, co je beztvaré."
"Dobře, ale i když poznáte, ve kterém koutě světa jste," řekl Seumas, "ty kouty jsou docela velké vodní plochy."
"Většina oceánských proudů sleduje směry převládajících větrů," vysvětloval zkušený Kaho. "Netrvá nijak dlouho poznat a pochopit, co je pro které moře typické, a informace se dají předat z jedné generace na druhou. Ale cizinec by potřeboval víc než jeden život, aby se tyto věci naučil, takže se vzdej touhy stát se navigátorem."
"Žádnou takovou touhu v srdci nenosím," prohlásil důrazně Seumas. "Ale rád si s tebou povídám."
Rozhlédl se po moři, které mělo pod zamračeným nebem temně zelenou barvu. Vál svěží vítr, který zvedal vrcholky vln a čechral je jako peří. Plachty a lana na lodi se třepetaly, pleskaly o dřevo.
"V mé staré domovině," zavzpomínal Seumas, "se lodě stále drží pobřeží. Nepouštíme se na daleké

plavby jako vy - širé moře skrývá příliš mnoho nebezpečí."
"Měli byste se naučit důvěřovat vlnám, větru a hvězdám, jako to dělají Oceánci," řekl Kaho a odešel si odpočinout.
"Já věřím živlům asi tak daleko, jak dohodím pahi," poznamenal Seumas směrem k Dirkovi. "A pokud jde o ty vaše bohy..."
Podle větrné růžice nyní pluli ve směru Papaa-ite, drželi se jednoho z pasátů. Tahiti opustili před šesti dny. Někteří lidé - celkem asi třicet - se rozhodli zůstat a žít na Tahiti. Byli to většinou muži a ženy, kteří uzavřeli manželství s Tahiťany.
Tangiia stál u jednoho stěžně a dělal si uzlíky na své provázkové pomůcce, zaznamenával jejich postup. Kieto tam byl s ním. Tangiia se moudře nechával nést větrem, důvěřoval Maomaovi. Slíbil sobě a ostatním, že se nenechá žádnými Tangaroovými úskoky odklonit.
Kikamana, která znala bohy ze snů, prostřednictvím sau atuy a Tikiho, Tangiiovi řekla, že Tangaroa se na mořeplaveckého krále nehněvá, spíš je mrzutý, že si s sebou na cestu vzal špatného boha. Tangaroovi nešlo ani tak o to, aby škodil uprchlým Raiatejcům, jako o to, aby mohl dělat naschvály velkému bohu větru Maomaovi. Ve skutečnosti to byl svár mezi bohy, žárlivá rozmíška mezi nadpřirozenými bytostmi, které žily s lidmi v jednom světě.
Tangaroa samozřejmě mohl výpravu rozdrtit jedinou obrovskou vlnou tsunami, kdyby chtěl, a bylo by po všem. On však chtěl uprchlíky využít k tomu, aby velkého boha větru poškádlil, aby Maomaa podráždil tím, že jim zkříží plány. Zároveň Kikamaně její atuové a informátoři sdělili, že Tangaroa a Maomao jsou k sobě naoko milí. Io, Nejvyšší bytost, by nic jiného nestrpěl. Io očekával, že mezi bohy a bohyněmi bude harmonie, a nejstarší bohové, nadpřirození obyvatelé země, oblohy a moře, navenek raději udržovali přátelské vztahy, aby Starého nerozčílili.

Tangaroa, který se skutečně zjevil na ostrově Tahiti jako zelená ještěrka, čímž přivodil hezké počasí a podnítil Raiatejce k lenosti a otálení, teď vytáhl z hlubin oceánu přízračný útes, aby flotilu Tangiiových pahi odklonil. Zasadil tohoto žrouta lodí těsně pod hladinu, aby jej mořeplavecký král zahlédl jako vlnky na oceánu. Maomao si určitě nového útesu uprostřed oceánu, tak daleko od pevniny, nevšimne, až se bude hnát kolem.
Tangaroa doufal, že se mu podaří Tangiiův kurs nepatrně pozměnit. Z toho, co na začátku byla nepatrná změna, se často vyvinula značná odchylka z kursu, tím větší, čím dál člověk plul. Tangaroa tím chtěl flotilu zavést do další z těch částí oceánu, kde mělo dojít k překročení čáry mezi skutečným a neskutečným, kde unylá poledne ukolébávala svéhlavé mořeplavce do snového, apatického stavu mysli.
Zde se pod horkým sluncem, na klidném moři, mozek námořníků vyplní dýmem. Neschopnost rozeznat skutečnost od iluze jim zamlží úsudek a oni se ztratí ve světě vlastní představivosti, kde se může stát cokoli.

Mořeplavecký král si všiml vlnek na hladině oceánu a okamžitě změnil kurs, aby se jim vyhnul. Ale korálový útes byl o hodně delší, než Tangiia v první chvíli odhadoval. Tangiia musel celý hřbet obeplout, čímž změnil doposud přímý kurs, jehož se na širém moři držel.
V poledne o tři dny později se změnilo počasí. Najednou bylo vlhko a horko. Plachty však zůstaly napnuté, vítr foukal dál, oceán byl ale hladký jako horská tůň. Lidé vyhledávali stín, neboť pod spalující oblohou nedokázali vydržet.
Ve vzduchu bylo slyšet zvuk podobný bzučení hmyzu, byť žádné takové tvory nebylo vidět. Čerstvé ovoce a zelenina chutnaly na jazyku vyschle a vláknitě. Kůra popraskala a sloupala se na holé dřevo. Pitná voda se v nádobách zahřála, takže již nehasila žízeň.
V oceánu jako takovém plavaly na nehybné, olejovité hladině zauzlení mořští hadi, jako by se náhodou zapletli a nyní byli odsouzeni zemřít v boji mezi sebou, vedeném do posledního dechu.
Toto vysilující počasí trvalo mnoho dní, když se na dohled konečně objevila země, jako by se na obzoru vynořila temná ústa. Jen matně se leskla v ostrém odpoledním slunci a teplé vlny stoupající z jejích hutných skal kamene se vlnily jako listy kapradin. Byl to dlouhý ostrov, jehož středem probíhal nízký hřeben. Hřeben tvořily v horních partiích holé skály, které dole mizely v džungli.

Vzduch byl prostoupen až příliš sytou vůní květin, která znesnadňovala dýchání.
V přirozeném přístavu nebyl žádný útes a z moře nedaleko od břehu trčely zbytky palem bez vrcholků. Vypadalo to, jako by oceán zaplavil část souše. Kmeny byly z větší části zčernalé a trouchnivé, přesto Tangiia našel dost silný pahýl, aby k němu mohl unášenou pahi uvázat.
Pak zavolal na Sopečnou květinu a Královskou palmu, aby zakotvily vedle Letícího oblaku. V těžkém, nehybném vzduchu zněl jeho hlas jaksi tupě. Ostatní dva kapitáni mu apaticky odpověděli.
Manopa vstoupil na palubu, následován Poem. Schůzky kapitánů, k nimž se připojila Kula, která tak využila jedno z privilegií královny, se účastnily ještě Kikamana a Kluk-holka. Názory byly rozdělené vcelku rovnoměrně. Manopa, Kikamana a Kula byli pro okamžitý odjezd. Jasnozřivá panna tvrdila, že znamení jsou nepříznivá. Kluk-holka sice s Ki-kamanou souhlasila, pokud šlo o špatná znamení, naproti tomu však cítila, že posádce včetně kapitánů by prospěl několikadenní odpočinek, než vyplují na další cestu.
"Všichni jsou unavení," pravila Kluk-holka. "Když nikdo z nás nepůjde na pobřeží, myslím, že si můžeme troufnout uchýlit se na krátký čas do tohoto přístavu."
Kikamana přikývla. "Kluk-holka má pravdu. Pokud tady zůstaneme, ostrov by měl zůstat zakázaným územím, pro veškerou posádku i cestující na pahi. Ani kapitáni by neměli vkročit na jeho písek. Ani kahuna jako já se nesmí dotknout pevné země."
"Stejně nebudu mít ani tady klid," řekla Kula a při pohledu na ostrov se zachvěla. "To místo má v sobě něco velice špatného."
Bylo tedy rozhodnuto, že nikdo nevystoupí na břeh a posádka dostane dva dny na odpočinek, potom bude flotila pokračovat v cestě.

"Seumasi, Seumasi, kluk zmizel."
"Co - co se děje?" zeptal se Seumas, procitající z hlubokého, znepokojivého spánku.
V ústech měl sucho a silně se potřeboval vymočit. Mozek mu připadal pomalý a líný.
Když vzhlédl, uviděl, že nad ním stojí Po.
"Kieto, ten kluk. Tvůj pitomý pes si zničehonic vzal do hlavy, že skočí do vody a zaplave si na ostrov. Chlapec si ho všiml - vzal si dlabanou kánoi a odjel za ním."
"Dirk? Kieto?" Seumas si promnul klesající hlavu. "Proč to ten pes udělal? Ještě nikdy mi bez rozkazu neutekl. To přece víš." Seumas se přes stojatou hladinu zahleděl k ostrovu. Zdálo se, že se tam nic nehýbe, dokonce ani vítr.
"Budeme muset jet za ním."
"Tangiia zakázal, aby na ostrov někdo vkročil," namítl Po.
"Kde je Tangiia?"
"Všichni spí, kromě jednoho nebo dvou rybářů. Krále ani Manopu nemůžu probudit."
"To je tím místem," řekl Seumas. "Jak je možné, že jsi neusnul jako my ostatní?"
Po zvedl hlavu a ukázal Seumasovi nosní dírky.
"Nacpal jsem si do nosu nějaké byliny, protože mi byly nepříjemné ty vůně stromových květů, které se z ostrova linou - to raději rybinu než zrádnou sladkou vůni. Pokaždé, když mě do nosu praští květinová vůně, dopadne to tak, že se zase ožením. Tak jsem přišel ke svým třem manželkám.
A podle mne lidi uspává právě ta vůně ve vzduchu. Proto raději dýchám štiplavou vůni koření, než ty páry z ostrova. Říkal jsem si, že někdo z nás by měl zůstat vzhůru. Měl bys to taky zkusit. Kula už to udělala."
Podal Seumasovi hrst vlhkých listů bylin. Seumas si několika náležitě ucpal nosní dírky.
"Kula nespí?"
"Když viděla, co dělám, udělala to taky."
"V tom případě je to na nás," prohlásil Seumas a vstal. "Jdeš se mnou?"
Po přikývl. "Seženu všechny, které se mi podaří probudit. Někteří spí hlubším spánkem než ostatní. Pak se pojedeme podívat po tom klukovi."
"A po mém psovi."
Po obrátil oči k nebi.

Kula pomohla kapitánovi Sopečné květiny nacpat byliny do nosu dalším mužům a ženám. Nakonec bylo vzhůru dost lidí, aby se z nich dala vytvořit pátrací výprava.
"Nechci, aby mi někdo usnul tam," upozornil Po a ukázal na ostrov. "Nechceme hledat ještě vás."
"Oni to zvládnou," řekla Kula. "Doufám, že na tom ostrově je nějaká studená pitná voda. Veškerá voda, kterou máme tady na palubě, je teplá, jak ležela na slunci."
Vzali si dvě kánoe. Do jedné nasedl Po, dva rybáři a dvě další ženy - ve druhé se vezl Seumas, dva námořníci a Kula. Když dorazili k pláži, vytáhli kánoe vysoko nad čáru nejvyššího přílivu a rozhodli se rozdělit pátrací tým na dvě skupiny, z nichž jedna půjde doleva a druhá doprava.
"Vy půjdete po pláži tímto směrem a my opačným," určil Po. "Až se na druhé straně pobřeží setkáme, projdeme každý jinou cestou vnitrozemí. Jenom doufám, že džungle byla pro toho tvého pitomého psa moc hustá, takže zůstali u břehu."
Seumas se s kapitánem nehádal. Vydali se s Kulou a dvěma námořníky po pláži a cestou volali Kietovo i Dirkovo jméno.
Vegetace tvořila propletenou houštinu na horním konci pláže, valící se jako temná zelená vlna. Podél celého pobřeží se povalovaly prázdné lastury, vybělené korály a bílé vyplavené kusy dřeva. Místy byla tato vrstva tak hluboká, že ztěžovala chůzi. Vlekli se dál a ke svému údivu nenacházeli na tom obvykle rušném okraji, kde se země stýkala s mořem, žádné živé tvory - žádné kraby, žádné hlaváče, žádné myriády hmyzu.
"Kieto? Kieto?" volala Kula velice čistým, zpěvným tónem, o němž si myslela, že se donese daleko.
"Dirku," volal ostrým hlasem Seumas. "Tady - chlapče, tady jsme. Pojď sem, Dirku. Dirku? Dirku?"
Seumas se chvílemi zastavoval a hvízdal. Oba námořníci si zacpávali uši rukama, neboť pronikavost tohoto zvuku nesnášeli. Zdálo se, že hvízdání do těžkého, vlhkého vzduchu naráží, jako když rychlý pták naletí do stěny. Nedoneslo se dál než jejich výkřiky, které rovněž padaly k zemi jako mrtví ptáci a ztrácely se v husté ostrovní flóře.
Na jednom místě našli lidské kosti, obrané do čistá nějakým tvorem, kterého nezahlédli. Páteř byla rozptýlena po širokém prostranství, obratle byly vyhozeny z lůžek. Pažní a nožní kosti chyběly, ale hrudník tam zůstal a v něm byla nevysvětlitelně uvězněna lebka, dívající se mezi žebry ven. Bylo to, jako kdyby se hlava do hrudního koše zavřela, aby unikla před něčím děsivým venku.
"Počkat," řekla Kula. "Něco slyším!"
Zaposlouchali se a skutečně zaslechli nějaké pronikavé výkřiky, ozývající se z vnitrozemí.
"Honem," pravil Seumas. Sevřel v pravé ruce svou palici s obsidiánovým ostřím a začal prosekávat průchod džunglí. Kula a oba námořníci se přidali. K jejich překvapení byla džungle stále řidší, čím hlouběji pronikali, až nakonec narazili na potok, u něhož byly otisky nohou jak chlapce, tak psa."
"Výborně," řekl Seumas. "Jsme na dobré cestě."
Šli podél potoka, až dorazili na mýtinu uzavřenou skalní stěnou, zpola ukrytou za liánami a listovím. Na mýtině stál obrovský totem, živý strom, do něhož v dávné minulosti někdo vyvedl řezby. Strom stoupal mnoha tvářemi a postavami k malé, zelené, zastřižené koruně. Postavy na kmeni a na větvích byly vyřezány tak chytře, že mezi nimi vždycky zůstal pruh kůry, který umožňoval, aby míza mohla proudit a strom tak mohl žít.
Vyobrazení na mohutném totemu, jehož opěrné kořeny, každý stejně vysoký jako Seumas, se dosud skvěly v plné kráse, se růstem zdeformovala. Z vyřezaných tváří a bederních partií nepřirozeně vylézaly rty, oči, nosy a genitálie. Když se na tyto pokroucené, zvrásněné tvary Seumas zadíval, dostal závrať a zmocnila se ho nevolnost. Vypadalo to, jako by si stromový totem záměrně nechal vypučet hálky a suky na takových místech, aby ještě zvýraznily zbytnělé části tváří, nyní znetvořených k nepoznání.
Otvor v kmeni se proměnil v šeredná ústa, obkroužená ohrnutými rty. Tlustá hálka teď byla baňatým nosem, pod nímž zely hluboké díry nozder. Suky tvořily šílené oči, žilkované a vytřeštěné před sebe. Tlustá, zakrnělá větev narostla do ohyzdného falu, nevázaně trčícího k obloze.
A takových tváří, takových torz tam byly tisíce, od kořenů po nejvyšší větve stromu.
Kolem paty stromu byl veškerý podrost mrtvý, pokrytý oslnivě bílou vrstvou ptačího lepu. A také po celé jedné straně stromu stékal tento lep jako nějaká ztuhlá řeka, od falické větve, kterou zřejmě spousta ptáků používala jako hrad. Z jedné strany bílé tváře, ze druhé hnědé, všechny byly součástí téhož

stromového totemu. Totemu, jehož oči viděly naprosto všemi myslitelnými směry najednou. Totemu, z jehož vrcholku bylo možno pozorovat svět.
"Hrůza," zachvěla se Kula.
Mezi listy se zatřepetali duchové, zaznamenávající nesouhlas v jejích slovech.
"Jistě, ale podívej se mezi kořeny," řekl Seumas.
Kula to udělala a spatřila, že mezi křídly dvou podpůrných kořenů stočeny spí dvě živé bytosti.
Skupinka došla k patě obřího stromu a pokusila se Kieta a Dirka probudit.
"Jestli spí tak hluboce, kdo potom volal?" zeptala se Kula.
Seumas na její otázku nedovedl odpovědět.
Chlapce ani psa nebylo možno vzbudit, proto si jeden námořník vyzvedl Kieta ma záda. Aby jej tam udržel, uchopil ho za ruce. Seumas si psa naložil na tetovaná ramena, ovinul ho kolem nich, jako by to byla šála, a chytil ho za tlapky, aby mu nespadl.
"Pojďme odsud pryč," vybídla Kula, "než se dozvíme, kdo tu obludnost vyřezal."
"Ti lidé budou už dávno mrtví," poznamenal jeden z námořníků, muž, který se jmenoval Pungarehu. "Ty obličeje vypadají dost staře."
"Tam nahoře ne," řekla Kula a ukázala vzhůru. "Podívej, čím výš postávaje, tím je dřevo čistší. Pod vrcholkem jsou skoro čerstvé..."
"Musejí to být dobří lezci, aby tam vyšplhali a tak vysoko nad zemí dokázali tváře vyřezat," dodal Seumas.
V tom okamžiku obloha potemněla, jako by se těsně nad vrcholkem skály přehnal nějaký mrak. Na celé mýtině se ochladilo, když se oblast kolem mohutného totemu ocitla ve stínu. Bylo to víc než chlad způsobený poklesem teploty; každému z přítomných se pronikavá, ohavná zima zahryzla hluboko do duše. Ten stín vrhalo něco zlého, démon se srdcem z čistého obsidiánu.
Seumas zvedl hlavu a jeho zvědavost se rázem změnila v čirou hrůzu, neboť spatřil přilétat obrovského dravce s drápy a zahnutým zobanem, jenž byl dost velký, aby v něm udržel člověka. Na zatemnění slunce mu stačilo jen jedno velké křídlo. Strašlivý dravec začal neuvěřitelnou rychlostí kroužit v malých obloucích nad mýtinou. Pronikavýma očima sledoval skupinku dole, jako by se chystal slétnout si střemhlav pro potravu. Seumas nepochyboval o tom, že je to tvor, který využívá falickou větev jako hrad.
Najednou netvor propůjčil hrdlo své zlosti a mýtinou se začalo rozléhat vřeštění, které bylo dost hlasité a řezavé na to, aby probodlo mozek. Zvuk stoupal výš a ještě výš. Seumasovi vyhrkly do očí slzy, jak mu vřeštění pronikalo do lebky a hrozilo křehkou nádobu, jež držela jeho mozek, roztříštit na tisíc kousíčků. Obrovský dravec dál kroužil strašlivou rychlostí nad mýtinou.
"Poukai!" vykřikla Kula, zacpávající si uši dlaněmi.
Skupinka byla roztažená přes mýtinu. Seumas a Kula šli první. Kula popadla Seumase za paži a začala ho táhnout ke stromům na okraji mýtiny. Seumas, se psím břemenem na ramenou, ochotně šel. Pungarehu, který nesl Kieta, se také otočil k linii stromů. Poslední muž však měl blíž k totemu a v panice se rozběhl hledat úkryt mezi žebrovitými kořeny. Rukama přitom mával nad hlavou, jako by chtěl odrazit děsivé pařáty nestvůrného ptáka.
Námořníkovo mávání asi přilákalo ptákovu pozornost, poněvadž si jako oběť vybral jeho. Spustil se z oblohy jako kámen, padl na nešťastného námořníka a zvedl ho ze země dřív, než k totemovému stromu doběhl. Seumas, nyní již mezi stromy, byl svědkem ohavného výjevu, jak je zmítající se, křičící námořník vynášen na vrcholek skály. Tam jej pták chytil do svého obrovského zobáku, třásl s ním, až ho omráčil, načež mu rozbil hlavu o skálu. Mávající paže a nohy ochably a zůstaly viset.
"Ach, ne," zašeptala Kula.
Poukai nejdřív vyklovl špičkou zobáku oči, pak mu zarazil zoban do úst a vytáhl mu ven jazyk, jako by to byl nějaký dlouhý, červený červ. Musel třikrát škubnout, aby jej vytrhl z kořenů. Potom ta odporná zrůda rozklovala klátící se mrtvole břicho, vytáhla střeva jako nějakou šedou strunu a začala vyzobávat játra a další orgány, požírat muže zevnitř.
Jak pták škubal námořníkovým tělem hned sem, hned zas tam, aby mu obral kosti, krev a mozek skapávaly po skalní stěně do jakéhosi močálu při jejím úpatí. Pták každou chvíli zvedl svou velkou hlavu

od díla a rozhlédl se, jako by hledal nepřátele.
Když poukai svou oběť zčásti sežral, přelétl na totemový strom. Našel si vhodné bidélko pod vrcholkem stromu a začal do kmene sekat jako datel, jako by hledal larvy ukryté pod kůrou. Po chvíli však bylo jasné, že vysekává do dřeva tvář.
Dalo se rozeznat, čí je to tvář.
"To je on - můj druh z lodi," vykřikl Pungarehu, když se na kmeni stromu začala rýsovat podoba mrtvého námořníka. "Vytesává kamarádovu tvář."
Pták se podíval dolů po zdroji tohoto zvuku a vyrazil ze sebe hlasitý, ozvěnou zopakovaný skřek - jako by se vysmíval.
"Musíme pryč," řekl Seumas.
Skupinka se po stezce vydala džunglí na zpáteční cestu k pahi, ještě než byla posmrtná maska dokončena. Kula pomáhala Pungarehuovi nést Kieta, aby mohli trochu běžet. Dorazili ke dvěma dlabaným kánoím, téměř v běhu je spustili na vodu a odrazili. Poova kánoe byla ještě na břehu, což znamenalo, že se svou skupinou stále ještě chodí někde po ostrově. Snad zůstali na pláži, jak bylo smluveno, takže bude snadné je nalodit.
Seumas pádloval, jako by měl mechanické paže, v zoufalé snaze dostat se na pahi dřív, než se pták rozhodne vydat se za nimi. Nebyli ještě ani dvě délky od oceánských plavidel, když začal křičet:
"Probuďte se - všichni! Jste všichni vzhůru? Musíme hned odplout. Tangiio, Manopo - všichni do práce. Vytáhněte plachty. Povolejte veslaře..."
Lidé reptali ze spaní, několik se jich pohnulo a zvedlo se na loktech. Byli unavení, otupělí přemírou spánku, který nepřinášel odpočinek. Tangiia se začal probouzet, právě když Seumas skočil na palubu. Král se posadil. Tvář měl vrásčitou, koutky očí slepené spánkem. "Co se děje?" zamumlal.
"Obrovský pták!" vykřikl Seumas, zatímco ze všech sil pomáhal ostatním přenést na palubu obě těla. "Kula mu říká poukai."
"Poukai?" Král sáhl pro nádobu a ostříkl si obličej vodou. "Ano, vzpomínám si na nějaké pověsti -"
"Tady máš," přistoupila k němu Kula. "Strč si to do nosu - všichni, nacpěte si do nosních dírek navlhčené byliny."
"Musíme odsud hned odplout," blábolil Seumas na Tangiiu hlasem, který neměl daleko k hysterii. "Ty jsi toho tvora neviděl - je to zrůda. Honem, vstávejte, líné štěnice, vstávejte." Pleskl několik lidí po zádech. "Vstávejte a vytahujte plachty, chopte se pádel..."
Začal do námořníků vážně kopat. Většina jich dál hluboce spala na holé palubě, nedbajíc na nebezpečí, které jim hrozí. Převalovali se, někteří spali dál, jiní si zastřeným hlasem stěžovali, proč je někdo budí. Jeden muž, který ležel v chýši, se ohnal pěstí po Seumasově lokti, jak byl rozezlený, že ho někdo ruší. Nejspíš si myslel, že mu Seumas chce ukrást jeho pohodlné hnízdečko z pletených provazů a pandánových listů.
"Jsou mrtví?" zeptal se Tangiia, který se při nejlepší vůli nedokázal ubránit zívání. "Ten chlapec a pes?"
"Ne, žijí," odvětila Kula. "Pouze spí."
Tangiia se najednou zamračil. "Poukai," zabručel. Potom se rozzlobeněji obrátil na Seumase. "Ohrozil jsi život mé ženy, když jsi ji tam vzal. Bylo to zakázané."
"Malý Kieto se rozjel za psem, aniž komukoli něco řekl. Asi se bál, že bychom pro psa nejeli. Museli jsme ho přivézt zpátky," řekla Kula. "Bylo nás vzhůru jenom několik. Po je ještě tam, a se čtyřmi dalšími. Teď není čas někoho obviňovat, že udělal to, co udělat musel. Nejlepší bude vytáhnout plachty, obeplout ostrov a naložit ztracenou skupinu, než na ně poukai zaútočí."
"Seumas a Po měli mít dost rozumu a nebrat tě s sebou," prohlásil král hlasitě a neústupně.
"Oni mě nevzali - jela jsem z vlastní vůle. Nejsem žádný hezký pták, abych byla držena v kleci. Chodím si tam, kam chci."
Tangiia to přijal beze změny výrazu. Potom si znovu podrážděně promnul obličej.
"Proč jsem tak strašně utahaný!" zavrčel. "Nedokážu jasně uvažovat. Jsem hrozně ospalý."
"To dělá ta vůně kvetoucích stromů na ostrově - nacpi si do nosu ještě víc bylin. Musíme rychle vyplout, nebo nás ten netvor sezobe z paluby jako hmyz."
"Je to tak," vykřikl Seumas. "Musíme najít Poa a potom se co nejrychleji dostat na hluboký oceán."

V tom okamžiku vystoupil jeden muž, obyčejný námořník, a postavil se před Seumase.
"Ne," řekl. "Ten pták je hrozbou námořníků a mořeplavců - musíme ostrov toho tvora zbavit."
Seumas zjistil, že proti sobě má Pungarehua, námořníka, který odnesl z ostrova Kieta.
"Cože? Zbláznil ses?" zařval Seumas. "Nic mě nedonutí, abych se tam vrátil. Nic." Prudce se zachvěl.
Seumas byl setkáním s netvorem skutečně otřesen. Ještě nikdy nebyl svědkem takové scény, jakou byl útok na zabitého námořníka, a věděl, že ho ta ohyzdná hlava s dlouhým, zahnutým zobákem a blyštivýma očima bude pronásledovat ve snech. Ještě teď měl před očima krátký, tlustý a červený jazyk, který zahlédl hluboko v ptačím hrdle, když se obrovský zobák široce rozevřel při tom hrozivém zavřeštění plném triumfu a vzteku.
Kdyby se měl utkat s nepřítelem na život a na smrt, ať by to byl trpaslík, obr nebo obyčejný člověk, Seumas by se mu postavil a bojoval by. Ale před tímto krutým ptákem cítil jenom vyděšený odpor. Všechna ta léta na útesech, kdy kradl z hnízda buřňáky, se vrátila, aby ho strašila. Ten obrovský opeřený démon, ten ptačí bůh, jenž mu přišel rozpárat vnitřnosti, vyklovat oči a vyškubnout srdce, byl pomstou za loupení bezmocných ptáků na útesech Albannu.
"Musíme odplout," zamumlal roztřeseně.
"Musíme toho ptáka zabít," řekl tiše Pungarehu. "Je to naše námořnická povinnost. Ten poukai nás loví."
Seumas k námořníkovi obrátil pološílené oči.
"A jak bys to chtěl udělat?" vykřikl.
Král Tangiia, který mezitím úplně procitl, teď přišel a postavil se vedle Seumase.
"No?" zeptal se král, ale klidně. "Jak?"
"Rozbiju mu hlavu kamennou sekerou," odvětil Pungarehu. "Jednou z těch velkých seker, které jsou uloženy v první chýši na palubě. Seumas ještě pořád má kvičící prase, které si před léty vyrobil - může jeho pištěním poukaie přilákat. Potřebujeme toho ptáka dostat někam mezi stromy, aby nemohl tak snadno vzlétnout."
Tangiia se zamračil. "Kvičící prase, které si Seumas zhotovil, bylo spáleno - sám jsem moc dobře viděl, jak skončilo v ohni."
"Tak si udělal další," řekl neústupný Pungarehu. "Několik námořníků ví, že je má - viděli jsme je ve druhé chýši, zabalené do tapové kůry. Přinesl je na palubu noc před vyplutím z Raiatey. Byli jsme zvědaví, tak jsme se podívali. Určitě tam je - vypadá to jako chobotnice s tuhýma nohama a tělem z prasečí kůže."
Tangiia se obrátil k Seumasovi. "Je to pravda - vzal sis s sebou další živé mrtvé prase?"
"Není to ani trochu živé" odfřkl Seumas. "Je to hudební nástroj, jako třeba flétna..."
"Vydává zvuk jako trpící prase, ne jako flétna," namítl král. "Vydává zvuk jako kanec kastrovaný tupým kamenným nožem."
"Není to živé," trval na svém Seumas. "Nikdy jsem nic neoživil. Nejsem čaroděj. Zvuk, který to vydává, zní uším Pikta nebo Skota krásně - jenže vám se to nelíbí. Rád si občas zahraju."
"Pak musíš zahrát Pungarehuovi," rozhodl král. "Zařídíš, aby to tvoje prase kvičelo, jak bude chtít. Uvidíme, jestli se nestvůrnému poukaiovi bude tvá hudba líbit. Uvidíme, jestli jej tou svou flétnou horských skřetů nalákáš."
"Ne - ne - nemůžu. To ne... Je to jako hrůzný sen. To nemůžu udělat. Nedokážu to."
"To jsi bojovník?" pošeptal mu do ucha Tangiia. "Začínal jsem si myslet, že jsi jako my. Jenomže se zdá, že se z tebe stal zbabělec. Jsou všichni Albannachové stejně zbabělí jako ty?"
"Ale tohle je něco jiného," sykl Seumas. "Ten pták přišel pro mě. Já to vím."
"Pak tedy o důvod víc ho zabít -"
"Ano, ale - někdo jiný. Já nemůžu hrát. Podívej - třesou se mi ruce." Na důkaz svých slov zvedl ruce, které se mu třásly jako osika. "Moje prsty na píšťale nenajdou ty správné otvory."
"A bude na tom záležet?" zeptal se Tangiia s náznakem jizlivého humoru. "Kdo to pozná?"
"Já," sykl Seumas, jemuž ohnivá pýcha na klanovou slavnostní melodii velela zvednout hozenou rukavici.
"Tak přinuť prsty, aby tě poslouchaly."
Pak již nebylo třeba velkého přesvědčování, neboť Seumasova sebedůvěra po celou dobu narůstala. Na ostrově měl velký strach, ale nyní si řekl, že zemřít může jenom jednou a v dřívějších letech smrti několikrát unikl na poslední chvíli. Měl zemřít, když se zřítil z útesu do moře, ale Kupe jej vytáhl z hrobu.

Měl zemřít na Nuku Hivě, ale nějakým zázrakem přežil. A v dřívějších dobách se našlo mnoho jiných situací. Jestli měl někdo už dávno zemřít, byl to on.
"Doufám, že neuteču, až toho ptáka znovu uvidím," prohodil k Pungarehuovi.
"Doufej, že neuteču já," odpověděl Pungarehu. "Ty jsi návnada."
Oba si pro štěstí sáhli na boha naděje, než opustili loď, a dopádlovali k ostrovu. Seumas měl dudy s sebou. Pungarehu měl velkou kamennou sekeru, strašlivou zbraň, která se používala ke kácení stromů. Toporo měla silné jako mužské zápěstí, vlastní sekera pak byla z obsidiánu, oštípaného do ostré hrany, přivázaného k toporu pleteným provazem.
Vytáhli kánoi na pláž a vrátili se zpět na mýtinu v džungli. Seumas si začínal dělat naděje, že tam obří pták nebude, že někam odletěl, jenže stále byl na vrcholku skály a kloval do námořníkovy mrtvoly. Plán byl takový, že zůstanou mezi stromy, které byly řídké, ale překážely by ptákovi v letu. Seumas si připravil dudy a Pungarehu se usadil v dolních větvích jednoho stromu.
Seumas nafoukl měch z prasečí kůže a začal hrát. Jeho prsty se hbitě roztančily po píšťale.
Hrál pibroch, slavnostní pohřební píseň. Ještě než se nad mýtinu donesly první kvílivé tóny, pták vzlétl ze svého hradu a začal kroužit.
Seumas znovu cítil, jak se mu hrdlo stáhlo strachem. Nedokázal dělat nic víc než plnit měchy vzduchem. Kdyby tam s ním nebyl Pungarehu, určitě by vzal nohy na ramena.
Jak hrál, nevěřícně sledoval, jak se ptákovým peřím prohání vítr a vytváří zvuk, jenž se svou hlasitostí téměř vyrovná zvuku dud. Ptákův ocas měl tvar hrotu šípu, po stranách pak dlouhé vlajícími plamence, jimiž poukai bičoval koruny stromů, jak se střemhlavě vrhal dolů a snažil se najít cestu k tvorovi, který byl původcem všeho toho hluku. Nad oběma muži se míhaly stíny, jak pták nad pralesem přetínal pruhy světla. Seumas si připadal jako zajíc na vysočině, který čeká, že ho každým okamžikem popadne do spárů skalní orel, rozpárá ho, dokud je naživu a cítí bolest, a vyklove mu oči a jazyk.
Tak pojď! křičel v duchu. Skonči to.
Vzápětí ze sebe poukai vyrazil jeden ze svých odporných skřeků, v němž pibroch úplně zanikl. Rychle přistál na drnech mýtiny a rozběhl se k pralesu, výškou sahající do poloviny stromů. Pohyboval se fenomenální rychlostí a Piktovi povolily nervy. Seumas vyplivl náustek, otočil se a vyrazil hledat úkryt.
Netvor se proplétal mezi stromy a hnal se přímo na něho, stejně hbitý jako jelen na vysočině.
Seumas se jedenkrát otočil, aby se podíval přes rameno. Spatřil, jak se na něho ze tmy pod klenbou listoví řítí pár velkých, lesklých očí. Uzlík strachu v jeho hrdle narostl do velkého, zmačkaného hadru. Byl si jistý, že zemře. Ten zahnutý zobák ho klovne do zad a cestou mu propíchne plíce.
"Ááá! Pungarehu?" vykřikl. "Kde jsi?"
Vzal snad Oceánec již dřív do zaječích? Seumas by mu to nevyčítal. Nenáviděl by ho s posledním výdechem a proklel by jeho potomstvo, ale nic by mu nevyčítal.
Po zemi se plazily kořeny stromů jako hadi v jámě. Seumas o jeden škobrtl nohou a udělal salto vpřed. S žuchnutím dopadl na zem a vyrazil si dech. Převalil se na záda a zvedl si dudy před obličej v marném pokusu chránit si oči.
"Ne!" zařval.
Poukaiův zobák klovl, propíchl měch z prasečí kůže a vehnal vzduch do píšťal.
"Uíííiuu," zakvílely dudy nosově.
V dalším okamžiku seskočil Pungarehu ze svého úkrytu na stromě na ptákova záda. Námořník se rozmáchl sekerou a vykřikl: "Tady, obludo, tady nahoře," přesně jako by k sobě volal psa.
Ohromený poukai zapomněl, že v pralese, jakkoli je stromů málo, se létat nedá, a zpola roztáhl křídla. Rozběhl se i s Pungarehuem, který mu stál mezi křídly, na každém kloubu jednu nohu. Vypadalo to, jako by se poukai - kličkující mezi stromy - otírající se konci křídel o řídce rozestoupené kmeny, chystal vzlétnout.
Teď, vykřikl v duchu Seumas, teď ho prašti, sviňáka!
Jako by Piktovi četl myšlenky, námořník se velkou sekerou ohnal po ptákovi. Obluda vycítila blížící se úder a uhnula hlavou, jenže mazaný Oceánec nemířil na poukaiovu lebku - směřoval ránu na levé křídlo. Kamenná sekera narazila tvorovi přímo na nábežnou hranu křídla a roztříštila kost.
Poukai zavřískl. Mrtvé křídlo, které teď nedokázal zavřít, začal táhnout za sebou. Když zjistil, že je

uvězněn v kruhu stromů, jeho běh se změnil v točivý pohyb. Hrozivá hlava se zvedla a natáhla přes rameno, jak se poukai pokusil Pungarehua ze svých zad sezobnout. Klapal obrovským zobákem, jak se ho snažil klovnout, ale neměl dost místa, aby se mohl zkroutit do půlkruhu a chňapnout po něm zobanem. Pungarehu využil švihu sekery jako impulsu k další ráně, teď vedené zprava, jež zlomila druhé křídlo. Obrovský pták nyní vřeštěl vztekem a bolestí a vláčel obě křídla za sebou.
Pokusil se Pungarehuově smrtící kamenné sekeře uniknout tím, že se rozběhl zpátky na mýtinu, ale ztratil rovnováhu. Zlomené pravé křídlo se zachytilo o strom a poslalo netvora s hlasitým lomozem k zemi. Statečný Pungarehu potom postoupil na krk a ubil poukaie k smrti, rozrazil mu hranou sekery lebku a nechal z ní bublavě vytéct mozek.
Poukai naposledy smutně zavřískl a pošel. Jeho obrovské, měkké tělo, ještě plné tepla, leželo zaklíněno mezi stromy a větve se mu ve větru otíraly o záda. Pungarehu z ptáka seskočil na zem a jako trofej si vyškubl velkou letku z odtokové hrany křídla. Pero bylo vysoké jako stěžeň pahi a samo by posloužilo jako plachta.
Seumas přišel k námořníkovi a poplácal ho po zádech.
"Dokázal jsi to! Byl to velký čin. O tom se budou zpívat písně, Pungarehu - a já doufám, že všechna sláva připadne tobě. Na konci jsem ztratil hlavu."
"Já jsem měl taky nahnáno," připustil s úsměvem plavec. "Krev mi hučela jako řeka, když je mladá."
"Zachoval sis ovšem chladnou hlavu a dotáhl jsi to do konce."
"Abych řekl pravdu, ztratil jsem z nosu ucpávku a upadl jsem tam ve větvích do lehkého spánku," přiznal zahanbeně námořník. "Probudilo mě teprve zakvílení toho tvého mrtvého prasete. Kdybych ten výkřik neuslyšel, byla by z tebe teď mršina."
Seumas na svého druha vytřeštil oči. Cítil, jak mu úžlabinou na zádech stéká studený pot.
"Ty jsi usnul?" zeptal se tiše.
"Ano."
"Pak nad námi musel bdít bůh vepřů," hlesl Seumas.
Pungarehu roztáhl ústa do širokého úsměvu a položil unavené ruce na toporo své sekery.
"Ty jsi vážně Oceánec, Seumasi," usmál se docela pobaveně Pungarehu. "Jenom my umíme žertovat o tak vážných věcech."
"Ale ne," namítl Seumas. "Albannachové jsou v tom taky dobří."

Ten, který se s Pungarehuem příliš neradoval, byl velký bůh větru Maomao, do nynějška přítel flotily. Létající ptáci byli Maomaovy děti; hráli si v jeho teplých proudech a jemnými, měkkými pery ho hladili po čele. Rozeznívali atmosféru svým halasem a za letu předváděli různé figury, aby velkého boha větru pobavili.
"Tenhle nýmand Pungarehu za to musí jednoho dne zaplatit, že zabil krále ptáků," řekl Maomao velké bohyni země Papě. "Zavraždil jedno z mých dětí ne kvůli masu, ani pro pera, ale prostě proto, že tam bylo."
"Zabilo a sežralo mu přítele," připomněla Papa vrtkavému bohovi. "Lidé jsou citově založení tvorové - nechávají se strhnout, když jde o přátele a o rodinu."
Maomaa Papina slova na obranu Pungarehuova počínání uchlácholila jenom nepatrně a nikdy námořníkovi úplně nezapomněl, jakou křivdu větrnému bohovi způsobil.

Po zabití poukaie se s nimi Po a jeho skupina, kteří mezitím obešli celý ostrov, setkali v pralese. Všichni muži a ženy potom společně vyšplhali na skálu za totemem a na jejím vrcholku objevili jeskyni. U vstupu a hluboko v jeskyni se povalovaly hromady lidských kostí a lebek. Když se kostrami probrali, nalezli mnoho náhrdelníků, náramků a amuletů, které patřily poukaiovým obětem.
Vrátili se s nimi na mýtinu a rozvěsili je po velkém živém totemu na znamení pokory a úcty k duchům z jeskyně a mýtiny.
Než s tím byli hotovi, Pungarehu vytesal do kmene poslední posmrtnou masku, patřící samotnému poukaiovi.
Skupina se triumfálně vrátila do zátoky odumřelých palem, v níž kotvily pahi. Tam je přivítal král Tangiia,

jemuž Pungarehu pero na znamení oddanosti věnoval. Následovala bouřlivá oslava a ještě téže noci od ostrova odpluli. Tentokrát byl spokojenější Tangaroa, jemuž se podařilo ranit starého rivala Maomaa tím, že mu jeho oblíbení lidé zabili oblíbeného ptáka. Touha Velkého boha moře po pomstě byla na nějaký čas uspokojena.

OSMÁ ČÁST

~ Z Tawhakiho podpaží ~

1.

Blesk se jmenuje Uira.
Život mu dává bůh hromu a blesku Tawhaki, a to nikoli z lůna, jak to dělají smrtelné ženy, ale ze svého podpaží. Tawhaki je hrom; když však chce vyvolat blesk, předpaží ruce a povolá dlouhé, klikaté stuhy oslnivého světla a ploché záblesky jasu, jež jsou Uirou.
Uira se v zuřivé náladě vrhl na flotilu kánoí tipairua tři dny od Fatu Hivy. Nešlo o to, že by Uira měl zlost na krále Tutapua nebo že by se v zápase přidával na něčí stranu. Dolů z oblohy přivedlo Uiru šedesát stěžňů třiceti tipairuí, nesoucích šedesát černých plachet.
Uira odjakživa vyhledával stěžně trčící vysoko nad Tangaroův oceán a šedesát najednou jich v žádném případě nemohl přehlédnout. Uira, káceč stromů, shodil sedm z šedesáti stěžňů, včetně lanoví a plachet, a způsobil na palubách tipairuí spoušť.
Po tomto náporu poslal Maomao vítr Hau-iti-no-teriitua, aby foukal proti flotile. Rozzlobený Tutapu zjistil, že musí celou cestu z Fatu Hivy bojovat s větrem, a proto se dal směrem Maraamu-tairoto na větrné růžici a doplul k ostrovu Rapa téměř na spodním konci oceánu, kde se od Ragnua dozvěděl, že k němu při západu slunce přišel velký bůh Tangaroa v podobě mořského hada a sdělil mu, že král Tangiia nyní dlí na Tahiti.
"Tahiti?" zavrčel Tutapu. "O co mému nevlastnímu bratrovi jde? Chce se vrátit na Raiateu a zmocnit se mých ostrovů?"
Tutapu znovu vyplul směrem Torau-farara na větrné růžici, ale opět zjistil, že musí bojovat s vichřicí. Král tolik dychtil zastihnout bratra dřív, než odjede z Tahiti, že odmítal zastavit na jakémkoliv ostrově. Rybáři museli spustit do moře vlečné udice, aby tisíce hladových nakrmili za pohybu. Na tipairuích vládl hlad a po několika měsících začali plavci trpět silnými kurdějemi. Polahiki, rybář, kterého přibrali na Fatu Hivě, si trpce stěžoval Dorše, že je zneužíván.
"Já k vám přece nepatřím," skuhral. "Proč bych měl hladovět nebo dostat nějakou nemoc jenom proto, že váš král chce zabít svého bratra?"
Dorcha na zavšiveného rybáře vrhla pohled plný odporu.
"Ty jsi na palubu pravděpodobně přinesl víc nemocí než kdokoli jiný, kdo tady je."
Špinavý, černozubý Polahiki pravil, že od horského skřeta si takové poznámky nemusí nechat líbit. Jednou, když vítr vál špatným směrem, se jedna z Polahikiho stížností donesla až k Tutapuovi. Král právě přecházel po palubě a snažil se soustředit na navigaci. Měl chuť Maomaa proklít za překážky, které mu staví do cesty, ale bál se, že by Velkého boha větru ještě víc popudil. Polahikiho kňučení, které zaslechl, ho rozčililo.
"Hoďte toho muže přes palubu," přikázal dvěma svým námořníkům.
Polahiki však povel zaslechl, vrhl se na palubu a pokřivenými prsty chytil Dorchu za kotníky.
"Ne! Ne!" ječel. "Omlouvám se, pane. Prosím, pro lásku bohů - netopte mě. Nestojím za to - nestojím

za to..."
Podařilo se jim odtrhnout jeho ruce od Dorchy, ale nehty jí zajely do masa a způsobily jí velkou bolest. Po rybářových prstech zůstaly hluboké škrábance. Potom zvedli vzpírajícího se, vřískajícího muže nad hlavy.
Polahiki se pak chytil jednoho ze stěžňů, když kolem něj procházeli, a odmítal se pustit. Když ho přes prsty přetáhli polenem, zařval a začal jim nadávat. Když ho poleno praštilo do ruky, divoce kousl jednoho z námořníků do zápěstí.
Potom Polahiki popadl jednoho muže za vlasy, a když ho páčením donutili sevření povolit, hned chytil za vlasy druhého. Nakonec ho jeden podržel a druhý mu prsty na pravé ruce zlomil, čtyři najednou. Polahiki zařval bolestí.
Potom mu zlomili levé zápěstí.
Polahikimu bylo třeba přiznat, že byl zatvrzelý na hranici šílenství. Ovinul jednomu z námořníků nohy kolem krku a zaklesl se kotníky. Bylo třeba dvou dalších, aby je silnou bambusovou tyčí vypáčili od sebe, a tou dobou byl již skrčený muž málem mrtvý.
Tutapu to všechno sledoval s podrážděným úžasem.
Konečně chytili čtyři muži každý jednu končetinu a vyhodili zmítajícího se, vřískajícího Polahikiho do vzduchu. S cáknutím dopadl do moře a zmizel z očí.
O malou chvíli později rybáři na zádi ohlásili, že Polahiki se chytil jedné vlečné udice a kánoe ho táhne za sebou.
"Odřízněte ji," poručil ostře král. "Zpomaluje mě. Zbavte se ho, teď. Jestli ještě jednou uslyším jméno toho chlapa, tomu, kdo je vysloví, vypálím oči."
Rybáři příkaz splnili, jenomže Polahiki se chytal dalších vlečných udicí, bez ohledu na háčky, které mu musely zajíždět do masa. Nakonec se jim podařilo zbavit se ho a nechali ho plácat se v moři - jenže ho vylovila jiná tipairua plující za královou lodí, na níž si nejspíš mysleli, že Polahiki prostě spadl přes palubu.
Dorcha si vypláchla rány mořskou vodou a doufala, že do nich nedostane infekci. Vzhledem k tomu, jak špinavé měl Polahiki nehty, považovala za docela možné, že se jí do krve dostane nějaký démon. Viníka viděla daleko za sebou, jak s pomocí zubů vytahuje z rukou rybářské háčky.
"Kéž tě dotrhají!" vykřikla.
Později si to vyčítala. Ten chudák měl zlomené kosti, potrhanou kůži a plíce plné vody. Byl to zázrak, že ještě žil Dorcha měla teprve zjistit, že Polahiki má na přežívání talent. Ještě když byl na palubě královy kánoe, zdravé a statní muže kosily horečky a nemoci, zatímco Polahikiho vychrtlá, nezdravě vyhlížející tělesná schránka jako by odolávala všem nemocem a zraněním, jež lidstvo znalo.

Byla noc a na obloze zkrystalizovaly hvězdy.
"Slyšela jsem už dost pověstí o Mauim," prohlásila Dorcha, "vyprávěj mi o nějaké ženě."
"Můžu ti vyprávět další pověst o tom, jak přišla na svět první žena," nabídla mile Elo.
"Pro začátek to bude stačit," povzdechla si Dorcha.
"Podle této pověsti stvořila první ženu bohyně vzdušných přeludů..."
"Tak ženu stvořila bohyně - dovedeme si poradit samy, to je dobrý začátek."
Malá Elo se zamračila a potom přísně řekla: "Prosím, nepřerušuj mě, Dorcho, když vyprávím."
"Promiň, už to neudělám - pokračuj," chlácholila ji Dorcha, přiměřeně zkroušená.
"Bohyně přeludů vytvořila první ženu z horkých vzduchových vln poledního žáru, z té denní doby, kdy se vzdušné přeludy obvykle zjevují. První žena dostala jméno Marikoriko a vdala se za Tikiho, prvního muže -"
"Neměla moc na vybranou, co?" přerušila ji kousavě Dorcha.
Elo naklonila hlavu na stranu a stáhla rty.
"Promiň, promiň - povídej dál."
"Takže, Marikoriko a Tiki měli první dítě, které se na zemi narodilo, a byla to holčička -"
"Další holka! To je skvělé! - promiň, promiň. Jenom mě napadá, k čemu jsme pak vlastně potřebovaly muže. Pokračuj."
"To první dítě dostalo jméno 'Paní prvních ladně plujících stínů'. Když se narodila, na obloze se objevily

dešťové mraky, které vyplnily řeky, ne však tak, aby se rozvodnily; tak, že tekly pomalu a klidně a dávaly lidem vodu, aby měli co pít..."
"Samozřejmě až jich přibylo, protože nejdřív byli jen Marikoriko, Tiki a jejich holčička."
"Ano, později přišli lidé, ale ještě předtím první dítě požádalo, aby na světě bylo světlo - a nastalo ráno."
Elo se mile usmála a zmlkla.
Dorcha se na dívku podívala a pak promluvila: "Dobře - a co ta pověst?"
"To je ta pověst," řekla Elo.
"Tohle?" zvolala nevěřícně Dorcha. "To bylo všechno? A co nějaká pověst, kde žena zachrání svět?"
Elo se znovu zamračila. "Já žádnou takovou pověst neznám."
Dorcha se podívala nejdřív na dívku, pak na oblohu, potom na moře a nakonec řekla: "Já ano. Nebo alespoň takovou, kde to zkusila."
"Tak mi ji řekni."
"Ve vzdáleném koutě mého ostrova," začala Dorcha, "žila kdysi keltská princezna, kterou znásilnili nájezdníci, když její otec zemřel. Tito nájezdníci, kteří přišli z druhé strany moře, jí ukradli království, vyplenili posvátná místa a povraždili keltské kněze a bojovníky, kteří se je pokoušeli zastavit. Když si princezna postěžovala, byla i se sestrou krutě zbičována a znásilněna.
A tak princezna shromáždila mnoho svých bojovníků a vytáhla v jejich čele proti nájezdníkům. Nájezdníci byli velice silní lidé a jejich válečníků bylo mnoho, avšak princezna byla velká bojovnice. Pobila se svými lidmi tisíce nájezdníků a vyhnala je ze svého království.
Vybojovala dvě vítězné bitvy a pak ve třetí byla poražena čirou početní převahou - když umírala, vzpurně svým nepřátelům plivala do obličeje."
Elo poslouchala, oči vytřeštěné úžasem.
"To musela být opravdu pozoruhodná žena, ta princezna z tvého lidu."
Dorcha přikývla. "Byla."
"Jak se jmenovala?" otázala se Elo.
"Jmenovala se Boudicca."
Elo jméno pomalu zopakovala, jenže výslovnost jí dělala potíže.
Král Tutapu, který stál u stěžně a dělal uzly na své provázkové mapě, příběh zaslechl a nyní se ozval: "Ta tvoje Boudicca mě zajímá - říkáš, že porazila silnější válečníky? Aby to dokázala, musela mít něco, co ti nájezdníci neměli -ne proto, že byla žena, ale proto, že malá jednotka vždycky potřebuje nějakou výhodu, aby porazila početnější síly. Na její straně stáli bohové, že?"
"A bohyně."
"A její lidé v sobě měli velký hněv," dodal, "zatímco nájezdníky pobízela jen jejich chtivost?"
"Správně," odpověděla Dorcha.
"Chtěla bys být takovou ženou?" zeptal se Tutapu. "Bojovat jako muž?"
"Ne jako muž, ale jako královna bojovnice. Nelíbí se mi práce, kterou muži nechávají ženám."
Tutapu pokrčil rameny. "A umíš něco jiného?"
Dorcha pohlédla králi do očí. Stáli krátkou vzdálenost od sebe. Věděla, že dotknout by se ho nemohla, neboť byl tabu a kahuna jí neposkytl ochranu, ale v tu chvíli jí Tutapu připadal nesmírně přitažlivý. Měl královské držení těla, vyzařoval kolem sebe sílu a byl mimořádně pohledný.
"Sledovala jsem tě," řekla, "poslouchala jsem tě, jak se bavíš se svými kormidelníky. Dívala jsem se, jak pracuješ se svou provázkovou pomůckou, všímala jsem si tvých pozorování a poslouchala měření hloubky."
Elo tiše zalapala po dechu, ale král se usmál.
"Odhalila jsi některá má tajemství?" zeptal se.
"Ano. Umím poznat mnohé hvězdy kaveinga a fanakenga."
Pokynul hlavou ke střeše cest. "Najdi mi Taro."
Vzhlédla k obloze a za chvíli ukázala na skupinu hvězd. "Támhle je, se stopkou a listy."
"Výborně," uznal král a povytáhl obočí. "A kde je Teslice?"
"Tam - držadlo a nůž."
"Chapadlo chobotnice?"

"Támhle."
"Překvapila jsi mě," řekl. "Věřím, že znáš mých tajemství mnohem víc, ale naučit se ta nejdůležitější trvá dlouho, například jména a směry dmutí, tvary vln, to, kteří ptáci jsou vytrvalí a kteří létají jen na krátké vzdálenosti, te lapu..."
"Učím se pořád."
Vyptával se jí dlouho, zatímco tipairua klouzala nocí. Poznala, že je ohromen jejími správnými odpověďmi na všechno, na co se jí zeptal. Když ve vzácných případech odpověď neznala, otevřeně to přiznala a on ji pak nevědomosti zbavil. Nakonec zamyšleně pokýval hlavou a položil jí ještě jednu otázku.
Zvedl svou provázkovou mapu. "A co tohle - umíš udělat toto a zmapovat naši cestu světem?"
"Možná by mi trvalo léta, než bych se to naučila, ale zase mám toto."
Samolibě zalovila pod přikrývkou a vytáhla jakýsi obdélníkový rám, dlouhý jako její paže a široký polovic. Napříč tímto rámem se nahodile táhly pásky naštípaného bambusu. Některé pásky byly zohnuté do oblouku, jiné byly rovné. Zdálo se, že to nemá žádný řád ani smysl, je to jen nepravidelná síť pásků, navíc posázená, opět zdánlivě bez jakéhokoli systému, malými kauri připevněnými k bambusu.
Král Tutapu se zatvářil udiveně. "Co to je?"
"Je to podobná věc jako tvoje pro vážková pomůcka s uzlíky. Vidíš, to celé je velký oceán a ty štěpiny bambusu, které se přes něj táhnou, jsou plavby slavných navigátorů. Kauri jsou hvězdy. Vidíš, tohle je Tiuriur, Večernice, a tohle Te Tino A Manu..."
Král Tutapu si od ní rám nevzal, protože se obával, že by jí mohl svou manou ublížit, přišel však blízko k ní a se zamyšleným pokyvováním si bambusovou mapu pozorně prohlédl.
"Ano, ano - rozumím, jak by to mohlo fungovat. Kdo tě naučil udělat si takovou pomůcku?"
"Polahiki," usmála se.
Králova tvář se zkřivila odporem. "Ten špinavec?"
"Je špinavý, ale je mořeplavec - a pochází z jiného národa, který dělá věci jinak."
Král něco zabručel. Nezdálo se, že by byl přesvědčen.
Chvíli nic neříkal. Dorcha svou bambusovou mapu opět odložila a povídala si s Elo. Pak Elo na palubě usnula. Dorcha byla rovněž unavená a chystala se, že si lehne, když král Tutapu řekl: "Od zítřka mi budeš pomáhat s navigací. Chci, abys zaznamenávala naši plavbu, stejně jako to dělám já na své provázkové pomůcce. Neukazuj mi svou mapu, pokud tě nepožádám, abychom své záznamy navzájem neovlivňovali. Uložím Ragnuovi, aby tě povýšil do stavu kněžky. Nejsi panna, takže nemůžeš zastávat vysoký úřad, ale jsou kněžky se zvláštními úkoly, které nejsou panny."
"Ale já nejsem tvoje příbuzná - kněžky s tebou mají společného otce..."
"Lišíš se od obyčejné osoby dostatečně, abys měla na takové postavení nárok."
"Když to říkáš ty."
"Říkám to, skřetice."
Překvapeně na něho pohlédla. "Opravdu to mám udělat?"
"Přikazuji ti to," odvětil Tutapu.
Dorcha chvíli mlčela. Teprve jí docházelo, jak velké vybojovala vítězství. Měla se stát kněžkou - a z obyčejných lidí nemohl nikdo králi pomáhat s navigací. Bylo to ohromující vítězství. Bude mít užitečnou práci, nijak nesouvisející s vařením, uklízením nebo sbíráním potravy. Konečně bude lovec - lovec tajných znamení v noci, lovec tvarů a barev ve dne, lovec cesty.
"Děkuji ti," řekla pokorně.
Tutapu její díky odbyl mávnutím ruky.
"Je to zasloužené."

Když se Maomao dozvěděl, jakými úskoky zavedl Tangaroa flotilu krále Tangiiy nejdříve k ostrovu Nenasytných žen a potom k ostrovu Ptáka poukaie, usoudil, že je načase udělat totéž flotile tipairuí. Maomao odvál třicet lodí s černými plachtami směrem k jistému ostrovu obývanému obrem zvaným Ohnivý zub, jenž měl místo zubů rozžhavené klády, které se rozhořívaly třepetavým plamenem a sršely jiskry, když se nadechoval a vydechoval.

Ohnivý zub miloval chuť spáleného lidského masa a trávil dny tím, že se rozhlížel po moři v naději, že na březích svého ostrova objeví nějaký vrak. Když mu kláda, která měla velikost kmene velkého stromu, ohořela na pahýl, Ohnivý zub si dlouhými, tenkými prsty sáhl do úst, vytrhl ji a do prázdné jamky zasadil kládu novou.
Tutapu se nemohl dočkat, až svého bratra najde, a nechtěl na ostrově přistát. Přikázal svým mužům, aby zápasili se silným větrem a pádlovali ze všech sil. Nakonec, když už jeho muži padali vysílením, musel král Tutapu uznat porážku. Vítr byl tak prudký a vytrvalý, že kormidelníci nemohli dělat nic, čím by zabránili, aby lodě byly zahnány k pláži.
Velký bůh větru však akci špatně načasoval, neboť, když flotila tvrdě najela na břeh ostrova, byla právě noc a obrovy zuby bylo jasně vidět, jak spal na úbočí hory. Nad prales vyletovaly oslnivé spršky jisker. Oblohu ozařovaly vysoké plameny, v jejichž světle se ztrácely hvězdy.
Přestože vítr tlačil flotilu na břeh, na samotném ostrově byl vzduch neobvykle klidný, jako by ostrov byl uzavřen v nějaké velké bublině. Vzduch byl dusný a hustý jako nad vyhřátou bažinou.
Tutapu shromáždil osmdesát nejsilnějších mužů a potichu se s nimi vypravil na břeh. Doufal, že obra zaskočí, ale cvrčci si mužů - vyzbrojených obrovskými kameny zabalenými v síťkách z pleteného provazu, aby jimi mohli točit jako palicemi - všimli a začali na obra volat, aby se probudil a bránil se. Tónina cvrččího zpěvu je dost vysoká, aby pronikla jakýmkoli jiným zvukem, včetně burácení jako z pece, které vycházelo z úst Ohnivého zubu.
Ohnivý zub, který měl paže stejně dlouhé jako celé tělo, takže si ruce ukládal k chodidlům, když spal na zádech, se posadil. Probuzený jen zčásti, zeptal se cvrčků, jestli ho volali. Když svůj dotaz vznesl, plameny se rozburácely a sežehly koruny stromů.
Cvrčci odpověděli všichni najednou zmateným chórem.
"Ovšemže jsme tě volali," řekli. "Co je s tebou? Chceš se nechat ve spánku umlátit?"
Obr zohnul jednu z dlouhých, pavoucích paží a zvedl ruku, aby se poškrábal na temeni hlavy, porostlém řídkými, naprosto rovnými vlasy. Loket mu při tom zůstal u kolenního kloubu.
"Co?" vykřikl a z tlamy mu s hukotem vyšlehly plameny. "Co říkat?"
Cvrčci se ho opět zeptali, zda chce umřít. Tentokrát zvedl druhou ruku, aby se poškrábal v chomáčích na lebce.
"Co říkat?" vzplanul. "Co říkat?"
V tom okamžiku dal Ragnu pokyn svým mužům, že mají hvízdat a trylkovat jako ptáci, aby se cvrčci polekali a hned zmlkli.
Cvrčci, překvapení, že v noci slyší zpívat ptáky, okamžitě oněměli. Nechtěli prozradit svou polohu v trávě ptákům, kteří mohli přilétnout, najít je a sežrat je. Když mu cvrčci ani napotřetí neodpověděli, obr si nakonec lehl zpátky, aby spal dál. Usoudil, že se mu zdálo, že na něho cvrčci volají.
"Zdá se, že jsme narazili na velice hloupého obra, který se začne mrzutě škrábat na hlavě vždycky, když dostane nějakou otázku," sdělil Ragnu králi Tutapuovi. "Ale není možné ho takto zmást, poněvadž pro žár z jeho úst a hukot ohně se k němu není možné přiblížit natolik, aby slyšel, co se mu říká."
Tutapu se na chvíli zamyslel. Když se v jeho hlavě zrodil plán, poslal několik mužů zpátky k tipairuím. Zatímco byli pryč, řekl zbývajícím námořníkům, aby obrovi přivázali k rukám kládu, ale opatrně, aby ho nevzbudili. Když ti, kteří se vrátili ke kánoím, konečně přišli zpět, přinesli s sebou celé prasečí kůže naplněné mořskou vodou. Z vnější strany je potřeli vzácným, voňavým medem.
"A teď se musíme dostat do úrovně jeho hlavy," zašeptal král Tutapu.
S velkými nádobami z prasečích kůží zavěšenými na tyčích pro dva pak obešli mohutného obra z obou stran. Všude kolem byl les spálený a ohořelý, jak obr čas od času svými hořícími řezáky a stoličkami zapálil podrost. V pralesích, na svazích ani v údolích nežili lidé a téměř žádná velká zvířata. Obr již dávno sežral všechna prasata a psy na ostrově, a potom se pustil do lidí. Vyděšení obyvatelé se utekli schovat do jeskyní v úbočí hory, jenže Ohnivý zub je s pomocí svých dlouhých, tenkých paží snadno vyšťáral.
Když se Tutapuovi námořníci dostali na úroveň obrovy hlavy, avšak v bezpečné vzdálenosti od strašlivých plamenů, připravili z pružných mladých stromků: katapulty.
Obrovy zuby s každým nadechnutím vzplanuly a rozburácely se. Plameny sahaly výš než koruny stromů. Žár z jeho ohnivého chřtánu byl natolik prudký, že nebylo možné se k němu přiblížit. Jeho ústa byla jako

pec, vysušující veškerou trávu kolem. Muži museli před spalujícími plameny ustoupit za skály, ale i tam doléhal obrův horký dech tak, že bylo těžké neomdlít.
Na znamení začali námořníci z lesa katapultovat nádoby s vodou o velikosti prasete do obrových úst. Ohnivý zub si ve spánku myslel, že jí něco moc dobrého a sladkého, začal medem potřené vaky s vodou žvýkat a prokousl je. Slaná voda se mu vyvalila do úst a se sykotem uhasila plameny na jeho zubech.
Obr se posadil. Dusil se a prskal, z tlamy se mu ve stejném množství valila pára a dým. Bez ohně se obrův ostrov ponořil do černočerné tmy. Ohnivý zub ještě nikdy potmě nebyl.
"Co se stalo?" vykřikl. "Proč nevidím? Jsem slepý? Proč mám tak mokro v ústech? Proč je mám tak slaná? Kde jsou moje drahocenné plameny? Kdo je na ostrově Ohnivého zubu, jehož přítelem je Maomao, Velký bůh větru?"
Rozdrtil si zuhelnatělé zuby o sebe a vyplivl obrovské kusy ohořelého dřeva.
"Kdo se to ptá?" zvolal Tutapu. "Jak se jmenuješ?"
Ohnivý zub hned zvedl ruku, aby se při přemýšlení nad otázkou poškrábal na hlavě. Kládou, kterou měl přivázanou k zápěstí, se prudce udeřil do lebky. Ze rtů mu vyšel bolestivý řev.
"Rychle mi odpověz," vykřikl Tutapu, "jsi opravdu slepý?"
Tentokrát vylétla druhá ruka a praštila obra z druhé strany hlavy.
"Aúúúú!" zařval. "Kdo mě to bije?"
"No právě, kdo tě bije?" zvolal Tutapu. "Řekni mi, jak se jmenuje, a já ho zabiju palicí."
Obr znovu zvedl ruku, aby se poškrábal na hlavě, a opět se udeřil. Byla to strašlivá rána, jejíž ozvěna se ještě dlouho nesla lesem. Obr zmučeně zanaříkal a začal volat na bohy, aby mu pomohli neviditelného protivníka zahnat.
"Někdo na mě útočí, když jsem slepý," vykřikl Ohnivý zub. "Netvor s tisícem zářících očí."
Myslel tím hvězdy, které nikdy předtím nespatřil, neboť jeho oheň byl tak jasný, že se v něm jejich světlo ztrácelo.
Tutapu byl se svými otázkami neúprosný, kladl jednu za druhou, až se obr ubil do bezvědomí. Poté Tutapuovi muži vyšli z úkrytu. Postavili plošinu na vysokých nohách a vytáhli na ni obrovský balvan, který pak nechali spadnout na obrovu lebku. Kámen ji rozdrtil a dočista obra zabil.
Nechali obrovo tělo ležet na svahu, poněvadž bylo příliš těžké, než aby se s ním dalo hnout. Maomao čechral obrovy chomáče vlasů a kvílel v obrovských jeskyních jeho nozder. Maomao nebyl rád, že mu král Tutapu zabil jedno z jeho adoptovaných dětí, ale Io si s ním promluvil a řekl mu, aby uznal, že to byl on, kdo donutil krále přistát na ostrově, a že je to částečně jeho vina.
Maomaovi nezbývalo než s Otcem bohů souhlasit a dát Tutapuovi dobrý vítr k Tahiti.
Tutapu nabral zásoby a znovu vypul k Tahiti, s nadějí, že tam zastihne svého nevlastního bratra.

Byl jasný, teplý den a vánek zvedal listy palem jako neviditelné ruce. Hlídka vysoko na svazích tahitských hor zpozorovala na obzoru řadu černých teček. Zavolala na běžce, který se rozběhl rovnou za královými spolukošovníky a sdělil jim, co hlídka zahlédla. Spolukošovníci krátce promluvili s královým velekněžem. Velekněz odešel se zprávou do králova domu.
Král Jitřenka, pohodlný a líný v časech míru, byl jako vyměněný, když šlo o obranu jeho drahé domoviny. Okamžitě nařídil, aby na vodu bylo spuštěno sto padesát válečných kánoí. Když se Tutapuova mocná flotila přiblížila k útesu, Jitřenkový síly byly srovnány a připraveny k bitvě. Samotný Jitřenka byl v první linii.
Tangiiovy tři pahi nebyly pro Tahiti důvodem ke znepokojení, avšak tři tisíce bojovníků v kánoích vybavených pro válku a se zlověstnými černými plachtami rozhodně představovaly hrozbu.
Flotily se k sobě přibližovaly a zátokou se neslo dunění bubnů. Mnoho hluku dělali bojovníci, kteří zpívali válečné písně, ve kterých žádali Ora, Velkého boha války, aby jim v nadcházející bitvě dopřál vítězství.
Salva oštěpů vypuštěných z vedoucí tahitské kánoe zabila jednoho z Tutapuových mužů a jednu ženu poranila. Pak král Raiatey a Borabory zvedl paže.
"Mír!" zvolal Ragnu přes vodu na hlavního tahitského kahunu.
"Mír," souhlasil velekněz po poradě s králem Jitřenkou.
Zatímco dvě mocné armády stály v zátoce nervózně proti sobě, Tutapu signalizoval, že si přeje vstoupit

na kánoi tahitského krále a mluvit s králem Jitřenkou.
Když bylo Tutapuovi, tak majestátnímu ve válečné přilbě, s palicí a lei-o-manem, zaručeno bezpečí, přeskočil ze své kánoe na kánoi tahitského krále. Uctivě krále Jitřenku pozdravil a pak se ho zeptal, jestli je na ostrově přítomen Tangiia. Hovořili spolu formálně, se zjevnou odměřeností a hrdostí.
"Aha," řekl Jitřenka. "Neúnavný pronásledovatel. Ty jsi král Tutapu, který touží po smrti svého nevlastního bratra?"
"To jsem já," odvětil Tutapu.
"A když řeknu, že Tangiia je s mými bojovníky v zátoce?"
"Potom udělám vše, co je v mých silách, abych tvou flotilu zničil, třebaže při tom zemřu," prohlásil Tutapu. "Musím dostat jeho život, protože mi ukradl jednoho z bohů a bude pro mne navždy hrozbou."
Král Jitřenka přikývl. Jeho mohutné líce se při tom zachvěly.
"Takže bys chtěl, abych ti ho vydal?"
"Ano."
"To nemohu udělat, neboť již mezi námi nepobývá - před několika dny z ostrova odplul."
Tutapuova tvář prozradila zklamání, nicméně zvedl hlavu a promluvil: "V tom případě s tebou nejsem ve sporu."
Král Jitřenka důstojně přikývl a řekl: "Ne, jenže ses chystal zaútočit na můj ostrov a zmocnit se hosta z mých rukou s použitím síly. Proto ti odmítám dovolit přistát a nabrat zásoby. Ihned od mého ostrova odpluješ, nebo se utkáš s mými bojovníky v námořní bitvě, kterou zcela najisto prohraješ."
Tutapu probodl tahitského krále zlostným pohledem, připomněl si však, že mu jde o Tangiiu, nikoli o válku s Tahiti. Taková válka mohla trvat mnoho generací a zpustošit oba národy ztrátami, které s sebou válka přináší. Před návratem na svou tipairuu se rozhlédl kolem sebe.
"Vidím mezi tvými bojovníky a veslaři lidi z Raiatey," prohlásil. "Jsou to zrádci mých zemí."
"Teď jsou to Tahiťané," odpověděl mu Jitřenka. "Přiženili se do mé rodiny."
"Do tvé rodiny?"
"Všichni moji lidé jsou moje rodina."
"Chápu," zabručel Tutapu.
"Nejsem s tebou ve sporu, králi Tutapu," řekl při rozloučení Jitřenka. "Uznávám tvoje právo být králem svých ostrovů a hluboce je ctím. Jsi nejstarším synem mého dobrého přítele, tvého otce, a já do vašeho sporu nemíním nijak zasahovat. Kdybys ke mně připlul na lodích vystrojených pro mír, nikoliv pro válku, uvítal bych tě s veškerou obřadností, která králi přísluší.
Ty jsi však připlul připraven na válku, ne-li se svým bratrem, tak s tím, kdo ti bude stát v cestě k němu. Tvůj otec by to nikdy neudělal - vyměnil by plachty, změnil by podobu kánoí a ustrojení svých lidí a místo válečné přilby by si vzal do vlasů květiny. Musíš se o kralování ještě hodně učit, Tutapu."
"Možná máš pravdu," řekl moudře Tutapu. "Kralování je pro mne nové. Možná s léty získám víc moudrosti. Moji muži však jsou unavení. Bylo by příliš, kdybych tě požádal, abychom tu mohli několik hodin kotvit, než si odpočinou?"
"Tvé žádosti se vyhovuje."

Tutapu se vrátil na svou tipairuu spíš zadumaný než rozhněvaný. Přijetí, jehož se mu dostalo, jej popudilo, ale musel si přiznat, že nezvolil nejmoudřejší přístup. Tahitský král měl pravdu, musel se ještě mnoho učit, ale lekcí bylo mnoho a přicházely v rychlém sledu.
Když dorazil na svou loď, svěřil se Ragnuovi: "Nejraději bych všechny Raiatejce na ostrově zabil."
Ragnu popadl svou palici. "Tak to pojďme udělat."
Tutapu zavrtěl hlavou. "Ne, ne. Nemá smysl ztrácet bojovníky válkou s Tahiťany kvůli několika špinavým zrádcům. Já chci Tangiiu. Musíme si ale s někým z těch zrádců promluvit a zjistit směr, jakým Tangiia odplul, abychom ho mohli sledovat."
"Náš zvěd nám určitě zanechal znamení, ne?"
"Ano, ale taková znamení budou na ostrově - a pokud si po Tahiti nemůžeme chodit, jak chceme, máme malou naději, že na ně narazíme."
"Na plážích budou tahitské hlídky a budou nás sledovat jako hladoví žraloci," řekl Ragnu. "Ale jeden muž

by mohl proklouznout."
"Kdo?" zeptal se Tutapu.
"Půjdu sám," nabídl Ragnu.
"Jestli se ve stanoveném čase nevrátíš," upozornil Tutapu, "budu muset odplout bez tebe."
"Dohodnuto," odpověděl velekněz.

Přišel večer a Ra s Hine-kehou se bez jakéhokoli znamení potkali na obloze.
Když ubylo denního světla a měsíční svit zesílil, Tutapu zakřičel na posádku, která již byla informována, aby se připravila k vyplutí. Udělal to tak, aby povely bylo slyšet na plážích Tahiti. Zatímco přípravy, prováděné tak, aby to vypadalo rychle a účelně, přestože to byla jen další zdržovací taktika, byly v plném proudu, Ragnu vklouzl do vody a začal tiše plavat rovnoběžně s útesem. Když se dostal k místu, kde byly hlídky na souši rozestoupeny řídce, doplaval ke břehu a odplazil se přes pláž do pralesa. Odtamtud se vrátil k volnému shluku několika vesnic. Většina lidí byla stále pryč z domů a chýší a civěla na cizí flotilu, sledovala, jak námořníci pobíhají po palubách, tahají za provazy, napínají lanoví a zvedají plachty.
Ragnu se nenápadně procházel v měsíčním svitu a prohlížel si obličeje, až narazil najeden známý. Vrátil se do tmy na okraji pralesa a zavolal na muže jménem.
"Tady," sykl.
Muž se otočil a zamračil se; viditelně nechápal, co se děje.
"Co je? Kdo je to?"
Ragnu neodpověděl. Jednoduše čekal a doufal, že mužova zvědavost zvítězí. Lest se zdařila a Raiatejec se k němu nakonec přiloudal. "Kdo je to?" zeptal se. "O co ti jde? Chci se dívat, jak Tutapu odjíždí."
Když byl dostatečně blízko, Ragnu využil momentu překvapení, chytil muže za krk a odtáhl ho do křoví. Tam ho dál škrtil, dokud mužovi nezačaly vylézat oči z důlků a nebylo vidět, že je několik okamžiků od smrti. Teprve poté jej Ragnu pustil.
"Uhhh," zasténal muž, jakmile znovu popadl dech.
"Co - vždyť - málem jsi mě zabil..." Mnul si hrdlo, na němž zůstaly stopy Ragnuových silných prstů.
Ragnu vytáhl z bederní zástěrky svou palici kotiate a muži s ní pohrozil.
"Zkusíš jediným slovem varovat své přátele a rozbiju ti lebku. Chci se od tebe dozvědět několik věcí. Jestli mi však neodpovíš, pošlu na tebe v noci kabu a ty zemřeš strachem. Viděl jsi, jak vypadají obličeje těch, kteří zemřeli strachem? Z hrůzy rozevřou ústa tolik, že jim čelisti vypadnou z kloubů. Oči jim vyskočí z důlků na líce. Z nosu se jim spustí krev..."
Muž, jehož tvář nebyla ve tmě vidět, neřekl nic. Mučivé skrčení ho zjevně stálo mnoho sil. Klečel na zemi. Ragnu byl za ním, držel ho za dlouhé vlasy a natahoval ho za ně, ale zároveň mu stál na kotnících. V pravé ruce svíral palici kotiate, připraven muže udeřit, kdyby ze sebe vydal tak hlasitý zvuk, že by mohl zburcovat Tahiťany.
Bylo to balancování na hraně nože. Kahuna nechtěl vyplašit Jitřenkovy bojovníky a způsobit velký incident, který by mohl vést i k válce. Zároveň musel získat informaci, kterou od tohoto muže chtěl.
"Řekni mi to!" sykl Ragnu.
V té chvíli Ragnu ucítil, jak se muž napjal, a pochopil, že chce zakřičet o pomoc. Z mužova hrdla vyšel zvuk, který byl vzápětí prudce utnut, když jej Ragnu ostřím palice kotiate připravil o hlavu. Ragnu byl se sebou velice nespokojený, že si vybral muže, jenž byl ochoten raději zemřít, než by mu prozradil, co potřeboval zjistit. Mrštil hlavu do pralesa, kde přistála s podobným žuchnutím, jako když z palmy spadne kokosový ořech.
Zvuk, který ze sebe muž vyrazil, nebyl dost hlasitý, aby lidi pozorující lodě vyburcoval. Jedna žena se otočila, jenže když Ragnu vyloudil v křoví praskavý zvuk, podobný tomu, jaký vydává velká ještěrka, když leze po uschlém listí, otočila se zpátky a řekla něco své sousedce, která se hlasitě zasmála.
Ragnuovým největším problémem byl teď čas. Tutapu nemohl odjezd oddalovat o mnoho déle a Ragnu si uvědomil, že se bude muset okamžitě vrátit na tipairuu. S kletbami a se strachem z příštího setkání s králem Tutapuem došel zpátky na pláž. Tam ho napadlo, že někdo z mužů na hlídce by mohl být Raiatejec. Potom by ho mohl omráčit palicí a vzít s sebou na tipairuu. Jakmile by měl někoho na palubě

královy kánoe, mohli by vyplout a mučit toho muže podle libosti, téměř s jistotou, že získají, co chtějí.
Ragnu vklouzl za skálu a podíval se přes ni na tři strážné, kteří stáli spolu, bavili se a čas od času ukazovali na cizí flotilu kánoí.
Žádný z těchto tří mužů mu nepřipadal povědomý, ale jak se na ně díval, všiml si něčeho, co bylo v záři jasné tváře Hi-ne-kehy slabě vidět přímo na skále.
Byla to značka, kterou do povrchu kamene vyškrábal někdo, koho Ragnu dobře znal - zvěd krále Tutapua.
Byl to tajný symbol pro Papaa-iti na větrné růžici.
"Mám tě," zašeptal vítězně Ragnu.
Potom se velekněz od trojice strážných odkradl a našel na pláži místo, kde se mohl odplazit do vody jako želva, aniž by si ho někdo všiml. Jakmile se dostal do teplých vod velké laguny, plaval k tipairuím, avšak jaké ho čekalo zděšení, když spatřil, že začínají odplouvat. Když Ragnu doplaval k útesu, poslední tipairua se vezla na příboji přes mrtvý, bílý vrcholek korálu.

Tangaroa včas zahlédl, že se Ragnu nestačil vrátit k flotile, a poslal mu na pomoc Aremata-roruu, dlouhou vlnu. Aremata-rorua - za obvyklých okolností námořníky obávaná - se zvedla v laguně a rozběhla se k útesu. Cestou přibrala na zpěněný hřbet Ragnua a přenesla ho přes nebezpečně ostrý korál na oceán za ním.
Aremata-rorua se dál hnala na hluboký oceán, dokud nedostihla flotilu kánoí se zlověstnými černými plachtami. Potom se vytratila.

Ragnuovi pomohli na palubu poslední kánoe, která potom vybočila z řady a odvezla velekněze k Tutapuově tipairui. Jeden z královych milenců, výjimečně krásný mladík, byl velice překvapen, když uviděl Ragnua, jak přestupuje na kánoi, a zavolal na svého pána, že Ragnu je zachráněn. Tutapu vyšel z chýše na palubě. Bylo na něm vidět, že plakal, a Ragnua dojalo, že svému králi tolik chyběl.
"Papaa-iti," pravil Ragnu. Tutapu otevřel oči o trošku víc a pak zavolal na své kormidelníky: "Papaa-iti na větrné růžici!"
Jakmile král Tutapu dostal odpověď, pokynul Ragnuovi, aby s ním šel do chýše. Uvnitř byla dívka, další z královych milenek. Král si i nadále užíval radosti s těly jak mužů, tak žen, hlavně že byla mladá a svěží nebo zvláštní, jako v případě Kluk-holky.
Tutapu neměl nijak zvlášť silné nebo neobvyklé sexuální choutky, zato však byly vyhraněné. Král obdivoval nádheru ve všech jejích podobách, poněvadž krása ho - stejně jako smutná hudba fléten, rozplakávala. Nejvyšší kahuna uděloval krásným mladíkům a dívkám výjimečné dočasné schopnosti, aby je ochránil před královou manou. Díky tomu mohl král ukojit svůj chtíč, aniž by svým milencům a milenkám ublížil, přestože pro všechny ostatní prosté lidi byl tabu.
Dívka odešla, jakmile uviděla, že vchází Ragnu.
Ragnu vylíčil, co se mu přihodilo na ostrově.
"Mrtvolu bez hlavy samozřejmě objeví, pokud se tak již nestalo - ale kdo může zaručit, že vrah nebyl místní? Nikdo mě neviděl, když jsem vylézal na břeh, ani když jsem se vracel do kánoe. I kdyby tahitský král něco tušil, sotva to může nějak dokázat, a to i sobě."
"Vedl sis dobře," řekl král Tutapu. "Až se vrátíme na naše rodné ostrovy, odměním tě."
"Tvoje spokojenost je mi dostatečnou odměnou," zašeptal Ragnu.

2.

Jednoho dne, pět let po Seumasove příjezdu na Raiateu, k němu přiběhl Kieto.
"Pospěš, Seumasi - Kluk-holka. Zřítila se ze skály!"
Bylo to ostudné, ale první emoce, která se rozlila Seumasovou hrudí, byl pocit úlevy. Konečně jej ta kreatura přestane obtěžovat. Téměř ve stejném okamžiku se však zastyděl a stručně se zeptal, co se stalo.
"Je mrtvá?"

"Ne, v půlce se zachytila o výčnělek. Pod ní je však hluboký sráz do rokle. Jestli k ní někdo nesleze s provazem, zemře."
"Někdo? Předpokládám, že já."
Kieto se na Pikta podíval a pokrčil rameny. "Ty umíš lézt po skalách nejlíp na ostrově."
Seumas rychle sebral z kouta své chýše několik pletených provazů a vyšel za Kietem do sluneční záře.
"Asi bych to měl cítit jako lichotku. Co vůbec dělala na skalách?"
"Sbírala ptačí vajíčka."
"Spíš to vypadá, že jim chtěla krást peří. Dobře, veď mě. Půjdu hned za tebou."
Kieto mírným poklusem vyrazil do pralesa začínajícího na kraji pláže, těsně následován Seumasem. Běželi po stezkách v džungli a vzhůru do příkrých svahů, až se dostali na vrcholky nějakých útesů na východní straně ostrova. Kieto okamžitě přistoupil k okraji a podíval se dolů. Seumas tam přišel za ním. Kluk-holka byla hluboko dole, mezi mořskými ptáky, kteří se střemhlav snášeli kolem ní. Sama vypadala jako zraněný pták, jak na ní stuhy vlály. Mezitím spadla ze skalní římsy, na které se zachytila nejdřív, o kousek níž a držela se věžičky, jež ze skalní stěny vystupovala. Hluboko dole byla bujná pralesní vegetace, jejíž klenbu probodávaly skály jako nějaké bílé nože. Ve vrcholcích stromů se držela hustá mlha, která ovíjela také kamenné vrcholky.
"Vydrž, Kluk-holko, jdu dolů," vykřikl Seumas.
Kluk-holka k němu zvedla vystrašenou tvář.
"Pospěš si," zašeptala do větru. "Už mi umdlévají ruce."
Seumas uvázal provaz kolem paty stromu a pak se začal po stěně spouštět dolů, kolem křovin plných hnízd, až se dostal ke Kluk-holce. Natáhla k němu ruku, ale on ještě chvíli počkal. Byla to příležitost, jakou si Seumas nemohl nechat ujít. Další takovou už nikdy nemusel mít.
"Kluk-holko," řekl, "zachráním tě - ale musíš mi nejdřív slíbit, že mě už nebudeš tak obtěžovat."
"Jak - jak to myslíš?" zaječela vyděšená Kluk-holka. "Vytáhni mě nahoru."
"Nevytáhnu, dokud mi to neslíbíš," odvětil pevně Seumas. "Nevadí mi, když si čas od času promluvíme, ale už se nenechám štvát jako zvěř. To tě raději nechám spadnout."
Kieto, jenž slyšel všechno, co se pod ním odehrávalo, vykřikl: "Seumasi - prosím!"
"Ne, dokud to neslíbí."
Kluk-holce se začaly po tvářích řinout slzy.
"To raději umřu," zavřískla. "Pustím se, teď. Já se pouštím - a bude to tvoje vina."
Nepustila se však a Seumas trpělivě čekal, uvnitř připravený ji zachytit, kdyby jí paže povolily, ale navenek lhostejný k jejímu osudu. Dívali se jeden druhému upřeně do očí a Kluk-holka viděla, že Seumas je ochoten nechat ji zemřít.
"Stačí, když mi to slíbíš," prohlásil. "Pak dostaneš provaz..."
Kluk-holka minutu štkala a pak přikývla.
"Tak dobře," řekla. "Už tě nebudu tolik obtěžovat."
"Nebudeš mě vůbec obtěžovat."
"Pokusím se."
Seumas pochopil, že víc z ní nedostane, a konečně se k ní natáhl a vložil jí do rukou provaz.
"Nedokážu vylézt," zašeptala. "Jsem příliš slabá."
Seumas se rozkročil mezi dvěma skalami, čímž si uvolnil ruce, aby jí mohl svázat zápěstí k sobě. Potom si její paže přetáhl kolem krku a začal šplhat vzhůru. Když měl část výstupu za sebou, uvědomil si, že Kluk-holka, která se mu tiskne na záda, má erekci.
"Kluk-holko, nech toho!" vyštěkl.
"Já za to nemůžu," zanaříkala. Potom se začala chichotat.
"Při bozích, jestli to všechno děláš schválně, zabiju tě," zavrčel Seumas.
Vylezl na vrchol útesu a bez dlouhých cavyků ji hodil na zem. Kieto stále vypadal ohromeně.
"Ty bys ji nechal spadnout," obvinil ho.
"Ne, nenechal," zavrčel Seumas. "Byl jsem připravený ji chytit. Ale mám slib, který jsem chtěl." Podíval se na Kluk-holku, která ležela na zemi a vzpamatovávala se z prožitých útrap. "Slíbila jsi to a ty to víš. Už žádné obtěžování."

Kluk-holka uhnula pohledem. "Vím to."
Kieto doprovodil Seumase zpátky do jeho chýše.
"Díky, že jsi přišel, Seumasi," řekl Kieto cestou.
"Nemluv o tom. Byla to příležitost, kterou jsem si nemohl nechat ujít. Alespoň budu mít trochu klidu."
"To nedokážeš myslet na nic jiného?"
"Ne, Kieto, nedokážu. Kdybys byl na mém místě, věděl bys, jaké to je, být pronásledován od rána do večera. Připadám si zde na ostrově, jako bych byl uvězněný s někým, kdo mě nenechá na pokoji."
"Hm."
O chvíli později, těsně předtím, než se rozešli, Kieto Seumasovi řekl: "Víš, úplně stejná slova - slova, která jsi právě řekl - použila Dorcha, není to ani den."
Když odešel, Seumas se posadil do tmy své chýše a zamyslel se. Takže Dorcha v něm viděla otravu, bylo to tak? Dělal jí totéž, co dělala Kluk-holka jemu. Znamenalo to, že ji fyzický kontakt odpuzoval stejně jako jeho? Chtěla, aby se jí úplně vyhýbal? Pokud se na něho skutečně dívala takto, bude mít, co chce. Neměl ve zvyku se někomu vnucovat. Klidně ať si táhne třeba do pekla. Nepotřeboval ji vidět ani slyšet.
A tak se nějaký čas dokázal Dorše vyhýbat a nevyhledávat ji očima. Jeho touha však nakonec zvítězila nad jeho hrdostí a studem. Přistihl se, jak se dívá mezerami v křoví, chodí k potoku pro vodu v určitou denní dobu, doufá, že ji zahlédne nebo zaslechne v teplém vzduchu její hlas. Jednou ho načapala, jak se schovává za stromem a pozoruje ji, když jde kolem, a zlostně se do něho pustila.
"Nemyslíš, že potřebuju trochu soukromí?"
"Myslel jsem, že ti ho dopřávám dost," řekl jí zahanbeně. "Za posledních dvacet dní jsem tě sledoval asi tak jednou."
"Čekáš, že ti za to poděkuju?"
Tak se po čase všechno vrátilo do starých kolejí. A přestože Kluk-holka jakžtakž dodržela svůj slib déle než Seumas svůj, také ona ho začala častěji potkávat a obtěžovat. Nakonec si Seumas přestal dělat starosti jak o Kluk-holku, tak o to, jestli se na něho Dorcha zlobí. On chodil za Dorchou a Dorcha chodila za ním. V průběhu let se na tom změnilo jen málo, dokud nepřišla velká plavba.

DEVÁTÁ ČÁST

~ Strom s mnoha větvemi ~

1.

"Tato pověst vypráví o Mauim," začal Kieto.
"No, o kom jiném?" usmál se Seumas, vleže odpočívající v poledním horku. Jednou rukou hladil Dirka a druhou si stínil oči. "Pokračuj, co udělal tentokrát?"
"Když byl svět ještě mladý a nový, všechny větry byly divoké a vanuly všemi směry, všechny najednou, což způsobovalo obrovské bouře a pohromy. Na lodi se nedala použít plachta. Proto se jednoho dne Maui do větrů pustil. Zápasil s nimi tak dlouho, až se vzdaly - a tak je zkrotil.
Tua-Uo-Loa slíbil, že bude vát pouze jedním směrem - z dolního konce Oceánie. A Matuu z vršku Oceánie, opačným směrem. Navíc se dohodly, že by měl vanout vždy pouze jeden, pokud jim bůh Apu Hau na krátký čas nedovolí toto pravidlo porušit.
Mata Upollu, jenž vane z levé strany Oceánie, a Tonga, zleva dole, se rovněž vzdaly.
Každý z těchto větrů má svůj tvar, svou sílu a své zvláštnosti, které ti vysvětlím, jestli chceš."

"Obejdu se bez toho - pokračuj, co se dělo dál. Přežil některý z větrů ten výprask od Mauiho? Řekl mu některý, aby neotravoval a šel si po svých?"
Kieto vážně zavrtěl hlavou. "Ne - jenže s jedním slabým větrem, Fisagou, se Maui slitoval a dovolil mu toulat se po libosti."
"Opravdu šlechetný brach, tenhle Maui."
V ten okamžik se ozval výkřik, že je vidět zemi, a všichni vstali a začali se rozhlížet. Na pravoboku bylo možno zahlédnout, jak k obloze pravidelně tryskají obrovské fontány vody. Vypadalo to jako gejzíry, s přestávkami mezi jednotlivými výtrysky. Ještě nějakou chvíli trvalo, než se rozkřiklo, že je to moře, vháněné pod převislou skalní plotnu, která je děravá. Vlny měly takovou sílu, že s hlasitým sykotem vychrlily z otvorů vysoké sloupy vody, doslova les gejzírů, jež se vzápětí proměnily na vodní tříšť a mlhu, načež je odvál vítr.
"To je podívaná," poznamenal Seumas.
Byly to divoce rozeklané ostrovy, jejichž terén od pobřeží prudce stoupal. Vysoké království, kde okrajové útesy vyrostly na vulkanické skále. Tady se hýbal bůh Ruau-moko, který stále zůstával v lůně své matky Papy a snažil se přijít na svět. Jediný bůh, jenž se nikdy nenarodí, ale je předurčen k tomu, aby věčně kopal a převaloval se uvnitř své matky a tím způsoboval, že se lidské příbytky hroutí k zemi, stromy se kácí, skály pukají a s rachotem se valí po svazích hor. Ruau-moko dělal v zemi mohutné pukliny, jak se snažil otevřít matčino lůno a uniknout, žádná však nebyla dost široká, aby ho pustila ven.
Jeden ostrov, kolem něhož pluli, Kieto poznal.
"Myslím, že tuhle zem znám ze své plavby s Kupem," ozval se Kieto. "To je ostrov Savaii."
"Zastavíme tady?"
Kieto zavrtěl hlavou. "Myslím, že ne - už teď tady žije mnoho lidí. Nepotřebují další."
Než z oblasti odpluli, Tangiia nařídil, aby byly vykonány oběti a zazněly zpěvy. Byla to země Kai-n-tiku-aby, posvátného stromu, jenž kdysi rostl na zádech Otce bohů, jenomže ničivý člověk jménem Koura-abi jej ulomil. Do té doby žili všichni lidé na zemi ve stínu stromu. Když však byl ulomen, rozpoutalo se mezi nimi násilí a války, a třebaže se konflikt postupně rozptýlil po celé šíři světa, poznali, co to znamená utrpení.
Trojice pahi pak zamířila stejným směrem, jaký měl na větrné růžici Hauviai. Cestou zahlédli rybáře, kterého vzal Tangiia na palubu a zeptal se ho, jestli v oblasti neví o nějakých neobydlených ostrovech. Rybář, jenž byl ze Savaii a byl viditelně nervózní, Tangiiovi řekl, že si myslí, že nějaké ostrovy, na nichž nežijí lidé, jsou ve směru Hauviai.
"Kdo ti to řekl?" zeptal se Tangiia.
"Jeden náš velký navigátor, král Karika," odvětil rybář ze Savaii. "Když se toulal oceánem a hledal novou zemi, Velký bůh moře Tangaroa mu ve snu řekl o krásném ostrově ve směru, kterým plujete."
"Také jsem již dlouho na cestách a moji lidé jsou unavení," řekl Tangiia. "Půjde o to, kdo tohoto ostrova dosáhne jako první - a já chci, abych to byl já."
S těmito slovy Tangiia nařídil vyplout pod plnými plachtami. Rybáře posadili zpět do jeho kánoe, napospas oceánu, a flotila vyrazila přes vlny ke svému cíli. Cestou je potkala velká bouře, v níž spolu sváděli lítý zápas Tangaroa a Maomao, z nichž každý chtěl, aby k neobydlenému ostrovu dorazil jako první jeho oblíbenec.
Tangiia tak spěchal, aby se k ostrovu dostal dřív než Karika, že odmítl svým mužům dovolit skasat plachty, a když byla bouře nejprudší, jednu pahi zavalila obrovská vlna od Apu Matangiho, boha bouří a skučícího deště, kterého zápas jeho božských kolegů v této divoké části širého oceánu vyburcoval k činnosti.
Sopečná květina, Poova pahi, byla rozdrcena a potopila se. Tangiia konečně skasal plachty a obrátil se, aby zachránil co nejvíc lidí, a totéž udělal Manopa s Královskou palmou. Podařilo se jim mnoho lidí vytáhnout, jenže i tak jich přinejmenším třetina utonula, a co bylo horší, ztratili jednu velkou kánoi.
Po, který byl mezi zachráněnými, těžce nesl ztrátu svého plavidla, cestujících a posádky. Dával veškerou vinu za neštěstí sobě, přestože mu ostatní tvrdili, že udělal všechno, co mohl, aby Sopečnou květinu udržel na hladině. Nikdo mu nemohl vyčíst špatný odhad, i když by v tak prudké bouři taková chyba byla pochopitelná.

Muži, ženy a děti se rozdělili mezi dvě přeživší kánoe, ale museli se mačkat a bylo třeba šetřit jídlem a vodou. Tangiia se tak dlouho tloukl do hlavy a do prsou, až mu v tom Makka-te a Kikamana museli zabránit. Kvílel, že za smrt svých lidí je odpovědný on, a nikdo mu to nevymlouval, protože i králové se musejí naučit přijímat odpovědnost za své činy. Toho večera konečně přinesl usmiřovací oběť Velkému bohu moře Tangaroovi, který mu odpustil předchozí prohřešky a přijal ho na svou hruď.
"Milu," vykřikl Tangiia do umírajícího dechu bouře, "postarej se o moje lidi za mne - chovej se k nim dobře - neboť tím, kdo se měl ubírat po nachové stezce do tvého království, jsem měl být já, ne oni."
Dvě pahi pokračovaly v plavbě podle navigačních znaků, které jim poskytl savajský rybář. Udělalo se krásné počasí, s čerstvým větrem, který je rychle hnal zvlněným mořem, mořem, po němž tento vítr honil prchající stíny a pomíjivé světlé skvrny.
Na palubě dvou kánoí panovalo přesvědčení, že konečně míří k svému cíli. Raiatejci ztichli. Makka-te dělal tetování mladým mužům, kteří dosáhli plnoletosti; Seumas dal do parády svého psa a udělal mu ratanový límec, do něhož vetkal obarvené proužky lýkového plátna; Tangiia trávil většinu dní tím, že stál u stěžně a upíral oči k obzoru, pátral po světle zeleném nádechu na spodní straně oblaku, který byl příznačný pro atol nebo ostrov; Po a Kula utěšovali truchlící pozůstalé těch, kteří utonuli; Apatua, přivolávač žraloků, se zaměstnával zhotovováním návnad; Kikamana, jasnozřivá panna, zůstávala stranou a prakticky nevycházela z jedné chýše na palubě; Kaho, slepý znalec moře, neustále zkoušel vodu, jestli nezaznamená nějakou změnu, a zároveň bavil svého syna Po'oie vyprávěním o slavných plavbách, které měl uloženy v paměti do nejmenšího detailu.
Jednou v noci propluli kolem kuželovitého ostrova, jehož vrcholek rudě žhnul, ale Kikamana Tangiiovi řekla, že to není ostrov, který hledají, a aby udržoval kurs.
Jednou ráno přišel Kaho za Tangiiou a sdělil mu, že teplota vody se prudce změnila.
"Nemohlo by to být způsobeno sopečným ostrovem, kolem něhož jsme propluli?"
"Ne," odvětil Kaho, "proudy by musely přicházet z jiného směru."
Tangiia toho dne pozorně sledoval mořskou hladinu a povšiml si na ní mořských řas a kusů dřeva.
K večeru hlídka zpozorovala velké plavidlo pro dlouhé cesty, plující rovnoběžně s nimi.
Tangiia vylezl na stěžeň a dobře si cizí loď prohlédl. Plula stejným směrem jako obě pahi. Měla plachty plně rozvinuté a zdálo se, že Tangiiovým kánoím stačí. Tangiia sklouzl po stěžni zpátky na palubu.
"Víc plachet," nařídil posádce. "Vylévači, chci, abyste pracovali s větším úsilím. Zbavte nás každé kapky navíc, je to zbytečná přítěž. Po, dej dohromady několik lidí a vyhoďte přes palubu všechno, co nebudeme od nynějška potřebovat. Kulo, ty dej znamení o našich úmyslech Manopovi - musíme tu kánoi předjet. Určitě je to Karika. Musíme být na ostrově dřív než on."
Vylévači zběsile pracovali; kokosovými skořápkami vybírali vodu z trupů a častěji se střídali, aby za unavené mohli nastoupit odpočatí muži a ženy. Po pročesával jednu část plavidla za druhou a vyhazoval přes palubu vše, co mělo jen sentimentální hodnotu či co již pro plavbu nemělo smysl. Manopa začal dělat totéž, když přijal signály od Kuly.
Tangiia si klekl před Tikiho a úpěnlivě svého předka prosil, aby mu v jeho úsilí pomohl. Žádal Maomaa o silnější vítr, aby získal větší rychlost, přestože druhé plavidlo již bylo dost blízko, aby zachytávalo tentýž vítr jako oni. Prosil Tangarou, aby mu otevřel hladký kanál, v němž by vzhledem k tomu, že měl mořské dmutí za zádí, nemusel zápasit se silnými proudy a protiproudy. Boha naděje vynesli na slunce, aby posádce a pasažérům dodal důvěru, že se jejich dílo podaří.
Zdálo se, že bohové jsou na Tangiiově straně, neboť dostal vše, o co požádal, ale cizí kánoe zřejmě měla stejnou pomoc, protože s Letícím oblakem držela krok. Kikamana se měla pomodlit k Whatuovi, bohu krupobití, aby druhé plavidlo zasypal kroupami, a k Tawhakimu, aby jeho kapitána srazil Uirou. Udělala to, ale ani jeden z bohů neodpověděl. Kikamana proto řekla Tangiiovi, že bohové rozhodli, že závod se má odehrát pouze mezi oběma muži -jím a Karikou - a že si bohové sázejí na výsledek, povzbuzují svého favorita, ale nezasáhnou.
"Závod?" řekl raiatejský král. "Tak ať je to závod!"
Tangiia využil vše, co se z mořeplaveckého umění naučil, aby pahi dal vyšší rychlost. Vlečné udice vytáhli na palubu. Napjali provazy, až bzučely. Stěžně se v silném větru ohýbaly jako bambusové stonky, vítr zpíval ve stezích a v plachtoví. Vysoké, prohnuté čeleny byly jako hladová ústa hltající vlny, jimž od

čelistí odletuje pěna.
Palubní chýše byly strženy a rozebrány. Náklad byl rozmístěn po celé plošině. Všichni, kteří nepracovali, dostali za úkol ležet, aby se snížil odpor vzduchu.
Raiatejské plavidlo začalo savajské kánoi postupně ujíždět, posouvat se před ni.
"Ha, ha!" vykřikl Tangiia. "Teď uvidíme, kdo má lepší loď, kdo je lepší kapitán!"
"Mění plachty," zvolal Seumas. "Zdá se, že za větší."
A skutečně, na druhém plavidle vztyčili velkou klepetovitou plachu na levoboku a nyní dělali totéž na pravoboku.
Navzdory tomu, jak byla plavidla velká, nyní přeskakovala vrcholky vln. Vypadalo to, jako by se téměř přestala dotýkat hladiny. Od přídí pahi odletovala pěna. Loď, tlačená větrem, se hnala se sykotem vpřed.
Královská palma byla ponechána vzadu, aby plula za nimi, jak to půjde. Obě závodící plavidla tančila vpředu a střídala se ve vedení.
Tangiia dosud nikdy takovou rychlostí neplul. Připadalo mu to, jako by se hnali k okraji světa. Měl pocit, že jinak než neštěstím to nemůže skončit. Kdyby přídí zavadili třeba jen o plovoucí kus dřeva, byla by to katastrofa. Jakýkoli malý předmět ve vodě, například kokosový ořech, by prorazil trup stejně jako vymrštěný kámen napjatý list banánovníku.
"Ostrov!" vykřikl Po do větru. "Na levoboku!"
A opravdu tam ostrov byl. Vystupoval z moře jako velká zelená velryba. Tangiia už z dálky poznal, že je to on, Dáleký ráj. Bujnou džunglí porostlému vnitrozemí vévodil hřeben hor. Podél ostrova, který měl tvar medúzy, se táhl korálový útes. Čím blíž k tomuto útesu připlouvali, tím lépe viděli, že na některých místech se přibližuje těsně k pobřeží, jinde se zase vzdaluje. Nikde však nevybíhal přímo do oceánu, jak to některé ostrovní útesy dělají. Měl krásnou, tyrkysovou lagunu posetou menšími ostrůvky. Vysoké tmavě zelené štíty zdobily načechrané obláčky.
Byl to dokonalý ostrov, ne příliš nízký jako některé atoly, bezbranné proti vlnám tsunami.
Ne příliš vysoký jako jiné, aby nepřitahoval příliš mnoho deště.
Dokonalý.
"To je můj ostrov," vykřikl Tangiia a zahrozil druhé kánoi pěstí. "Táhněte od mého ostrova!"
Muž, který stál na druhém plavidle u stěžně, zamával ve vzduchu zbraní. Tangiia pochopil, že to nemůže být nikdo jiný než slavný savajský kapitán Karika. Jeho pozoruhodné činy byly známy po celé Oceánii. Byl vynikajícím navigátorem a všechno nasvědčovalo tomu, že si pro hledání nového ostrova vybral stejný čas jako Tangiia, nebo k tomu byl vybídnut bohy. Pokud v tom měli prsty bohové, byla to krutá zábava, postavit dva takové muže proti sobě, když výhra, o niž šlo, byla tak důležitá.
Útes se přibližoval a obě lodě byly stále v jedné čáře. Ani jedna s překonáváním korálových zubů, které mohly kánoe rozpárat na kusy, nečekala na příznivou vlnu; prostě doufaly, že to vyjde a svezou se s hřebenem. A obě plavidla skutečně proklouzla přes útes bez poškození a rozjela se k mělčinám.
Jakmile se pláž přiblížila, plavidla musela ihned zpomalit.
Tangiia se rozběhl po palubě a skočil do vody. Za jásotu svých mužů a žen plaval mocnými tempy k pláži. Karika udělal totéž, rovněž povzbuzován svými lidmi. Jestli nebyl rozdíl mezi kánoemi, nebyl ani teď mezi muži, neboť dělali tempo za tempem, ale žádný na druhého nezískával, žádný neztrácel.
Tangiiovi praskaly plíce, svaly hlasitě protestovaly, on však bral hluboko ze zásob své výdrže, neboť věděl, že na jeho vítězství závisí všechno.
Oba plavci ve stejnou chvíli dosáhli na dno, prodrali se vodou a příbojem a současně vyběhli na vyhřátý písek ostrova.
Byl to mrtvý závod.
Oba padli na záda a zalapali po dechu, nasávali do sebe vzduch. Nad nimi kroužili divocí ptáci, jako by čekali, co se bude dít dál.
Jakmile jeho tělo načerpalo novou sílu, Tangiia vyskočil a prudkým pohybem vytáhl z opasku lei-o-mano se žraločími zuby.
Karika udělal totéž, když uviděl, že mu hrozí nebezpečí.
Obezřetně kolem sebe kroužili.
"Je to můj ostrov!" zavrčel Karika.

"Můj," řekl Tangiia. "Plavil jsem se příliš dlouho a daleko, než abych ti ho přenechal."
"Moji lidé jsou na cestě mnoho, mnoho měsíců."
"Moji lidé zápasili s živly, bojovali s netvory a vzdorovali bohům, aby se dostali až sem."
"Moji také," vykřikl Karika. "Po tom, jak dlouho trpěli, se teď nenechají vrátit zpátky na moře."
"Odpluj," řekl Tangiia a sekl po protivníkovi, "najdi si jiný ostrov."
"Toto je můj ostrov," vykřikl Karika, vyhnul se ráně a zaútočil na svého soupeře. "Ty si najdi jiný."
Venku na laguně se zatím strhávala šarvátka mezi oběma plavidly. Vzduchem létaly oštěpy. Bojovníci z Letícího oblaku nasedli do dlabaných kánoí a snažili se proniknout na palubu druhého plavidla. Podobně se zachovali někteří Karikovi bojovníci a snažili se najít způsob, jak vylézt na palubu Letícího oblaku.
Dva uchazeči o krále dosud nepojmenovaného ostrova po sobě bodali a sekali, snažili se najít mezeru v protivníkově obraně. Každý doufal, že Oro, bůh války, přeje pouze jemu.
Najednou se z potyčky na laguně ozval strašlivý výkřik. Tangiia rychle vzhlédl a spatřil Poa, jak stojí na palubě Letícího oblaku s oštěpem v hrudi. Hrot oštěpu pronikl hrudní kostí a vyšel mezi lopatkami.
Kapitán potopené Sopečně květiny zavrávoral, oči vytřeštěné bolestí a strachem, a na oštěp vytryskla krev.
"Tangiio," vykřikl. "Já-já -"
Po se dopotácel k okraji paluby a pak spadl po hlavě do vody. Násada oštěpu se zabodla do písku na dně laguny a tělo na ní zůstalo groteskně viset jako nějaká napíchnutá oběť.
Po byl mrtvý.
Tangiiu vyvedl Poův výkřik z míry natolik, že se přestal chránit.
Karika v tom okamžiku mohl zarazit svou dýku do protivníkova měkkého břicha a rozpárat je jako břicho ryby, ale z nějakého důvodu zadržel ruku a neudělal to.
Strašlivý výkřik, který ze sebe vyrazil umírající Po, zastavil veškerý boj na kánoích. Tangiia nechal ruku klesnout podél těla. Karika udělal totéž. Oba muži tam jen stáli a hleděli na tělo, kterým vlny kolébaly sem a tam.
Krev zbarvovala vodu v rozšiřujícím se kruhu. Jestli v laguně byli nějací žraloci, zanedlouho budou na místě. Tangiiou proběhl úlek. Jedna věc byla ztratit bojovníky v bitvě s nepřítelem, něco jiného bylo nechat je roztrhat na kusy vyhladovělými žraloky.
"Ven z vody!" zařval Tangiia na několik mužů a žen, kteří v boji skočili nebo spadli přes palubu. "Vylezte rychle na kánoe!"
"Rychle!" vykřikl Karika ve shodě s protivníkovými myšlenkami na nebezpečí.
Ti, kteří byli ve vodě, si uvědomili, co jim hrozí, a dohrabali se zpátky ke kánoím, kde jim pomohli na palubu ti, kteří tam již byli. Karikovi lidé pomáhali na palubu své lodi Tangiiovým lidem a totéž se dělo kolem Letícího oblaku. Zanedlouho již prořezávaly vodu kolem Poova těla ploutve. Kladivouni! Mrtvolu vytáhli na palubu také. Pak spustili na vodu dlabané kánoe a posádka a cestující se začali přepravovat na pláž.
Na pláži se oba tábory opět rozdělily a postavily se na píscích proti sobě. Někteří si z potyčky odnesli zranění. Jednomu z Tangiiových mužů krvácela rána na rameni. Další krvácel za uchem, kam ho udeřila palice. Mladá žena měla zlomené zápěstí. Podobná zranění byla mezi Karikovými lidmi.
Tangiia a Karika stáli v přední linii, zbraně stále vytažené.
"Co s tím uděláme?" zeptal se Tangiia, "nechci, aby další moji lidé zemřeli."
"Ani já si nepřeju, aby mezi mými lidmi byli další mrtví - vytrpěli již dost. Jednu kánoi jsme ztratili na oceánu - Magantu, Velký bílý žralok, prokousl trup a spolkl tři vylévače najednou."
"My jsme rovněž přišli o jednu pahi!" prohlásil Tangiia. "Moji lidé padli za oběť horečkám, krutému počasí, nepřátelskému jednání a střetům s netvory a démony."
"Moji rovněž."
Karika chvíli mlčel a pak řekl: "Tak tedy souboj, mezi námi dvěma. Ten, kdo zvítězí, si vezme ostrov a lidé poraženého odjedou. Dohodnuto?"
V tom okamžiku mezi oba muže vstoupila Kikamana. "To není nutné," řekla. "Ostrov je dost velký pro oba národy."
Tangiia zavrtěl hlavou. "Musí to být."

Seumas, s palicí patu v pravé ruce, křikl na krále Raiatejců: "Poslouchej svou velekněžku."
"Nepřísluší ti mluvit v takové chvíli," přerušil ho rozzlobeně Makka-te.
"Ne," odvětil Seumas, "ale stejně to dělám. Mám za sebou stejnou plavbu jako ty, a proto mám co říct k tomu, jak skončí. Toto je dobrý ostrov. Dohromady je nás málo, Raiatejců i Savajců. Může uživit nás a mnoho budoucích generací, aniž by někdo musel strádat. Já říkám, abys poslouchal Kikamanu."
"Ano," vykřikl Kieto.
"Ty mlč, kluku," utrhl se Makka-te. "O tom rozhoduje král, ne skřeti a chlapci."
"Proč se o ostrov nerozdělit?" řekla Kikamana. "Proč této zemi nevládnout společně?"
Tangiia se obrátil na Kaha, slepého znalce moře.
"Co říkáš ty, starý příteli?"
"Kikamana má pravdu," odpověděl Kaho a nastavil slepou tvář větru, "podle toho, jak voní, je ta země dost bohatá pro všechny."
V tu chvíli se rozezněl lasturový roh a bubny spustily ve válečném rytmu. Do laguny dorazila Královská palma s Manopou stojícím na palubě. Jeho válečníci byli plně vyzbrojeni a připraveni na boj. Orova socha, hrubě vytesaná během dlouhé plavby, byla přivázána ke stěžni. Manopa měl na sobě válečnou přilbu a válečný plášť ze žlutých a červených per, který se třepetal ve větru. Vypadal skutečně impozantně. Raiatejci teď byli ve výhodě, měli lepší pozici jak na pláži, tak na laguně. Již nebyl třeba souboj; Tangiiovy síly byly dvakrát početnější než Karikovy.
Tangiia se otočil, aby si protivníka dobře prohlédl; mladého muže jako on, v dobré kondici. Poznal, že dobrodružství na širém moři zformovala Karikův charakter přibližně stejně jako Tangiiův. Karika působil jako skromný muž, se silným smyslem pro čest. Před několika okamžiky mohl Tangiiu snadno zabít, když Po krále vyrušil ze soustředění, ale zadržel svou ruku. Tangiia si byl jist, že je mezi nimi dvěma mnoho podobností. Bylo dokonce možné, že by si mohli jeden druhého oblíbit.
"Jsem ochoten souhlasit s tím, aby se to zkusilo," pravil Tangiia. "Šest měsíců na to, abychom zjistili, jestli to jde."
Karika se na svého soupeře podíval a pomalu přikývl.
"Určitě bude lepší, když budeme oba žít o něco déle a užívat nějaký čas radostí tohoto krásného ostrova. Jsem ochoten souhlasit s šestiměsíční zkouškou, po níž, pokud se to neosvědčí, budeme losovat, a ten, který prohraje, si vezme své lidi a odpluje."
A tak se Savajci a Raiatejci dohodli, že si ostrov mezi sebou rozdělí, možná na půl roku a možná navždy. Ještě ten den večer spolu Karika a Tangiia pili kawu na pískách svého nového domova. Rozhovor trval dlouho. Bylo to užitečné setkání, neboť zjistili, že mají dost společného.
Když se Tangiia zeptal Kuly, co si o dohodě myslí, odpověděla: "Když dovedeš řešit takto důležité spory bez použití násilí, pak ses asi skutečně stal králem."

Poova sau kráčela po nachové stezce k místu, kde na něho čekal Milu. Po byl cestovatel, muž, jehož život byl propleten s životem oceánu, který byl historií obyvatel Oceánie. S jeho jménem bylo spojeno mnoho velkých skutků, mnoho plaveb, mnoho bouří. Byl hrdina. Milu lehce sklonil hlavu, když se k němu Po přiblížil, na znamení, že uznává jeho postavení.
Po gesto opětoval a pak se zahleděl za boha mrtvých, do království smrti. Bylo to pochmurné místo, ale nechyběla mu jistá velkolepost. Použití perleti na cesty, černé, lesklé obsidiánové stěny a černé vodopády padající do nekonečných propastí, z toho všeho vyzařovala hojnost. Nebylo to příjemné místo, ale tlumené světlo působilo upokojivě. Zářilo jako ty tmavě modré, matné lastury, které se dají najít v nejhlubších částech oceánu.
Po se navíc neměl čeho bát od Nanganangy, protože mu bezpečí zaručovaly tři manželky. Jelikož byly všechny tři naživu, bude na něho čekat jeho zemřelá matka, aby ho provedla ostrými skalami a bludištěm balvanů. V zemi Mrtvých mají hlavní slovo ženy se svou velkou moudrostí, hlubokou inteligencí a smyslem pro emoce. Je to místo, kde nekonečnost a věčnost splývají a dávají spoustu času na přemýšlení o hádankách světa. Muži jsou tam na nějaký čas ztraceni, než se vyrovnají se svými vnitřními pocity, na rozdíl od žen, které to dělaly celý život a jsou již na smrt připravené.
Na Poa bude čekat loď mrtvých, jejíž černá pera budou šeptat posvátné fangu.

Milu ustoupil, aby ho nechal projít, a Po vykročil.
Po na prahu zaváhal, otočil se k Miluovi a začal: "Je škoda - že jsi objevil tajemství života ve chvíli, kdy ti oštěp probodl hruď a poslal tě sem," dořekl Milu.
"Jak to víš?" zeptal se překvapeně Po. "Tak je to vždycky," povzdechl si Milu.

Ostrov byl skutečně místem, které stálo za dlouhou cestu.
Silný člověk jej mohl obejít za jediný den; měl však plochou, úrodnou nížinu, která se táhla hluboko do vnitrozemí a potom prudce stoupala k rozeklaným, avšak zeleným výšinám.
Poděkovali Tikimu, Maomaovi a všem ostatním bohům, kteří jim na dlouhé plavbě pomáhali, dokonce i Tangaroovi, jenž se nakonec nechal raiatejským králem usmířit.
Oddělené náklady hlíz, kořínků, odnoží a řízků ze všech tří kánoí byly převezeny na břeh a zasazeny. Byl to vůbec nejvzácnější majetek, jejž měli, neboť bude zajišťovat obyvatelům ostrova obživu v dalších desetiletích.
V laguně byly ryby a na korálech lastury, na ostrově žili prasata a psi - dokonce i všudypřítomné krysy tam byly, aby posloužily jako zdroj masa v časech hladomoru - ale ovoce a zelenina byly kultivovány v průběhu dlouhého období jejich historie.
Řízky a kořeny, které zasadili, jim dají zdraví a sílu, aby obstáli ve zkouškách, které jim bohové a nejistá budoucnost mohou postavit do cesty. Zbudovali posady pro zvířata, vyznačili půdu a rozdělili ji rovným dílem mezi všechny rodiny, svobodné muže a svobodné ženy. Postavili chýše pro prostý lid a domy pro královské rodiny. Vyřezali sloupky, zhotovili ahu pro oběti bohům, vystavěli chrámy s marae, z místního kamene vytesali bohy.
Po byl s náležitými obřady pohřben na svahu ostrova, s výhledem na lagunu. Obětovali na jeho počest slepice a vepře. Mnozí ho oplakávali a ze všech nejvíc Kieto, který ho považoval téměř za svého druhého otce.
Potom se naléhavě pustili do stavby kánoí váa a pu hoe. Obojí byla plavidla, která se používala pro rybolov v laguně a v blízkosti útesu, opatřená vahadly, s trupem ve tvaru písmene U, který pojmul dva až šest lidí - jednomu by se loď ovládala těžko. Trup takového plavidla byl vydlabán z jediného stromu s rovnými boky a svislým kmenem. Lehce zvýšená záď tvořila plošinku, z níž rybář nahazoval svoje sítě nebo udice.
Lidé začali pracovat rovněž na váa moru, větších vahadlových kánoích pro překonávání kratších úseků na širém moři. Toto plavidlo mělo vysoký stěžeň podpíraný bambusovými tyčemi a stěhem připevněným k zádi. Před vyplutím se vrcholek stěžně ozdobí kyticí z peří a listí, znamením míru pro ostatní mořeplavce. Na konci vratipně, volně připevněného k patě stěžně, byl chochol z dobře vlajících per, aby kormidelník snáze našel směr větru. K řízení plavidla se používalo obrovské pádlo nazývané hoe fa'atere.
Sedmého dne byli Tangiia a Karika slavnostně vyhlášeni prvními králi ostrova. Prvních šest měsíců měli vládnout společně, a pokud vše půjde dobře, měli v tom pokračovat, dokud jeden z nich nezemře. Aby byli králové chráněni jeden před druhým, bylo stanoveno, že po smrti obou králů se vlády ujme nejstarší syn toho, který zemře jako první. Aby svému rodu zajistili vládu, mohli zabít sebe samotné, ale nemohli toho dosáhnout zavražděním spoluvládce.
Pokud by nejstarší syn krále, jenž zemřel jako první, byl shledán nezpůsobilým v důsledku duševní choroby či nějakého jiného omezení, s nímž se narodil, nebo pokud by vládnout nechtěl, měla vybrat nového krále velekněžka z ostrovních paniců. Tento výběr měl být proveden zcela náhodně z nejzdatnějších a nejinteligentnějších kandidátů, kteří vze-jdou z několika testů uskutečněných pod dohledem kněží. To mělo ochránit životy nově narozených královských dětí před ambiciózními členy některé z vládnoucích rodin.
Tangiiův královský dům zatím nestál a král s Kulou přespávali v chýši stranou od chýší svých lidí. Nyní, když byl Tangiia prohlášen králem ostrova, byl tabu a musel dávat pozor, aby obyčejní lidé nedostali smrtelnou dávku jeho many.
Večer osmého dne ležel jako obvykle na své rohoži, unavený po celodenní práci, když si k němu tiše lehla Kula.
Dost ho to překvapilo. Od svatební noci na Tahiti spala na vlastní rohoži, v uctivé vzdálenosti od něho.

"Chceš, abych šel spát jinam?" zeptal se.
"Ne," zašeptala a stáhla si sukni. "Chci, abys mě chytil."
Vzal ji do náruče a zanedlouho se poprvé milovali. Tangiia si připadal jako ve snu, když se s ním jeho milovaná pohybovala, šeptala mu rozkoší do ucha a dávala mu všechno, co kdy od ženy chtěl. Když si navzájem udělali dobře, rozplakali se jeden druhému v náruči.
Časně ráno, než se probudili papoušci a začali se naparovat na svých stromových bidýlkách, se k ní Tangiia sklonil a řekl: "Proč teď?"
"Protože jsem slíbila svému otci, že se neodevzdám nikomu jinému než králi - a ty, můj pane, jsi byl král pouze jménem, zatímco teď jsi král, který má zemi a lid."
"Aha," řekl. "A proto ses mi odevzdala nyní?"
"Proto, a také proto, že jsem během plavby a při tvém střetu s Karikou zjistila, že jsi skutečně odvážný a čestný muž, schopný soucitu, něžný a milující, vybavený vším, co jsem u muže chtěla mít. Máš samozřejmě mnoho nedostatků..."
"Opravdu?" zamračil se.
"Ano," usmála se a přitiskla mu prst na rty, "ale já ti je odpouštím."
Chvíli byl zticha a pak se rozesmál. "Díky, a já odpouštím tobě." "Za co?" zeptala se šibalsky. "Za to, že jsi mě očarovala svou krásou." Společně se rozesmáli ve stejném okamžiku, kdy první papoušek začal vřískat na své sousedy a probudil zbytek světa.

2.

Tutapuovy válečné výpravy se neúčastnily žádné velice malé děti, pouze muži a ženy nad dvacet. Král své lidi upozornil, že děti, které se narodí cestou, budou hozeny přes palubu. Jenže v tak velkém množství lidí se vždycky najdou muži a ženy, kteří se do sebe zamilují a s naplněním své lásky nedokážou počkat. V důsledku toho již tři páry, ve kterých ženy otěhotněly, spustily uprostřed noci na vodu dlabanou kánoi a vydaly se napospas moři, odhodlány raději čelit riziku smrti než se dívat, jak je jejich narozené dítě hozeno žralokům.
Přesto Tutapu nebyl považován za špatného krále a dokonce ani za mimořádně krutého vládce. Mnozí králové by se vůbec neobtěžovali lidi varovat před důsledky jejich jednání a děti by zabili tak jako tak. Mnozí králové by si dali záležet na tom, aby na provinilce uspořádali štvanici a za krádež kánoe je potrestali. Tutapu byl prostě soustředěný na svůj cíl, posedlý touhou najít bratra a vypořádat se s ním. S každou překážkou, jakkoli malou, která se mu postavila do cesty k tomuto cíli, se bez milosti vypořádal. Děti byly rušivý prvek - vyžadovaly soustavnou pozornost - a Tutapu chtěl, aby se jeho lidé na dosažení cíle soustředili stejně usilovně jako on.
Na rozdíl od Tangiiy a Kariky, Tutapu žádnou ze svých lodí neztratil. V době, kdy ostatní dva čerství králové začínali budovat své nové království, se Tutapu plavil k ostrovu Savaii. Hlídka oznámila, že napravo od přídě zahlédla dlabanou kánoi se dvěma lidmi. Krátce nato v nich byl poznán poslední pár, který se v noci vytratil, patrně proto, že žena byla těhotná. Rychlé proudy asi odnesly lehčí plavidlo před flotilu, již však nyní pasáty zrychlily a ta loďku dostihla.
Když se tipairua k dlabané kánoi přiblížila, ukázalo se, že pár je na pokraji smrti. Od pohledu umírali žízní, neboť neměli dost místa, aby si do kánoe mohli naložit kokosové ořechy s mlékem nebo tykve s vodou.
"Máme je vylovit?" zeptal se kormidelník.
"Nezastavovat," nařídil Tutapu.
Když to zaslechla Dorcha, ozvala se: "Ale vždyť je skoro po nich - k žádnému ostrovu nedoplují."
"Na to měli myslet, když mi ukradli jednu z kánoí a vytratili se v noci jako zloději."
Dorcha se dívala, jak třicet tipairuí s černými plachtami nevšímavě proplouvá kolem kánoe, klouzající formací lodí dozadu. Ti, kteří byli na palubě, se na umírající pár raději nedívali. Vypadalo to, jako by na hladině byla jen plovoucí kláda, jíž je třeba se vyhnout, aby nedošlo ke srážce, ale není to nic, na co by se mělo civět.
Umírající žena poznala někoho příbuzného a slabě zvedla ruku nad boky kánoe, ale její bratranec mávání

ignoroval, neboť věděl, že jej sledují královy oči.
Pro Dorchu to byl velice trýznivý pohled, a přestože již byla svědkem několika necitelných rozhodnutí, toto ji naplnilo takovým odporem, že se neudržela.
"Musíme zastavit," řekla. "Takové věci se nedělají - v mé zemi se poutníkům, kteří se dostali do potíží, vždycky pomáhá. S každým, kdo odmítne pomoc pocestnému umírajícímu hladem nebo žízní, je přísně naloženo, když ne v tomto životě, tak v příštím."
Král Tutapu povytáhl obočí. "Chceš říct, že i král se zastaví, aby pomohl žebrákovi?"
"Ne, tak to nemyslím - a samozřejmě se najdou tlupy, jež okradou i mrtvolu, natož umírajícího - ale většina lidí chápe, jaký má smysl pomoci osobě v nesnázích. Příště to můžeš být ty."
Tutapu neoblomně zavrtěl hlavou. "To nejsou žádní cestovatelé, na které jsme náhodou narazili, to jsou lidé, kteří se vzepřeli mým příkazům. Není pravděpodobné, že bych se vytratil z vlastní tipairuy, takže mně se to stát nemůže. Jiný král by kánoi přejel a ty, kteří na ní jsou, by utopil."
"Možná by to bylo ohleduplnější," řekla Dorcha.
Tutapu založil ruce a chvíli se na ni díval. Potom nařídil svému signalistovi, aby poslal poslední tipairuu flotily zpátky k dlabané kánoi.
"Řekni kapitánovi, ať kánoi potopí."
"Chceš říct, aby ty dva nejdřív vzal na palubu, ne?" napověděla mu znepokojeně Dorcha.
"Ne," odpověděl Tutapu a upřel na Dorchu mrazivý pohled. "Chci, aby je utopil. Ty sama jsi řekla, že by to bylo lepší než nechat je zemřít žízní. Budiž. Ty jsi to způsobila a ty za to poneseš odpovědnost. Budou mít rychlou smrt, a nikdo ať neříká, že Tutapu není velkomyslný vladař, který neví, co je to soucit."
Dorchu taková krutost ohromila, ale nic dalšího neřekla, neboť věděla, že Tutapua stejně nezviklá. Byl to neoblomný muž, který svou misi chápal jako příliš důležitou, než aby se nechal jakkoli zdržovat neposlušnými poddanými. Pár mu způsobil škodu a ještě nyní ho odváděl od jeho cíle, proto o něm Neúnavný pronásledovatel nechtěl nic dalšího vědět. Rozhodli o své popravě té noci, kdy se pomilovali, aniž si dali pozor, a počali dítě.
A tak se stalo. Kánoe byla potopena. Pár se utopil.
A Dorcha měla pocit, že králi jeho jednání nemá nikdo za zlé. Bylo to tím, že královým skutkům se vzhledem k jeho téměř božskému postavení nedalo nic vyčítat? Nebo tito lidé jeho jednání skutečně schvalovali? Žila mezi těmito Oceánci již tak dlouho, a přesto je stále neznala.
A neznali ani oni ji, neboť nedlouho poté za ní král přišel a zeptal se jí na kurs, který udržují, a na to, zda je podle její pomůcky z bambusu a lastur správný. Z jeho chování bylo naprosto zřejmé, že očekává, že na popravu již úplně zapomněla. Zjevně se domníval, že to, co se mezi nimi odehrálo, byl drobný spor, který prohrála, a tím byla celá malichernost sprovozena ze světa; že proti sobě nadále nic nemají.
Jenže Dorcha byla stále zděšena z toho, co se stalo, a nedokázala si představit, že by vztahy mezi ní a králem někdy mohly být stejné jako dřív. Viděla lidské oběti podstoupené ochotnými mladými muži a ženami, byla svědkem přísných trestů vyměřených provinilcům za jejich přečiny, zažila rozsudky, které považovala za pochybené, ale brala to všechno jako součást kultury, na niž nemá žádný vliv.
Ale Tutapua by stálo tak málo, aby umírající pár vzal na palubu některé ze svých lodí. Byl by to projev ušlechtilého srdce a mysli. Kdyby to udělal, vážila by si ho jako znamenitého, čestného muže.
Takto jím pohrdala.
Přesto byla s tímto citem osamocena.
Ani Elo by proti králi nic neřekla.

Tutapuova flotila dorazila k Savaii, kde se dozvěděla, že Tangiia se vydal hledat ostrov, po němž pátrá rovněž savajský mořeplavec Karika. Jeden rybář zahlédl Tangiiovy pahi a vrátil se na Savaii se zprávou, že o dotyčný ostrov se bude bojovat. Oba mořeplavci věděli, kterým směrem ostrov leží, šlo pouze o to, kdo k němu dorazí jako první a zda jej tento král dokáže ubránit před invazí.
"Nedovol, aby zemřel jinou rukou," vykřikl hlasitě Tutapu na Tangarou. "Moje zbraň mu musí vzít život. Mně náleží spravedlivá pomsta za to, že mému království ukradl naději. Jestli má být zabit, určitě bude lepší, když to udělá jeho bratr, jenž ho kdysi miloval, jenž vedle něho výrost v muže a jenž obrátil ruku proti své krvi až tehdy, když bylo ohroženo království.

Ty víš, že bratři musejí být obětováni pro království, že příbuzenství musí jít stranou, když jde o královský majestát, že zloději a lupiči musejí být povoláni k zodpovědnosti za své činy bez ohledu na to, že je k žalobcům vážou rodinná pouta. Schovej jeho hlavu pro mou palici a jeho srdce pro mou dýku, ať může zemřít rukou toho, kdo ho miloval, a ne nějakého nepřítele, který jím pohrdá. Dopřej mi to, Velký mořský bože!"
Doršiny city ke králi Tutapuovi byly zmatené a rozpolcené. Obdivovala ho a zároveň jím pohrdala. Byl skvělý kapitán a navigátor a možná ještě lepší král, avšak jeho velikost ovládaly malicherné obavy a žárlivosti a jeho zájmy byly motivovány sobeckými sny. Chtěl, aby on a jeho ostrovy byli dokonalí, a když takovou bezchybnost nenašel, začal hledat někoho, kdo za to může. A oči mu padly na jeho jediného bratra.
Jak si smutně uvědomila, chyběl mu rovněž soucit. Měl v sobě chlad, který v jeho srdci neponechával místo pro milosrdnost. Okamžitý zisk, který ho přibližoval k cíli, byl důležitější než životy několika desítek prostých lidí. Ve své cílevědomosti nehleděl na nic než na vlastní zájmy.
Přesto Tutapu nebyl o správnosti svého počínání tak zcela přesvědčen, jeho emoce si odporovaly. Dorcha viděla, jaká muka Tutapu prožívá, když je nyní svému bratrovi den za dnem blíž. Poznala, že král Raiatey a Borabory k Tangiiovi cítí bratrskou lásku, avšak je okolnostmi nucen ho uštvat a zabít, aby jeho mysl měla klid. Tutapu cítil, že dokud bude Tangiia naživu, nebude ve svém království nikdy bezpečný; cítil, že jednoho dne by Tangiia proti němu mohl vyslat expediční flotilu a připravit jej o raiatejský ráj.
"Ukradl mi jednoho z bohů," opakoval stále Tutapu, když cítil potřebu štvanici ospravedlnit.
"A budoucí nevěstu," připomněla mu tiše Dorcha.
"Ano," přisvědčil duchem nepřítomně, "a Kulu."
Flotila se hnala oceánem ve směru Hauviai na větrné růžici. Maomao zůstával za nimi, jako by jim pomáhal dosáhnout cíle. Žádné další odbočky k neobyčejným ostrovům se nekonaly. Vypadalo to, jako by i bohové soustředili všechno své úsilí jen na to, aby oba bratry svedli k zápasu na život a smrt.
Jednou ráno Dorchu probudil křik hlídky, která všem na doslech oznamovala spatření země.
Podívala se směrem, kterým hlídka ukazovala, a spatřila v dálce tmavou, hrbatou velrybu.
"Ostrov," hlesla Dorcha, jež se najednou musela vyrovnat s vlastními důvody, které ji k této cestě přiměly. "A na něm je Seumas."
"Přijela jsi mu něco udělat, Dorcho?" zeptala se Elo. "Přijela jsi mu připomenout, co ti udělal?"
"Každou chvíli měním názor," odpověděla zmatená Keltka. "Duch mého manžela mi říká jedno a srdce mi říká něco jiného."
"Tak proč jsi přijela? Proč ses přidala ke králově výpravě?"
"Nevím," odsekla zlostně Dorcha.
"Promiň, Dorcho. Už se tě nebudu ptát."
Dorcha, která již litovala, jak se na dívku utrhla, se otočila a přivinula si její hlavu na hruď.
"Ty mi taky promiň, Elo. Kdo ví, proč jsem vlastně přijela? Z temných důvodů, anebo z dobrých důvodů? Je to směs obojího? Nebo jsem se přišla se Seumasem usmířit?"
"To by bylo nejlepší," řekla na svůj věk moudře Elo.

DESÁTÁ ČÁST

~ Nový ráj ~

1.

Hlídky na hoře zpozorovaly na obzoru třicet tipairuí s černými plachtami.
Zpráva byla co nejrychleji doručena oběma králům, sedícím v marae nového chrámu, budovaného pro Rangiho, Hine a Papu. Jeden takový chrám byl již vystavěn pro Maomaa a Tangarou. Další měl být pro Taneho a Ronga. Samotná hora, z níž vyrůstala skalní jehla, byla zcela vyhrazena pro Io, "Starce", Otce bohů. Menší místa měla být zasvěcena Raovi, Hau Naringimu, Kuku Lau a Uovi. Ani jeden král necítil v takto rané fázi své vlády na novém rajském ostrově potřebu vybudovat chrám Orovi.
Králové, nižší náčelníci, kněží a jejich družiny se shromáždili na marae před Tangiiovým domem, v doslechu Kuly, která připravovala plátno z tapového lýka k barvení, ale stejně jako všichni ostatní přestala pracovat a zaposlouchala se.
"Flotila nájezdníků?" řekl Karika. "Ale kdo to je?"
Odpověděla Kikamana.
"Je to Tangiiův bratr. Na hlavním stěžni vedoucí tipairuy vlaje jeho korouhev z peří. Sledoval nás z Raiatey až sem. Varovala jsem před jeho příchodem. Mé sny byly plné stínů bojovníků."
Tangiia si povzdechl. "A je to skutečně Tutapu?"
Kikamana nic dalšího neřekla. Věděla, že to byla jen řečnická otázka.
"Třicet lodí," řekl Karika. "Jestli jsou plné, znamená to, že máme proti sobě tři tisíce bojovníků."
"Ne my," pravil Tangiia a položil dlaň na Karikovu paži, "tam na moři je můj bratr. Je to moje válka, ne vaše."
Karika ruku svého spolukrále stiskl.
"Vládneme tomuto ostrovu společně - každá hrozba jeho míru je hrozbou pro nás oba - teď jsem tvůj bratr já. Budeme bojovat bok po boku. Moji bojovníci jsou tvoji bojovníci - všechno jsou to naši lidé. Ani já bych od tebe nic menšího nečekal."
Tangiia si povzdechl. "Tutapuovi muži zpustoší celý ostrov. Jako válečník má pověst, že poraženého nepřítele zmasakruje. Kdysi jsem ho miloval, ale odcizil se mi. Také si myslím, že je lepší bojovník než já."
"Jestli zemřeme, zemřeme spolu," nedal se zviklat Karika.
Tangiia přikývl. "V tom případě připrav svoje muže na válku - utkáme se s Tutapuem na pláži. Budeme ve výhodě, neboť můžeme jeho bojovníky napadnout, až se budou snažit seskákat z kánoí do příboje. Manopo, Seumasi, vy povedete jednu polovinu mých bojovníků, Makka-te a Kikamana druhou."
"A kde budeš ty?" zeptal se Seumas.
"Já budu samozřejmě ve vašem čele, ale chci mít volnost, abych se mohl soustředit na osobní souboj s bratrem. Jakmile jeden z nás zemře, bitva skončí. Kariko, předpokládám, že svoje bojovníky zapojíš do bitvy tak, jak to nejlépe umíš."
"Mohou jít do boje pod tvými veliteli. Já budu bojovat po tvém boku, abych zajistil, že tvůj souboj s bratrem bude čestný. Určitě bude mít osobní stráž."
Tangiia přikývl. "Ano, to jistě bude. Takže, kde jsou velitelé? Manopa? Támhle, dobře - a Seumas také. Samozřejmě Kikamana... kde je Makka-te?"
V tom okamžiku Makka-teho přitáhli dva mladí kněží přes nádvoří. Ruce a nohy měl svázané a vypadal mrzutě a vzdorně.
"Co to má znamenat?" vykřikl mladý král.
"Strážní ho chytili, když dával znamení nepřátelské flotile," řekl jeden z kněží. "Jelikož strážní se ho jako prostí lidé nemohli dotknout, poslali pro nás."
Tangiia na Makka-teho nevěřícně zíral. "Ty - ty jsi zrádce?" řekl tiše.
Makka-te pohlédl králi do tváře a posměšně se ušklíbl. "Zrádce koho? Vždycky jsem zůstal věrný tvému bratrovi. Když jsem se k tvé výpravě připojil, v srdci jsem věděl, že tě nikdy nenechá na pokoji. Nemohl to udělat. Dokud jsi naživu, nikdy by se necítil bezpečný. A teď tě, mou zásluhou, znovu dostihl."
"Vypouštěl ptáky, aby Tutapuovi ukázal cestu," vykřikl jeden kněz. "Na Tahiti nechal značku na skále, aby ukázal směr na větrné růžici. Všude, kde jsme byli, nechal znamení, podle nichž nás Tutapu mohl sledovat."
Tangiia přecházel před Makka-tem sem a tam. Každou chvíli se zastavil a zahleděl se na něho. Nakonec

řekl: "Vidíš do budoucnosti, kněži?"
Makka-te se neradostně usmál a přikývl. "Vidím, jak opékáš na rožni toho, kdo by byl tvým nevlastním bratrem, kdyby jeho matka nebyla královou konkubínou."
"Myslíš, že bych tě měl upéct?"
"Myslím, že to uděláš."
Tangiia zavrtěl hlavou. "Odveďte ho na břeh," obrátil se na Makka-teho věznitele, "rozvažte ho a potom ho hoďte do vody. Dokáže doplavat k bratrovým kánoím. Už ho nechci vidět."
Ostatní kněží byli ohromeni. "Ty ho nepopravíš?"
"Ne," odpověděl král. "Toto setkání mezi bratrem a mnou bylo nevyhnutelné, muselo k němu dojít. Makka-te pomohl tomu, aby k němu došlo spíš dříve než později. Vybral si, na které straně v tomto boji bude, tak ho k ní nechte jít."
Makka-te se tvářil nechápavě, viditelně očekával nějakou lest. Chtěl ho Tangiia srazit, až ho budou odvádět? Obsahovala jeho slova nějakou tajnou šifru, která kněžím sdělovala, že mu mají cestou na pláž podříznout hrdlo? Nezdálo se být možné, že by ho Tangiia nechal odejít, doznaného zrádce, zvěda ze svého středu.
"A teď se již musíme vyzbrojit pro boj," zvolal Tangiia a rázně vykročil. "Zatrub na válečnou lasturu," nařídil jednomu knězi. "Ustrojím se do boje. Kikamano, připrav marae pro oběti bohům. V situaci, kdy začínáme žít na tomto ostrově a stavy chovaných zvířat jsou nízké, si sotva můžeme dovolit nějaká zvířata porážet, ale musíme se bohům připomenout."
V tom okamžiku přiběhl posel a padl králi Tangiiovi k nohám.
"Králi Tangiio," vykřikl muž, "tvoje žena -"
"Co je s mou ženou?" otočil se k němu prudce Tangiia.
"Od - odplavala s Makka-tem k tipairui v zátoce. Odešla za tvým bratrem."
Tangiia se rychle otočil, ale místo, kde předtím seděla Kula a míchala barviva, bylo prázdné.
Vyrazil ze sebe dlouhý zmučený výkřik.

Kula byla lepší plavec než muž ve středních letech, a tak dorazila k tipairui dřív než Makka-te. Když vylezla na palubu, crčela z ní voda. Mokré vlasy měla přilepené k temeni hlavy. Kapičky vody, které jí ulpěly na ňadrech, se v jasných slunečních paprscích leskly barvami. Její snědá kůže byla hladká a čistá. Byla skutečně krásná.
Postavila se před krále Tutapua, ustrojeného a vyzbrojeného do války.
"Nemusíš bojovat," řekla. "Přišla jsem za tebou."
Král Tutapu na ženu před sebou upřeně, nechápavě zíral. Až potom ji poznal a jeho výraz se změnil.
"Kula," řekl. "Odpusť - neviděl jsem tě už tolik let - od chvíle, co mi tě můj otec přivedl ukázat, když ti bylo čtrnáct."
Vytáhli na palubu Makka-teho. Král Tutapu ihned odešel za ním. "Ty ses jim prozradil? Říkal jsem ti, abys mezi nimi zůstal."
"Odhalili mě," přiznal Makka-te, lapající po dechu. "Neprozradil jsem se - přišli na mě."
"Kolik jich je?"
"Bojovníků? Méně než tři stovky, ale mnohé ženy jsou připraveny bojovat také."
"Tři sta?" zamračil se Tutapu.
"Tangiia si našel spojence. Savajce Kariku. Vládnou ostrovu společně."
"A Karika je připraven bojovat s ním?"
"Jsou si bližší než bratři," poznamenal štiplavě Makka-te.
Kula přiběhla k nim a objala vysokému, svalnatému králi kolena.
"Nemusíš bojovat, jsem tady. Budu tvou ženou -"
Makka-te se ušklíbl. "Je již Tangiiovou ženou. Vzali se na Tahiti. Od té doby spí na jeho rohoži a již dávno není panna."
Tutapu, který přecházel po palubě, pokrčil rameny. "A co je mi do panen? Dělá z nich zkušenost horší nebo lepší milenky? Pro muže, kteří mají silné, zdravé chutě, jsou panny strašné manželky. Když budu chtít pannu, můžu ji mít, kdykoli se mi zamane. Jsem král. Otec mi slíbil za manželku Kulu. Proto bude

mou manželkou."
Kula triumfálně plivla Makka-temu pod nohy a vykřikla úlevou.
"Tak proč hned neodplujeme - zpět na Raiateu a Boraboru? Nech Tangiiovi jeho ostrov," zvolala.
Tutapu se otočil a podíval se na ni. Ragnu na Kulu hleděl s viditelnou zvědavostí vepsanou do tváře. Také Dorcha, jež byla opodál, scéně se zaujetím přihlížela. Všichni přítomní kromě Kuly a možná Makka-teho věděli předem, jak král odpoví.
"Má ještě boha, kterého mi ukradl," prohlásil král.
Kula zamrkala a potom zavrtěla hlavou. "Ale to je jenom socha - nižší bůh, který má sotva nějaký význam."
"Okradl mě o Naději," vykřikl hlasitě král. "Můj bratr mi vzal radost. Jak mohu žít bez naděje?"
"Ale to je jistě jen takový pocit," řekla Kula, která se mezitím postavila, "něco v tobě. Je to všechno jenom v hlavě. Můžeš si nechat vyřezat jiného boha naděje. Tane je s námi všemi v mnoha podobách - nebo ne, knězi?" obrátila se na Ragnua.
Tutapu však nenechal svého vrchního kahunu odpovědět.
"Tangiia musí zemřít," řekl král. "Musím zahladit urážku, kterou svou krádeží způsobil. Jak jinak může být posvátné očištěno než krví? Musí se to stát."
"Proč potom jsem za tebou přišla?" zanaříkala zmatkem zmítaná královna ostrova. "Bude se trápit, že mě ztratil. Bude ho trýznit, že jsem odešla."
Tutapu povytáhl obočí. "A tobě na tom záleží?"
"Já ho miluju," vykřikla Kula. "Měla bych být po jeho boku. Přišla jsem za tebou, protože to byla moje povinnost. Přišla jsem zabránit krveprolití."
"Pak jsi hloupá," utrhl se na ni Tutapu.
Kula se otočila a zhroutila se do Doršiny náruče. Dorcha ji držela a hladila ji po čele.
"Boji nemůže zabránit už nic," řekla tiše a soucitně Keltka. "Tutapu je rozhodnutý."
Dorcha mohla použít slovo "posedlý", neboť by situaci vyjadřovalo přesněji.
Král si pak přestal Kuly všímat a vyložil své bojové plány. "Ragnu, připrav se na útok! Zdá se, že bratr se chystá na útok na suché zemi, neboť nevyplul se svými pahi. To mu slouží ke cti. Tři pahi proti třiceti tipairuím dávají chabé vyhlídky pro námořní bitvu. Bude proti nám mít větši naději, když budeme zápasit s příbojem, abychom se dostali na pláž."
"Neměli bychom v takovém případě počkat?" zeptal se Ragnu. "Nakonec za námi bude muset vyjet, když zjistí, že na ostrov nehodláme zaútočit. Můžeme bránit v rybolovu. Bez ryb nakonec nebudou mít co jíst."
"Nemohu tak dlouho čekat. Ztratíme víc mužů, ale přesto máme na své straně výraznou převahu. Já povedu pět tipairuí na mělčinu jako čelní útok. To by mělo do toho úseku soustředit všechny Tangiiovy síly. Ty potom povedeš pravé a Hioiutu levé křídlo, každé po deseti tipairuích. Pět tipairuí zůstane za útesem jako zadní voj a také proto, aby nepřátelům zabránily uprchnout na lodích. S útokem po křídlech počkáte na signál od mého bubeníka."
"Jaký to bude signál?" zeptal se Ragnu. "Sedm rychlých úderů do bubnu."

Tangiiovi muži byli rozestaveni do půlkruhu podél celé zátoky. Přinesli oběti velkému bohu války Orovi jako žádost, aby bojoval na straně ostrovanů. Nikdo na pláži si však nedělal velké naděje, že by se válečný bůh do jejich řad postavil, neboť Oro byl coby bůh války obvykle přítelem silných a nepřítelem slabých. Tutapu určitě přinášel stejné oběti a žádal o stejnou podporu. Zdálo se pravděpodobné, že vzhledem k jeho vášni pro smrt a zkázu se Oro přikloní na tu stranu, která má větší naději zvítězit. Přesto byly všude do písku zasazeny Orovy totemy, knězi chodili s Orovými holemi, do nichž byly vyřezány tváře, a nosili nad hlavami Orovy modly zhotovené z peří. Zpívali bojové písně v rytmu dupání nohou do tvrdé země. Hlasy byly plné naděje, ale vzhledem k tak děsivému nepoměru sil z nich zaznával také strach.

Oro, velký bože války, dej nám sílu!
Nepřítele ať stráví obrovský oheň,

do něhož ty, velký bože války, naházíš zlé démony,
které jsi přemohl, aby dýmali a spalovali.

Oro, velký bože války, ať tvé tři dcery,
Sekerooká, Hlavožravá a Uprchlá před stovkou kamenů,
jsou v nadcházejícím boji s námi.
Ať naše nepřátele kosí po tisících.

Oro, velký bože války, pošli svého syna,
Věrného přítele, aby nám dodával odvahu.
Oro, velký bože války, přijď ty sám
a zabij tolik našich nepřátel, kolik budeš chtít!

Píseň se nesla přes písky.
Na tipairuích zpívali podobné popěvky.
Tangiia byl ztrápený žalem. Manželka ho opustila a odešla k nepříteli. Lhala mu, když mu říkala, že ho miluje. Slíbil si, že jestli bitvu přežije, podřízne jí hrdlo v prvním okamžiku, kdy ji spatří, aby jej svým lživým jazykem nemohla znovu ošálit. Nezasloužila si slitování. Byla horší než zrádce v jeho táboře.
Karika stál po jeho pravém boku, ještě nedávno cizí člověk a nyní přítel, který byl ochoten za něho zemřít. Karika byl vyzbrojen palicí patu a drtičem kánoí - velkým kamenem sopečného původu ovázaným pleteným provazem, který se používal k rozbíjení trupů kánoí. Drtič kánoí mohl být rovněž strašlivou zbraní v boji zblízka. Byl těžký a chvíli trvalo ho roztočit, ale potom nadělal kaši z každé nepřátelské hlavy, kterou na své obloukové dráze potkal.
Po Tangiiově levici byl Seumas s podivnou zbraní v ruce - dřevěnou tyčí zohnutou do oblouku a staženou kusem pleteného provazu, aby se nemohla narovnat. Na tento provaz Seumas nasadil mrňavý oštěp z tenkého bambusu, dlouhý jako jeho paže. Na tom konci, kde byl nasazen, byl opatřen peřím, zatímco druhý konec zatěžoval ostrý obsidiánový hrot. Seumas předvedl, že může oštěpem, jemuž říkal "šíp", vystřelit na velkou dálku, když natáhne zbraň, které říkal "luk". Řekl Tangiiovi, že tuto zbraň nechtěl Oceáncům ukázat, ale když je přesila proti Tangiiovi tak velká, musí ji použít.
Na zádech měl Seumas své dudy.
Dirk byl u jeho nohou.
V polovině zátoky na Seumasově křídle byl Manopa, pevná, neotřesitelná, impozantní postava v řadách bojovníků.
Kikamana v dlouhém rozevlátém plášti z peří a listů byla na druhém křídle, doprovázena oddílem třiceti panen, silných dívek s pružnými údy. Kikamana čarovala, obklopovala se ochrannými kouzly a posílala na nepřátele neviditelné šipky nevolnosti a nemocí. Vyzývala víly i démony, aby se k bitvě připojili.
Byla tam i vysoká, štíhlá Kluk-holka. Ve vlasech měla lastury, její potrhané stuhy vlály ve větru. V pravé ruce držela smrtící prak. V levé měla talisman pro štěstí, tlapku štěněte na krátkém klacíku. Měla dnes na svém oděvu jedovaté květy, jednak pro jejich moc a jednak pro jejich zlověstnou krásu, aby do nepřátel, jimž se postaví, zasely strach. Věděla, že pokud se jí podaří podívat se nepříteli do očí, dokáže z něho do konce bitvy udělat nevědomého stoupence.
Tangiia přelétl pevným pohledem řadu bojovníků po obou stranách. Byli barevní a vypadali bojovně. Tetované svaly jim na slunci hrály, tváře, pokřivené a šeredné, věštily kruté úmysly. Tančili válečné tance, pleskáním do stehen a vystrkováním jazyků provokovali nepřítele. Válečné přilby náčelníků se třepetaly ve větru. Zdálo se, že všichni jdou do boje plni odhodlání, nebojácní, nezdolní.
On však věděl, že ve skutečnosti jsou jeho lidé prázdní a panuje mezi nimi přesvědčení, že všichni zemřou.
"Pojďte!" zavolal na ně. "Buďte stateční! Jste dobří válečníci, dobří bojovníci a bojovnice. Musíte si věřit, stejně jako vám věřím já. Vím, že dnes zvítězíte a silný nepřítel padne jako podťaté květiny."
Odpovědí mu byl nejednotný jásot, prázdný a bez ducha.
V tu chvíli se ozvala hlídka z vrcholku palmy.

"Někdo připlouvá v kánoi váa motu - jsou to dva lidé. Právě překonávají útes. Myslím, že je to Kupe. Kupe k nám přijíždí!"
Tangiia se zadíval na místo, kam hlídka ukazovala, a skutečně - byl to Kupe, stál u stěžně, zatímco další, drobnější muž kormidloval. Kupe zamával. Přehnal se ve své malé kánoi kolem Tutapuovy flotily tipairuí a namířil si to přes lagunu. Když se váa motu přiblížila k pláži, druhého muže zakryla vratipeň a plachta, a když pak Kupe plachtu spustil, nebylo jej nikde vidět. Jediné, co se o něm dalo říct, bylo to, že byl drobné postavy a měl dlouhou bederní zástěrku.
Kupe vyskočil z kánoe na pláž.
Všichni bojovníci shromáždění podél celého pobřeží propukli v mohutný jásot. Kupe připlul! Kupe, slavný mořeplavec a válečník, jenž zabil obří chobotnici, přijel pomoci obyvatelům nového ostrova v boji s tyranem.
Tangiia přiběhl a přivítal se s Kupem vzájemným třením nosů.
"Příteli," řekl král, Jak jsi poznal, kam máš jet?"
Kupe se usmál. "Ty jsi neviděl mého společníka?"
"Viděl, ale nepoznal jsem ho - kdo to byl?"
Kupe roztáhl ústa do ještě širšího úsměvu a vykřikl, aby ho slyšeli všichni: "To byl Maui, který přišel z náruče Hine-nui-te-po, velké bohyně noci a smrti, aby vás, bojovníky, naplnil udatností a odvahou. Maui je v nadcházejícím boji s vámi! Dovedl mou kánoi k těmto břehům, aby tě podpořil proti tvému bratrovi. Tutapu sem neměl jezdit."
Zpráva se mezi bojovníky rychle rozkřikla - Maui je s nimi. Neměli sice ve svých řadách Ora, ale šprýmař Maui, vynalézavý Maui, Maui, jenž přelstil Te-Tunu a jeho přátele, byl dnes s nimi, Maui, jenž zkrotil slunce, Maui, jenž přinesl přátelský oheň, Maui, jenž vylovil ostrovy. Srdce jim překypovala odvahou, ruce jim sílily. Narovnali se v ramenou a postavili se vzpřímeně.
"Maui je s námi!" rozlehl se výkřik. "Den je náš!"
Kupe, starší, ale stále silný, zvedl oštěp a zaujal místo mezi Tangiiou a Seumasem.
"Kde je můj přítel Po?" rozhlédl se po řadě bojovníků. "Doufal jsem, že se s ním před bitvou setkám."
"Není tu," řekl Seumas. "Byl zabit v šarvátce."
"Kým?"
"Těmi, kteří jsou dnes našimi přáteli."
Kupe moudře pokýval hlavou. "Když je to tak, budu pro něho truchlit, ale mstít ho nebudu."

Ve stejnou chvíli, kdy se oblohou přihnala temná mračna jako hejno vran, se eskadra pěti tipairuí oddělila od flotily a vyrazila vpřed. Na přídích byly vyřezávané sochy Ora s rozšklebenými ústy, která odhalovala špičaté zuby, a očima schovanýma pod hustým obočím. Z totemů na palubách vlály korouhve, válečníci zpívali písně o smrti, král Tutapu volal po vítězství.
Tangiia, který usoudil, že bratr se rozhodl vytvořit předmostí, svolal svoje bojovníky k sobě. Eskadra tupairuí se s využitím vln řítila k písčinám. Když dorazily na mělčinu, Tutapu a jeho bojovníci vyskákali z kánoí a začali se brodit příbojem, aby se utkali s Tangiiovými válečníky. Na Tutapuovy muže však zaútočily žahavé medúzy, poslané nějakým neznámým bohem, a jejich zteč na pláž zbrzdily.
Bubeník ponechaný na palubě dostal za úkol dát znamení sedmi rychlými údery do bubnu, jakmile začne boj. Jenomže Ua, bůh deště, v tom okamžiku spustil potopu. Lingadua, jednoruký bůh bubnů, nezapomněl na incident, který považoval za urážku od krále Tutapua z Raiatey a Borabory, a právě on přesvědčil Ua, aby na ostrov seslal vodní příval.
Promočenou kůži bubnu utlumil liják, zvuk nedoletí daleko a Ragnu, jenž vedl zbytek flotily, sedm úderů neslyšel. Hau Maringi sestoupil zahalen mlžným pláštěm, aby Tutapuovy bojovníky skryl, dokud nevytvoří předmostí, jenomže Uaův déšť mlhu zahnal, rozptýlil ji.
Když se Tutapu ohlédl temným lijákem zpět, Kuku Lau, bohyně přeludů, se postarala o to, aby viděl siluety svých lodí blížících se k Tangiiovým křídlům. Domníval se, že bitva probíhá podle jeho plánu.
Moko, Ještěrčí bůh, jenž viděl, že zásahy bohů jsou nevyvážené, přišel Tutapuovi na pomoc. Seslal z úbočí hory velké ještěrky, aby se Tangiiovým bojovníkům zapletly do nohou. Avšak lidé krále Tangiiy, kteří se boje přímo neúčastnili - starci, ženy a malé děti - rychle přiběhli, začali ještěrky za ocasy tahat z

tlačenice a házet je zpátky do pralesa.
Velcí bohové - Tangaroa a Maomao - se do vlastní bitvy nezapojili. Jejich vzájemné rozmíšky byly ve stadiu příměří a lidské záležitosti měly vedle jejich majestátu jen podružný význam.
Přestalo pršet. Ra vyklouzl zpoza mraku a zalil den jasem.
Tangiiovi muži, nerozptylováni žádným útokem na křídla, se prudce vrhli na Tutapuovy jednotky vystupující z příboje. Útočníci začali padat, jak se na sebe mačkali, tísněni žahavými medúzami. Zoufale se snažili probít se od lodí na pobřeží. Vzduch se naplnil výkřiky umírajících a zraněných.
Dakuwanga proplouval éterem nad ostrovem a hladově hltal sau mrtvých opouštějící svá těla, vytrhával kusy z duší padlých bojovníků, jako by to byly mršiny. Než den skončí, Žraločí bůh bude nafouklý jídlem. Válka byla pro nenasytného Dukawangu obdobím, kdy byl nejspokojenější; obdobím, kdy se mohl přecpat vydatnými dušemi.
Kupe a Karika bojovali každý z jedné strany Tangiiy, jenž se probíjel k svému nevlastnímu bratrovi, obklopenému veterány.
Jeden z Tutapuových kopiníků, který se nezraněný dostal na pláž, se rozběhl po písku a chystal se mrštit oštěp po králi Tangiiovi, když jej do hrudi zasáhl šíp a srazil ho na kolena. Lučištník Seumas vysílal své střely mezi nepřátele, kteří podléhali panice, poněvadž nechápali, odkud se ty malé oštěpy berou. S toulcem plným šípů si Seumas mohl vybírat cíle a chránit jednotlivce na své straně, aniž se musel plést do vřavy zápasících bojovníků.
Když mu šípy došly, Seumas sundal z ramen dudy a spustil válečnou melodii. Jeho lidé již přivykli strašlivému kvílení, které poprvé zaslechli z ostrova obřího ptáka. Znělo to jako vřískot boha, který zešílel. Tutapuovi muži znovu propadli panice, poněvadž usoudili, že na Tangiiově straně proti nim bojují nadpřirozené bytosti.
Zpráva se mezi útočníky rychle rozkřikla - kromě smrtelníků je třeba porazit také démony - a nájezdníky zachvátil strach.
Jeden bojovník z Tutapuova vojska, šílený tím hlukem, se rozběhl na Seumase s roztočenou čedičovou sekerou v zoufalém pokusu učinit přítrž zvuku, který mu tak mátl mozek. Když byl od Pikta na vzdálenost paže a jeho sekera svištěla vzduchem, skočil na něho Dirk. Muž ztuhl hrůzou, když mu pes s šílenstvím v očích zaťal zuby do boku, zůstal tam viset, a přitom se kroutil a točil jako žralok zahryznutý do břicha velryby.
Muž upadl na zem, kde jej omráčilo kopnutí Seumasovy nohy. Piktský válečník se ani neodmlčel, aby se nadechl, a hrál dál.
Slavný a skvělý Kupe se zjevem a vystupováním boha, naprosto neohrožený bojovník, na svém místě na pláži mával otcovou palicí z velrybí kosti s tak klidnou a nevzrušenou krutostí, že se k němu po chvíli žádný nepřítel neodvážil přiblížit. Stáli v kruhu kolem něho a jejich oči prozrazovaly obdiv a strach. Teprve s přibývajícím počtem začala jejich odvaha narůstat, až jich tam nakonec bylo tolik, že se na něho mohli sesypat jako mravenci, a přesto se žádný neměl k tomu, aby dal znamení; tak byli zastrašeni Kupeho silou a zručností, jeho charismatickým klidem.
Nakonec jeden obr vykřikl: "Jsme snad všichni zbabělci, že se bojíme Kupeho? Je to jenom navigátor, mořeplavec - muž je teprve nakonec. Zabil obrovskou chobotnici, a co má být? Já jsem v životě taky zabil spoustu chobotnic, spoustu mořských příšer. Sprovodím slavného Kupeho ze světa jediným výpadem oštěpem a pak mu svou pádlovou palicí useknu hlavu..."
S těmito slovy muž udělal krok vpřed, načež ho mocný Kupe bleskovým úderem poslal k zemi. Lebku měl naraženou na ramena, nohy se mu silou úderu zbortily.
Po tomto zásahu se nepřátelé na úžasného Kupeho skutečně pokusili sesypat, avšak dosáhli jedině toho, že mezi ně vlétla jeho palice, která je začala kosit jako třtinu na poli a dělat z lidí strniště, až se i ti nejudatnější z nich, nejvíc hladoví po slávě, otočili a dali se na útěk, přičemž nechali mrtvá těla válet se na písku a krev prosakovat po břehu k vlnkám laguny. Nakonec stál Kupe sám mezi mrtvolami těch, kteří jej chtěli zabít. Jeho kůže v barvě týkového dřeva se leskla olejem, dlouhé vlasy mu vlály.
Teď, když déšť ustal, Ragnu uviděl, že jeho král je v nesnázích, a vytušil, že se signálem, který si smluvili, něco nevyšlo. Nařídil dvaceti tipairuím, aby pluly k pláži a zapojily se do boje. Mezitím však vítr úplně ustal, takže museli těžké kánoe pohánět pádly.

Maomao se bitvy neúčastnil; jednoduše si udělal přestávku, aby se podíval, jak to dopadne.
Rovněž Tangaroa přestal dělat vlny a s velkým zájmem sledoval boj, takže laguna byla úplně klidná.
Tangiia a Tutapu se na písku konečně setkali tváří v tvář. Z Tutapua, v přilbě z červeného peří s lemem z šedých per, šel strach. Na krku mu visel splétaný provázkový přívěsek zpodobňující Ora. V rukou svíral palici, která měla dvě třetiny výšky muže a jejíž vybroušené hrany se ježily velrybími zuby.
Za pasem bederní zástěrky měl zastrčenu dvouhrotou dýku, která měla rukojeť uprostřed mezi dvěma čepelemi.
Tangiia měl krátkou palici patu a své lei-o-mano.
"Konečně, bratříčku," zvolal Tutapu. "Mám tě na dosah."
Právě v tom okamžiku vyběhl z řad Tangiiových bojovníků statný Manopa a vykřikl: "Tutapua nech mně!"
Dřív, než ho Tangiia stačil zastavit, se Manopa ohnal svou palicí kotiate po Tutapuově hlavě. Tutapu elegantně ukročil a z boku máchl vlastní palicí, nízko a prudce. Rána dopadla na Manopovu nohu a přerazila ji v koleni. Manopa se zmučeným výkřikem padl na zem. Tutapu zvedl svou obrovskou palici nad hlavu a nechal ji dopadnout na Manopovu lebku. Ozval se zvuk, jako když praská kokosový ořech. Manopa byl mrtev.
Tutapu tělo překročil a rozmáchl se znovu, tentokrát po Tangiiově rameni. Tangiia však byl rychlejší a zaútočil na bratrovo zápěstí. Palice dopadla dřív. Lehce minula cíl a přirazila čtyři Tutapuovy prsty k rukojeti velké palice. Tutapuova rána zasáhla Tangiiu do ramene. Tangiia, s horní částí paže rozseknutou a silně krvácející, odlétl stranou na písek.
Tutapu, jehož levá ruka teď byla nepoužitelná, pustil palici na zem. Rychle se ozbrojil oboustrannou kamennou dýkou. Když se k Tangiiovi sklonil, aby ho hrotem bodl do obličeje, Tangiia vytasil svoje lei-o-mano. Mladý král rozsekl Tutapuovi vnitřní stranu stehna. Žraločí zuby rozpáraly tkáň a otevřely v ní ošklivou ránu. Ničím nezadržovaná krev vytryskla.
Tutapu se k Tangiiovi musel shýbnout. To dalo mladšímu bratrovi výhodu. Tangiia sekl po šlachách za bratrovým pravým kotníkem a jediným ostrým řezem je přeťal. Tutapu zařval bolestí a padl na zem vedle bratra. Tutapuovo tělo se svalilo na Tangiiovu paži a vyrazilo mladšímu bratrovi z ruky lei-o-mano. Tangiia byl teď beze zbraně.
Tutapu měl stále svou kamennou dýku. Překulil se a bodl po Tangiiovi. Obsidiánová čepel projela masitým svalem po straně Tangiiova hrdla a připíchla mu krk k zemi. Přestože neprobodla nic životně důležitého, Tangiia byl fakticky přišpendlen.
Tutapu ale neměl žádnou jinou zbraň, kterou by mohl použít, ledaže by kamennou dýku z bratrova hrdla vytáhl. Seděl Tangiiovi na břiše a předloktím se mu opíral o průdušnici, aby mu zabránil v dýchání. Obličeje obou mužů se v tomto okamžiku dostaly velice blízko. Dívali se navzájem do očí. Kdysi se měli rádi, avšak okolnosti moci lásku nahradily; nikoli nenávistí, ale velkým strachem. Báli se jeden druhého, a proto jeden z nich musel zemřít. Když se oči mladého muže začaly zakalovat, zdálo se, že to bude Tangiia. Hlava se mu začala točit, světlo po-hasínalo.
Tangiiův pud sebezáchovy musel být mnohem silnější než jeho mysl. Zvedl paže a propletl prsty obou rukou Tutapuovi za krkem. Bylo to téměř gesto synovské lásky. Pak prudce přitáhl bratrovu hlavu dolů k svému rameni. Druhá, vzhůru směřující čepel obsidiánové dýky se Tutapuovi zarazila do pravého oka.
Tutapu ztuhl a potom jím na okamžik zaškubala křeč. Vydechl naposledy. A vzápětí tlak na Tangiiovo hrdlo povolil. Oba bratři zůstali uvězněni ve vzájemném objetí, spojeni dvouhrotou dýkou, jejíž jedna čepel připichovala Tangiiu k zemi a druhá mířila Tutapuovým očním důlkem vzhůru do jeho mozku.
Pak přiběhla Kluk-holka.
"Králi Tangiio!"
Zvedla Tutapua z Tangiiy. Pak svému králi vytáhla z krku dýku. Tangiia se posadil, překvapený, že ještě žije. Radostný triumf se mu v hrudi mísil s hlubokým zármutkem a pocitem ztráty a prohry. Zabil svého jediného bratra. O několik kroků dál ležel na zemi mrtvý jeho velice dobrý přítel a spolukošovník Manopa. Nebyl to den, který by si zasloužil triumfální pocit.
"Díky, Kluk-holko," zaskřehotal. Prsty si držel ránu na krku, aby zastavil krvácení.
Kluk-holka stála nad svým králem s oštěpem v ruce, připravena jej bránit před nepřáteli.

Nebylo to nutné.
Když útočníci spatřili, že jejich král je mrtev, vydral se z nich sten. Začali utíkat zpátky ke svým tipairuím pohupujícím se na šplouchajících vlnkách nedaleko pláže. Utrpěli těžkou psychickou ránu. Věřili, že Tutapu je nepřemožitelný, že je oblíbenec bohů, a nyní byl mrtvý. Neměli odvahu bojovat dál.
Ragnuův příjezd ke břehu se časově shodl s úprkem zpátky k lodím. Začal na bojovníky řvát, aby se otočili a bojovali.
"Tutapu je mrtvý!" křičeli a jeho rozkaz ignorovali. "Náš král již není!"
"Bojujte za mě!" vykřikl Ragnu. "Pomstěte královu smrt."
Jenže bojovníkům se nechtělo. Nebojovalo se o zemi ani na ochranu rodin před nepřáteli, šlo o spor mezi dvěma bratry. Teď byl jeden z těch bratrů mrtev. Další boj byl zbytečný. Nebylo třeba dalších mrtvých.
Bojovníci začali na Ragnua volat, aby je odvezl zpět do jejich domoviny.
Ragnu věděl, že jeho síly mají nad obránci ostrova stále obrovskou početní převahu, ale zároveň si uvědomoval, že jeho muži potřebují důvod, aby šli do boje. Nemilovali Tutapua tolik, aby cítili trpkou potřebu ho pomstít. Byl král, jehož bylo možno bez přílišného smutku nahradit. Nebyl špatný král, ale ani oblíbený. Prostě další král.
Ragnu smutně obrátil tipairuu a zamířil se svou flotilou dvaceti lodí zpátky k útesu.
Tangiia, vysvobozený ze své pozice na píscích, zavolal na Kariku, aby mu pomohl.
"Musím tam!" řekl.
Karika pomohl Tangiiovi, pro něhož byla rána na rameni bolestivější než probodnutý krk, do Kupeho kánoe. Oba králové potom vypluli k tipairuím. Na dolet oštěpu se zastavili a Tangiia na Ragnua zakřičel.
"Budeš potřebovat doplnit zásoby, pokud nemáte umřít hladem a žízní."
"Co navrhuješ?" zamručel Ragnu, stojící u stěžně své tipairuy.
"Vydej mi Kulu. Tvoji lidé pak budou moci vyjít na břeh, neozbrojeni, a nabrat si tolik jídla a vody, kolik budete potřebovat. Můžete také pohřbít své padlé. Budou potřebovat přátele, kteří je uloží do země."
Ragnu se rozhlédl po rozčarovaných válečnících. Velice dobře věděl, že kdyby vyplul bez zásob, posádky by se brzy vzbouřily.
"Můžeš ji mít," odpověděl Tangiiovi, "ale mohu ti věřit?"
"Já jsem Karika," zvolal druhý král. "Já s tebou nemám žádný spor, kahuno. Zaručím tvým mužům bezpečí."
Ragnu nakonec přikývl. "Jede k vám," řekl.
Kula byla posazena do dlabané kánoe a začala pádlovat k Tangiiovi s Karikou.
Tangiia vytáhl své lei-o-mano, ale Karika mu ruku chytil a prohlásil: "Počkej, dokud si neposlechneš, co ti řekne."
"Nepotřebuju žádný další důkaz," řekl nevrle Tangiia.
"Neuděláš to," trval na svém Karika. "I kdybych ti měl zlomit ruku, abych ti v tom zabránil."
Tangiia se na svého spoluvládce podíval a poznal, že Karika to myslí naprosto vážně. Mladý muž, kypící hněvem a žárlivostí, podal nůž příteli a řekl: "Vezmi si tu zbraň k sobě. Já si nevěřím."
Kula dopádlovala k váa motu a zvedla smutné, tmavé oči k Tangiiovi. "Zvítězil jsi?" zeptala se. "Je mrtvý?"
"Ano. Je ti to líto?" odpověděl zahořkle Tangiia.
"Je mi líto, že Tutapu je mrtvý, ale jsem šťastná, že ty žiješ. Vydala jsem se za ním, abych se ho pokusila zastavit, ale víc než mne chtěl tvou smrt."
"Ty ses nabídla, abys mě zachránila?"
"Odmítl to přijmout."
Tangiia se na ni díval s bolestí v očích. "Můžu ti věřit?" zašeptal.
"Miluju tě," řekla bez příkras. "Jestli to nevíš, potom jsi opravdu ztracený."
Tangiia svěsil hlavu a rozplakal se.
"Promiň," řekl. "Neměla jsi nikam chodit."
"Teď už to vím."
Karika jí pomohl na palubu váa motu a Kula se ihned úzkostlivě pustila do ošetřování manželových ran, čímž velkou měrou přispěla k jeho vnitřnímu klidu. Vypluli zpátky k pobřeží, nyní zaplněném triumfálními

bojovníky, starci, ženami a dětmi.
Když Tangiia a Kula vystoupili na břeh, ozval se mocný jásot. Rovněž Karikovi se dostalo ovací.
Kluk-holka poskakovala v jakémsi divokém tanci, její barevné stuhy vlály ve větru. Seumas se mazlil s Dirkem. Kikamana již začínala zapalovat posvátný oheň na počest Ora, aby mu poděkovala za vítězství nad silnějším nepřítelem. Kieto, mladík, jenž poprvé ochutnal bitvu, chodil dlouhými kroky kolem a usmíval se. Kaho klečel, se svým synem Po'oiem po boku, a modlil se.
Poté snesli padlé a začalo oplakávání drahých, kteří opustili tento svět.
Mezi těmi, pro něž někdo truchlil, nechyběl Tutapu, a hoře, které jeho bratr cítil, nebylo malé.
Manopa, oplakávaný svým králem a přítelem, byl s velkou slávou pohřben vedle Poa.
Po Manopově pohřbu si Kieto přišel promluvit s Kluk-holkou.
"Co říkáš, Kluk-holko, urazili jsme dalekou cestu z ostrova našich předků. Vzpomínáš si, jak jsme kdysi seděli na pláži a mluvili o Seumasovi - o tom, jak ho plavba změní?"
Oba se teď zadívali směrem k Seumasovi, který stál mlčky o samotě, fyzicky odloučený od skupiny, ale v duchu její součástí, vyrovnaný muž, vnitřně klidný - silný a schopný dobrodruh, odpočívající mezi hrdinskými činy.
"Zvítězil nad oceánem, ale také nad Seumasem," řekla Kluk-holka. "Už se nepotřebuje zkoušet, dokazovat si, že na to má. Jako muž zvýšil svou cenu desetkrát. Místo hněvu je v jeho očích milosrdenství a vlídnost." Kluk-holka si hluboce povzdechla. "O to je žádoucnější."
"Ty víš, že se to nemůže stát," řekl Kieto.
"Vím, vím - jsou to jenom sny," odvětila Kluk-holka.
"Já Seumase taky potřebuju," přiznal Kieto, "ale pro větší věc - zatím ještě ne, ale jednou - v budoucnu. Moudrý Kupe mi věštil, jakou sehraji úlohu, aby se náš národ stal slavným. Až přijde ta chvíle, abych vedl Oceánce při dobývání země Mlh, budu Seumase potřebovat jako svého poradce. Bude to pro něho těžké, protože, i když je nyní skoro úplně Oceáncem, malý kousek v něm nadále zůstane Piktem."
"Třeba se mýlíš, Kieto. Co když je jenom malým kouskem Oceáncem, zatímco ta větší část, kterou nevidíme, je Pikt?"
"V tom případě se staneme nepřáteli," pravil Kieto. "Ale doufám, že zůstane mým bratrem, nikoli nepřítelem."
Kluk-holka přikývla. "Oba si musíme přát, aby to tak dopadlo, Kieto."

Ragnuovi muži a několik žen dostali povolení vystoupit na břeh a nabrali zásoby pro zpáteční plavbu na Raiateu. Na zprávy o expedici tam bude čekat Tutapuův bratranec Haari. Ragnu řekl, že má v úmyslu Haariho potvrdit jako krále. Tangiia na základě toho, jak si pamatoval Haariho povahu a moudrost, usuzoval, že bude vynikajícím vladařem. Haari nebyl mladý, bylo mu již něco přes šedesát, avšak tím lépe. Oheň v jeho žilách asi již vyhasl, ale byl to moudrý a klidný muž.
Nepřátelé byli po dobu příprav na cestu dnem i nocí sledováni pro případ, že by se Ragnu chtěl pokusit o nenadálý útok. Stále měli dost bojovníků, aby se ostrova zmocnili, avšak tito bojovníci zřejmě neměli do dalšího boje chuť, neboť Ragnuova flotila zůstávala za útesem.
V den, kdy flotila odplouvala, odrazila od jedné z tipairuí dlabaná kánoe se dvěma lidmi.
Pádla ji poháněla ke břehu.
Když se Seumas od Kieta dozvěděl, že v malé kánoi je Dorcha, sešel na pobřeží. Stál tam a čekal, až dorazí. Dirk byl vedle něho a cítil, že pán je nervózní, protože tiše kňučel a neustále k Seumasovi zvedal oči, jako by doufal, že se pánova nálada změní.
Mezitím co Seumas čekal, přemýšlel o uplynulých letech strávených v Oceánii s jejími různorodými národy. Zpočátku Oceánci opovrhoval za jejich nadutost, za jejich zjevnou zženštilost, za mnoho věcí. Zpočátku se svému zajetí a nucenému vyhnanství strašně vzpíral. Od té doby však svůj názor na Raiatejce zcela opravil, našel mnoho pevných přátelství a silných pout. Postupně začal jejich uhlazené chování a vlídnost v obyčejném, každodenním životě brát jako mužnější než hrubé způsoby a agresivní povahu svého lidu, neboť zjistil, že když nastal čas projevit divokost a odvahu, měli jí stejně vrchovatě jako kterýkoli z jeho piktských příbuzných. Pro každodenní vzájemné jednání si půjčovali to lepší z povahy žen a pro bitvy v sobě probouzeli bojovnou mužnost.

Určitě mu chybělo divoké pobřeží a drsná krajina jeho domoviny, ale zároveň si oblíbil kobaltově modrá moře a smaragdově zelené ostrovy Oceánie. Celou jeho existenci sužovaly rozpolcené pocity. Přitom věděl, že zatím byl jeho život zajímavý. Viděl věci, jaké nespatřil žádný Albannach kromě jednoho, lépe řečeno jedné, která ty roky prožila s ním, sice ne po jeho boku, ale na dohled a na doslech. Zažil věci, o jakých žádný jiný Pikt ani nesnil. Nosil v sobě spoustu ohromujících příběhů, jichž byl součástí, příběhů, do jejichž přečetných ok byl zapleten. Pravda byla taková, že by tyto zážitky nevyměnil za dlouhý a zcela obyčejný život v horách a údolích své rodné země, přestože svůj domov v nachových, vřesem porostlých kopcích Albannu velice miloval, přestože miloval svůj klan a jeho divoké, slavné zvyky, přestože se mu stýskalo po bílých zimách, kdy poprášenou krajinou hbitě pobíhali jeleni a vlci štěkali nad kořistí. Vzpomínal na své dětství, prožité mezi voňavými borovicemi, na to, jak běhal jinými pralesy, než byly ty oceánské. Bosý piktský chlapec s železnou dýkou, lukem a toulcem plným šípů. Houževnatý klučina, navyklý mrazivým větrům, nedbající na útesy a jejich nebezpečí, s vlčíma očima, staženými rty a ruměnými tvářemi. Byly to vzdálené vzpomínky na doby, kdy chodil v kůžích z hranostajů a lišek, sledoval na zemi, která byla tvrdá jako železo, zaječí a tetřeví stopy. Vzpomínal, jak štěrbinou ve stěně sousední chýše pozoroval převlékající se mladou ženu a objevil další železnou dýku mezi svýma nohama - ještě živě si pamatoval, jak byl omráčen, když spatřil tu tmavou, rozčepýřenou bytost mezi jejíma, a jak se mu při pohledu na ni rozbušilo srdce a po těle ucítil mravenčení. Vybavoval si, jak v ostrém, studeném měsíčním světle stopoval kuny, jak se ve spěchajících bystřinách pral s bratranci, jak ho zbil otec za to, že se rozbrečel, když mu v době hladu zabili a upekli jeho nejoblíbenějšího bělokura.
Takové vzdálené vzpomínky, skoro až neuvěřitelné.
Teď čekal na rozuzlení svého osudu v lásce.
Když kánoe dorazila ke břehu, Dorcha vystoupila na pláž.
"Thoir dhomh freagairt, caileag?" řekl mrzutě Seumas. Použil gaelštinu, protože tam byl cizí člověk.
"Co chci? To by tě zajímalo, gille, co?"
Řekla mu chlapče, neboť ji nezdvořile nazval dívkou, nikoli ženou.
"Už by ses mohl alespoň trochu naučit způsobům," prohlásila povýšeně, a jak před ním stála, zvedla bradu.
"Ciod e tha ort?" zeptal se jí, co ji trápí.
Viditelně trochu roztála a odpověděla mu, tentokrát gaelsky, neboť znenadání se začala ostýchat. "Tha gradh agam ort-sa."
Seumas na ni zíral, neschopen uvěřit svým uším. To, co řekla, doslovně přeloženo znamenalo: "Mám v sobě lásku k tobě." Srozumitelnou oceánštinou: "Miluju tě." V hlavě mu však dál číhalo podezření. Přemýšlel, jestli to z její strany není nějaký úskok, krutý žert.
"Jak to myslíš, ty mě miluješ?"
"Byla to dlouhá plavba. Vydala jsem se tě hledat, protože jsem si myslela, že mi chybí příležitost tě trápit. Když jsme dorazili sem a já jsem tě uviděla stát na pláži s tím pitomým psem vedle tebe, pochopila jsem, že to, co mi chybělo, jsi byl prostě ty, ty sám."
Muž, který připlul s Dorchou, na ně civěl s vytřeštěnýma očima. Seumas si všiml, že je to špinavé individuum pokryté strupy a vřídky, s rukou v dlaze. Jeho tělo nebo jeho rozedraná bederní zástěrka páchly jako voda ve stojaté bažině. Muž vytáhl kánoi na břeh a vydal se od nich pryč, směrem k chýším. Pohyboval se hbitě a každou chvíli se ohlížel.
Seumas byl Doršinými slovy příliš ohromen, než aby věnoval mužovu zvláštnímu chování pozornost.
"Já?" řekl Dorše. "A co tvůj mrtvý manžel?"
Její obličej ztvrdl. "To ti nikdy neodpustím - ale stejně tě miluju. To se stává."
"Při nebesích, nejraději bych si tě vzal hned, tady na pláži," zaúpěl s obavami, že mu nějaký bezcitný bůh ten slib sebere.
"To neuděláš - počkáš si na přijatelnější chvíli."
"Ty - ty si to nerozmyslíš?" zeptal se. "Staneš se mou ženou? Já - já tě potřebuju, Dorcho, u sebe - vždycky. Chci říct navždy."
"Budu škaredá," řekla. "Jestli ti jde jenom o moje tělo, budeš ze mě jednou zklamaný."
Díval se do jejích temných zřítelnic, zasazených do bledé tváře pod divokou změť černých vlasů. V

koutcích očí a úst již měla vějířky vrásek, přesto však její podlouhlá tvář v sobě měla tolik vznešené krásy, že si nedokázal představit okamžik, kdy by ji neviděl stejně, jako ji viděl teď. Dorcha měla vnitřní jas, který nemohlo zakalit ani tisíc let.
"Nikdy. Já miluju tebe. A tvoje krása zůstane pod známkami stárnutí navždycky, protože ji máš v sobě. To neznamená, že se nemůžu dočkat, až se s tebou pomiluju."
"Stanu se tvou ženou," potvrdila s úsměvem.
Vzal ji do náruče, přitiskl ji k sobě a k Dirkovu úžasu jí začal z tváře slízávat sůl. Jeho srdce přetékalo. Konečně byla jeho.
"Je to rajský ostrov, že?" zašeptala mu do ucha. "Jak mu chtějí říkat?"
"Říkají mu Rarotonga," odpověděl jí. "A máš pravdu, bude to náš ráj."
"Náš," řekla s úsměvem, vzala ho za ruku a odváděla ho k pralesu.
Kluk-holka, stojící ve stínech, se za nimi smutně dívala.
Tangiia a Kula byli právě v intimním objetí, když do dveří jejich chýše vtrhl muž a padl na kolena.
"Můj pane!" vykřikl dramaticky. Jeho páchnoucí dech téměř okamžitě prostoupil celou chýši. "Vyslechni mne!"
Kula se odtáhla. Z puchu, jenž se kolem mužova těla šířil, se jí dělalo špatně. Tangiia, překvapený takovým vpádem, rychle popadl svou palici patu, neboť se domníval, že došlo k útoku. S odporem si prohlížel kreaturu stojící ve dveřích chýše.
Muž měl zčernalé zuby a pokrývala ho jakási neurčitelná špína. Tangiiu by nepřekvapilo, kdyby se ukázalo, že se tak ušpinil, když z vlastní vůle spal na tipairui s prasaty a slepicemi. Z temene hlavy, které samotné vypadalo, jako kdyby se loupalo ve velkých šupinách, visely zanedbané, nelesklé vlasy. Z nosu mu vytékal sliz do jakýchsi boláků na rtu, které měly černé okraje.
"Ragnu?" zeptal se Tangiia. "Vrací se?"
"Ne, můj pane," vykřikl muž. "Odplul s odlivem - avšak ti dva horští skřeti. Slyšel jsem je na pláži. Mluví jazykem zlých démonů."
Tangiia se uvolnil a opřel se o palici.
"Jací dva skřeti? Seumas je tady sám."
"Och," usmál se úlisně muž, přičemž odhalil mezery mezi zkaženými zuby, "skřetice přišla taky."
"Dorcha je tady?"
"Přesně tak."
"Aby Seumase zabila?"
"Mluví o lásce," přiznal upřímně muž, "tím svým zákeřným jazykem. Tedy, občas mluví opravdovými slovy a jindy na sebe syčí a vřískají ohavnými slovy démonů a netvorů temnot."
Tangiia s výrazem mírného údivu zalétl očima ke Kule. "O lásce?"
"Ano, můj pane," vyhrkl muž. "Říkal jsem si, že byste to měl vědět, neboť jestli spolu budou smilnit, zanedlouho tento krásný ostrov zaplaví odporní malí démoni - slyšel jsem, že ta nečistá stvoření mohou zplodit až tisíc potomků najednou."
"Když už je řeč o odporných stvořeních," promluvila Kula, "kdo jsi ty?"
Muž se úlisně usmál. "Jsem pyšný na to, že mi říkají Polahiki, královno - pokorný rybář bez domova." Jeho obličej se změnil v děsivou masku. "Byl jsem neprávem zajat tím lotrem Tutapuem, který o sobě tvrdil, že je král, ale ve skutečnosti nebyl nic víc než lodní krysa bez blech -"
"To mluvíš o mém bratrovi?" otázal se Tangiia.
Polahiki se nejistě usmál. "Jistě, velice dobrý bratr, avšak mizerný král."
"Znovu špatně, zrůdo," řekl Tangiia. "Byl dobrý král, ale mizerný bratr."
"Právě tak jsem to myslel," pospíšil si Polahiki. "Občas se mi poplete, co chci říct - to je tím, jak mě mučil ten - ten dobrý král, o němž jsme mluvili." Zvedl paži s dlahou a ukázal Tangiiovi několik pokřivených prstů.
Tangiia zavolal kněze, který přiběhl vzápětí. Z jeho výrazu bylo znát, že ho zděsilo, když ve dveřích králova příbytku našel Polahikiho.
"Odveď tu kreaturu a vykoupej ji," řekl Tangiia.
Na Polahikim bylo vidět paniku. "Můj pane?"

Tangiia přimhouřil oči. "Chci ti ukázat, že bratrova mučení byla nic vedle těch mých. Budou tě drhnout chlupatými tykvemi, dokud nebudeš svítit. Oholí ti hlavu. Tvoje vši budou povražděny po statisících. Ta bederní zástěrka bude spálena. Projdeš zkrátka strašlivou očistou. Odveď ho. Nechci ho vidět dřív, než poznám kůži. A vytrhejte mu zbytek těch zubů. Když už neuděláme nic s jeho plynatostí, určitě můžeme změnit k lepšímu ostatní otvory. Už ani slovo. Běž."
Když jim Polahikiho odtáhli z očí, Kula se k Tangiiovi obrátila s úsměvem. "Bude z tebe dobrý král," řekla. "A Rarotonga bude dobrým domovem pro náš lid."
"Budeme se s Karikou snažit vládnout co nejlépe," odpověděl Tangiia. "Kde jsme to...?" Kula vystoupila ze své sukně. "Tady?" zasmála se. "Přesně tam," odvětil.

Slovníček

Adaro: zlomyslný mořský duch v podobě rybího člověka
Ahu: obětní plošina, někdy z kamenů nebo desek, někdy z lýkové látky
Balepa: mrtvola ještě zabalená v pohřební rohoži, která v noci létá nad vesnicí
Fangu: kouzelná formule pro nejrůznější účely
Hvězda fanakenga: zenitová hvězda
Kabu: duše, která je viditelná, nemusí však nutně mít lidskou podobu
Kaveinga: dráhy hvězd, které vycházejí za sebou z jednoho místa na obzoru. Polynéští mořeplavci tyto přirozené dráhy používali jako navigační pomůcku
Kawa: opojný nápoj připravovaný tak, že se rozžvýká kořen z keře pepřovníku (Piper methysticum) a vzniklá kaše se smíchá s vodou
Kopu: Jitřenka
Lei-o-mano: dýka zhotovená z tvrdého dřeva vyloženého žraločími zuby
Lipsipsip: skřítci žijící ve starých stromech a prastarých skalách
Marae: prostranství před svatyní či příbytkem krále, posvátné místo, kde se připravují obřadní oběti
Mana: magické nebo nadpřirozené schopnosti, milost a přízeň božstev, jimi sesílaná
Manuho tělo: Sirius
Ngaro: potrava mrtvých
Nokonoko nebo aito: železný strom s velice tvrdým dřevem používaným k výrobě zbraní
Pahi: velká dvoutrupá kánoe pro plavbu po oceánu s plochou palubou mezi trupy, schopná měsíční plavby bez přistání se sedmdesáti, případně více pasažéry a desetičlennou posádkou
Palice kotiate: ruční palice ve tvaru zkráceného pádla, na jedné straně vykousnutá
Palice patu: ruční palice ve tvaru zkráceného pádla
Palice wahaika: ruční palice ve tvaru houslí
Sau: duchovní síla muže nebo ženy
Tapa: látka tvořená z vnitřní kůry papírovníku
Tapu: tabu, tj. posvátné nebo zakázané
Tapu-tapu atea: Nejsvětější a nejobávanější
Tapua: skřetovitý tvor s bílou kůží
Te lapa: podmořské proudy světla unikajícího z činných sopek pod povrchem moře
Te Ringa: země Mrtvých
Tipairu: druh víl, které zbožňují tanec a které za měsíčních nocí sestupují a účastní se oslav; s úsvitem mizí zpátky do lesa
Tipairua: dvoutrupá kánoe pro plavbu po oceánu podobná pahi, ale víc připomínající válečnou kánoi
Tohua: markézská svatyně
Umu: hliněná pec obložená kameny, které udržují teplo
Váa: kánoe bez vahadel
Vis: sukubus pijící krev

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Garry Kilworth

Střecha cest

---

anglického originálu
THE NAVIGÁTOR KINGS - Book 1
THE ROOF OF VOYAGING
vydaného firmou Orbit
A Division of Little, Brown and Company (UK)
Brettenham House, Lancaster Pláce
London WC2E 7EN v roce 1997
přeložil Petr Kotrle
Vydáno v nakladatelství NÁVRAT
Vydal Radomír Suchánek,
ul. Kosmonautů 2, Brno,
jako svou 751. publikaci v roce 2002
První vydání
Z dodané sazby vytiskly
Tiskárny Havlíčkův Brod a. s.
Doporučená cena včetně DPH 229 Kč
ISBN 80-7174-462-X